

T.C.
ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI

SİCİLL-İ AHVÂL KAYITLARINA GÖRE TAŞKÖPRÜLÜ MEMURLAR

Vildan ŞAHİN
YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman
Doç. Dr. Erol KARCI

Çankırı – 2023

T.C.
ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI

SİCİLL-İ AHVÂL KAYITLARINA GÖRE TAŞKÖPRÜLÜ MEMURLAR

Vildan ŞAHİN

ORCID: 0009-0003-7893-6183

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman

Doç. Dr. Erol KARCI

Çankırı – 2023

İÇİNDEKİLER

BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ ..... **viii**

TEZ KABUL VE ONAY ..... **ix**

TEŞEKKÜR ..... **x**

ÖZET ..... **xi**

ABSTRACT ..... **xii**

KISALTMALAR ..... **xiii**

TABLOLAR LİSTESİ ..... **xiv**

GRAFİKLER LİSTESİ ..... **xv**

EKLER LİSTESİ ..... **xvi**

1. GİRİŞ **1**

1.1. Araştırmanın İçeriği ve Kapsamı 1

1.2. Osmanlı Bürokrasisinde Memur İstihdamı ve Sicill-i Ahvâl Komisyonu 2

2. BİRİNCİ BÖLÜM SİCİLL-İ AHVÂL DEFTERLERİNE GÖRE TAŞKÖPRÜ DOĞUMLU MEMURLARIN İSİMLERİ, UNVANLARI, EĞİTİM VE MESLEKİ DURUMLARI **10**

2.1. Taşköprü Doğumlu Memurların İsimleri 10

2.2. Taşköprü Doğumlu Memurların Unvanları, Babalarının İsimleri, Unvanları ve Meslekleri 12

2.3. Taşköprü Doğumlu Memurların Eğitim Gördüğü Okullar 16

2.4. Taşköprü Doğumlu Memurların İstihdam Alanları 23

2.5. Memurların Aldıkları Maaşlar 33

2.6. Memurların Memuriyete Başlama Yaşları 35

2.7. Hakkında Şikâyet Bulunan Memurlar 38

3. İKİNCİ BÖLÜM TAŞKÖPRÜ DOĞUMLU MEMURLARIN ALDIKLARI NİŞAN, RÜTBE, MADALYA VE CEZALAR **40**

3.1. Taşköprü Doğumlu Memurların Aldıkları Madalyalar 44

3.1.1. İftihar Madalyası 44

3.1.3. Hamidiye Hicaz Demiryolu Madalyası 45

3.1.4. Liyakat Madalyası 45

3.1.5. Yunan Muharebe Madalyası 46

3.2. Taşköprü Doğumlu Memurların Aldıkları Nişanlar 46

3.2.1. Mecidi Nişanı 46

3.2.2. Nişan-ı Âli Osmâni 47

3.3.Taşköprü Doğumlu Memurların Aldıkları Rütbeler 47

4. ÜÇÜNCÜ BÖLÜM TAŞKÖPRÜ DOĞUMLU MEMURLARIN SİCİLL KAYITLARI 48
4.1. Abdüllatif Lütfi Efendi 48
4.2. Abdülmecid Efendi 50
4.4. Ahmed Ağa 51
4.5. Ahmed Bey 52
4.6. Ahmed Edib Efendi 53
4.9.Ahmed Kemal Efendi 59
4.10.Ahmed Münib Bey 62
4.11. Ahmed Reşid Efendi 67
4.12. Ali Azmi Efendi 71
4.13. Ali Mümtaz Efendi 72
4.14. Ali Rıza Efendi 73
4.15. Bekir Efendi 74
4.16. Eşref Ağa 74
4.17. Eşref Hıfzı Efendi 75
4.18. Halil Hazım Efendi 78
4.19. Halil Sıdkı Efendi 78
4.20. Hasan Efendi 79
4.21. Hasan Fehmi Efendi 80
4.22. Hasan Hüsnü Efendi 81
4.23. Hüseyin Hüsnü Bey 83
4.24.Hüseyin Hüsnü Efendi 84
4.25. Hüseyin Hüsnü Efendi 86
4.26. Hüseyin Sabri Efendi 87
4.27. Hüseyin Sabri Efendi 88
4.28. İbrahim Behçet Efendi 90
4.29. İbrahim Edhem Efendi 92
4.30. İsmail Hakkı Efendi 93
4.31. İsmail Hakkı Efendi 94
4.32. İsmail Hakkı Efendi 95
4.33. İsmail Hakkı Efendi 97
4.34. Mahmud Kemal Efendi 98
4.35. Mahmud Nedim Efendi 99
4.36. Mehmed Abdülhalim Efendi 100

4.38. Mehmed Ali Efendi 101
4.39. Mehmed Arif Efendi 102
4.40. Mehmed Bahaeddin Efendi 103
4.41. Mehmed Behçet Efendi 105
4.42. Mehmed Eşref Efendi 106
4.43. Mehmed Fevzi Efendi 107
4.44. Mehmed Hüsnü Efendi 108
4.45. Mehmed İzzet Efendi 110
4.46. Mehmed Muhlis Efendi 111
4.47. Mehmed Nafiz Efendi 113
4.48 Mehmed Refik Efendi 114
4.49. Mehmed Rifat Efendi 116
4.50. Mehmed Rifat Efendi 117
4.51. Mehmed Said Efendi 118
4.52. Mehmed Şakir Efendi 119
4.53. Mehmed Şükrü Efendi 120
4.54. Mehmed Şükrü Efendi 121
4.55. Mehmed Tayyib Efendi 122
4.56. Mehmed Tevfik Efendi 123
4.57. Mehmed Tevfik Efendi 124
4.58. Mehmed Zühdü Ağa 125
4.59. Mustafa Asım Efendi 125
4.60. Mustafa Bey 126
4.61. Mustafa Hilmi Efendi 127
4.62. Mustafa Hulusi Efendi 129
4.63. Mustafa Sadık Efendi 130
4.64. Mustafa Sıdkı Efendi 131
4.65. Mustafa Sıdkı Efendi 132
4.66. Mustafa Şevki Efendi 132
4.67. Nuh Ağa 135
4.68. Nuri Efendi 135
4.69. Osman Ağa 137
4.70. Ömer Lütfü Efendi 138
4.71. Raşid Efendi 139
4.72. Süleyman Salim Efendi 140

4.73. Şakir Tevfik Efendi..... 141
SONUÇ 143
KAYNAKÇA..... 145
EKLER 148
ÖZGEÇMİŞ 157

BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ

Yüksek Lisans tezi olarak hazırladığım *Sicill-i Ahvâl Kayıtlarına Göre Taşköprülü Memurlar* adlı çalışmanın öneri aşamasından sonuçlanmasına kadar geçen süreçte bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle uyduğumu, tez içindeki tüm bilgileri bilimsel ahlak ve gelenek çerçevesinde elde ettiğimi, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu çalışmamda doğrudan veya dolaylı olarak yaptığım her alıntıya kaynak gösterdiğimi ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu beyan ederim.

01.02.2023

Vildan Şahin

TEZ KABUL VE ONAY

ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Vildan Şahin tarafından hazırlanan *Sicill-i Ahvâl Kayıtlarına Göre Taşköprülü Memurlar* başlıklı bu çalışma …../…./…. tarihinde yapılan tez savunma sınavı sonucunda *oy birliği/oy çokluğuyla* başarılı bulunarak jürimiz tarafından *Tarih Anabilim Dalı'nda* Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

TEZ JÜRİSİ ÜYELERİ (Ünvanı, Adı ve Soyadı)

Danışman	**:** Doç. Dr. Erol KARCI	**İmza:.....**
Üye	**:** Doç. Dr. Türkan POLATCI DEMİRKOL	**İmza:.....**
Üye	**:** Doç. Dr. Necati ÇAVDAR	**İmza:.....**

ONAY

Bu tez Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulunun …./…./ 2023 tarih ve …… sayılı oturumunda belirlenen jüri tarafından kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Coşkun POLAT

Enstitü Müdürü

TEŞEKKÜR

Çalışmamda bana yön veren ve Yüksek Lisans eğitimim boyunca desteğini esirgemeyen saygıdeğer hocam Doç. Dr. Erol Karcı'ya, çalışmam süresince maddi ve manevi yardımlarını eksik etmeyen kıymetli hocalarım Cevdet Yıldız, Bayram Üstün, Selim Ümit, Vahap Sayın ve amcam Doç. Dr. Oğuzhan Şahin'e, son olarak Yüksek Lisans eğitimim boyunca bana gösterdikleri büyük sabır ve hoşgörü nedeniyle sevgili aileme, bilhassa varlığıyla bana güç veren kıymetli anneme teşekkür ederim.

01.02.2023

Vildan Şahin

ÖZET

Tezin Başlığı: Sicill-i Ahvâl Kayıtlarına Göre Taşköprülü Memurlar
Tezin Yazarı: Vildan ŞAHİN
Danışman: Doç. Dr. Erol KARCI
Anabilim Dalı: Tarih
Bilim Dalı: Yakınçağ Tarihi
Kabul Tarihi: 02.02.2023

Osmanlı bürokrasisinde gerek II. Mahmud döneminde gerekse de Tanzimat döneminde önemli değişim ve gelişimler meydana gelmiştir. Bürokraside meydana gelen bu değişikliklerin bir sonucu olarak devletin memur sayısında artış olmuştur. Memur sayısının artması ise denetimde birtakım zorlukların yaşanmasına yol açmıştır. Bu durumun ortadan kaldırılması için öncelikle II. Abdülhamid döneminde Sicill-i Ahvâl Komisyonu kurulmuş ve bu komisyon bünyesinde Sicill-i Ahvâl Defterleri tutulmaya başlanmıştır.

Sicill-i Ahvâl Defterleri aracılığıyla memurların isimlerini, lakaplarını, babalarının isimlerini ve mesleklerini, hangi sülaleye mensup olduklarını, eğitimlerini, bildikleri yabancı dilleri, memuriyete başlama tarihlerini, bulundukları görevleri, maaş miktarlarını, aldıkları madalyaları veya cezaları öğrenebilmek mümkündür.

Bu çalışmada Osmanlı bürokrasisinde görev almış olan Taşköprülü memurlar tanıtılmaya çalışılmıştır.

Anahtar kelimeler: Osmanlı Devleti, Bürokrasi, Sicill-i Ahvâl, Tercüme-i Hâl, Taşköprü.

ABSTRACT

Thesis Title: According to the Sicill-i Ahvâl Records Officers from Taşköprü
Author : Vildan ŞAHİN
Supervisor : Associate. Professor Dr. Erol KARCI
Department: History
Thesis Type: Modern History
Date : 02.02.2023

Significant changes and developments occurred in the Ottoman bureaucracy both during the Mahmud II period and the Tanzimat period. As a result of these changes in the bureaucracy, the number of civil servants increased. The increase in the number of civil servants led to some difficulties in supervision. In order to eliminate this situation, the Sicill-i Ahvâl Commission was established during the reign of Abdülhamid II and the Sicill-i Ahvâl Books were started to be kept within this commission.

It is possible to learn the names, nicknames, fathers' names and professions, the clan they belonged to, their education, the foreign languages they knew, the dates of their entry into the civil service, the positions they held, the amount of their salaries, the medals or penalties they received through the Sicill-i Ahvâl Books.

In this study, we have tried to introduce the civil servants from Taşköprülü who served in the Ottoman bureaucracy.

Keywords: Ottoman State, Taşköprü, Salary, Biography, Sicill-i Ahvâl Notebooks.

KISALTMALAR

a.g.e.	Adı geçen eser
a.g.m.	Adı geçen makale
a.g.md.	Adı geçen madde
a.g.t.	Adı geçen tez
BOA	Başbakanlık Osmanlı Arşivi
C.	Cilt
DH SAİD	Dâhiliye Nezareti Sicill-i Ahvâl İdare-i Umumiyesi
DH SAİD. d	Dâhiliye Nezareti Sicill-i Ahvâl Defterleri
H	Hicri
R	Rumi
s.	Sayfa
S.	Sayı

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo No Sayfa
Tablo 2.1: Taşköprü Doğumlu Memurların İsimleri 10
Tablo 2.2: Taşköprü Doğumlu Memurların Unvanları, Babalarının İsimleri, Meslekleri ve Unvanları 12
Tablo 2.3: Taşköprü Doğumlu Memurların Eğitim Gördüğü Okullar 16
Tablo 2.4: Taşköprü Doğumlu Memurların Eğitim Durumları, Bildiği Diller ve İlimler 17
Tablo 2.5: Taşköprü Doğumlu Memurların İstihdam Alanları 23
Tablo 2.6: Taşköprülü Memurların Aldıkları En Düşük ve En Yüksek Maaşlar 33
Tablo 2.7: Taşköprülü Memurların Memuriyete Başlama Yaşları 35
Tablo 2.8: Hakkında Şikâyet Bulunan Taşköprülü Memurlar 38
Tablo 3.1: Taşköprü Doğumlu Memurların Aldıkları Nişan, Rütbe ve Madalyalar . 41

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 2.1: Memurların Bildikleri Dillerin Dağılımı 23
Grafik 2.2: Memurların Memuriyete Başlama Yaş Aralıkları 38

EKLER LİSTESİ

Ek 1: Hicaz Demiryolu Madalyası Örneği

Ek 2: Tahlisiye Madalyası Örneği

Ek 3: Liyakat Madalyası Örneği

Ek 4: İftihar Madalyası Örneği

Ek 5: Yunan Muharebe Örneği

Ek 6: Beşinci Rütbeden Mecidi Nişanı Örneği

Ek 7: Dördüncü Dereceden Osmanlı Nişanı Örneği

Ek 8: Mehmed Hüsnü Efendi'ye Ait Sicill Kaydı Örneği

Ek 9: Mehmed Nafiz Efendi'ye Ait Sicill Kaydı Örneği

1. GİRİŞ

1.1. Araştırmanın İçeriği ve Kapsamı

Araştırmanın konusu, son dönem Osmanlı bürokrasisinin çeşitli birimlerinde görev almış olan Taşköprü doğumlu memurların biyografilerinin (tercüme-i hâl) ortaya konulmasıdır. Araştırmanın hazırlanmasında başvurulan ana kaynak, Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nden (BOA) temin ettiğimiz Sicill-i Ahvâl kayıtlarıdır. Kullanılan yöntem ise Osmanlı Arşivi'nden temin edilen Sicill-i Ahvâl kayıtlarının transkribe edilip, değerlendirilmesidir. 1879'dan itibaren tutulmaya başlanan Sicill-i Ahvâl Defterleri'nde, Osmanlı Devleti'nin resmi kurumlarında memurluk yapmış şahısların özgeçmişleri bulunmaktadır.

Sicill-i Ahvâl Defterleri'nde, öncelikle memurun adı, baba adı, varsa unvanı ve doğum yeri kaydedilmiştir. Doğum yerleri esas alınarak yapılan bu çalışmada, Taşköprü merkez ve merkeze bağlı nahiyeler ile köylerde doğmuş olan 81 memur kaydı incelenmiştir. Kayıtların günümüz Türkçesi'ne çevirileri yapılarak çalışmanın daha anlaşılır olması amaçlanmıştır.

Osmanlı Arşivi'nde yapılan katalog taraması sonucunda ulaştığımız 81 kayıttan ikisinin Kastamonu doğumlu (Mehmed Rıfat Efendi, BOA. DH. SAİD., 144/149 ve İsmail Hüsnü Efendi, BOA. DH. SAİD., 130/1), birisinin Nevşehir doğumlu (Halil Efendi, BOA. DH. SAİD., 196/461) olduğu görülmüştür. Ayrıca Taşköprü doğumlu bir memura ait iki kayıt olduğu (Raşid Efendi, BOA. DH. SAİD., 179/419; BOA. DH. SAİD., 196/463) tespit edilmiştir. Bununla beraber arşivde kaydı bulunmasına rağmen belgesine rastlanmayan dört kişi (Faik Efendi, BOA. DH. SAİD., 187/102; Tevfik Efendi, BOA. DH. SAİD., 191/210; Salih Sıdkı Efendi, BOA. DH. SAİD., 192/124; Mehmed Şükrü Efendi, BOA. DH. SAİD., 185/54) olduğu tespit edilmiştir. Sonuç itibariyle 73 adet Taşköprü doğumlu memurun sicil kaydı incelenmiştir.

Çalışmamızın amacı Osmanlı bürokrasisinde görev almış olan Taşköprülü memurları Sicill-i Ahvâl Defterleri'nden elde ettiğimiz bilgiler ışığında ortaya çıkarmaktır. Bu

çalışmadan elde edeceğimiz bilgilere bağlı olarak Taşköprülü memurların özelliklerini ve devlet kadrolarında üstlendikleri görevleri de ortaya koymuş olacağız. Arşiv belgelerine dayanan çalışmamızın Kastamonu ve Taşköprü tarihine yönelik araştırmalara katkı sağlayacağını da düşünmekteyiz.

Üç bölümden oluşan çalışmamızın giriş bölümünde, ilk olarak araştırmanın içeriği ve kapsamı açıklanmıştır. Daha sonra ise Osmanlı bürokrasisi, Osmanlı Devleti'nde Tanzimat öncesinde ve sonrasında memur istihdamı, Sicill-i Ahvâl Komisyonu'nun kuruluşu ve bu komisyon tarafından tutulan Sicill-i Ahvâl Defterleri hakkında bilgi verilmiştir. Birinci bölümde Taşköprü doğumlu memurların isimleri, unvanları, eğitim ve mesleki durumlarına dair bilgiler tablolar halinde gösterilmiştir. İkinci bölümde ise Taşköprü doğumlu memurların memuriyetleri sırasında aldıkları nişan, rütbe, madalya ve cezalar hakkında bilgiler verilmiştir.

Çalışmamızın üçüncü bölümünde ise Taşköprülü memurların biyografilerinin günümüz Türkçesi'ne çevirileri alfabetik olarak verilmiştir. Sicil kayıtlarının çevirileri yapılırken *ayın* harflerini göstermek üzere (ʿ); *hemzeleri* göstermek üzere ise (ʾ) işareti kullanılmıştır. Kelime sonlarındaki ayınlar ve hemzeler ise gösterilmemiştir. Çalışmanın sonuç kısmında ise genel bir değerlendirme yapılmıştır.

1.2. Osmanlı Bürokrasisinde Memur İstihdamı ve Sicill-i Ahvâl Komisyonu

Bürokrasi kelimesinin birden çok tanımı bulunmaktadır. Bu kavramın sosyal bilimler açısından kabul gören tanımlarından biri "Siyasal kararların uygulamaya geçirildiği, çalışan personelin hak, sorumluluk ve ilişkilerinin yazılı olarak belirlendiği, bütün işlerin hiyerarşiye uygun olarak yerine getirilmesinin zorunlu olmasından dolayı formalitelerin önem kazandığı kamu kurumları veya bu kurumlarda çalışan insanlar" şeklindedir.[1] Ancak bürokrasi kelimesi genel olarak "devlet teşkilatı" ve "memurlar topluluğu" olarak ifade edilmektedir.[2]

[1] Ömer Demir-Mustafa Acar, *Sosyal Bilimler Sözlüğü*, Adres Yayınları, Ankara 2002, s. 66.
[2] Harun Tunca, *Sicill-i Ahvâl Defterlerine Göre İstanbul Doğumlu Ermeni Devlet Adamları,* (Yozgat: Bozok Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2016), s. 4.

Bürokrasi kelimesi ilk kez 1745'te Fransız iktisatçı Vincent de Gournay tarafından kullanılmıştır. Bu noktada Gournay'ın Eski Yunan'da görülen siyasal sistemler topolojisine bir katkıda bulunduğu düşünülmektedir. Şöyle ki Eski Yunan'da "krasi" eki, iktidar anlamına gelmekteydi. "Demos" kelimesi ise halk demekti. Demokrasi ise iktidarın halkta olduğu bir siyasi yapıyı anlatmaktaydı. Benzer bir biçimde bürokrasi de bürolarda çalışanların ya da bürokratların iktidara sahip oldukları ya da en azından siyasal hayatta önemli rol oynadıkları siyasal yaşam biçimi anlamına gelmekteydi.[3]

Osmanlı Devleti, birçok müessesesini kendinden önce kurulmuş olan Bizans, Selçuklu ve İlhanlı devletlerinden almıştır. Devletin kurulduğu andan itibaren mevcut olan bürokrasisi de bu müesseselerden biridir. II. Mehmed dönemine gelinceye kadar Osmanlı Devleti'nin gelişmiş bir devlet teşkilatı yoktu. Bu nedenle bürokratik daire ve memur sayısı da sınırlı sayıda kalmıştır.[4] Osmanlı bürokrasi sistemini ortaya koyan ilk önemli kaynak II. Mehmed'in teşkilat kanunnamesidir. Kanuni Sultan Süleyman dönemi, bürokrasi kurumları içerisindeki uzmanlaşmanın ilk işaretlerini göstermektedir.[5]

16. yüzyılda en kuvvetli dönemini yaşayan Osmanlı Devleti'nde bürokrasi de gelişmiştir. 16. yüzyılın sonu ile 17. yüzyılda ise zirveye ulaşmıştır.16. yüzyılda birkaç bürodan oluşan Osmanlı bürokratik yapısı, 17. yüzyıla gelindiğinde üç ana daire ve altmış tane alt bürodan oluşan büyük bir kurum halini almıştır. Merkezdeki işler bu üç ana daire ile alt büroları tarafından yerine getirilmiştir. Bu dairelerden ilki yasama yürütme görevini yapan Divan-ı Hümayun iken, ikincisi maliye işlerini yerine getiren Defterdarlık üçüncüsü ise tımar sisteminin idare edildiği Defterhane-i Âmire'dir. 16. yüzyılın başlarında 20-30 kişi olan merkez bürokrasisi yüzyılın son çeyreğinde 100'ü geçmiştir. Tanzimat dönemine gelinceye kadar bu sayı gederek artmıştır.[6]

---

[3] Metin Heper, "Bürokrasi", *Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi,* C. 2, İletişim Yayınları, İstanbul 1995, s. 290.
[4] Tunca, *a.g.t.* , s. 5-6.
[5]Mehmed İpşirli, "Kalemiye", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C. 24, İstanbul 2001, s. 248.
[6] Tunca, *a.g.t.* , s. 5-6.

Osmanlı Devleti, Batı karşısındaki askeri yenilgiler nedeniyle 18. yüzyılın sonunda III. Selim ile başlayan ve 19. yüzyılda II. Mahmud ile devam eden ıslahat hareketlerine girişmiştir. Bu ıslahatların başlangıçtaki hedefi, Osmanlı Devleti'nin askeri gücünü arttırmaktı. Ancak çeşitli dinamikler sonucunda Tanzimat dönemiyle birlikte sivil bürokrasi ıslahat hareketlerinin öncülüğünü ele geçirmiştir. 1839'dan 1876 yılına kadar devam eden Tanzimat dönemi boyunca sivil bürokratlar, padişahlık kurumu karşısında bir ölçüde hareket özgürlüğü kazanmışlar ve bu özgürlüğü kurumsallaştırmaya çalışmışlardır. Birinci Meşrutiyet Anayasası'nı hazırlayan bürokratlar, bürokrasinin padişah karşısında serbestliğini temin etmeye de çalışmışlardır. Fakat II. Abdülhamid, bürokrasinin bu çabalarını etkisiz bırakmıştır. Kendisine bağlı bir sivil bürokrat kadro oluşturmaya çalışmış ve bu amacını büyük ölçüde gerçekleştirmiştir.[7]

Osmanlı Devleti'nin topraklarının genişlemesiyle birlikte idari iş yükü de artmıştır. Ayrıca merkeziyetçiliğin gelişmesi sonucunda memur ihtiyacı da artış göstermiştir. Tanzimat öncesinde her daire aynı zamanda memur yetiştiren bir mektep niteliğindeydi. Genellikle memur ve devlet adamlarının çocukları kalemlere çırak olarak alınırlardı. Çıraklar on iki yaşına ulaştıklarında kalemlere yani devlet dairelerine devam ederlerdi. Aynı zamanda evde özel olarak okuma yazma öğrenirler, camilerdeki derslere devam ederler, yazı çeşitlerini, hesap ve defter tutmayı da bu kalemlerde öğrenirlerdi. Memur adayları, bu eğitimin yeterli gelmediği durumlarda eksiklerini tamamlamak için gerek Bâbıâli'de gerekse de Bâb-ı Defteri'de bazı hocalardan düzenli olarak dersler alırlardı. Bu usul ile kalemdeki bilgileri öğrenen öğrenciler memuriyete başladıklarında bir süre maaş almaz; birkaç sene içerisinde düşük bir maaşla mülazım olur ve zamanla tecrübesiyle orantılı olarak kalem gelirlerinden pay alırlardı.[8]

Tanzimat döneminde diğer alanlarda olduğu gibi memur alım sisteminde de değişikliklere gidilmiştir. 1839'da Tanzimat Fermanı'nın ilanından sonra memurlarla ilgili önemli kararlar alınmıştır. Bu bağlamda bazı meclisler açılmıştır. Bir süre

[7] Heper, *a.g.m.* , s. 296.
[8] Ramazan Çelem, *Sicill-i Ahvâl Defterlerine Göre Malatyalı Memurlar (1879-1909)*, (Tokat: Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2014), s. 5-8.

sonra[9] Ahmed Cevdet Paşa'nın[10] katkıları ile memur istihdamı ve diğer alanlarla ilgili nizamnameler yayınlanmıştır. Bu dönemde ilk olarak Mekteb-i Maarif-i Adliye açılmıştır. Sadaret makamının ve Maliye Nezareti'nin memur ihtiyacını karşılamak için kurulan bu okul açıldığında dairelerde çalışan memur çocukları buraya alınmıştır. Ayrıca kalemlere dışarıdan memur alınmasına da son verilmiştir. Mektepten mezun olanlar yapılan sınav neticesinde memuriyetlere yerleştirilmiştir. Daha sonra yine aynı amaç doğrultusunda Mekteb-i Ulûm-ı Edebiye açılmıştır. Böylece memur alımları rica ve iltimas gibi uygulamalara bağlı kalmak yerine hak eden kişinin istihdamına fırsat veren sınav usulüne bağlanmıştır. Bunların yanı sıra memurların yargılanma biçimiyle ilgili düzenlemeler de yapılmıştır. Meşrutiyet döneminde ise memurların sicil kayıtlarının tutulması zorunlu hale getirilmiştir.[11]

1876 yılında tahta çıkan II. Abdülhamid, saltanatının başlangıcından itibaren yönetimin niteliğini iyileştirmeye çalışmıştır. Bu nedenle Meclis-i Mebusan'ın ilk oturumunun açılış konuşmasında üzerinde durduğu yasalar arasında memurların görevleri ve emeklilik haklarıyla ilgili bir yasa tasarısı da vardı. II. Abdülhamid, memurların seçimi konusu üzerinde özellikle durarak, Hazine-i Hassa kaynaklarının nüfusun her kesiminden gelen ve yeteneklerine göre yükselecek olan memurların eğitimi için kullanılması niyetini açıklamıştır. Hatta 1859'da açılmış olan Mülkiye Mektebi'ni mülki kadrolara personel yetiştirmek üzere Mekteb-i Mülkiye-i Şahane adıyla genişletmiştir. Bununla birlikte Kanunıesasi'de mülkiye memurları ve kalemiyle ilgili bazı düzenlemelere de yer verilmiştir. Bunlar arasında memurların ne tür görevlerle yükümlü oldukları, bütün memurların hak ettikleri memuriyete atanmaları, ilerleme hakkına sahip olmaları ve memurların memuriyetleriyle ilgili yargılanmaları gibi hususlar bulunmaktadır. Bunların yanı sıra memurların azlini

[9] Yunus Özger, "Sicill-i Ahvâl Defterlerinde Kayıtlı Bayburtlu Osmanlı Devlet Memurları", *History Studies*, Volume 7, Issue 4, 2015, s. 69.

[10]Ahmed Cevdet Paşa, 19. Yüzyılın ünlü Türk âlimi ve devlet adamıdır. 1823'te Bulgaristan'ın Lofça Kasabası'nda doğmuştur. Öğrenim hayatından sonra devlet hizmetine girmiştir. 1850'de Meclis-i Maarif-i Umumiye Azalığı'na ve Dârülmuallimin Müdürlüğü'ne tayin edildi. 1851'de Encümen-i Daniş üyeliğine seçildi. Ekim 1853 tarihli bir mazbata ile 1774-1826 arası Osmanlı tarihini yazmakla görevlendirildi. Şubat 1855'te vakanüvis tayin edildi. Bu görevi sırasında Tezâkir-i Cevdet'i kaleme aldı. 1856'da Galata Kadılığı'na tayin edildi. 1863'te Anadolu Kazaskerliği payesini aldı. 1866'da Kazaskerlik payesi vezarete çevrildi. 1868'de Divan-ı Ahkâm-ı Adliyye başkanı oldu. Daha sonra Babıâli'de teşkil edilen Mecelle-iAhkâm-ı Adliyye Cemiyeti'nin reisliğine getirildi. Birçok önemli görevde daha bulunan Ahmed Cevdet Paşa, 1895'te vefat etti. Ayrıntılı bilgi için bkz. Yusuf Halaçoğlu-M.Akif Aydın, "Cevdet Paşa", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C. 7, İstanbul 1993, s. 443-444.

[11] Özger, *a.g.m.* , s. 70.

gerektirecek sebepler, kanunen azillerini gerektiren davranışları olmadıkça ya da kendileri istifa etmedikçe azil ve tebdil olunmamaları, görevden alınanların tekaüt ve mazuliyet maaşlarına hak kazanmaları ve her memuriyete rütbe tahsis edilmesi gibi hususlara da Kanuniesasi'de yer verilmiştir. II Abdülhamid'in tahta çıkışında yaptığı konuşma ve bunu takip eden girişimleri yönetimin yeniden düzenleneceği bir dönemin başladığını göstermektedir. II. Abdülhamid'in saltanat yıllarında tutulmaya başlanan resmi personel kayıtları o zaman kurulan oldukça çağdaş kontrol yöntemlerinden biriydi. Devlet memurlarının sicillerini tutmakla görevli olan Sicill-i Ahvâl Komisyonu, 1879 yılında kuruldu.[12]

Sicill-i Ahvâl Komisyonu, "Tescilat, Tedkikat ve Evrak Kalemi" olmak üzere üç bölüm halinde teşkilatlandırılmıştır. Tescilat Kalemi birçok göreve sahiptir. Bu kalem öncelikle devlet memurlarının memuriyete başladıkları günden ayrılana kadar geçen süre içerisindeki terfi, zam, nişan, maaş ve emeklilik gibi işlemlerini kaydetmekteydi. Bu kalemin ikinci görevi tüm tercüme-i hal varakalarını ve vukuat zeyillerini esas defterlerine kaydetmekti. Ayrıca bunlarla ilgili istatistikî bilgiler tutar ve bunları da "hülasatü'l-kuyud" defterlerine kaydederdi. Bunlarla birlikte memurların azil ve tayinlerini, rütbe ve nişanlarını, memuriyetteki değişikliklerini, memurların ve babalarının isimlerini, tercüme-i hal varaka numaralarını fihrist defterlerine kaydederdi. Tescilat Kalemi'nin dördüncü vazifesi ise devlet dairelerinden ve sahipleri tarafından istenilen ve ilgili komisyonlara gönderilmesi gereken tercüme-i hal varakalarının tasdikli suretlerini kopya etmekti. Tedkikat Kalemi, her çeşit tercüme-i hal evrakının araştırılması, özetlenmesi ve bunların içerdikleri bilgilerin kayıtlara uygun olup olmadığını tespit etmekle görevliydi. Evrak Kalemi ise gelen ve geden evrakları kaydetmek, bunları ilgili yerlere göndermek, sahiplerine verilecek tercüme-i hal suretlerini teslim etmek ve evrakları korumakla mükellefti.[13]

[12]Gülden Sarıyıldız, *Sicill-i Ahvâl Komisyonu'nun Kuruluşu ve İşlevi (1879-1909)*, Der Yayınları, İstanbul 2004, s. 7-8.
[13] İshak, Şimşek, *Sicill-i Ahvâl Defterlerinde Diyarbekirli Yöneticiler*, (Mardin: Mardin Artuklu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2013),s. 30-32.

5 Şubat 1879'da kurulan bu komisyon ile ilk defa "şer'iye, askeriye ve zabtiye" daireleri dışındaki "dâhiliye, mülkiye, adliye, maliye, evkaf" vb. benzeri dairelerdeki personelin amirinden memuruna kadar herkesin biyografisi kaydedilmiştir.[14]

Sicill-i Ahvâl Komisyonu'nun kurulmasının nedeni olarak devletin tayin ettiği memurlar hakkındaki bazı bilgileri öğrenme ihtiyacı gösterilmektedir. Bu noktada Osmanlı Devleti'nin, Sicill-i Ahvâl Komisyonu'nun kurulmasından önce de bazı adımlar attığı bilinmektedir. Merkez ve taşra teşkilatında görev yapan vükela ve vüzera ile diğer memurların ismi, menşei, hal tercümesi, azledilme nedenleri ve rütbelerini içeren ayrıntılı defterlerin tutulmasına ihtiyaç duyulduğu konusunda padişahın sadaret makamına bazı ikazlarda bulunduğu resmi belgelerden anlaşılmaktadır. Ayrıca Dâhiliye Nezareti'nin de bu konudaki ihtiyacı karşılayabilmek için bazı girişimlerde bulunduğu bilinmektedir.[15]

II. Abdülhamid'in, 5 Şubat 1879 tarihli iradesinde Sicill-i Ahvâl Komisyonu'nun kuruluşu ve amaçları açık bir şekilde belirtilmiştir. Bu komisyon için başlangıçta "Sicill-i Ahlâk" ifadesi kullanılırken daha sonra bu isim "Sicill-i Ahvâl" şeklinde kullanılmaya başlanmıştır. İradede komisyon başkanlığına Arifî Paşa, üyeliklerine ise İrfan Paşa, Tahir Efendi ve Server Efendi getirilmiştir. Sicill-i Ahvâl Komisyonu'nun oluşturulmasından sonra yapılan düzenlemler arasında 1881 ve 1884'te yayınlanan "Memûrîn-i Mülkiye Terakki ve Tekâüd Kararnamesi" bulunmaktadır. Ayrıca Sicill-i Ahvâl Komisyonu'nun çalışmalarına hukuki dayanak sağlamak için 3 Mart 1879'da "Ahvâl-i Memurin Sicili Komisyonu Talimâtı" yayınlanmıştır. Sicill-i Ahvâl Komisyonu ile başlayan sicil çalışmaları 1896'da bu komisyonun kaldırılması ile onun yerine oluşturulan Memûrîn-i Mülkiye Komisyonu adı altında yeniden yapılandırılmıştır. 1908'de II. Meşrutiyet'in ilanı sonrasında Memûrîn-i Mülkiye Komisyonu kaldırılmış ve Sicill-i Ahvâl İdaresi adı altında Dâhiliye Nezareti bünyesinde yeniden oluşturulmuştur.[16] Sicill-i Ahvâl

[14] Aydın Efe- Naim Ürkmez, *Tarsuslu Osmanlılar*, Çizgi Kitabevi, Konya 2016, s. 11-12.
[15] Naim Ürkmez-Aydın Efe, *Hataylı Osmanlılar*, Çizgi Kitabevi, Konya 2015, s. 13.
[16] Ürkmez, Efe, *Hataylı Osmanlılar*, s. 14-16.

Komisyonu'nun kuruluşundan itibaren 1909'a kadar 201 defterde 51.652 memurun sicil kaydı tutulmuştur.[17]

Bu kayıtları içeren, Sicill-i Ahvâl Defterleri, Osmanlı bürokrasisinin son dönem tarihini aydınlatan önemli kaynaklardandır. Bu defterler hakkında bilgi vermeden önce "sicill" kelimesinin ne anlama geldiğini açıklamamız daha doğru olur. Sicill kelimesi sözlükte, "resmi belgelerin kaydedildiği kütük, devlet memurlarının resmi vukuatlarını içeren defter" anlamlarına gelmektedir. Sicill-i Ahvâl ise "memurların tercüme-i hallerinden resmiyete intikal eden hususlar" demektir. Sicill-i Ahvâl Defterleri olarak bilinen defterler, Osmanlı biyografi yazımında başvurulan önemli kaynaklardandır.[18]

Bu defterler sicill-i umumi ve esas künye defterleri isimleriyle de bilinmektedir. Bu defterlerin altmış adedi Sicill-i Ahvâl Komisyonu, 140 tanesi ise Memûrîn-i Mülkiye Komisyonu döneminde hazırlanmıştır. Defterler sayı numaralandırma sistemiyle numaralandırılmış olup 1-201 numaralı defterlerden oluşmaktadır. Osmanlı Arşivi tarafından internet ortamına aktarılan defterlerden 18 numaralı defter mükerrerdir. 179 ve 190 numaralı defterler boş görünmektedir. 80 ve 150 numaralı defterler ise zeyil defterleridir. Büyük boy olan defterlerin boyutları ve sayfa adetleri farklıdır.[19] Günümüze kadar ulaşan Sicill-i Ahvâl Defterlerinin kalitesi, sağlamlığı, kullanılan kâğıdın en kaliteli cinsten olması Osmanlı Devleti'nin bu işe verdiği önemi göstermesi bakımından önemlidir.[20]

Sicill-i Ahvâl Defterlerine kaydedilen bilgiler, memurların devlet hizmetine ilk girdiklerinde vermek mecburiyetinde oldukları "tercüme-i hâl varakası" denilen matbu bir belge ile tercüme-i hâl varakasına eklenmesi mecburi olan bazı resmi belgeler esas alınarak hazırlanırdı. Hâl varakasında memurun doğum tarihi, baba adı, eğitim durumu, görevleri, eserleri, rütbeleri, madalyaları, kazandığı mükâfatlar veya

[17] İbrahim, Yılmazçelik, Enes, Mutluay, "Sicill-i Ahvâl Defterlerine Göre Osmanlı Dönemi'nde Görev Yapan Palulu Memurlar", *Fırat Üniversitesi Harput Uygulama ve Araştırma Merkezi Uluslararası Palu Sempozyumu Bildiriler Kitabı*, Elazığ 2018, s. 72.
[18] Gülden Sarıyıldız, "Sicill-i Ahvâl Defterleri", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C. 37, s. 134-137.
[19] Sarıyıldız, "Sicill-i Ahvâl Defterleri", s. 134-135.
[20] Ürkmez-Efe, *Hataylı Osmanlılar*, s. 15.

aldığı cezalarla ilgili cevaplandırması gereken sorular bulunurdu. Verilen bilgiler resmi belgelerle karşılaştırılarak doğrulanırdı.[21]

Bürokratik ihtiyaçlar nedeniyle oluşturulan Sicill-i Ahvâl Defterleri, zaman içerisinde kıymetli birer arşiv malzemesi halini almıştır. 19. yüzyılın sonlarında ve 20. yüzyılın başında görev yapan Osmanlı memurlarına dair bilgileri birinci el kaynaktan öğrenme imkânına sahip olmak tarih araştırmacıları için oldukça önemlidir. Bu noktada söz konusu defterler biyografik bir hazine niteliğindedir.[22] Bununla birlikte Sicill-i Ahvâl Defterleri, birçok konuya ilişkin önemli bilgileri de ihtivâ etmektedir. Örneğin bu defterler sayesinde bazı kurumların kuruluş veya kapanış tarihleri tespit edilebilir. Hatta bu defterlerdeki bilgilerle üzerinde çalışılan dönemde ilgili coğrafyanın ekonomik ve sosyal durumlarına dair tespitlerde bulunulabilir.[23]

[21] Tahir, Bilirli, "Sicill-i Ahvâl Defterlerine Göre Gerede Doğumlu Devlet Memurları", *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi,* C.8, S.4, s. 2370.
[22] Ürkmez-Efe, *Hataylı Osmanlılar*, s. 15.
[23]Çelem, *a.g.t, s*. 16-17.

2. BİRİNCİ BÖLÜM
SİCİLL-İ AHVÂL DEFTERLERİNE GÖRE TAŞKÖPRÜ DOĞUMLU MEMURLARIN İSİMLERİ, UNVANLARI, EĞİTİM VE MESLEKİ DURUMLARI

Sicill-i Ahvâl Defterlerinde tespit ettiğimiz Taşköprü doğumlu memurların sicilleri, onların isimlerini, unvanlarını, eğitim durumlarını, bildikleri yabancı dilleri, görev yaptıkları yerleri, hangi görevlerde bulunduklarını, memuriyetleri boyunca aldıkları rütbe, nişan, madalyaları ve görev yerlerinin değişmesine neden olan durumları gösteren bilgileri ihtiva etmektedir. Bu bilgilere dayanarak Taşköprülü memurlar hakkında çeşitli başlıklar altında değerlendirmeler yapmak mümkündür.

2.1. Taşköprü Doğumlu Memurların İsimleri

Sicill-i Ahvâl Defterleri'nde, Taşköprü doğumlu 73 adet memur tespit edilmiştir.

Tablo 2.1: Taşköprü doğumlu memurların isimleri

Abdüllatif Lütfi Efendi	1	Mahmud Nedim Efendi	1
Abdülmecid Efendi	1	Mehmed Abdülhalim Efendi	1
Ahmed Ağa	2	Mehmed Bahaeddin Efendi	1
Ahmed Bey	1	Mehmed Behçet Efendi	1
Ahmed Edib Efendi	1	Mehmed Eşref Efendi	1
Ahmed Hicabi Efendi	1	Mehmed Fevzi Efendi	1
Ahmed Hilmi Efendi	1	Mehmed Hüsnü Efendi	1
Ahmed Kemal Bey	1	Mehmed İzzet Efendi	1
Ahmed Munib Bey	1	Mehmed Muhlis Efendi	1
Ahmed Reşid Efendi	1	Mehmed Nafiz Efendi	1
Ali Azmi Efendi	1	Mehmed Refik Efendi	1
Ali Mümtaz Efendi	1	Mehmed Rifat Efendi	2
Ali Rıza Efendi	1	Mehmed Said Efendi	1
Bekir Ağa	1	Mehmed Şakir Efendi	1
Eşref Ağa	1	Mehmed Şükrü Efendi	1
Eşref Hıfzi Efendi	1	Mehmed Tayyib Efendi	1
Halil Hazım Efendi	1	Mehmed Tevfik Efendi	2
Halil Sıdkı Efendi	1	Mehmed Zühdi Ağa	1

Hasan Efendi	1	Mustafa Asım Efendi	1
Hasan Fehmi Efendi	1	Mustafa Bey	1
Hasan Hüsnü Efendi	1	Mustafa Hilmi Efendi	1
Hüseyin Hüsnü Bey	1	Mustafa Hulusi Efendi	1
Hüseyin Hüsnü Efendi	2	Mustafa Sadık Efendi	1
Hüseyin Sabri Efendi	2	Mustafa Sıdkı Efendi	2
İbrahim Behçet Efendi	1	Mustafa Şevki Efendi	1
İbrahim Edhem Efendi	1	Nuh Ağa	1
İsmail Hakkı Efendi	4	Nuri Efendi	1
Mahmud Kemal Efendi	1	Osman Ağa	1
Mahmud Nedim Efendi	1	Ömer Lütfü Bey	1
Mehmed Ağa	1	Raşid Efendi	1
Mehmed Ali Efendi	1	Süleyman Salim Efendi	1
Mehmed Arif Efendi	1	Şakir Tevfik Efendi	1

Taşköprü doğumlu memurların isimlerine göre yapılan değerlendirmede ortaya çıkan bazı özellikler dikkat çekmektedir. Memurlardan 60'ı çift isme, 13'ü tek isme sahiptir. Hacı ünvânını kullanan 1 kişi ve Hafız ünvânını kullanan 6 kişi bulunmaktadır.

Osmanlı Devleti'nin, klasik döneminde *"Bey"* sıfatı Seyfiye sınıfına mensup olanlar için kullanılırken *"Efendi"* sıfatı İlmiye sınıfına mensup olanlar için kullanılmıştır. Bunun yanında Mülkiye sınıfının gelişmesi ile "Efendi" sıfatını her iki sınıfa mensup olan kişiler de kullanmaya başlamıştır.[24]

Taşköprü doğumlu memurların sıfatları değerlendirildiği zaman çoğunluğun *"Efendi"* sıfatını kullandığı görülmektedir. Taşköprülü 73 memurdan 61'i *"Efendi"*, 8'i *"Ağa"* ve sadece 4'ü *"Bey"* sıfatını kullanmıştır.

Taşköprü doğumlu memurların 23 tanesi Mehmed, 8'er tanesi Ahmed ve Mustafa, 5'er tanesi Hüseyin, 4 tanesi İsmail Hakkı, 3'er tanesi Ali ve Hasan isimlerine sahiptir. Çift isimli memurlardan en çok kullanılmış olan isim 4 kişiyle İsmail Hakkı

[24] Çelem, *a.g.t.*,,s. 34.

Efendi'dir. Memurların isimleri ile genel bir değerlendirme yapılacak olursa, genellikle dini nitelikli isimlerin yoğunlukta olduğu görülmüştür.

2.2. Taşköprü Doğumlu Memurların Unvanları, Babalarının İsimleri, Unvanları ve Meslekleri

Sicill-i Ahvâl Defterleri'nde kayıtları bulunan Taşköprülü memurlara ait unvan ve lakaplara bakarak onların hangi sülaleye mensup oldukları ve sosyal statüleri hakkında tespitlerde bulunabilmek mümkündür.

Tablo 2.2. Taşköprü doğumlu memurların unvanları, babalarının isimleri, meslekleri ve unvanları

Memurun Adı	**Memurun Unvanı**	**Babasının Adı**	**Babasının Mesleği**	**Babasının Unvanı**
Abdüllatif Lütfi Efendi	-	Mehmed Tayyib Efendi	Müdüriyetden	-
Abdülmecid Efendi	-	Mehmed Şükrü Efendi	Ziraat Bankası Şubesi Tahsildarı	-
Ahmed Ağa	-	Abdullah Ağa	Ziraatden	Kaba Durmuş oğlu
Ahmed Ağa	-	Ali Osman Ağa	Saray-ı Hümayun Hamlecisi	-
Ahmed Bey	-	Hüseyin Ağa	Rençber Ağası	-
Ahmed Edib Efendi	-	Hacı Şükrü Efendi	-	-
Ahmed Hicabi Efendi	Seyyid	Ahmed Nazif Efendi	Naib	-
Ahmed Hilmi Efendi	-	Nuh Ağa	Tüccar	-
Ahmed Kemal Efendi	-	Ali Ağa	-	Gök Ömer oğlu
Ahmed Munib Bey	-	Hacı Halil Ağa	Asker-i Şahane Binbaşılarından	-
Ahmed Reşid Efendi	-	Veli Ağa	Kethüda	-
Ali Azmi Efendi	-	Muharrem Ağa	Esnaf	-
Ali Mümtaz Efendi	-	Mustafa Ağa		Bayramzade
Ali Rıza Efendi	-	Mehmed Şerif	Tabur Kâtibi	-

		Efendi		
Bekir Ağa	-	Memiş Ağa	Ziraat'den	Durmuşoğlu
Eşref Ağa	Çakıroğlu	Hasan Ağa	Ziraat'den	Çakıroğlu
Eşref Hıfzi Efendi	-	Kamil Efendi	-	-
Halil Hazım Efendi	-	Süleyman Ağa	-	-
Halil Sıdkı Efendi	-	Hacı Salih Efendi	-	-
Hasan Efendi	-	Şükrü Efendi	Tüccar	Çataloğlu
Hasan Fehmi Efendi	Velibeyoğlu	Mustafa Bey	-	-
Hasan Hüsnü Efendi	-	Hüseyin Ağa	-	-
Hüseyin Hüsnü Bey	-	İsmail Hakkı Efendi	Gönen Mâl Müdürü	-
Hüseyin Hüsnü Efendi	-	Mehmed Ali Ağa		Ricalzâde
Hüseyin Hüsnü Efendi	-	Osman Efendi	Saray-ı Hümayun Hamlecilerinden Kapı çukâdarı	Madenoğlu
Hüseyin Sabri Efendi	-	Mehmed Ağa		Okçuzade
Hüseyin Sabri Efendi	-	Hacı Mehmed Efendi	Debbağ Tüccarı	-
İbrahim Behçet Efendi	-	Mehmed Ağa		Hacıoğlu
İbrahim Edhem Efendi	-	Hafız Hüseyin Efendi	Bakkal Esnafı	Kabirzade
İsmail Hakkı Efendi	Hafız	Mehmed Efendi	Aşâr-ı Kul Kâtibi	-
İsmail Hakkı Efendi	Hafız	Hüseyin Efendi	Debbağ	-
İsmail Hakkı Efendi	-	Hasan Ağa	Esnaf	-
İsmail Hakkı Efendi	Çakıroğlu Hafız	Mehmed Efendi	Esnaf	Çakıroğlu
Mahmud Kemal Efendi	Hafız	Hafız Mehmed Efendi	Tüccar	

Mahmud Nedim Efendi	-	Hasan Ağa	Esnaf	Tabanoğlu
Mehmed Abdülhalim Efendi	-	Mustafa Efendi	Haffâf[25] Esnafı	Abdişoğlu
Mehmed Ağa	-	Mehmed Ali Muhsin Ağa	Saray-ı Hümayun Hamlecisi	Koca
Mehmed Ali Efendi	-	Hasan Ağa	Esnaf	-
Mehmed Arif Efendi	-	Hüseyin Efendi		-
Mehmed Bahaeddin Efendi	-	Ahmed Sıdkı Bey	Tahrirat Kâtibi	-
Mehmed Behçet Efendi	-	Musa Hayri Efendi	Asakir-i Müşahede Tabur Kâtibi	-
Mehmed Eşref Efendi	-	Hasan Efendi	Vergi Kâtibi	-
Mehmed Fevzi Efendi	-	Hasan Hüseyin Efendi	Vergi Sertahsildarı	-
Mehmed Hüsnü Efendi	-	Esad Bey	-	Pehlivanzade
Mehmed İzzet Efendi	-	Hacı Abdullah Efendi	Ziraat'den	Ali Yazıcıoğlu
Mehmed Muhlis Efendi	-	Hafız Ahmed Efendi	-	-
Mehmed Nafiz Efendi	-	Hacı Recep Ağa	-	-
Mehmed Refik Efendi	-	Ali Efendi	Bidayet Mahkemesi İcra Mübaşiri	-
Mehmed Rifat Efendi	Ali Yazıcızade	Hafız Osman Efendi	Müftü Vekili	-
Mehmed Rifat Efendi	-	Mustafa Salim Efendi	Eytam Müdürü	-
Mehmed Said	-	Alişan Ağa	Saray-ı Hümayun	-

[25] Kavaf, ayakkabı terlik ve saireyi yapan ve satan esnaf. Bkz. Ferit Devellioğlu, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat, Aydın Kitabevi*, Ankara 1999, s. 310.

Efendi			Kayıkçısı	
Mehmed Şakir Efendi	-	Hüseyin Ağa	Çiftçi	-
Mehmed Şükrü Efendi	-	Ahmed Efendi	-	-
Mehmed Şükrü Efendi	-	Ahmed Tahir Efendi	Telgraf ve Posta Merkezi Müvezzi	-
Mehmed Tayyib Efendi	Hacı	Zeynel Abidin Efendi	Meclis İdaresi Azası	-
Mehmed Tevfik Efendi	-	Raşid Efendi	-	-
Mehmed Tevfik Efendi	-	Abdülmecid Efendi	Asakir-i Osmaniye Kolağası	-
Mehmed Zühdi Ağa	-	Feyzi Ağa	Saray-ı Hümayun Kayıkçısı	Madenoğlu
Mustafa Asım Efendi	-	Abdullah Efendi	Kadiri Dergâhı Postnişini	Şeyh
Mustafa Bey	-	Hasan Ağa	-	-
Mustafa Hilmi Efendi	-	Hafız Salih Efendi	İmam	Küçükzade
Mustafa Hulusi Efendi	-	Mehmed Efendi	-	-
Mustafa Sadık Efendi	-	Hüseyin Ağa	Mültezim	-
Mustafa Sıdkı Efendi	-	Mehmed Ali Efendi	-	-
Mustafa Sıdkı Efendi	Ricalzade	Mehmed Ali Efendi	Belediye Reisi	-
Mustafa Şevki Efendi	-	Mustafa Efendi	Tüccar	Zaimzade
Nuh Ağa	-	İbrahim Ağa	Çiftçi	Abdülkadir oğlu
Nuri Efendi	-	Ömer Ağa	-	Halil Ağazade
Osman Ağa		Selim Ağa	Çiftçi	Bekiroğlu
Ömer Lütfi Bey	Yazıcızade	Hacı Abdullah Efendi	Ziraat'den	
Raşid Efendi	Hafız	Osman Ağa	Rençber	Kürdoğlu
Süleyman Salim		Mustafa Ağa		

Efendi				
Şakir Tevfik Efendi		İsmail Ağa	Rençber	

Sicill-i Ahvâl kayıtlarına göre memurların 60 tanesinde Efendi, 8 tanesinde Ağa, 5 tanesinde Bey sıfatı olduğu tespit edilmiştir. Memurların babalarının ise 39 tanesinde Efendi, 32 tanesinde Ağa ve 3 tanesinde de Bey sıfatı olduğu görülmektedir. Ayrıca 7 memurun babasının hacı, 5 tanesinin ise hafız ünvânına sahip olduğu da tespit edilmiştir. Kayıtlarda bulunan diğer bir bilgi ise memurların babalarının meslekleridir. Baba mesleği olarak en çok esnaf (7 kişi), katib (5 kişi) ve tüccar (4 kişi) bulunmaktadır. Mehmed Tayyib Efendi'nin babası Taşköprü Kazası Meclis-i İdare Azalığı, Mustafa Sıdkı Efendi'nin babasının ise Taşköprü Belediye Reisi görevinde bulunduğu tespit edilmiştir. 26 memurun babasının mesleği hakkında ise bilgi verilmemiştir.

2.3. Taşköprü Doğumlu Memurların Eğitim Gördüğü Okullar

Sicill-i Ahvâl Defterlerindeki kayıtlar vasıtasıyla Taşköprülü memurların hangi okullarda eğitim aldıklarını öğrenebilmek mümkündür.

Tablo 2.3: Taşköprü doğumlu memurların eğitim gördüğü okullar

Sıbyan Mektebi	37
Rüşdiye Mektebi	37
Medrese	24
Mekteb-i İbtidâi	20
Mekteb-i İdâdî	4
Mekteb-i Mülkiye	3
Mekteb-i İdâdî-i Mülkiye	8
Mekteb-i İrfâniye	1
Rüşdiye-i Askeriye	3
Dârülfünûn	1(?)
Mekteb-i Tıbbiye-i Mülkiye	3
Mekteb-i Hukuk-ı Şahane	8
Darü'l-Muallimin	1
Camii-i Şerif	1

Özel Hocadan Ders	2
Tahsili Olmayanlar	8

Memurlardan 37'sinin sıbyan mektebine, 37'sinin rüşdiyeye, 24'ünün medreseye, 20'sinin ibtidai mektebine, 8'inin Mekteb-i İdâdî-i Mülkiye'ye, 8'inin Mekteb-i Hukuk-ı Şahane'ye, 4'ünün Mekteb-i İdâdî'ye, 3'ünün Mülkiye Mektebi'ne, 3'ünün Mekteb-i Tıbbiye-i Mülkiye'ye, 3'ünün Rüşdiye-i Askeriye'ye, 1'inin Mekteb-i İrfaniye'ye, 1'inin Camii-i Şerife ve 1'inin de Darü'l-Mualimine getmiş oldukları tespit edilmiştir. Memurlardan 4'ünün eğitiminin sıbyan mektebiyle sınırlı kaldığı görülürken, Raşid Efendi'nin eğitimi hakkında ayrıntılı bilgi mevcut değildir. Taşköprülü memurlardan 8'inin tahsili olmadığı tespit edilirken, bu memurların ünvanının *"Ağa"* olduğu da dikkatimizi çekmiştir. Özel hocalardan eğitimi almış memurlar ise Ahmed Münib Bey ile Mehmed İzzet Efendi'dir. Taşköprü doğumlu memurların eğitim durumları, bildikleri diller ve ilimler aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 2.4: Taşköprü doğumlu memurların eğitim durumları, bildikleri diller ve ilimler

Memurun Adı	Eğitim Durumu	Bildiği Diller ve İlimler
Abdüllatif Lütfi Efendi	Mekteb-i İbtidâi, Mekteb-i Rüşdiye, Medrese (Kastamonu),	Arapça, Farsça.
Abdülmecid Efendi	Mekteb-i İbtidâi, Mekteb-i Rüşdiye,	-
Ahmed Ağa	Okuma yazması yoktur.	-
Ahmed Ağa	Okuma yazması yoktur.	-
Ahmed Bey	Sıbyan Mektebi, Medrese (Kastamonu),	Arapça, Türkçe,
Ahmed Edib Efendi	Sıbyan Mektebi, Mekteb-i Rüşdiye, Bayezid Merkezi Rüşdiyesi,	-
Ahmed Hicabi Efendi	Sıbyan Mektebi, Mekteb-i İdâdî-yi Mülkiye, Mekteb-i İdâdî,	Arapça, Türkçe, Fransızca (aşina),
Ahmed Hilmi Efendi	Mekteb-i İdâdî (Kastamonu), İdâdî-yi Mülkiye (Kastamonu),	Türkçe, Ermenice (aşina),

	Mekteb-i Mülkiye,	Fransızca (aşina),
Ahmed Kemal Efendi	Sıbyan Mektebi, Medrese, Mekteb-i Tıbbiye-yi Mülkiye,	Türkçe, Fransızca,
Ahmed Münib Bey	Sıbyan Mektebi, Özel Hoca,	-
Ahmed Reşid Efendi	Mekteb-i İrfaniye,	-
Ali Azmi Efendi	Sıbyan Mektebi, Mekteb-i Rüşdiye, Medrese,	Arapça, Türkçe,
Ali Mümtaz Efendi	Sıbyan Mektebi, Medrese,	Türkçe okuryazar.
Ali Rıza Efendi	Mekteb-i İdâdî-yi Mülkiye (İzmir), Darü'l-fünûn-ı Osmaniye,	Türkçe, Arapça (aşina), Acemce (aşina), Fransızca (aşina),
Bekir Ağa	Okuma yazması yoktur	-
Eşref Ağa	Okuma yazması yoktur	-
Eşref Hıfzi Efendi	Sıbyan Mektebi, Mekteb-i Rüşdiye, Medrese, Mekteb-i İdâdî-yi Mülkiye, Mekteb-i Mülkiye, Mekteb-i Hukuk-ı Şahane,	Türkçe okuryazar.
Halil Hazım Efendi	Sıbyan Mektebi,	Türkçe okuryazar.
Halil Sıdkı Efendi	Sıbyan Mektebi, Mekteb-i Rüşdiye,	Türkçe okuryazar.
Hasan Efendi	İbtidâi Mektebi, Mekteb-i Rüşdiye,	-
Hasan Fehmi Efendi	Sıbyan Mektebi, Mekteb-i Rüşdiye,	Türkçe okuryazar.
Hasan Hüsnü Efendi	Mekteb-i İbtidâi, Mekteb-i Rüşdiye,	Türkçe okuryazar.
Hüseyin Hüsnü Bey	Mekteb-i Rüşdiye, Mekteb-i İdâdî (Kastamonu), Mekteb-i Hukuk-ı Şahane,	Türkçe, Arapça (aşina), Farsça (aşina), Fransızca (aşina),

		Ermenice (aşina), Rusça (aşina),
Hüseyin Hüsnü Efendi	Sıbyan Mektebi, Mekteb-i Rüşdiye, Medrese,	Arapça,
Hüseyin Hüsnü Efendi	Mekteb-i İbtidâi,	-
Hüseyin Sabri Efendi	Sıbyan Mektebi, Mekteb-i Rüşdiye,	-
Hüseyin Sabri Efendi	Mustafa Paşa Mektebi, Mekteb-i Rüşdiye, Medrese,	Arapça, Türkçe,
İbrahim Behçet Efendi	Sıbyan Mektebi, Mekteb-i Rüşdiye, Medrese,	Arapça, Farsça,
İbrahim Edhem Efendi	Sıbyan Mektebi, Muallimât-ı İbtidâiye, Medrese,	Arapça, Farsça,
İsmail Hakkı Efendi	Sıbyan Mektebi, Merdese,	Arapça, Farsça,
İsmail Hakkı Efendi	Sıbyan Mektebi, Medrese,	Arapça, Farsça, Türkçe,
İsmail Hakkı Efendi	Sıbyan Mektebi, Mekteb-i Rüşdiye,	
İsmail Hakkı Efendi	Sıbyan Mektebi, Medrese,	Arapça, Farsça, Türkçe okuryazar.
Mahmud Kemal Efendi	Sıbyan Mektebi, Mekteb-i Rüşdiye, Medrese,	Arapça, Farsça, Coğrafya, Türkçe,
Mahmud Nedim Efendi	Sıbyan Mektebi, Mekteb-i Rüşdiye,	Türkçe okuryazar.
Mehmed Abdülhalim Efendi	Mahalle-i İbtidâiye, Rüşdiye-yi Mülkiye,	Türkçe okuryazar.
Mehmed Ağa	Okuma yazması yoktur.	
Mehmed Ali Efendi	Sıbyan Mektebi, Mekteb-i Rüşdiye,	Arapça, Farsça,

		Fen, Hesab, Türkçe okuryazar.
Mehmed Arif Efendi	Mekteb-i Rüşdiye Mülkiyye-yi İdâdiye Mekteb-i Hukuk-ı Şahane,	Türkçe okuryazar.
Mehmed Bahaeddin Efendi	Sıbyan Mektebi, Mekteb-i Rüşdiye, İdâdî-yi Mülkiye, Mekteb-i Hukuk-ı Şahane,	Türkçe okuryazar.
Mehmed Behçet Efendi	Sıbyan Mektebi, Medrese,	Arapça, Farsça, Hesab,
Mehmed Eşref Efendi	Mekteb-i İbtidâi, Mekteb-i Rüşdiye,	Arapça,
Mehmed Fevzi Efendi	Mekteb-i İbtidâi, Mekteb-i Rüşdiye, Mekteb-İdâdi-yi Mülkiye (Yozgad),	
Mehmed Hüsnü Efendi	Sıbyan Mektebi, Mekteb-i Rüşdiye (Kastamonu),	Arapça, Farsça, Türkçe okuryazar.
Mehmed İzzet Efendi	Mekteb-i İbtidâi, Özel Hoca,	Arapça, Farsça, Türkçe okuryazar.
Mehmed Muhlis Efendi	Sıbyan Mektebi, Medrese,	Arapça, Türkçe okuryazar.
Mehmed Nafiz Efendi	Sıbyan Mektebi,	Türkçe okuryazar.
Mehmed Refik Efendi	Mekteb-i İbtidâi, Mekteb-i Rüşdiye, Medrese,	Arapça,
Mehmed Rifat Efendi	Mahalle-i İbtidâi, Mekteb-i Rüşdiye, Dârü'l-muallimin (Kastamonu), Medrese,	Türkçe okuryazar.
Mehmed Rifat Efendi	Sıbyan Mektebi, Mekteb-i Mülkiye (Taşköprü), Askeriye Rüşdiyesi (Kastamonu), İdâdi-yi Mülkiye, Mekteb-i Hukuk-u Şahane,	Arapça (aşina), Farsça (aşina), Fransızca (aşina), Ermenice (aşina), Türkçe okuryazar.

Mehmed Said Efendi	Sıbyan Mektebi, Mekteb-i Rüşdiye,	Türkçe okuryazar.
Mehmed Şakir Efendi	Sıbyan Mektebi,	Türkçe okuryazar.
Mehmed Şükrü Efendi	Sıbyan Mektebi, Mekteb-i Rüşdiye,	Türkçe okuryazar.
Mehmed Şükrü Efendi	Sıbyan Mektebi, Mekteb-i Rüşdiye,	Türkçe, Fransızca,
Mehmed Tayyib Efendi	Sıbyan Mektebi,	Türkçe okuryazar. Arapça (aşina),
Mehmed Tevfik Efendi	Mekteb-i İbtidâi, Rüşdiye-yi Askeriye,	-
Mehmed Tevfik Efendi	Mekteb-i İbtidâi, Rüşdiye-i Askeriye (Kastamonu),	-
Mehmed Zühdi Ağa	Okuma yazması yoktur.	-
Mustafa Asım Efendi	Mekteb-i İbtidâi, Mekteb-i Rüşdiye, Rüşdiye-yi Askeriye, Mekteb-i Tıbbiye İdâdîsi,	-
Mustafa Bey	Mahalle Mekteb-i İdâdi,	Türkçe okuryazar.
Mustafa Hilmi Efendi	Mekteb-i İdâdi, Mekteb-i Rüşdiye, Medrese,	Arapça,
Mustafa Hulusi Efendi	Mekteb-i İdâdi, Bayezid Camii-i Şerif, Mekteb-i Hukuk-ı Şahane,	Arapça, Türkçe okuryazar.
Mustafa Sadık Efendi	Sıbyan Mektebi, Medrese,	Arapça, Farsça, Türkçe okuryazar.
Mustafa Sıdkı Efendi	Mekteb-i İbtidâi, Mekteb-i Rüşdiye, Medrese, Mekteb-i Hukuk-ı Şahane,	-
Mustafa Sıdkı Efendi	Mekteb-i İbtidâi, Medrese, Mekteb-i Hukuk-ı Şahane,	Türkçe okur yazar.
Mustafa Şevki Efendi	Sıbyan Mektebi, Mekteb-i Rüşdiye (Boyabad),	Türkçe okur yazar.
Nuh Ağa	Okuma yazması yoktur.	

Nuri Efendi	Medrese, Mekteb-i Tıbbiye-i Mülkiye,	
Osman Ağa	Okuma yazması yoktur.	
Ömer Lütfi Bey	Mekteb-i Rüşdiye, Mekteb-i Mülkiye-i İdâdi,	Türkçe, Fransızca (aşina),
Raşid Efendi	Okuma yazması vardır.	
Süleyman Salim Efendi	Mekteb-i İdâdi, Mekteb-i Rüşdiye,	
Şakir Tevfik Efendi	Sıbyan Mektebi, Medrese,	Türkçe okur yazar.

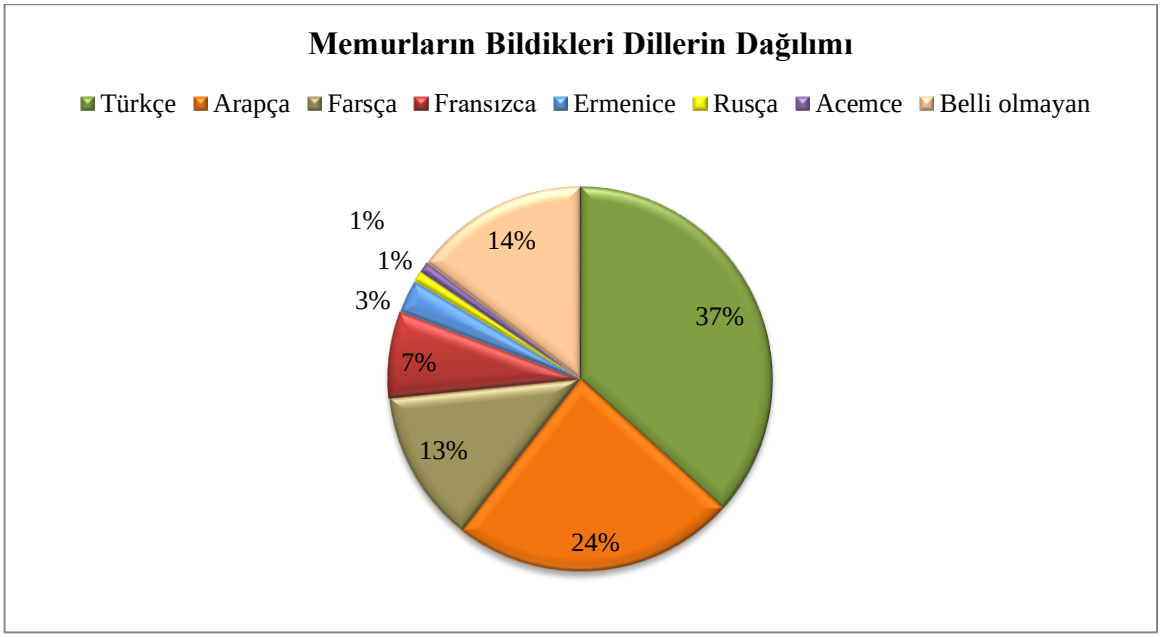
19. yüzyıl Osmanlı Devleti bürokrasisinde yabancı dil bilen memurlara ziyadesiyle ihtiyaç duyulmuştur. 1821 tarihine kadar devletin gerekli tercüme işleri Rumlar tarafından yürütülürken bu tarihten sonra gerçekleşen Rum isyanının bir sonucu olarak Bâb-ı Âli Tercüme Odası kurulmuştur.[26]

Taşköprü doğumlu memurların bildikleri diller incelendiğinde memurların birçok dile vâkıf oldukları görülmektedir. Memurların bildiği diller yukarıdaki tabloda verilmiştir. Buna göre Taşköprü doğumlu memurlar arasında en fazla dil bilen memur 6 dil ile Hüseyin Hüsnü Bey'dir. Yine tablodan anlaşılacağı gibi Taşköprü doğumlu memurların çoğunun Türkçe ve Arapça dışında Farsça, Fransızca, Ermenice, Rusça ve Acemce dillerini bildiklerini görmekteyiz. Aşağıdaki grafikte Taşköprü doğumlu memurların bildikleri dillerin dağılımı sayısal veriler ile gösterilmiştir.

Grafik 1. Memurların Bildikleri Dillerin Dağılımı

[26]Eda Ceren Erkabalcı, *Sicill-i Ahvâl Defterlerine Göre Gaziantepli Memurlar*,(Niğde: Niğde Ömer Halis Demir Üniversitesi Sosyal Bilimler Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi,Niğde 2019) ,s. 54.

Grafik 2.1: Memurların bildikleri dillerin dağılımı

2.4. Taşköprü Doğumlu Memurların İstihdam Alanları

Taşköprü doğumlu memurlar, Osmanlı sınırları içerisindeki birçok yerde çeşitli memuriyetlerde bulunmuşlardır.

Tablo 2.5: Taşköprü doğumlu memurların istihdam alanları

Memurun Adı	**Memurların İstihdam Alanları**
Abdüllatif Lütfi Efendi	Kastamonu Mektûbî Kalemi, Taşköprü Aşâr Kol Kitâbeti, Kastamonu Menâfi Sandığı Kitabeti, Kastamonu Ziraat Bankası Şubesi Katib-i Evvelliği, Çatalca Ziraat Bankası Şube Memuriyeti, Kilyos Ziraat Bankası Şubesi Tahkik Memuriyeti, Şam Ziraat Bankası Şube Memuriyeti, Tekfurdağı Şubesi Tahkik Memuriyeti, Bursa Ziraat Bankası Şube Memuriyeti, Hüdavendigar Vilayeti Valiliği, Midilli Ziraat Bankası Şube Memuriyeti.
Abdülmecid Efendi	Taşköprü Ziraat Bankası Sandığı, Çerkeş Ziraat Banka Sandığı Memur Refakatı,

Ahmed Ağa	Silk-i Celil-i Askeriye, Dersaadet Jandarma Alayı, Mülkiye Tekaüd Sandığı Nezareti, Kapıçukadarı Muavinliği, Mazûlin Sandığı Hademeliği.
Ahmed Ağa	Maiyet-i Şahane Kayıkları Hamleci Hademeliği.
Ahmed Bey	Taşköprü Süvari Tahsildarlığı, Taşköprü Süvari Sertahsildarlığı, Küçükağaç Nahiyesi Köy Anbarı Memurluğu
Ahmed Edib Efendi	Taşköprü Ziraat Bankası Sandığı, İnebolu Banka Sandığı Muhasebe Kitabeti Refik-i Evvelliği, Siirt Banka Sandığı Memuriyeti.
Ahmed Hicabi Efendi	Orhaniye Bidâyet Mahkemesi Zabıt Kitabeti, Leskoviçe Nahiyesi Müdüriyeti, Nikodim Nahiyesi Müdüriyeti, Firzovik Nahiyesi Müdüriyeti, Zelinkova Nahiyesi Müdüriyeti, Ağustos Nahiyesi Müdüriyeti, Harran Kaymakamlığı, Desaadet Ağnam Takib Memuriyeti, Çekirge Teftiş Memuriyeti, Pazarköy Kaymakamlığı, Kandıra Kaymakamlığı, Zaferanbolu (Safranbolu) Kaymakamlığı, Soma Kaymakamlığı.
Ahmed Hilmi Efendi	Kastamonu Maiyet Memurluğu, Daday Kaymakamlığı, Cide Kaymakamlığı, Arac Kaymakamlığı, Divriği Kaymakamlığı.
Ahmed Kemal Bey	Yozgat Tabâbeti, Kastamonu Merkez Belediye Tabâbeti, Zaferanbolu (Safranbolu) Belediye Tabâbeti, Zaferanbolu (Safranbolu) Gureba Hastahanesi Tababeti, Sinop Gureba Hastahanesi Tababeti, Şehremaneti Heyet-i Sıhhıye Tababeti.
Ahmed Munib Bey	Kırşehir Muhasebe Kalemi, Kırşehir Tahrirat Kalemi,

	Kelkit İhale-yi Aşâr Memuriyeti, Kelkit Mülkiye Müstantikliği, Tahrirat Müdüriyeti Muavinliği, Mecidiye Kura ve Vergi Tahsilat Memuriyeti, Mecidiye Meclis-i Maarif Komisyonu Kitabeti, Mecidiye Meclis-i İdaresi Baş Kitabeti, Serez Tahrirat Müdürlüğü, Teke Tahrirat Müdürlüğü, Teke Muhacirun Komisyonu, Alaiye Kaymakamlığı, Kırşehir Tahrirat Müdüriyeti, Elmalı İhale-yi Aşar Memuriyeti, Isparta Tahrirat Müdüriyeti, Mülkiye Müdde-i Umumiye Muavinliği, Maarif Komisyonu Azalığı, Uluborlu Kaymakamlığı, Karahisarı Sahib Tahrirat Müdüriyeti, Isparta Tahrirat Müdüriyeti, Yalvaç İhale-yi Aşâr Memuriyeti, Karaağaç İhale-yi Aşâr Memuriyeti, Maarif Mülkiye Komisyonu, İnşaat-ı Askeriye Komisyonu, Siroz Tahrirat Müdüriyeti, Günferi Tahrirat Müdüriyeti, Kengiri Tahrirat Müdüriyeti, Kayseri Tahrirat Müdüriyeti, Eskişehir Kaymakamlığı, Kütahya Tahrirat Müdüriyeti, Karahisar-ı Şarki Tahrirat Müdüriyeti.
Ahmed Reşid Efendi	Maraş Tahrirat Kitabeti, Burdur Tahrirat Kitabeti, Hüdavendigar Merkez Meclis İdaresi Kitabeti, Hüdavendigar Mektubi Odası Mümeyyizliği Evrak Müdürlüğü, Hüdavendigar Tahrirat Müdüriyeti, Haymana Kaymakamlığı, Karahisar Tahrirat Müdüriyeti, Kütahya Tahrirat Müdüriyeti, Çal Kaymakamlığı,

	Aziziye Kaymakamlığı, Sandıklı Kaymakamlığı, Kirmastı Kaymakamlığı, Geyve Kaymakamlığı, Bolvadin Kaymakamlığı, Uşak Kaymakamlığı, Gediz Kaymakamlığı.
Ali Azmi Efendi	Taşköprü Tahrir Vergi Kalemi, Taşköprü Nüfus İdaresi, Taşköprü Ağnam Tâdad-ı Muharrirliği, Taşköprü Aşâr-ı Kol Muharrirliği, Taşköprü Ağnam-ı Kol Memuriyeti, Taşköprü Nüfus Kitâbeti.
Ali Mümtaz Efendi	Aydın Tahrirat Kalemi, Aydın Tahrir-i Emlak Kalemi Mukayyidliği, Aydın Rüsumat Müdüriyeti, Aydın Duhani Fabrika Memurluğu, Aydın Rüsum-ı Sitte Müdüriyeti, İzmir Rüsum-ı Sitte Müdüriyeti, Sakız Rüsum-ı Sitte Müdüriyeti, Aydın Düyun-ı Umumiye Müdüriyeti.
Ali Rıza Efendi	Hassa Bidâyet Mahkemesi Müdde-i Umumiye Muavinliği.
Bekir Ağa	Saray-ı Hümayun Nevbet Kayığı, Maiyyet-i Seniyye Kayıkları Hamleci Hademeliği, Hazine-yi Hassa-yı Şahane Müdüriyeti Umumiyesi Tahsildarlığı.
Eşref Ağa	Telhis Kayığı, Maiyyet-i Seniyye Kayıkları Hamleci Hademeliği.
Eşref Hıfzi Efendi	Gorama Müdüriyeti, Petriç Kaymakamlığı, Müseyyeb Müdüriyeti, Kızılribat Müdüriyeti, Hızırdıraci Müdüriyeti, Tikrit Müdüriyeti, Semave Kaymakamlığı, Şehriban Müdüriyeti, Halis Müdüriyeti.
Halil Hazım Efendi	Taşköprü Aşar-ı Kol Kâtipliği,

	Taşköprü Süvari Tahsildarlığı, Taşköprü Bidâyet Mahkemesi Azalığı, Taşköprü Nüfus Müdürlüğü,
Halil Sıdkı Efendi	Taşköprü Meclis İdaresi Kitabeti, Taşköprü Telgrafhanesi, Taşköprü Aşar Anbar Eminliği.
Hasan Efendi	Saray-ı Hümayun Arzane-yi Hümayun Anbarı İdare Kalemi.
Hasan Fehmi Efendi	Taşköprü Maliye Kalemi, Taşköprü Aşar Kalemi, Kastamonu Tahrir-i Emlak Kalemi, Taşköprü Vergi Kitâbeti.
Hasan Hüsnü Efendi	Aydın Tahrirat Kalemi, Çimpe Tahrirat Kitabeti, Aydın Ziraat Bankası Şubesi, Söke Ziraat Bankası Sandığı Muhasebe Kitabeti, Aydın Ziraat Bankası Şube Veznedarlığı, Adapazarı Banka Sandığı Memuriyeti, Adapazarı Ziraat Bankası Müfettiş Memuriyeti.
Hüseyin Hüsnü Bey	Haleb Bidâyet Mahkemesi Müstantikliği, Edirne Bidâyet Mahkemesi Müstantikliği, Sarı Şaban Bidâyet Mahkemesi Müdde-i Umumi Muavinliği, Adana Polis Müdürlüğü.
Hüseyin Hüsnü Efendi	Taşköprü Mal Kalemi, Taşköprü Menâfi Sandığı Kitabeti, Taşköprü Ziraat Menafi Sandığı Kitabeti, Karahisar-ı Şarki Ziraat Bankası Şubesi Memuriyeti, Yozgat Ziraat Bankası Şubesi Memuriyeti.
Hüseyin Hüsnü Efendi	Enderun-u Hümayun Hademeliği, Kilar-ı Hümayun Kitabeti.
Hüseyin Sabri Efendi	Taşköprü Ağnam Tadad-ı Muharrirliği, Taşköprü Duhan Memurluğu, Taşköprü Ziraat Bankası Tahsildarlığı, Çerkeş Ziraat Bankası Sandığı Meclis Kitabeti, Boyabad Ziraat Bankası Sandığı Meclis Kitabeti.
Hüseyin Sabri Efendi	Taşköprü Mal Kalemi, Taşköprü Belediye Sandık Emaneti Kitabeti, Kastamonu Ziraat Bankası Şubesi,

	Kala-i Sultaniye Ziraat Bankası Şube Memuriyeti, Bolu Ziraat Bankası Şube Memuriyeti, Karahisar-ı Sahib Ziraat Bankası Şube Memuriyeti, Adana Ziraat Bankası Şube Memuriyeti, Cebel-i Bereket Muhasebeciliği, Günferi Muhasebeciliği.
İbrahim Behçet Efendi	Kastamonu Ziraat Bankası Şubesi, Daday Ağnam Kitabeti, Daday Ziraat Bankası Sandığı Muhasebe Memuriyeti, İnhisar Ziraat Bankası Şubesi, Urfa Ziraat Bankası Şube Memuriyeti, Adana Ziraat Bankası Şubesi Memur Muavinliği, Ertuğrul Ziraat Bankası Şube Memuriyeti, Karahisar-ı Sahib Ziraat Bankası Şube Memuriyeti, Erzurum Ziraat Bankası Şube Müdüriyeti.
İbrahim Edhem Efendi	Kalecik Ağnam Kitabeti, Taşköprü Ziraat Bankası Sandığı, Kastamonu Ziraat Bankası Şubesi, Tosya Ziraat Bankası Sandığı Muhasebe Kitabeti.
İsmail Hakkı Efendi	Küçükağaç Tahrirat Kitabeti Nüfus Mukayyitliği, Taşköprü Aşar Kol Kitabeti, Kastamonu Tahrir Emlak Kalemi, Kevni Vukuat Kitabeti, Kevni Tahrir ve Vergi Kitabeti, İnebolu Tahrir ve Vergi Kitabeti.
İsmail Hakkı Efendi	Taşköprü Vukuat Kalemi, Tokat Vukuat Kitabeti, Kevni Vukuat Kitabeti, Kevni Mal Müdürlüğü, Taşköprü Mal Müdürlüğü, Taşköprü Belediye Sandık Eminliği Kitabeti.
İsmail Hakkı Efendi	Taşköprü Tahrirat Kalemi, Taşköprü Ağnam Tadad-ı Muharrirliği, Ziraat Bankası Sandığı, Cide Ziraat Bankası Sandığı Muhasebe Kitabeti.
İsmail Hakkı Efendi	Kastamonu Tahrir-i Emlak Kalemi, Güney Vergi Kitabeti, İnebolu Vergi Kitabeti, İnebolu Mal Müdürlüğü Muavinliği,

	Zaferanbolu (Safranbolu) Mal Müdürlüğü, Gönen Mal Müdürlüğü.
Mahmud Kemal Efendi	Taşköprü Nüfus Kalemi, Taşköprü Belediye Kitabeti Sandık Emaneti.
Mahmud Nedim Efendi	Taşköprü Mal Kalemi, Taşköprü Ağnam Tadad-ı Muharrirliği, Taşköprü Tahsilat-ı Müfredat Kitabeti.
Mehmed Abdülhalim Efendi	Taşköprü Ziraat Bankası, Debboy Kalemi.
Mehmed Ağa	Nureddin Hazretleri Kayığı, Maiyyet-i Seniyye Kayığı.
Mehmed Ali Efendi	Adana Telgraf ve Posta Nezareti.
Mehmed Arif Efendi	Dersaadet İstinaf-ı Hukukiye Kalemi.
Mehmed Bahaeddin Efendi	Kozyaka Müdüriyeti, Daday Kaymakamlığı, Akçaşehir Müdüriyeti.
Mehmed Behçet Efendi	İskilib Mahkemesi, İskilib Aşar Kol Kitabeti, İskilib Belediye Kitabeti, İskilib Tahrirat Kitabeti, İskilib Maarif Kitabeti.
Mehmed Eşref Efendi	Taşköprü Nüfus Kalemi, Taşköprü Ziraat Bankası Sandığı, Taşköprü Ağnam Tadad ve Kol Muharrirlikleri, Taşköprü Muhasebe Kitabeti, Taşköprü Meclis Kitabeti, Tosya Banka Sandık Müdüriyeti.
Mehmed Fevzi Efendi	Taşköprü Mal Kalemi, Taşköprü Ziraat Bankası Sandığı, Kastamonu Ziraat Bankası Şubesi, Kastamonu Hassa-yı İâne ve Emaneti, Kastamonu Turuk ve Meâbir Mukayyitliği.
Mehmed Hüsnü Efendi	Taşköprü Mal Kalemi, Taşköprü Mal Müdürlüğü, Taşköprü Bidâyet Mahkemesi, Günferi Aşar ve Ağnam Müdüriyeti, Kastamonu Muhasebe Kalemi, Taşköprü Aşar ve İltizam Müdüriyeti, Tosya Ağnam Başkitabeti,

	Bartın Nüfus Memurluğu, Taşköprü Sandık Emaneti.
Mehmed İzzet Efendi	Ebniye-i Seniyye İdaresi, Saray-ı Hümayun-u Mülukane Mübaayat ve Muayene Komisyonu.
Mehmed Muhlis Efendi	Kastamonu Asakir-i Hayriye Silki, İskilib Meclis-i İdare Kitabeti, Kastamonu Tahrir-i Emlak Kalemi, Kastamonu Tahrir-i Seyyar Mukayyitliği, Taşköprü Vukuat Kitabeti, Sinop Tahrir-i Emlak Komisyonu, Boyabad Arazi Yoklaması, Kengırı Tahrir ve Vergi Memuriyeti, İnebolu Tahkik Memuriyeti, İskilib Rüsum-ı Sitte Müdürlüğü, Araç Ağnam Tadad-ı Hafiye Memurluğu, Taşköprü Ağnam Kitabeti, İskilib Sandık Eminliği.
Mehmed Nafiz Efendi	Yenişehir Postahane Müdürlüğü, Bursa Postahane Müdüriyeti, Bozok Kaymakamlığı, Bursa Kaymakamlığı, Soma Kaymakamlığı, Maden Kaymakamlığı, Bozüyük Kaymakamlığı, İnhisar Kaymakamlığı, Bodrum Kaymakamlığı, Eşme Kaymakamlığı, Kandıra Kaymakamlığı, Karamürsel Kaymakamlığı, Petriç Kaymakamlığı.
Mehmed Refik Efendi	Taşköprü Tahrirat Kalemi, Taşköprü Ziraat Bankası Sandığı, Taşköprü Ağnam ve Hayvanat-ı Ehliye Kol Muharrirliği, Çerkeş Ziraat Bankası Sandığı Muhasebe Kitabeti, Taşköprü Sandığı Meclis Kâtibi Refik-i Saniliği, Banka Sandığı Muhasebe Kitabeti, Eskişehir Sandık Memuriyeti.

Mehmed Rifat Efendi	Ebniye-i Anbar Müdüriyeti.
Mehmed Rifat Efendi	Adliye Nezaret-i Celilesi Sicill-i Memuriyet Kalemi, Kesriye Bidayet Mahkemesi Müdde-i Umumiye Muavinliği, İskilib Bidâyet Mahkemesi Müdde-i Umumiye Muavinliği, Kozana Bidâyet Mahkemesi, Emniyet-i Umumiye Merkez Memuriyyeti, Beyoğlu Polis Merkezi Memurluğu.
Mehmed Said Efendi	Taşköprü Mal Kalemi, Taşköprü Emanet-i Aşar Muvakkıt Kitabeti, Devrekâni Tahrir Vergi Kitabeti, Küçükağaç Tahrir Kitabeti, Taşköprü Tahsil Memuriyeti.
Mehmed Şakir Efendi	Istabl-ı Amire İdaresi.[27]
Mehmed Şükrü Efendi	Taşköprü Sicill-i Nüfus Kitabeti.
Mehmed Şükrü Efendi	Zonguldak Telgraf ve Posta Merkezi, Ereğli Telgraf ve Posta Merkezi Muharebe Memuriyeti.
Mehmed Tayyib Efendi	İstanköy Mekteb-i Rüşdiye Muallimliği, Gebze Mekteb-i Rüşdiye Muallimliği, Taşköprü Aşar Anbar Memuriyeti.
Mehmed Tevfik Efendi	Taşköprü Mal Kalemi, Taşköprü Ağnam ve Hayvanat-ı Ehliye Kitabeti, Kastamonu Banka Şubesi, Çarşamba Banka Sandığı, Daday Banka Sandığı.
Mehmed Tevfik Efendi	Taşköprü Ziraat Bankası Sandığı, Taşköprü Belediye Kitabeti, Çerkeş Ziraat Bankası Sandığı Muhasebe Kitabeti, Ayancık Banka Sandığı Memuriyeti.
Mehmed Zühdi Ağa	Nureddin Efendi Hazretleri Kayığı Hamleciler Hademesi, Maiyyet-i Seniyye Kayıkları Hamleciler Hademesi.
Mustafa Asım Efendi	Daday Ziraat Bankası Sandığı Muhasebe Kitabeti, Taşköprü Ziraat Bankası Muhasebe Kitabeti.
Mustafa Bey	Harem-i Hümayun Melukane Hademeliği,

[27] Istabl, hükümdarlık sarayına ait binek ve yük hayvanlarının barındırıldığı yer. Ayrıntılı bilgi için bkz. Abdülkadir Özcan, "Istabl", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C. 19, İstanbul 1999, s. 203-206.

	Şevketmeab Efendimiz Hademesi Silki, Ser- Şamdani Hazret-i Şehriyari, Zat-ı Hazret-i Padişahı Hademeliği.
Mustafa Hilmi Efendi	Kale-i Sultaniye Ziraat Bankası Şubesi, Mihaliç Ziraat Bankası Sandık Emini Muhasebe Kitabeti, Kırşehir Ziraat Bankası Şubesi Memur Muavinliği, Malkara Banka Kitabeti, Malkara Ziraat Bankası Müfettiş Muavinliği, Malkara Ziraat Bankası Müfettişliği.
Mustafa Hulusi Efendi	Dersaadet Bidâyet Mahkemesi Birinci Hukuk Dairesi Kalemi, Suriye Bidâyet Mahkemesi Birinci Müstantikliği, Halep Bidâyet Mahkemesi Birinci Müstantikliği, Cide Bidâyet Mahkemesi, Akka Bidâyet Mahkemesi.
Mustafa Sadık Efendi	Taşköprü Tadad-ı Ağnam Muharrirliği, Taşköprü Aşar Kol Memuriyeti.
Mustafa Sıdkı Efendi	Taşlıca Bidâyet Mahkemesi Müstantikliği, Mekteb-i Hukuk-ı Şahane Müdüriyeti,
Mustafa Sıdkı Efendi	-
Mustafa Şevki Efendi	Taşköprü Emanet-i Aşar Kol Kitabeti, Taşköprü Aşar ve Ağnam İkinci Kitabeti, Taşköprü Tahrirat Kitabeti, Taşköprü Maarif Komisyonu, Taşköprü Müdde-i Umumi Muavinliği, Taşköprü Mekteb-i Rüşdiye Rika Muallimliği, Niğde Başkitabeti, Konya Nafia Komisyonu Kitabeti, Niğde Tahrirat Müdüriyeti, Niğde Ziraat Bankası Tahrirat Kalemi.
Nuh Ağa	Telhis-i Evvel Kayığı, Maiyyet-i Seniyye Mülukane Kayığı Hademeliği.
Nuri Efendi	Dersaadet İkinci Daire-i Belediye Tababeti, Bolu Belediye Tababeti, Adana Seyyar Frengi Tababeti, Domaniç Seyyar Frengi Tababeti, İkinci Daire-i Belediye Hıfz-ı Sıhha Müfettişliği, Dördüncü Daire-i Belediye Hıfz-ı Sıhha Müfettişliği,

	Hıfz-ı Sıhha-ı Umumiye Müfettişliği.
Osman Ağa	Maiyyet-i Seniyye Mülukane Kayığı Hamleci Hademeliği.
Ömer Lütfü Bey	Mabeyn-i Hümayun Kitabeti, Bayburt Kaymakamlığı.
Raşid Efendi	Hazine-i Hümayun Hademeliği, Şehzade Necmeddin Efendi Hazretleri Hademeliği, Şehzade Mehmed Nazım Efendi Hazretleri Lalası.
Süleyman Salim Efendi	Taşköprü Ağnam ve Hayvanat-ı Ehliye Merkez Kitabeti, Taşköprü Nafia Mukayyitliği, Kastamonu Ziraat Bankası Şubesi, Kastamonu Hassa-yı İane ve Emanet Mukayyitliği.
Şakir Tevfik Efendi	Adapazarı Yirmi Birinci Daire-i Süvari Tahsildarlığı.

2.5. Memurların Aldıkları Maaşlar

Taşköprü doğumlu memurların Sicill-i Ahvâl Defterlerinde kayıtlı olan maaşlarına dair bilgileri incelediğimizde, memuriyete başladıkları zamanki maaşlarının memuriyetleri süresince artış gösterdiğini, sabit kaldığını veya azaltıldığını görmekteyiz.

Tablo 2.6: Taşköprülü memurların aldıkları en düşük ve en yüksek maaşlar

Memurun Adı	**Memurun Aldığı En Düşük ve En Yüksek Maaş**
Abdüllatif Lütfi Efendi	655 kuruş – 1200 kuruş
Abdülmecid Efendi	300 kuruş
Ahmed Ağa	100 kuruş – 300 kuruş
Ahmed Ağa	200 kuruş
Ahmed Bey	300 kuruş – 350 kuruş
Ahmed Edib Efendi	250 kuruş – 600 kuruş
Ahmed Hicabi Efendi	250 kuruş – 2282 kuruş
Ahmed Hilmi Efendi	500 kuruş – 2000 kuruş
Ahmed Kemal Bey	900 kuruş – 1750 kuruş
Ahmed Münib Bey	200 kuruş – 25350 kuruş
Ahmed Reşid Efendi	625 kuruş – 2000 kuruş
Ali Azmi Efendi	125 kuruş – 400 kuruş

Ali Mümtaz Efendi	300 kuruş – 1100 kuruş
Ali Rıza Efendi	1000 kuruş
Bekir Ağa	200 kuruş
Eşref Ağa	200 kuruş – 250 kuruş
Eşref Hıfzi Efendi	250 kuruş – 800 kuruş
Halil Hazım Efendi	106 kuruş – 1200 kuruş
Halil Sıdkı Efendi	400 kuruş
Hasan Efendi	100 kuruş
Hasan Fehmi Efendi	250 kuruş – 500 kuruş
Hasan Hüsnü Efendi	150 kuruş – 1000 kuruş
Hüseyin Hüsnü Bey	1000 kuruş – 1080 kuruş
Hüseyin Hüsnü Efendi	30 kuruş – 800 kuruş
Hüseyin Hüsnü Efendi	160 kuruş – 1100 kuruş
Hüseyin Sabri Efendi	200 kuruş – 500 kuruş
Hüseyin Sabri Efendi	110 kuruş – 2000 kuruş
İbrahim Behçet Efendi	400 kuruş – 1300 kuruş
İbrahim Edhem Efendi	400 kuruş – 500 kuruş
İsmail Hakkı Efendi	190 kuruş – 900 kuruş
İsmail Hakkı Efendi	150 kuruş – 500 kuruş
İsmail Hakkı Efendi	80 kuruş – 400 kuruş
İsmail Hakkı Efendi	235 kuruş – 500 kuruş
Mahmud Kemal Efendi	150 kuruş – 360 kuruş
Mahmud Nedim Efendi	200 kuruş – 400 kuruş
Mehmed Abdülhalim Efendi	200 kuruş
Mehmed Ağa	119 kuruş – 200 kuruş
Mehmed Ali Efendi	250 kuruş
Mehmed Arif Efendi	42 kuruş
Mehmed Bahaeddin Efendi	225 kuruş – 600 kuruş
Mehmed Behçet Efendi	180 kuruş – 1900 kuruş
Mehmed Eşref Efendi	250 kuruş – 600 kuruş
Mehmed Fevzi Efendi	250 kuruş – 400 kuruş
Mehmed Hüsnü Efendi	130 kuruş – 450 kuruş
Mehmed İzzet Efendi	300 kuruş – 1300 kuruş
Mehmed Muhlis Efendi	90 kuruş – 1000 kuruş
Mehmed Nafiz Efendi	250 kuruş – 1250 kuruş
Mehmed Refik Efendi	200 kuruş – 700 kuruş
Mehmed Rifat Efendi	14 kuruş – 600 kuruş
Mehmed Rifat Efendi	50 kuruş – 1500 kuruş

Mehmed Said Efendi	300 kuruş – 1500 kuruş
Mehmed Şakir Efendi	100 kuruş – 500 kuruş
Mehmed Şükrü Efendi	125 kuruş – 400 kuruş
Mehmed Şükrü Efendi	300 kuruş
Mehmed Tayyib Efendi	400 kuruş – 500 kuruş
Mehmed Tevfik Efendi	350 kuruş – 950 kuruş
Mehmed Tevfik Efendi	100 kuruş – 500 kuruş
Mehmed Zühdi Ağa	119 kuruş – 200 kuruş
Mustafa Asım Efendi	250 kuruş
Mustafa Bey	60 kuruş – 2000 kuruş
Mustafa Hilmi Efendi	140 kuruş – 1500 kuruş
Mustafa Hulusi Efendi	900 kuruş – 2250 kuruş
Mustafa Sadık Efendi	250 kuruş – 300 kuruş
Mustafa Sıdkı Efendi	540 kuruş
Mustafa Sıdkı Efendi	-
Mustafa Şevki Efendi	100 kuruş – 1200 kuruş
Nuh Ağa	200 kuruş
Nuri Efendi	600 kuruş – 1500 kuruş
Osman Ağa	200 kuruş
Ömer Lütfü Bey	1000 kuruş – 3000 kuruş
Raşid Efendi	120 kuruş – 600 kuruş
Süleyman Salim Efendi	150 kuruş – 400 kuruş
Şakir Tevfik Efendi	400 kuruş

Taşköprü doğumlu memurların maaşları en düşük ve en yüksek olmak üzere yukarıdaki tabloda belirtildiği gibidir. Tablodan anlaşılacağı üzere en düşük maaş 14 kuruş ile Mehmed Rifat Efendi'ye aitken, en yüksek maaş ise 25350 kuruş ile Ahmed Münib Bey'e aittir.

2.6. Memurların Memuriyete Başlama Yaşları

Aşağıda verilen tabloda Taşköprü doğumlu memurların memuriyete başlama yaşları verilmiştir.

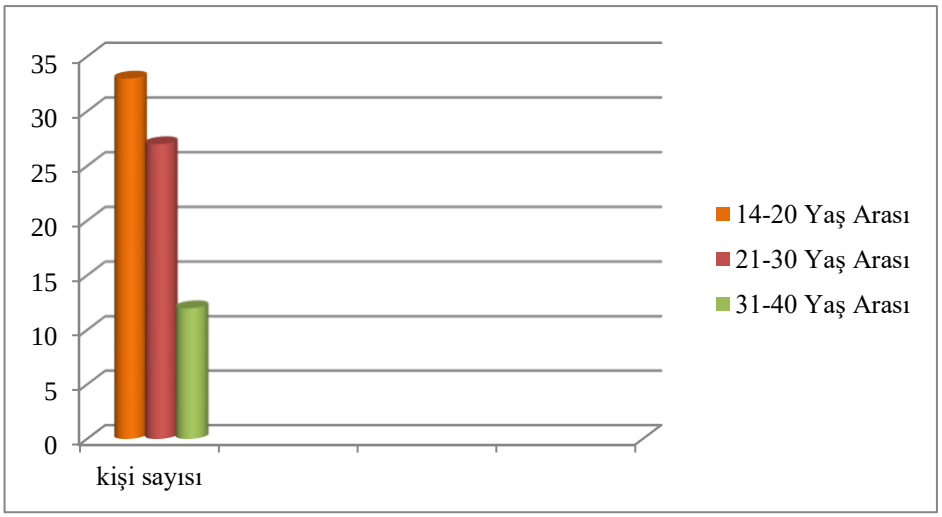
Tablo 2.7: Taşköprülü memurların memuriyete başlama yaşları

Memurun Adı	**Memuriyete Başlama Yaşları**
Abdüllatif Lütfi Efendi	20
Abdülmecid Efendi	23
Ahmed Ağa	21
Ahmed Ağa	20
Ahmed Bey	37
Ahmed Edib Efendi	22
Ahmed Hicabi Efendi	35
Ahmed Hilmi Efendi	24
Ahmed Kemal Bey	30
Ahmed Munib Bey	16
Ahmed Reşid Efendi	19
Ali Azmi Efendi	19
Ali Mümtaz Efendi	14
Ali Rıza Efendi	26
Bekir Ağa	19
Eşref Ağa	20
Eşref Hıfzi Efendi	26
Halil Hazım Efendi	33
Halil Sıdkı Efendi	22
Hasan Efendi	17
Hasan Fehmi Efendi	20
Hasan Hüsnü Efendi	20
Hüseyin Hüsnü Bey	26
Hüseyin Hüsnü Efendi	25
Hüseyin Hüsnü Efendi	17
Hüseyin Sabri Efendi	20
Hüseyin Sabri Efendi	36
İbrahim Behçet Efendi	21
İbrahim Edhem Efendi	19
İsmail Hakkı Efendi	20
İsmail Hakkı Efendi	22
İsmail Hakkı Efendi	17
İsmail Hakkı Efendi	23
Mahmud Kemal Efendi	24
Mahmud Nedim Efendi	18
Mehmed Abdülhalim Efendi	22

Mehmed Ağa	18
Mehmed Ali Efendi	32
Mehmed Arif Efendi	22
Mehmed Bahaeddin Efendi	31
Mehmed Behçet Efendi	15
Mehmed Eşref Efendi	20
Mehmed Fevzi Efendi	28
Mehmed Hüsnü Efendi	17
Mehmed İzzet Efendi	22
Mehmed Muhlis Efendi	29
Mehmed Nafiz Efendi	20
Mehmed Refik Efendi	17
Mehmed Rifat Efendi	29
Mehmed Rifat Efendi	24
Mehmed Said Efendi	18
Mehmed Şakir Efendi	23
Mehmed Şükrü Efendi	20
Mehmed Şükrü Efendi	20
Mehmed Tayyib Efendi	30
Mehmed Tevfik Efendi	16
Mehmed Tevfik Efendi	28
Mehmed Zühdi Ağa	18
Mustafa Asım Efendi	27
Mustafa Bey	32
Mustafa Hilmi Efendi	31
Mustafa Hulusi Efendi	19
Mustafa Sadık Efendi	36
Mustafa Sıdkı Efendi	35
Mustafa Sıdkı Efendi	-
Mustafa Şevki Efendi	15
Nuh Ağa	16
Nuri Efendi	30
Osman Ağa	18
Ömer Lütfü Bey	31
Raşid Efendi	22
Süleyman Salim Efendi	16
Şakir Tevfik Efendi	37

Taşköprü doğumlu memurlar arasında en düşük yaşla memuriyete başlayan isim 14 yaş ile Ali Mümtaz Efendi iken, en büyük yaş ile memuriyete adım atan kişiler 37 yaş ile Ahmed Bey ve Şakir Tevfik Efendi'dir. Taşköprülü memurların memuriyete başlama yaş aralıkları aşağıdaki grafikte verilmiştir.

Grafik 2.2: Memurların memuriyete başlama yaş aralıkları

2.7. Hakkında Şikâyet Bulunan Memurlar

Osmanlı Devleti'nin kuruluşundan itibaren devlet memurları herhangi bir suça karıştıkları vakit devlet tarafından cezalandırılmışlardır. Bu cezalar zaman içerisinde kanunlaştırılmıştır. Memurların işledikleri suçlar ve buna istinaden alacakları cezalar hakkında ilk ciddi düzenleme Tanzimat Dönemi'nde yapılmıştır. 1871'te *Memurin Muhakemesine Dair Nizamname* adıyla dokuz maddelik ilk nizamname yayımlanmıştır. Bu nizamnamenin kapsamında suç işleyen devlet memurunun nasıl sorgulanacağı, sorgunun kimler tarafından yapılacağı, yargılamanın hangi mahkemede olacağı ve ne çeşit bir ceza verileceği gibi hükümler yer almaktaydı.[28] Taşköprülü 73 memurun hâl varakaları incelendiğinde 3 kişi hakkında şikâyet olduğu görülmektedir. Bu isimler aşağıda verilen tabloda gösterilmiştir.

[28] Erkabalcı, *a.g.t.* , s. 70

Tablo 2.8: Hakkında şikâyet bulunan Taşköprülü memurlar

	Hakkında Şikâyet Bulunan Memurlar
1	Halil Sıdkı Efendi
2	İsmail Hakkı Efendi
3	Mehmed Tayyib Efendi

Tabloda isimleri verilen memurların haklarında şikâyet bulunduğu hâl varakalarında şu şekilde belirtilmektedir. Halil Sıdkı Efendi: "*…bin üç yüz senesi Zilhiccesinin on birinci günü dört yüz guruş ma'âşla kazâ-i mezbûr a'şâr-ı anbar eminliğine ta'yîn kılınmıştır. Hakkında şikâyet vukû'ıyla taht-ı muhâkemeye alınmıştır…*"[29]. İsmail Hakkı Efendi: "*...Vazife-yi me'mûriyyetine 'âid hakkında şikâyet vukû'ıyla taht-ı muhâkemeye alınmıştır…*"[30]. Mehmed Tayyib Efendi: "*...Vazîfe-i me'mûriyyetine müte'allık hakkında şikâyet vukû'ıyla taht-ı muhâkemeye alınmıştır…*" [31].

[29] BOA. DH. SAİD. d. , 15/283.
[30] BOA. DH. SAİD. d. , 20/491.
[31] BOA. DH. SAİD. d. , 19/283.

3. İKİNCİ BÖLÜM
TAŞKÖPRÜ DOĞUMLU MEMURLARIN ALDIKLARI NİŞAN, RÜTBE, MADALYA VE CEZALAR

Bir ödüllendirme biçimi olarak karşımıza çıkan madalya ve nişan verme geleneğinin tarihi Orta Çağ'a kadar dayanmaktadır. Ancak bu gelenek Osmanlı Devleti'nde 19. yüzyılda yaygınlaşmıştır. Bu geleneğin temeli Batı dünyasına ait olduğu için Osmanlı Devleti'nde geç bir dönemde uygulanmaya başlanmıştır. Bilinen ilk Osmanlı nişanı, III. Selim Dönemi'nde olsa da bu tarihten önceki dönemlerde ödüllendirme geleneği hükümdarın, bir bey yahut komutana tuğ, kılıç, çelenk, kaftan veya hançer vermesi ile de gerçekleşmekteydi. Osmanlı Devleti nişanlarının resmî bir nitelik kazanmaları II. Mahmud Dönemi'nde gerçekleşmiştir. Bu gelenek Sultan Abdülmecid döneminde iyice yerleşmiş ve nişanlar nizamnameye bağlı olarak beratları ile verilmeye başlanmıştır. [32]

Nişan kelimesi Farsça olup sözlükte "*alâmet, işaret"* gibi anlamlara gelir ve *"devlet tarafından üstün hizmet karşılığı verilen, genellikle süslü ve değerli taşlarla bezeli bir çeşit madolyon"* olarak tarif edilir. II. Mahmud döneminde, eski usul nişan ve taltif alâmetlerine son verilmiştir. Yine bu dönemde Yeniçeri Ocağı'nın kaldırılıp, yerine yeni bir askerî teşkilâtın kurulmasıyla rütbeleri belirtmek için dört çeşit nişan oluşturulmuştur. Bu nişanlar, ulâ, sâniye, sâlise ve râbia rütbelerine mahsus ve mücevherliydi.[33]

Rütbe kelimesi ise Arapça olup sözlükte *"basamak, mevki, aşama, mertebe"* gibi anlamlara gelmektedir. Genellikle devlet memurlarının veya halk arasında bazı kimselerin mertebelerini, unvanlarını belirtmek maksadıyla kullanılmıştır. Rütbe kavramı, Osmanlı Devleti'nde Yeniçeri teşkilâtıyla ortaya çıkmıştır. Ardından mülkiye sınıfına ve Kanuni Sultan Süleyman Dönemi'nde de ulema sınıfına verilmiştir. Kanuni Sultan Süleyman Dönemi'nde sırasıyla hocalık, kapıcıbaşılık,

---

[32] T. Nejat Eralp, "Osmanlılarda Nişan ve Madalya", *Türkler,* C. 13, Ed. Hasan Celal Güzel-Kemal Çiçek-Salim Koca, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 2002, s. 683-684.
[33] İbrahim Artuk, "Nişan", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi,* C. 33, İstanbul 2007, s. 154.

Mîr-i mîranlık ve vezirlik rütbeleri üç-dört dereceye kadardı. II. Mahmud Dönemi'nde bürokratik kadrolarda yapılan düzenlemeler neticesinde bu rütbeler sırasıyla, *"Vezir, Bâlâ, Ûlâ Evveli, Ûlâ Sânisi, Saniye Sınıf-ı Mütemayizi, Saniye, Salise, Rabia, Haceganlık ve Hamise"* olarak düzenlenmiştir. [34]

Madalya kelimesi ise İtalyanca olup anlamı *"medaglia"* kelimesinden gelmektedir. Günümüzde *"Resmî veya gayri resmî çeşitli alanlarda üstün başarı gösterenlere takılan madenî nişan"* anlamında kullanılmaktadır. Ancak bu kavram Eski Yunan ve Roma medeniyetlerinde madenî para için kullanılmış tabirlerden biriydi ve zamanla farklı bir nitelik kazanmıştır. Sadece Batı'da değil, İslam dünyasında da bir başarı armağanı olarak kullanılmıştır. Zamanla özellikle askerî başarıları göstermek amacıyla çeşitli şekillerde hazırlanarak göğse takılan bir çeşit nişan olarak kullanılmaya başlanmıştır. Osmanlı Devleti'nde madalya kullanımının nişan kullanımından önce olduğu ileri sürülmektedir. İlk Osmanlı madalyalarının ortaya çıkışı 1730-1731 yıllarında olmuştur. Madalyaların ne şekilde olacağı, kimlere ne şekilde takılacağı gibi hususlarda nizamnameler hazırlanmıştır. Bu gelenek Cumhuriyeti döneminde de devam etmiştir.[35]

Taşköprü doğumlu memurların almış oldukları nişan, rütbe ve madalyalar aşağıda tabloda gösterilmiştir.

Tablo 3.1: Taşköprü doğumlu memurların aldıkları nişan, rütbe ve madalyalar

Memurun Adı	Aldığı Nişan, Rütbe, Madalya
Abdüllatif Lütfi Efendi	-
Abdülmecid Efendi	-
Ahmed Ağa	İftihar Madalyası, Yunan Muharebe Madalyası,
Ahmed Ağa	-
Ahmed Bey	-
Ahmed Edib Efendi	-
Ahmed Hicabi Efendi	-
Ahmed Hilmi Efendi	-

[34] Çelem, *a.g.t.*, s. 78.
[35] İbrahim Artuk, "Madalya", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C. 27, Ankara 2003, s. 301.

Ahmed Kemal Bey	Rütbe-i Salise Rütbe-i Saniye Beşinci Rütbeden Mecidi Nişanı
Ahmed Munib Bey	Rütbe-i Saniye
Ahmed Reşid Efendi	Rütbe-i Salise Beşinci Rütbeden Mecidi Nişanı Rütbe-i Saniye
Ali Azmi Efendi	-
Ali Mümtaz Efendi	-
Ali Rıza Efendi	-
Bekir Ağa	-
Eşref Ağa	-
Eşref Hıfzi Efendi	-
Halil Hazım Efendi	-
Halil Sıdkı Efendi	-
Hasan Efendi	-
Hasan Fehmi Efendi	-
Hasan Hüsnü Efendi	-
Hüseyin Hüsnü Bey	-
Hüseyin Hüsnü Efendi	-
Hüseyin Hüsnü Efendi	Beşinci Rütbeden Mecidi Nişanı
Hüseyin Sabri Efendi	-
Hüseyin Sabri Efendi	Rütbe-i Salise
İbrahim Behçet Efendi	Rütbe-i Salise
İbrahim Edhem Efendi	-
İsmail Hakkı Efendi	-
İsmail Hakkı Efendi	-
İsmail Hakkı Efendi	-
İsmail Hakkı Efendi	-
Mahmud Kemal Efendi	-
Mahmud Nedim Efendi	-
Mehmed Abdülhalim Efendi	-
Mehmed Ağa	-
Mehmed Ali Efendi	-
Mehmed Arif Efendi	-
Mehmed Bahaeddin Efendi	-
Mehmed Behçet Efendi	-
Mehmed Eşref Efendi	-

Mehmed Fevzi Efendi	-
Mehmed Hüsnü Efendi	-
Mehmed İzzet Efendi	Tahlisiye Madalyası Rütbe-i Saniye Dördüncü Rütbeden Osmani Nişanı
Mehmed Muhlis Efendi	-
Mehmed Nafiz Efendi	-
Mehmed Refik Efendi	-
Mehmed Rifat Efendi	Liyakat Madalyası (gümüş)
Mehmed Rifat Efendi	-
Mehmed Said Efendi	-
Mehmed Şakir Efendi	Agel Roj Nişanından Bir Kıt'a Madalya /Almanya Beşinci Rütbeden Mecidi Nişanı
Mehmed Şükrü Efendi	-
Mehmed Şükrü Efendi	-
Mehmed Tayyib Efendi	-
Mehmed Tevfik Efendi	-
Mehmed Tevfik Efendi	-
Mehmed Zühdi Ağa	-
Mustafa Asım Efendi	-
Mustafa Bey	-
Mustafa Hilmi Efendi	Hamidiye Hicaz Demiryolu Madalyası (nikel)
Mustafa Hulusi Efendi	-
Mustafa Sadık Efendi	-
Mustafa Sıdkı Efendi	-
Mustafa Sıdkı Efendi	-
Mustafa Şevki Efendi	Rütbe-i Rabia Rütbe-i Saniye
Nuh Ağa	-
Nuri Efendi	Beşinci Rütbeden Mecidi Nişanı
Osman Ağa	-
Ömer Lütfü Bey	Rütbe-i Salise Rütbe-i Saniye Dördüncü Dereceden Osmani Nişanı Üçüncü Dereceden Mecidi Nişanı İkinci Dereceden Mecidi Nişanı Rütbe-i Evvel

	İkinci Rütbeden Osmani Nişanı
Raşid Efendi	Liyakat Madalyası (gümüş)
Süleyman Salim Efendi	-
Şakir Tevfik Efendi	-

Taşköprü doğumlu memurlardan 15'i memuriyetleri sırasındaki başarıları nedeniyle çeşitli rütbe, nişan ve madalyalarla ödüllendirilmişlerdir. Taşköprülü memurlar toplam 13 rütbe, 10 nişan ve 7 madalya almışlardır. En çok ödüllendirilen memur 4 nişan ve 3 rütbe ile Ömer Lütfü Efendi'dir. Bundan sonra 2 madalya ile Ahmed Ağa gelirken, 2 rütbe alan 3 kişi vardır. Bunlar Ahmed Kemal Bey, Ahmed Reşid Efendi ve Mustafa Hilmi Efendi'dir.

3.1. Taşköprü Doğumlu Memurların Aldıkları Madalyalar

Taşköprü doğumlu memurlar *"İftihar, Tahlisiye, Hamidiye Hicaz Demiryolu, Liyakat ve Yunan Muharebe"* madalyaları olmak üzere toplam beş çeşit madalya almışlardır.

3.1.1. İftihar Madalyası

II. Abdülhamid döneminde çıkarılmış bir madalyadır. Genel olarak bu madalya devlete ve millete büyük hizmetler yapan kimselere verilmiştir. Altın ve gümüş olmak üzere iki çeşittir. Madalya verilen kişinin vefatından sonra madalya devlete iade edilmekteydi. Taşköprülü memurlar arasında bu madalyayı hak eden tek kişi Ahmed Ağa'dır. Ahmed Ağa, hizmetlerinden dolayı 2 Mayıs 1327'de (15 Mayıs 1911) İftihar Madalyası almaya hak kazanmıştır. Kayıtlarda bu durum şöyle belirtilmektedir: *"...esnâda iftihâr ve bir Yunan Muharebe Madalyalarıyla taltîf edilmiştir..."*.[36]

[36] BOA. DH. SAİD. d., 179/93.

3.1.2. Tahlisiye Madalyası

Tahlis-i can olarak da bilinen Tahlisiye madalyası Sultan Abdülmecid döneminde verilmeye başlanan bir madalyadır. Genel olarak önemli bir olayın, bir açılışın ya da bir savaşın hatırası olarak verilirdi. Taşköprülü memurlar arasında bu madalya ile ödüllendirilen tek kişi Mehmed İzzet Efendi'dir. Mehmed İzzet Efendi'ye hizmetlerden dolayı 17 Şevval 1319'da (27 Ocak 1902) Tahlisiye Madalyası verilmiştir. Belgelerde bu durum şu şekilde ifade edilmiştir: *"...bin üç yüz on dokuz senesi Şevvâlinin on yedisinde tahlisiye madalyasıyla taltîf..."*.[37]

3.1.3. Hamidiye Hicaz Demiryolu Madalyası

II. Abdülhamid döneminde inşasına başlanan ve Hicaz'a kadar uzanan demiryolunun yapımında yardımda bulunanlara verilmek amacıyla çıkarılmıştır. Taşköprülü memurlar arasında bu madalyayı alan tek kişi Mustafa Hilmi Efendi'dir. Mustafa Hilmi Efendi'ye yapmış olduğu yardım ve hizmetlerden dolayı 29 Rebiülahir 1322'de (13 Temmuz 1904) Hamidiye Hicaz Demiryolu Madalyası verilmiştir. Bu durum belgelerde şöyle ifade edilmiştir: *"...nikelden ma'mûl Hamîdiye Hicaz Demiryolu madalyası ihsân buyrulduğı..."*. [38]

3.1.4. Liyakat Madalyası

Liyakat Madalyası, II. Abdülhamid döneminde sadakat ve kahramanlık gösterenleri takdir etmek için 1890'da verilmeye başlanmıştır. Bu madalya altın ve gümüş olmak üzere iki çeşittir. Devlete faydası dokunan yabancılara da verilmiştir. Taşköprülü memurlar arasında ise Mehmed Rifat Efendi ve Raşid Efendi, Liyakat Madalyası almaya hak kazanmıştır. İki memurun madalyası da gümüştür. Mehmed Rifat Efendi hizmetlerinden dolayı 29 Zilkade 1322'de (4 Şubat 1905) Liyakat Madalyası ile ödüllendirilmiştir. Bu durum Sicill kayıtlarına *"...yirmi dokuzunda gümüş liyâkat*

[37] BOA. DH. SAİD. d., 146/47.
[38]BOA. DH. SAİD. d.,98/57.

madalyası ihsân buyrulmuştur…" şeklinde geçmiştir.[39] Raşid Efendi de başarılı hizmetlerinden dolayı 1 Şaban 1325'te (9 Eylül 1907) Liyakat Madalyası almaya hak kazanmıştır. Bu durum kayıtlara *"…gurresinde gümüş liyâkat madalyasıyla taltîf olunmuştur…*" şeklinde geçmiştir.[40]

3.1.5. Yunan Muharebe Madalyası

II. Abdülhamid döneminde çıkarılan madalyalardan biridir. Taşköprülü memurlar arasında bu madalyayı almaya hak kazanan tek kişi Ahmed Ağa'dır. Ahmed Ağa'ya hizmetlerinden dolayı 2 Mayıs 1327'de (15 Mayıs 1911) Yunan Muharebe Madalyası verilmiştir. Sicill-i Ahvâl kayıtlarında bu durum "*…esnâda iftihâr ve bir Yunan Muharebe Madalyalarıyla taltîf edilmiştir…*" şeklinde ifade edilmiştir.[41]

3.2. Taşköprü Doğumlu Memurların Aldıkları Nişanlar

3.2.1. Mecidi Nişanı

Mecidi Nişanı, Sultan Abdülmecid adına 18 Eylül 1852'de düzenlenmiştir. Beş dereceli olarak hazırlanan bu nişanın birinci ve ikinci dereceli olanları şemselidir. Şemse nişandan daha büyüktür ve göğsün sol tarafına iğnelenir. Savaşta üstün başarı gösterenlere ise kılıçlı olan Mecidi Nişanı verilmiştir. Taşköprülü memurlardan 6 tanesi Mecidi Nişanı almaya hak kazanmıştır. Memurlardan 5 tanesi 5. rütbeden, 1 tanesi 3. rütbeden ve 1 tanesi de 2. rütbeden Mecidi Nişanı ile ödüllendirilmiştir. Memurlardan bir tanesi iki nişan almıştır. Bu nişanı alan Taşköprülü memurlar arasında Ahmed Kemal Efendi[42], Ahmed Reşid Efendi[43], Hüseyin Hüsnü Efendi[44], Mehmed Şakir Efendi[45], Nuri Efendi[46], Ömer Lütfü Bey[47] bulunmaktadır.

[39]BOA. DH. SAİD. d.,153/139.
[40]BOA. DH. SAİD. d.,196/463.
[41]BOA. DH. SAİD. d.,179/93.
[42] BOA. DH. SAİD. d., 72/71.
[43] BOA. DH. SAİD. d., 1/90.
[44] BOA. DH. SAİD. d., 149/5.
[45] BOA. DH. SAİD. d., 67/145.
[46] BOA. DH. SAİD. d., 177/55.
[47] BOA. DH. SAİD. d., 152/231.

3.2.2. Nişan-ı Âli Osmâni

Nişan-ı Âli Osmâni, Sultan Abdülaziz döneminde verilmeye başlanmıştır. Yüksek görevlilere verilen en önemli nişandır. Mecidi nişanından daha değerlidir. Dört derecesi vardır.[48] Taşköprülü memurlardan 2 tanesi Nişan-ı Âli Osmâni Nişanı ile ödüllendirilmiştir. Bu memurlardan birisi iki nişan birden almıştır. Nişanların 2 tanesi 4. rütbeden, 1 tanesi ise 2. rütbedendir. Bu memurlar Mehmed İzzet Efendi[49], Ömer Lütfü Bey'dir.[50]

3.3.Taşköprü Doğumlu Memurların Aldıkları Rütbeler

Taşköprü doğumlu memurlardan 8 tanesi 4 farklı dereceden 13 rütbe almıştır. Rütbe alan memurlar Ahmed Kemal Bey[51], Ahmed Münib Bey[52], Ahmed Reşid Efendi[53], Hüseyin Sabri Efendi[54], İbrahim Behçet Efendi[55], Mehmed İzzet Efendi[56], Mustafa Şevki Efendi[57], Ömer Lütfü Bey'dir[58].Madalya, nişan ve rütbe alan Taşköprülü memurlar arasında en çok dikkat çekenler 3 rütbe ve 4 nişan almış olan Ömer Lütfü Bey ve 1 rütbe, 1 madalya ve 1 nişan almış olan Mehmed İzzet Efendi'dir.

[48] Çelem, a.g.t. , s. 81-88.
[49]BOA. DH. SAİD. d. , 146/47.
[50]BOA. DH. SAİD. d. , 152/231.
[51] BOA. DH. SAİD. d., 72/71.
[52] BOA. DH. SAİD. d., 77/53.
[53] BOA. DH. SAİD. d., 1/90.
[54] BOA. DH. SAİD. d., 102/277
[55] BOA. DH. SAİD. d., 127/49.
[56] BOA. DH. SAİD. d., 146/47
[57] BOA. DH. SAİD. d., 95/125.
[58] BOA. DH. SAİD. d., 152/231.

4. ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
TAŞKÖPRÜ DOĞUMLU MEMURLARIN SİCİLL KAYITLARI

4.1. Abdüllatif Lütfi Efendi

ʿAbdüllatîf Lütfî Efendi Müdüriyetten Mehmed Tayyib Efendinin mahdûmudur. Bin iki yüz yetmiş sekiz sene-i hicriyesinde sene-i mâliye 1277 Taşköprü kasabasında tevellüd etdiği Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesinde muharrerdir. Kasaba-i mezkûre mekteb-i ibtidâʾisiyle rüşdiyesinde ve baʿdehu Kastamonuda medresede birer miktar ʿArabiyye ve Farîsî okuduğu tercüme-i hâlinde mündericdir. Bin iki yüz doksan sekiz senesi Şevvâlinin yirmi dokuzunda 11 Eylül sene 97 Kastamonu vilâyeti Mektûbî Kalemine mülâzemetle girip doksan sekiz ve doksan dokuz ve üç yüz iki sene-i mâliyelerinde altı yüz elli beşer guruş maʿâşlarla mezkûr Taşköprü kazâsı Aʿşâr-ı Kul Kitâbetlerinde bulunduktan sonra üç yüz altı senesi Muharreminin yedisinde 1 Eylül sene 304 dört yüz guruş maʿâşla Kastamonu Menâfiʿ Sandığı Kitâbetine taʿyîn ve Recebinin yirmi dördünde 14 Mart sene 305 mezkûr ol-miktar maʿâşla Kastamonu Zirâʿat Bankası Şuʿbesi Kâtib-i Evvelliğine ve üç yüz sekiz senesi Zilkâʿdesinin altısında 1 Hazîran sene 307 sekiz yüz guruş maʿâşla Çatalca Zirâʿat Bankası Şuʿbe Meʾmûriyyetine tahvîl olunup baʿdehu Kilyos Zirâʿat Bankası Şuʿbesi Tahkîk Meʾmûriyyetine gönderilerek üç yüz dokuz senesi Ramâzân-ı şerîfinin altısında 22 Mart sene 308 iki yüz guruş hums maʿâşla şuʿbe-i mezkûre meʾmûr vekâletine taʿyîn kılınmış ve Zilkaʿdesinin sekizinde 22 Mayıs sene 308 hatem vekâletine naklî hidmet sâbıkası olan Çatalca Şuʿbe Meʾmûriyyetine ʿavdet ederek üç yüz on senesi Rebiʿü'l-âhirinin on ikisinde 22 Teşrîn-i evvel sene 308 Şam Zirâʿat Bankası Şuʿbe Meʾmûriyyetine tahvîli icrâ olunduğu hâlde bilâhire şuʿbe-i mezkûreye tahvîlinden sarf-ı nazar olunarak üç yüz sekiz senesi Şubatında bin üç yüz doksan guruş maktuʿ 4 harcırâh Hayrabolu Sandûkıyla Tekfur Dağı Şuʿbesi Tahkîk Meʾmûriyyetini dahî îfâ ederek muahharʾan bin iki yüz guruş maʿâşla Bursa Zirâʿat Bankası Şuʿbe Meʾmûriyyetine tahvîl olunmuş ve üç yüz on senesi Recebinin yirmi sekizinde 13 Şubat sene 308 şuʿbe-i mezkûrede îfâ-i vazîfeye mübâşeret eylemiştir. Hüdâvendigâr vilâyeti vâliliğinden mûmâ ileyh vazîfe-i mevduʿasına ʿâid muʿâmelâtı

hüsn-i îfâ ile ibrâz âsâr-ı revnekdârı eylemekte olduğu ve mezkûr banka idâre-i ʿumûmiyesinden dahî el-yevm-i istihdâm eylemekte bulunduğu tasdîk kılınmıştır.

Üç yüz beş senesi Saferinin on yedisinde 23 Teşrîn-i evvel sene 303 yüzde bir ʿâidât nisbetinde Kastamonu Menâfiʿ Sandûğı Kitâbetine girip üç mâh yedi güne kadar bulunduğu tercüme-i hâl varakasında muharrer isede tetbîkât-ı kuyûdiye bil-icrâ bulunarak kayıd bulunamadığı gelen cevâbdan anlaşılmış ve hidemât-ı sâ'iresinde müddet-i istihdâm ve miktar-ı maʿâş ve maktuʿ 4 harc-ı râh ve esbâb-ı infisâli ve berâ'et-i zimmetini hâvî Kastamonu Zirâʿat Bankası Şuʿbesi Meclis-i İdâresinde 17 Ağustos sene 312 târihli mazbatası ve Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesi ʿaynen görülüp iʿâde kılınmış ve Taşköprü Kazâsı Meclis-i İdâresiyle Çatalca ve Kilyos Zirâʿat Bankası Şuʿbesi Meclis-i İdâresinin 26 Kânûn-ı evvel sene 311 ve 30 Teşrîn-i evvel sene 308 ve 8 Mayıs sene 311 târihli mazbataları sûret-i musaddakaları ve muhâsebe-i mezkûrenin 15 Temmuz sene 312 târihli derkenârı ve Kastamonu Zirâʿat Bankası şuʿbe me'mûriyyetinin 29 Mayıs sene 315 târihli ve iki yüz altmış üç numrolu tahrîrât-ı cevâbiyesi asl-ı tercüme-i hâl varakasıyla şuʿbece mahfûz olup Bursa Zirâʿat Bankası şuʿbe me'mûriyyetinin îfâ-i vazîfeye târih-i mübâşeretle miktar-ı maʿâşı ve tahlîf olunduğu evrâk-ı muhâbereden müstebân olmuştur. Fî 13 Cemâziye'l-evvel sene 1324 ? Fî 22 Haziran sene 322 Temme.

Mûmâ ileyh tarîk-i müteʿahhidlerinden birinin istihkâkına mahsûben üç bin guruşun sarfı lazım geleceğini tahrîr ve tahtîm edilip meblâğ-ı mezkûrı veremeyerek umûr-ı zâtiyesinde istiʿmâl olunduğundan sarf-ı muʿâmelesinin tertîbinde müteʿahhidin imzâsı ve valinin vizibilesi (?) olmadığı gibi delâil ile sâbit olması ve yine aynı müteʿahhide vilâyetin maʿlûmâtı olmaksızın ʿale'l-hesâb sûretiyle on bin guruş verilip mübelliğ-i mezkûre ʿâid sarf-ı muʿâmelerinin on beş gün sonra îfâ olunduğunda icrâ kılınan tahkîkât neticesinde anlaşılması üzerine üç yüz yirmi beş senesi Zilkaʿdesinin yirmi ikisinde "14 Kânûn-ı evvel sene 313" işden el çekdirilmiş ise de bilâhire banka Meclis-i İdâresince imzâsız te'diyâtı müteʿahhide vermediği husûsunda kanâʿat hâsıl olmakta olduğundan ʿaslâ ileride taraf ve muʿayyen muʿâmelâtının mercii olmayan bir livâ-ı mezkûriyyete taʿyîn edilmek üzere "17 Nisan sene 314" târihinde iʿâdeten me'mûriyyetine karar verilerek açıkta kaldığı müddetce nısf-ı maʿâş aldığı ve üç yüz on altı senesi Zilkaʿdesinin on üçünde "13

Mart sene 315" maʿâşıyla Saruhan ve üç yüz yirmi altı senesi Zilhiccesinin on dördünde "25 Kânûn-ı evvel sene 324" ʿaynı maʿâşıyla Midilli Zirâʿat Bankası Şuʿbe Me'mûriyetlerine tahvîl olunduğu ve sâlifü'z- zikr Saruhan sancağı me'mûriyyetine ʿâid muʿâmelâtından ashabından tahsîl olunamadığı hâlde âtiyen kendisine hâssâten tevciye edebilecek dört bin üç yüz küsûr guruş ilişiği olduğu ve Midilli me'mûriyyetinden bir gûnâ zimmet ve ilişiği olmadığı Midilli ve Saruhan banka hazîneleri meclis-i idârelerinin mazbatalarıyla kuyûd-ı merkeziyeden anlaşıldığı Zirâʿat Banka idâre-i ʿumûmiyyesinde 23 Şubat sene 326 târihli vukûʿât pusulasında gösterilmiştir. Temme.[59]

4.2. Abdülmecid Efendi

ʿAbdülmecîd Efendi Taşköprü Zirâʿat Bankası Şuʿbesi Tahsildârı Mehmed Şükrü Efendinin oğludur. Bin üç yüz yedi sene-i hicriyesinde " sene-i mâliye 1305" Taşköprü kasabasında tevellüd etmiştir. Kazâ-i mezkûrede mekteb-i ibtidâîsinde Mukaddemât-ı ʿUlûm-ı Dîniyyeyi ve mekteb-i rüşdiyesinde tedrîs-i meşrûd olan durûsı baʿde't-tâhsîl 8 Temmuz sene 322 târihinde ʿaliyyü'lʿâlâ derecede mekteb-i rüşdiyeden bir kıtʿa şahâdetnâme almıştır. Bir müddet Taşköprü Banka Sandığına mülâzemetle devâm ederek bin üç yüz otuz senesi Muharreminin on dördünde 8 Kânûn-ı evvel sene 328 üç yüz guruş maʿâşla Çerkeş kazâsı Zirâʿat Banka Sandığı meʿmûr refâkâtına bit'taʿyîn-i îfâ-i vazîfeye mübâşeret eylemiştir.

Çerkeş kazâsı kâ'im-i makâmlığına mumâ ileyh tercüme-i hâl varakası münderecâtı hâvî tasdîk ve mezkûr banka idâre-i ʿumûmiyesinde îfâ-i vazîfe eylemekte olduğu tasdîk kılınmıştır. Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesiyle mekteb-i rüşdiye şahâdetnâmesi ve mülâzemetinin hüsn-i hidmetini hâvî mazbata sûret-i asl tercüme-i hâl varakasıyla mahfûz olup hidmet-i hâzırasında îfâ-i vazîfeye târih-i mübâşeretle miktar-ı maʿâşı evrâk-ı muhâbereden müstebʿâd olmuş olduğu Zirâʿat Bankası Müdüriyet-i ʿUmûmiyyesinden 10/ 20? sicill numrolı hülâsâda gösterilmiştir. Fî 11 Mayıs sene 329 Rumî.[60]

4.3. Ahmed Ağa

[59] BOA. DH. SAİD. d., 136/301.
[60] BOA. DH. SAİD. d., 193/149.

Ahmed Ağa Zirâʿadden Kaba Durmuş oğlu Abdullah Ağanın oğludur. Bin iki yüz seksen altı sene-i hicriyesinde sene-i mâliye 1285 Taşköprü kasabasına tâbiʿ Çekuc? karyesinde tevellüd etmiştir. Tahsîl görmediği cihetle okuyup yazması yoktur. 307 târihinde ismine kurʿa isâbetle Silk-i Celîl-i ʿAskeriyeye duhûl ve çavuş rütbesine ihzâr ile müddet-i nizâmiyesini bi'l-ikmâl "1 Nisan sene 312 " târihli tezkire almış ve bin üç yüz on beş senesi Rebiʿü'l-âhirenin yirmi sekizinde 15 Ağustos sene 312 Dersʿâdetin Jandarma Alâyı üçüncü tabûrunun üçüncü bölüğüne kayd olunarak "6 Ağustos sene 321" târihinde vukûʿ istiʿfâsına mebnî ihrâc edilmiş ve jandarmalıkda bölüğün esnâda İftihâr ve bir Yunan Muharebe Madalyalarıyla taltîf edilmiştir. Ve üç yüz yirmi üç senesi Recebinin on ikisinde "1 Eylül sene 321" odacılar tahsîlâtından yüz guruş almak üzere Mülkiye Tekâʿüd Sandığı Nezâreti Kapıçukadarı refâkatına taʿyîn ve üç yüz yirmi dört senesi Şaʿbânının on sekizinde 2 Teşrîn-i evvel sene 322 yirmi guruş zam ile maʿâşı yüz yirmi guruşa üç yüz yirmi beş senesi Şaʿbân-ı şerîfinin yirmi dördünde 19 Eylül sene 323 seksen guruş daha zam ile iki yüz guruşa iblâğ ve Kapıçukadarı muʿâvinliğine taʿyîn ile maʿâşı müstahdemin meʿâşâtı meyânına nakl ve üç yüz yirmi yedi senesi Rebiʿü'l-evvelînin beşinde 16 Mart sene 325 elli ve üç yüz yirmi yedi senesi Şaʿbân-ı şerîfinin yedisinde 11 Ağustos sene 325 Tenbîk Komisyonu kararıyla kezâlik elli guruş zam ile maʿâş-ı mezkûr üç yüz guruş iblâğ edilmiş ve komisyon-ı mezkûr kararıyla Kapıçukadarlığı nâmı kaldırılarak Maʿzûlîn Sandığı Hademeliğine nakl olunmuştur. Mûmâ ileyh vazîfesini hüsn-i îfâ eylemekte olan nezâret-i müşârün ileyh evrâk Müdüriyetinin tercüme-i hâli zîrîne yazılan şerhde tasdîk edilmiştir. Cihet-i ʿaskeriyeden alındığı ihrâc tezkiresiyle İftihâr ve Yunan Muhârebe Madalyalarının berâtları ve Nüfûs Tezkiresi görülüp iʿâde edilmiştir. Ve hidemâtları muhâsebe kaydına muvâfık bulunmuştur. 2 Mayıs sene 327.[61]

4.4. Ahmed Ağa

Ahmed Ağa Saray-ı hümâyun hamlecilerinden mütekâʿid iken vefât eden Hâcı Mustafa oğlu ʿAli ʿOsmân Ağanın oğludur. Bin üç yüz sekiz sene-i hicriyesinde "sene-i mâliye 1207" Taşköprü kazâsına mülhak Akdoğan? karyesinde tevellüd

[61] BOA. DH. SAİD. d., 179/93.

eylemiştir. Okuyup yazması yoktur.Bin üç yüz yirmi sekiz senesi Rebiʿü'l-evvelînin on birinde " 9 Mart sene 326" iki yüz guruş maʿâşla maʿiyyet-i şahâne kayıkları hamleci hademeliğine taʿyîn olunmuştur. Hamleciler me'mûrlığından mûmâ ileyh hidmetini îfâya sâʿî bulunduğunı tenbîk ve Hazîne-i Hassâ-i Şahâne Müdüriyet-i ʿumûmiyesinden tasdîk kılınmıştır. Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesi ʿaynen görülüp iʿâde edilmiş ve hidmet hazînesine târih-i taʿyîn ile miktarı maʿâşı hamleciler me'mûrlığından tercüme-i hâl varakası zîrîndeki mülâhazasına müstenid bulunmuş olduğu Hazîne-i Hassâ Sicill Şuʿbesinden mürsel 10/ 171? sicill numrolı hülâsada gösterilmiştir. 4 Nisan 329 İmza.[62]

4.5. Ahmed Bey

Ahmed Bey Rençber Ağâsı Hüseyin Ağânın oğludur. Bin iki yüz elli altı senesi Muharremin evâsıtında Taşköprü kasabasında tevellüd etmiştir. Mekâtib-i sıbyânda Esâsü'l-İslâmiyyet olan Mukaddeme-i ʿUlûm-ı Diniyye ve Kasaba-i mezbûr medresesinde bir miktar Arabî okumuştur. Türkçe okur yazar. Doksan üç senesi Cemâziye'l-âhiresinin evâilinde otuz yedi yaşında olduğu hâlde üç yüz elli guruş maʿâşla Taşköprü Kazâsı Süvâri Tahsildârlığına alınıp sene-i mezbûrun Şaʿbânı nihâyetinde me'mûriyyet-i mezkûrenin lağvıyla açıkta kalarak umûr-ı zâtiyyesiyle meşgûl olmuş ve doksan yedi senesi Rebiʿü'l-âhirinin on birinde yüzde altı ʿâ'idâtla yine kazâ-i mezbûr süvârî sertahsildârlığına me'mûriyetle bin üç yüz iki senesi Cemâziye'l-âhiresinde üç yüz guruş maʿâşla kazâ-i mezkûr ağnâm ve aʿşâr-ı kul me'mûriyyetine nakl etmiştir. Kazâ-i mezbûr aʿşâr me'mûriyyeti vekâletinden ve Kastamonu vilâyeti aʿşâr nezâretiyle aʿşâr ve ağnâm emânetinden yazılan mülâhazalara ʿatıf ile mâliye nezâret-i celîlesinden mûmâ ileyh umûr-ı me'mûresine îfâya kifâyeti beyân kılınmıştır. Mûmâ ileyh üç yüz üç senesi Cemâziye'l-âhiresinin altısında aʿşâr idâreliğinin ilgâsıyla infisâl edip sene-i merkûm Şaʿbânının yirmi yedisinde üç yüz guruş maʿâşla Küçükağaç nâhiyesi köy anbârı me'mûrı olmuştur.
Taşköprü kazâsı aʿşâr-ı kul me'mûriyyetinden zimmet ve ilişiği olmadığı Kastamonu vilâyet-i mezkûrenin 25 Haziran sene 1304 târih-i tahrîrât ve 21 Ağustos sene 1304

[62] BOA. DH. SAİD. d., 196/161.

târihli mazbatasında gösterilmiştir. Fi gurre-i Cemâziye'l-evvel sene 1309 ve 21 Teşrîn-i sânî sene 1307 temme.[63]

4.6. Ahmed Edib Efendi

Ahmed Edîb Efendi müteveffâ Hacı Şükrü Efendinin mahdûmudur. Bin üç yüz dört sene-i hicriyesinde sene-i mâliye 303 Taşköprü kasabasında tevellüd etdiği Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesi sûret-i musaddakasında muharrerdir. Kasaba-i mezkûre sıbyân mektebinde Mübâre'ü-l ʿUlûm-ı Dîniyye ve mekteb-i rüşdiyesinde müretteb dersleri tahsîl ile Dersʿâdete gelerek Bayezid merkez-i rüşdiyesine girip 22 Temmuz sene 318 ve 18 Eylül sene 319 târihlerinde ʿaliyyü'l-ʿâlâ ve karîbü'l-ʿâlâ derecelerinde iki kıtʿa şahâdetnâme almıştır. Taşköprü Zirâʿat Bankası Sandığına bir müddet mülâzemetle devâm ettikten sonra üç yüz yirmi altı senesi Rebiʿü'l-âhirenin yirmi altısında 15 Mayıs sene 324 iki yüz elli guruş maʿâşla İnebolu Banka Sandığı Muhâsebe Kitâbetini Refik-i Evvelliğine taʿyîn olunarak baʿde't-tehâlîfe işe mübâşeret eylemiştir. Taşköprü kâi'm-i makâmlığından mûmâ ileyh hüsn-i hâl eshâbına ve erbâb-ı istiʿdâdan olduğu tasdîk ve mezkûr banka idâre-i ʿumûmiyesinde îfâ-i vazîfe eylemekte bulunduğu tasdîk kılınmıştır. Mûmâ ileyh Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesi ve mekteb-i şahâdetnâmeleri sûret-i musaddakaları asl-ı tercüme-i hâl varakasına merbûd olup îfâ-i vazîfeye târih-i mübâşeretle miktar-ı maʿâşı ve tahlîf olduğu evrâk-ı muhâbereden anlaşılmıştır. 21 Muharrem sene 327 ve 21 Kânûn-ı sânî sene 324 İmza.

Mûmâ ileyh 17 Nisan 328 târihinde altı yüz guruş maʿâşla Siird Zirâʿat Banka Sandığı Me'mûriyyetine tercihen nakl olunduğu ve hidmet-i sâbıkasınca bir gûnâ zimmet ve ilişiği olmadığı Müdüriyet-i ʿumûmiyenin 22 Eylül sene 328 târihli vukûʿât pusulasında muharrerdir. 21 Mart sene 329 İmza.[64]

4.7. Ahmed Hicabi Efendi (Seyyid)

[63] BOA. DH. SAİD. d., 36/ 111.
[64] BOA. DH. SAİD. d., 159/191.

Seyyid Ahmed Hicâbî Efendi Kosova vilâyetinde Yakova kazâsı nâ'ibi Ahmed Nazîf Efendinin oğludur. Bin iki yüz doksan iki sene-i hicriyesinde sene-i mâliye 1290 Kastamonu vilâyetinde Taşköprü kasabasında tevellüd etdiği Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesinin sûret-i musaddakasında muharrerdir. Kasaba-i mezkûre sıbyân mektebinde Mukaddemât-ı ʿUlûmı okuduktan sonra Beyrut vilâyetiyle Dersâʿadet-i mekteb-i iʿdâdî-i mülkiyesinde müretteb ʿulûm ve fünûnı bit-tahsîl Beyrut mekteb-i iʿdâdîsinde ʿaliyyü'l-ʿalâ derecede şahâdetnâme ve Dersâʿadet-i idâdî mülkiyyesinden tasdîknâme almıştır. ʿArabî ve Türkçe tekellüm ve kitâbet etdiği ve Fransızcaya âşinâ olduğu tercüme-i hâl varakasında mündericdir. Bin üç yüz yirmi senesi Şevvâlinin yirmi yedisinde 13 Kânûn-ı sânî sene 318 iki yüz elli guruş maʿâş ile Kosova vilâyetinde Orhâniye Kazâsı Bidâyet Mahkemesi Zabıd Kitâbetine taʿyîn kılınarak üç yüz yirmi bir senesi Cemâziye'l-evvelînin dokuzunda 21 Temmuz sene 319 beş yüz guruş aylıkla vilâyet-i mezkûrede İştip kazâsına muzâf Leskoviçe nâhiyesi Müdüriyetine nakl olunmuştur. Vilâyet-i mezkûre vâliliği nâmına mektubcılığından tercüme-i hâlinin münderecâtı ve umûr-ı me'mûresinin îfâya iktidârı tasdîk kılınmıştır. Mekteb-i iʿdâd'î-i mülkiye şahâdetnâme ve tasdîknâmeleriyle Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesinin ve sâlifü'z-zikr zabıt kitâbetinde müddet-i istihdâm ve miktar-ı maʿâş ve hüsn-i hidmetini mutazammın mazbatasının Kosova vilâyeti Meclis-i İdâresinden musaddak sûretleri ve me'mûriyyet-i hâzırasına sene-i târih-i taʿyîn ve maʿâşı miktarına dâ'ir Dâhiliye Nezâreti Celîlesi Me'mûrîn Kalemi Müdüriyetinin 24 Temmuz sene 319 târihli müzekkire-i cevâbiyesi asl-ı tercüme-i hâliyle nezâret-i müşârün ileyhâ Sicill-i Ahvâl Şuʿbesinde mahfûzdur. Fî 9 Şubat sene 1321 Fî 28 Zilhicce sene 1323. Temme.

Mûmâ ileyhin bin üç yüz yirmi bir senesi Saferinin on ikisinden 27 Nisan sene 319 sene-i mezkûre Zilkaʿdesinin altısına kadar 11 Kânûn-ı sânî sene 319 Müdüriyet-i mezkûrede istihdâm olunduktan sonra şehr-i mezbûrenin on birinde 14 Kânûn-ı sânî sene 319 beş yüz guruş maʿâş ve tahvîl sûretiyle vilâyet-i mezkûreden Nikodim Nâhiyesi Müdüriyetine taʿyîn ve yine o maʿâşla Frizovik Nâhiyesi Müdüriyetine nakl edilmesinden dolayı üç yüz yirmi iki senesi Saferinin yirmi altısında 29 Nisan sene 320 Nikodimden infikâk ve Rebiʿü'l-evvelînin üçünde 5 Mayıs sene 320 Frizovikde vazîfesine mübâşeret etdiği ve üç yüz yirmi beş senesi Recebinin beşinde 1 Ağustos sene 323 maʿâş-ı mezbûrun sekiz yüz guruşa iblâğ olduğu ve yine miktar-ı mezkûr

maʿâş ve becâyiş vechiyle Zelinkova nâhiyesi Müdüriyetine taʿyîn kılınmasına binâen üç yüz yirmi altı senesi Cemâziye'l-âhiresinin altısında 23 Hazîran sene 324 me'mûriyyet sâbıkasından infikâkı vukûʿbulunup şehr-i mezbûrun yirmi altısında 9 Temmuz sene 324 Zelinkovada vazîfesine başladığı ve sene-i mezkûre Recebinin on altısında 1 Ağustos sene 324 maʿâş-ı mezbûrun yedi yüz guruş doldurulduğu ve Şaʿbânın on yedisinde 1 Eylül sene 324 mezbûr sekiz yüz guruş maʿâşla Selânik vilâyetinde Ağustos Nâhiyesi Müdüriyetine becâyişi icrâ olunduğu ve îfâ-i hüsn-i hidmetle bir gûne zimmet ve ilişiği olmadığı İştip ve Köprülü kazâları meclis idârelerinin Kosova vilâyeti idâre meclisinden müzeyyel 12 Kânûn-ı sânî sene 319 1 Mayıs sene 320 ve Priştine sancağıyla merkez-i kazâ meclis idârelerinin 2 ve 29 Kânûn-ı evvel sene 324 târihli mazbatalarıyla mezkûr merkez kazâ kâ'im-i makâmıyla Kosova vilâyeti vâliliğinden tebliğnâmelerinden anlaşılmış ve evrâk-ı mezkûre Dâhiliye Nezâret-i Celîlesi Sicill-i Ahvâl Şuʿbesinde ʿaynen görülerek kendisine iʿâde kılındığı şuʿbe-i mezkûrenin 5 Mayıs sene 325 târihli vukûʿât pusulasında beyân kılınmıştır. Mûmâ ileyh mukâddemâ Dâhiliye Nezâret-i Celîlesi Sicill-i Ahvâl Şuʿbesinden gönderilen tercüme-i hâl hülâsasında muharrer olduğu üzere Dersâʿadet-i mekteb-i iʿdâdî-yi mülkiyesinden tasdîknâme aldığı muharrer ise de aʿlâ derecede şahâdetnâme aldığı bu kere ʿaynen bilâ-ibrâz şuʿbe-i mezkûrece görülerek kendisine iʿâde edilen mezkûr şahâdetnâmeden anlaşıldığı şuʿbe-i mezkûrenin 9 Mart sene 325 târihli vukûʿât pusulasında muharrerdir. Temme.

Mûmâ ileyhin şehr-i mezkûrun yirmi ikisinde 6 Eylül sene 324 Ağustos nâhiyesinde işe mübâşeret eylemiş ise de vazîfesinin sû'i-istimâli ile Ağustoslu Yanakinin vefâtına ve ihbâr edilen şakînin firârına sebebiyyet verdiği iddiʿâ kılınmasından dolayı jandarma mülâzımı ve polis komiser muʿâvini ile taht-ı isticvâba alınmasına mebnî üç yüz yirmi yedi senesi Şaʿbânının dördünde 8 Eylül sene 325 infisâli vukûʿbulup Karaferya kazâsı mülkiye müstantıklığınca icrâ kılınan tahkîkât-ı istintâkiye netîcesinde merkûm Yanakinin taʿkîb ve tenkîl-i eşkiyâ esnâsında ʿâsâkir-i ʿOsmâniyyeden bir nefer tarafından katl edildiği ve ʿınde't-taharrî eşkiyânın bulunamadığı anlaşılıp mûmâ ileyh bir husûsun sırf vazîfelerini icrâ ettikleri münfehim olduğu cihetle müstelzim-i mücâzât bir hareketleri tahakkuk idemediğinden cümlesinin menʿi muhâkemesine karâr verilmiş ve karâr-ı vâkiʿ kazâ-i mezkûr kâ'im-i makâm vekâletince de tasdîk edilmiş olduğuna dâ'ir 15 Eylül sene

325 târihli karârnâme ile müddet-i me'mûriyyetince îfâ-i hüsn-i hidmet ve saʿy ve gayret ederek bir gûne zimmet ve ilişiği olmadığına dâ'ir Karaferye kazâsı Meclis-i İdâresinin Selânik vilâyeti Meclis-i İdâresinden musaddak 19 Eylül sene 325 târihli mazbatası baʿde'l- mütâlâʿa iʿâde edilmiştir. Temme.

Mûmâ ileyh bin üç yüz yirmi yedi senesi Şevvâlinin "8 Teşrîn-i evvel sene 325" bin beş yüz guruş maʿâşla Harran kazâsı kâ'im-i makâmlığına taʿyîn buyrulmuştur. Temme.

Mûmâ ileyh mukaddemâ Dâhiliye Mülga Sicill-i Şuʿbesinden tanzîm ve irsâl ile tahsîl edilen tercüme-i hâli hülâsâsında bin iki yüz doksan iki sene-i hicriyesinde "sene-i mâliye 1290" tevellüd eylediği muharrer isede târih-i mezkûrede sehv vâkiʿ olduğundan bahisle tashîhini hâvî istidʿâsı nâmesine melfûf ve mahallinden mevrûd künye pusulası mûcibince İstanbul vilâyeti Nüfûs Müdüriyetinden iʿtâ kılınan 3 Teşrîn-i evvel sene 326 târihli Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesinde bin iki yüz doksan sekiz senesinde tevellüd eylediği gösterilmekle tashîhan tenzîl kılınmıştır. Mûmâ ileyh 4 Teşrîn-i sânî sene 325 târihinden 1 Mart sene 327 târihine kadar Harran kâ'im-i makâmlığında bulunup iki mâh müddetle me'zûnen Dersâʿadete ʿazîmetle müddet-i me'mûriyyeti zarfında Ağnam Taʿkîb Me'mûriyyetinden maktûʿan iki bin guruş ve Çekirge teftîş me'mûriyyetiyle devriyeden iki bin iki yüz seksen iki buçuk guruş aldığı ve tevkîfâtı katʿ olunduğu ve üç yüz yirmi altı senesi aʿşârının tezyîdine muvaffak olduğu kazâ-i mezkûr meclis idâresinin 1 Nisân sene 327 târihli mazbatasından anlaşılmış ve mazbata-i mezbûre ile Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesi ʿaynen görülerek iʿâde edilmiştir. Temme.

Mûmâ ileyh bin üç yüz yirmi dokuz senesi Cemâziye'l-evvelîsi selhinde 16 Mayıs sene 327 maʿâş-ı hâlîsiyle Pazarköy kazâsı kâ'im-i makâmlığına taʿyîn olmuştur. Temme.

Mûmâ ileyh erbâb-ı iktidârdan olmasına mebnî bin üç yüz otuz senesi Cemâziye'l-evvelîsinde 11 Şubat sene 328 iki bin guruş maʿâşla terfîʿan Kandıra kazâsı kâ'im-i makâmlığına nakil buyrulmuştur. Temme.

Mûmâ ileyh bâlâda muharrer olduğu üzere Harran kazâsı kâ'im-i makâmlığından infisâlinden sonra me'zûniyetinin hitâmıyla me'mûriyyetine ʿavdet edip 15 Mayıs sene 327 târihine kadar istihdâm edildiği 20 Hazîran sene 327 târihinden 21 Nisân sene 328 târihine kadar Kandıra Pazarköy kazâsı kâ'im-i makâmlığında bulunduğu ve tevkîfât-ı mukarrereden zimmet ve ilişiği olmadığı mahalleleri meclis-i idârelerinden 11 Hazîran sene 327 23 ?? sene 328 târihli mazbatalarında gösterilmiştir. Temme.

Mûmâ ileyh muvâffakat ve istidʿâsı vechile bin üç yüz otuz iki senesi Muharremi gurresinde "18 Teşrîn-i sânî sene 329" maʿâş-ı hâlîsi ve becâyiş sûretiyle Zaferanbolu kazâsı kâ'im-i makâmlığına ve görilen lüzûm üzerine bin üç yüz otuz iki senesi Rebiʿü'l-âhirenin yirmi sekizinde "13 Mart sene 330" yine maʿâş-ı hâlîsi ve becâyiş sûretiyle Soma kazâsı kâ'im-i makâmlığına nakil buyrulmuştur. Mûmâ ileyh 4 Mayıs sene 328 târihinden 18 Teşrîn-i sânî sene 329 târihine kadar tam ve târih-i mezkûreden 25 Teşrîn-i sânî sene 329 târihine kadar nısf maʿâşla Kandıra ve 11 Kânûn-ı evvel 329 târihinde 13 Mart 330 târihine kadar nam ve ondan 22 Mart sene 330 târihine kadar nısf maʿâşla Zaferanbolu kâ'im-i makâmlıklarında bulunarak maʿâşât tevfîkâtında zimmet ve ilişiği olmadığı bil-mütâlaʿa iʿâde kılınan mezkûr kazâlar mecâlis-i idâresinin 24 Teşrîn-i sânî sene 329 ve 23 Mart sene 330 târihli mazbatalarıyla İzmir sancağı mutasarrıflığının 16 Nisan sene 330 târihli tahrîrât-ı cevâbiyesinden anlaşılmış ve ancak Kandıra kazâsı kâ'im-i makâmlığına iki bin guruş maʿâşla terfîʿan taʿyîn olduğu hâlde me'mûriyyet-i sâbıkası maʿâşına nazaran katʿî lazım gelen beş yüz guruş fark-ı terakkinin katʿ ve tevkîf edilmediği sâlifü'z-zikr tahrîrâtdan anlaşılmasıyla meblağ-i mezbûrun ahz ve istirdâdı muhâsebe Müdüriyetine bildirilmiştir. 30 Nisan sene 330 Kastamonu.[65]

4.8. Ahmed Hilmi Efendi

Ahmed Hilmî Efendi Tüccârdan Nûh Ağânın oğludur. Bin iki yüz doksan dokuz sene-i hicriyesinde "sene-i mâliye 1298 Taşköprü kasabasında tevellüd eylediği Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesi sûret-i musaddakasında muharrerdir. Kastamonu mekteb-i idâdî ve iʿdâdî-i mülkiyyesinde ve mekteb-i mülkiyyede tedrîsi meşrûd

[65] BOA. DH. SAİD. d., 109/429.

ʿulûm ve fünûnı bittahsîl ibtidâʾeden 25 Haziran sene 311 ve iʿdâdîden 1 Teşrîn-i evvel sene 316 ve 25 Ağustos sene 318 târihli ʿaliyyü'l-âlâ ve ʿâliyeden 27 Haziran sene 321 târihli karîbü'l-aʿlâ derecelerden şahâdetnâmeler almıştır. Türkçe kitâbet eder. Fransızca ve Ermeniceye âşinâ olduğu tercüme-i hâl varakasında muharrerdir.

Bin üç yüz yirmi üç senesi Recebinin dördünde 22 Ağustos sene 321 mülâzemetle Kastamonu Vilâyeti Maʿiyyet Meʾmûrluğunda vazîfesine mübâşeretle Şaʿbânın altısında 22 Teşrîn-i evvel sene 321 beş yüz guruş maʿâşla tavzîf edilerek ʿilâveʾi meʾmûriyyet vechile üç yüz yirmi dört senesi şehr-i Ramâzân-ı şerîfinin yirmi ikisinden 27 Teşrîn-i evvel sene 322 üç yüz yirmi beş senesi Cemâziye'l-evvelînin yirmi ikisine kadar 20 Haziran sene 323 Daday ve sene-i merkûme Cemâziye'l-evvelînin üçünden 1 Temmuz sene 323 Recebinin yirmi ikisine kadar 18 Ağustos Cide kazâsı kâʾim-i makâm vekâletinde üç yüz yetmiş beş guruş sülüs maʿâşla bulunarak sene-i merkûme Şaʿbânının on beşinde 10 Eylül sene 323 fahrî olarak irâde-i vilâyet müstentıklığına ve üç yüz yirmi altı senesi Saferi selhinde 15 Mart sene 324 yine o miktar sülüs maʿâşla sâniyen Cide kazâsı kâʾim-i makâm vekâletine taʿyin kılınarak bil-istindât şerefsâdır olan irâdesine mûcibince sene-i merkûme Zilkaʿdesinin yirmi dokuzunda 11 Kânûn-ı evvel sene 324 bin yüz yirmi beş guruş maʿâşla kazâ-i kâʾim-i makâmlığına asâletine taʿyîn ve yine bil-istindât şerefsâdır olan irâdesince mûcibince üç yüz yirmi yedi senesi Şaʿbânının ikisinde " 5 Ağustos sene 325 iki bin guruş maʿâşla Arac kazâsı kâʾim-i makâmlığına nakil buyurulmasına mebnî sene-i mezkûrun on birinde 15 Ağustos sene 325 Cideden infisâl ve şehr-i mezkûrun on sekizinde 22 Ağustos 325 Aracda vazîfesine mübâşeret ederek Divriği kazâsını kâʾim-i makâmlığına nakil ve taʿyîni tensîb edilmekle Dâhiliye Nezâret-i ʿalîyesinin tezkiresi üzerine bil-istindât şerefsâdır olan irâdesine mûcibince şehr-i mezkûrun yirmi ikisinde 25 Ağustos sene 325 bin beş yüz guruş maʿâşla kazâ-i mezkûr kâʾim-i makâmlığına nakil ve tahvîl edilerek şehr-i Ramâzân-ı şerîfinin on üçünde 15 Eylül sene 325 Aracdan infisâl etmiştir. Kastamonu vilâyeti vekâletinden mûmâ ileyh îfâ-i vazîfeye mukaddem bulunduğuna tasdîk edilmişdir.

Zikr olunan meʾmûriyyetde fahriyyen ve muvazzefen vekâlete ve asâlete müddet-i hidmet ve miktar-ı maʿâşâtıyla bir gûnâ zimmet ve ilişiği olmadığı ve Arac kazâsı kâʾim-i makâmlığı iken Kastamonu tarîkının inşâ ve kazânın ʿümrân ve terakkisine

ʿâ'id esbâb ve vesâ'ide teşebbüs ve tevessül itmesi dolayısıyla hoşnudı ʿumûmî celb eylediği vazîfe-i me'mûresini hüsn-i îfâya muvaffak olunduğu Daday ve Cide kazâları meclis idârelerinin Kastamonu vilâyeti Meclis-i İdâresinden münezzil ve musaddak 19 Ağustos sene 323 ve 10 Kânûn-ı sânî sene 322 târihli mazbataları ve vilâyet-i müşârûn ileyhânın 10 Eylül sene 323 târihli tezkiresi sûret-i musaddakalarıyla Dâhiliye Nezâreti Meclis Müdüriyetine 2 Eylül sene 325 târihli Tezkire-i menzîlesi ve Kastamonu vilâyetine 22 Eylül sene 325 târihli tâhrîrât-ı cevâbiyesi ve Arac kazâsı Meclis İdâresinin vilâyet-i mezkûre Meclis İdâresinden musaddak 16 Eylül sene 325 târihli mazbatası münderecâtından anlaşılıp bunlardan mazbata-i mezkûre Sicill-i Ahvâl idâre-i ʿumûmiyesince ʿaynen görülerek iʿâde ve nüfûsı tezkiresi ile mekteb-i şahâdetnâmeleri sûret-i musaddakası ve evrâk-ı müsbitesinde tercüme-i hâliyle birlikde hıfz edilmek ve kâ'im-i makâmlıklara taʿyîn dâ'ireye tebliğ olunan irâdâtına kayıtdan anlaşılmıştır. 15 Zilkaʿde sene 327 15 Teşrîn-i sânî 325 temme.

Mûmâ ileyh sene-i mezkûre Zilkaʿdesinin yirmi beşinde 23 Teşrîn-i sânî sene 325 iki bin guruş maʿâşla Arac kazâsı kâ'im-i makâmlığına nakledilmiştir. Temme.[66]

4.9.Ahmed Kemal Efendi

Ahmed Kemâl Efendi Gök Ömer oğlu Ali Ağanın oğludur. Bin iki yüz altmış bir sene-i hicriyesinde 1261 sene-i mâliye Taşköprü kasabasında tevellüd ettiği Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesi sûret-i musaddakasında muharrerdir. Taşköprü sıbyân mektebinde Mukaddeme-i ʿUlûmı ve Muzaffereddin Medresesinde Arâbî tahsîl etmiş ve baʿdehu Mekteb-i Tıbbiye-yi Mülkiye-yi Şahâneye devâm ile 17 Cemâziye'l-evvel 1291 târih ve on altı numaralı doktorluk diplomasına nâil olmuştur ve Yozgad belediye tebâbeti esnâsında Elbistani Kâmil Efendi den icâzetnâme almıştır. ʿArâbî ve Türkçe kitâbet eder. Fransızca biliyor.

Bin iki yüz doksan bir senesi Zilhiccesinin on ikisinde 8 Kânûn-ı sânî sene 90 otuz yaşında iken bin guruş maʿâş ile Yozgad Sancağı Memleket Tebâbetine bittaʿyîn

[66] BOA. DH. SAİD. d., 169/103.

doksan üç senesi şehr-i Ramâzân-ı şerîfin yirmi beşinde gurre-i Cemâziye'l-evvel sene 92 infisâl ederek doksan dört senesi Rebiʿü'l-evvelînin yirmi dokuzunda 1 Nisan sene 93 mezkûr miktar maʿâş ile Kastamonu Vilâyeti Merkez Belediye Tebâbeti vekâletine taʿyîn ve doksan beş senesi Rebiʿü'l-evvelînin yirmi altısında 18 Mart sene 94 asliyet-i me'mûriyyeti tasdîk olunarak doksan dokuz senesi Muharremü'l hâramın sekizine kadar 17 Teşrîn-i sânî sene 97 me'mûriyyet-i mezkûrede istihdâm ile Safer'ül-hayrının on sekizinde 28 Kânûn-ı evvel sene 97 o maʿâş ile Zaferanbolu Kazâsı Belediye Tebâbetine me'mûr ve üç yüz altı senesi şehr-i Receb'ül-ferdin üçünde 21 Şâʿbân sene 304 sene-i mezkûre Şevvâl-i mükerremenin dördüne kadar 22 Mayıs sene 305 başkaca iki yüz elli guruş zammen maʿâşla kazâ-i mezbûr Gurebâ Hastahânesi Tebâbeti vekâleti ilâve ve târihi mezkûrede bin iki yüz elli guruş maʿâş ile mezbûr hastahâne tebâbetine nakl ile maʿâşı üç yüz dokuz senesi Cemâziye'l-evvelînin yirmi altısında 15 Kânûn-ı evvel sene 307 bin guruşa tenzîl edilmiş üç yüz on iki senesi Zilkâʿdesinin on dokuzunda 1 Mayıs sene 311 ol-miktar maʿâş ile Sinop Sancağı Gurebâ Hastahânesi Tebâbetine nakl edilerek târih-i mezkûreden üç yüz on iki senesi Rebiʿü'l-evvelînin on yedisine kadar 16 Ağustos sene 311 yüz altmış guruş zammen maʿâşına ilâveten livâ-i mezkûr belediye tabâbeti vekâletinde istihdâm edilmiş bin iki yüz doksan bir senesi şehr-i Şaʿbanü'l-muʿazzamanın on dokuzunda rütbe-i sâlîseye ve doksan altı senesi Cemâziye'l-evvelîsinin altısında terfiʿan rütbe-i sâniye sınıf-ı sâniye üç yüz on bir senesi Cemâziye'l-evvelînin yirmi dokuzunda beşinci rütbe-i Mecidî nişân-ı zîşânına nâil olmuştur.

Zaferanbolu kâ'im-i makâmlığından mûmâ ileyh Türkçe ve Fransızca kitâbet ve Arâbî tekellüm ve tefhim eder (…)

Etıbbâdan olup yerleşdiği me'mûriyyeti hüsn-i idâre eylediği ve me'mûriyyet-i hâliyesinde dahî ibrâz-ı mü'esser rü'yet etmekte bulunduğu temyîz ve Kastamonu vilâyeti vâliliğinden tasdîk edilmiştir.

Yozgad sancağı memleket tabâbetinde müddet-i istihdâm ve miktar-ı maʿâşı livâ-i mezkûr belediye hey'etinin 29 Cemâziye'l-evvel sene 92 târihli mazbatasına ve Kastamonu merkez belediye tabâbeti vekâletine taʿyîn ve ıslahat ve inkısâm târihleriyle kemiyyet-i maʿâşı ve berâ'et-i zimmeti vilâyet-i müşârün ileyhanın 24 Şubat sene 311 târih ve dört yüz doksan yedi numaralı tahrîrât cevâbiyesiyle belediye hey'etinin 21 Teşrîn-i sânî sene 97 târihli mazbatası sûretine ve Zaferanbolu kazâsı

belediye tabâbeti ile ʿilâveten kazâ-i mezbûr gurebâ hastahânesi tabâbet vekâleti ve mezkûr hastahâne tabâbetine meʾmûriyyeti târihleri ve miktar-ı maʿâşâtı ve maʿâşının tenzîli târih kazâ-i mezkûr Meclis-i İdâresinde 25 Kânûn-ı sânî sene 310 târihli mazbatasına ve rütbe-i mezbûreye ve beşinci rütbe Mecîdi nişânına nâiliyeti târihleri iki kıtʿa rûy-i hümâyûn ile dîvân-ı hümâyun teşrîfatcılığının 18 Rebiʿü'l-âhîr sene 1313 târihli mezkûre-i cevâbiyesine ve Sinop belediye tabâbetinde müddet-i istihdâmı ve meʾmûriyyet hâliyesine nakl-i târihi ve miktar-ı maʿâşı Dâhiliye Nezâret-i Celîlesinde Kastamonu vilâyetine mebʿûs tahrîrâtı ile Sinop belediye heyʾetinin mazbatası sûret-i musaddakalarına tasdîk edilmiş ve şahâdetnâmesinde târih ve numrosı muvafık kayd olduğu Tıbbiye-i Mülkiye Sicill-i Ahvâl Şuʿbesi Müdüriyetinden tercüme-i hâl varakası zuhruna yazılan şerhden anlaşılmış ve icâzetnâmesiyle sûret-i musaddaka Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesi Kastamonu ve Zaferanbolu belediye tabâbetlerinde îfâ-i hüsn-i hidmet eylediğini mübeyyin iki kıtʿa mazbata ile bir ʿaded şahâdetnâme-i mezbûr Zaferanbolu kazâsı idâre meclisinin musaddak sûretleri tercüme-i hâl varakasıyla hıfz olunmuştur. Sene 27 Muharremü'l haram 1314 – 22 Haziran 312. Temme.

Mûmâ ileyh maʿaşı bin üç yüz on dört senesi Şevvâlinin dokuzunda 1 Mart sene 313 ʿöşr-ü tecîliyle dokuz yüz guruşa tenzîl etmiştir. Mûmâ ileyhin meʾmûriyyetinde ibkâsı frengi illetinin indifaʿı için tedâbir-i lâzımeyi ittihâza meʾmûr sâadetlu Durig Paşanın üzerine muhâlif olmakla sınıfına muʿâdil bir meʾmûriyyete taʿyîn edilmiş ve şimdilik meʾmûriyyet maʿâşı tahsîl edilmek üzere müşârün ileyh üç yüz on sekiz senesi Saferinin beşinde 21 Mayıs sene 316 açığa çıkarıldığı ʿumûm mekâtib-i askeriye-i şahâne nezâret-i celîlesinde tezkire-i cevâbiyesinde gösterilmiştir. Mûmâ ileyh Sinop kazâsı gurebâ hastahânesi tabâbeti zamânı idâresince almış olduğu maʿâş tevkîfâtında zimmet ve ilişiği olmadığı ve son îfâ-i vazîfe eylediği Sinop sancağı Meclis-i İdâresinde 1 Haziran sene 316 târihli vukûʿât pusulasında gösterilmiştir.

Mûmâ ileyh 1 Mart sene 318 târihinde bin guruş maʿâşla Şehremâneti Heyʾet-i Sıhhıye Tebâbeti mabeyne taʿyîn ve maʿâşı 18 Şubat sene 324 târihli bin iki yüz elli guruş ve 1 Ağustos sene 326 târihinde bin beş yüz guruş iblağ edildiği ve altıncı dâʾire-i belediyede müstahdem bulunduğu umûr-ı tıbbiye-i mülkiyesiyle şuʿbesinin 20 Mart sene 327 târihli vukûʿât pusulasıyla bildirilmiştir.

Mûmâ ileyh 4 Mart sene 317 târihli me'mûriyyetine taʿyîn olarak 1 Mart sene 318 târihine kadar üç yüz guruş meʿzûliyet maʿâşı iʿtâ kılınmıştır mahsûsundan berâtı Müdüriyetinden 23 Haziran sene 329 târihli mezkûre-i cedîdesinde gösterilmiştir.
Mûmâ ileyh maʿâşı 10 Nisan sene 328 târihinde bin yedi yüz elli guruşa iblağ edilip 30 Kânûn-ı sânî sene 325 târihinde rehnümâ-yı tabîb kânûnı nâmında berâtı te'lif eylediği istidʿâsını zuhruna şehremâneti meclisinin 30 Temmuz sene 328 târihli derkenârıyla mezkûr eserle ikişer nüshasının maʿârif kitâbetler sermüfettişliğiyle matbuʿât-ı dâhiliye müdüriyetine tesliminden dolayı ahz edildiği varakalar sûret-i musaddakasında anlaşılmış ve derkenârı hâvî istihdâm ile varaka-i musaddaka ve pusula-i varakasında hıfz edilmiştir. 4 Temmuz sene 329 İmza.[67]

4.10.Ahmed Münib Bey

Ahmed Munîb Bey ʿasker-i şahâne binbaşılarından müteveffâ Hacı Halîl Ağânın oğludur. Bin iki yüz seksen üç sene-i hicriyesinde sene-i mâliye 1283 Taşköprü kasabasında tevellüd etdiği Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesi sûret-i musaddakasında muharrerdir. Sıbyân mektebinde Mukaddemât-ı ʿUlûmı ve muʿallim-i mahsusdan ʿArabî ve Fârisi okuyup Türkçe kitâbet eylediği tercüme-i hâl varakasında mesturdur. Bin iki yüz doksan sekiz senesi Rebiʿü'l-âhirinin on ikisinden ʿitibâren 1 Mart sene 97 Kırşehir Sancağı Muhâsebe ve baʿdehu Tahrîrât Kalemlerine mülâzemetle devâm ettikten sonra bin üç yüz iki senesi Muharreminin beşinde 10 Teşrîn-i sânî 99 iki yüz guruş maʿâşla livâ-i mezkûr Tahrîrât Kalemi Müsevvid-i Sânîliğine taʿyîn ve yüz beş senesi Şevvâlinde Hazîran sene 304 hasbî olarak Kelkît kazâsı İhâle-yi Aʿşâr Me'mûriyyetiyle livâ-i mezkûr mülkiye müstantıklığı vazîfesi tefvîz ve maʿâşı üç yüz altı senesi Muharreminin on birinde 6 Eylül sene 304 üç yüz elli guruşa iblâğ ve ünvân me'mûriyyeti müsvedde-i evvellik inzimâmıyla Tahrîrât Müdüriyeti muʿâvinliğine terfiʿ edilmiştir. Üç yüz yedi târihinde yine hasbî olarak kura ve vergi tahsîlât me'mûriyyetiyle Mecidiye kazâsına me'mûr olan hey'et-i tahkîkiye ve aʿzâlık inzımamıyla meclis-i maʿarif komisyonu kitâbetlerinde bulunmuş ve üç yüz on senesi Şaʿbânının on dokuzunda ʿuhdesine rütbe-i rabiʿa tevciye ve üç yüz on bir senesi Cemâziye'l-evvelînin dördünde 1 Teşrîn-i sânî sene 309 üç yüz altmış guruş maʿâşla livâ-i mezbûr Meclis-i İdâresi baş kitâbetine taʿyîn ve rütbesi üç yüz on iki

[67] BOA. DH. SAİD. d., 72/71.

senesi Şaʿbânının ikisinde sâliseye terfiʿ buyrulmuştur. Bin üç yüz on beş senesi Cemâziye'l-âhiresinin yedisinde 22 Teşrîn-i evvel sene 313 yedi yüz altmış dokuz guruş maʿâşla Serez sancağı tahrîrât müdürlüğüne taʿyîn edilmiştir. Serez sancağı mutasarrıfı saʿâdetlu Sâbit Paşa tarafından yazılan mülâhazadan tercüme-i hâl varakası muvafık-ı hakîkât olduğu merbûd mazâbıt-ı resmiyye sûretlerinden anlaşılmış ve mûmâ ileyh kemâl-i ehliyet ve liyâkati hasebiyle vazîfe-i aslıyesini ve ʿuhdesine tevdiʿ olunan hidemât-ı sâ'ireyi hüsn-i îfâ etmekte olduğu ve kendisi ahlak-ı hasene ashâbından bulunduğu tasdîk edilmişdir. Hidemât-ı muharrerede müddet-i istihdâmıyla maʿâşâtı ve zimmet ve ilişiği olmadığı ve hüsn-i îfâyı vazîfe eylediği Ankara vilâyeti meclis idâresinde müzeyyel Kırşehir sancağı idâre meclisinin 6 Temmuz sene 309 ve 3 Mart sene 310 ve 19 Teşîn-i evvel sene 310 ve 29 Mayıs sene 313 târihli mazbatalarının sûret-i musaddakalarında ve me'mûriyyet-i hâzırası olan Teke Sancağı Tahrîrât Müdüriyetine târih-i taʿyîn ve miktar-ı maʿâşı Me'mûrîn Kalemi Müdüriyetinin 18 Temmuz sene 314 târihli müzekkere-i cevâbiyesinden rüteb-i mezkûreye nâ'iliyyeti târihi ruus-ı hümâyun ve târih mahall-i velâdeti Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesi sûret-i musaddakalarından anlaşılmış ve evrâk-ı mezkûre tercüme-i hâliyle maʿân hıfz edilmiştir. Mûmâ ileyh tercüme-i hâlinde üç yüz on senesi Teşrîn-i evvelinde iki yüz altmış guruş harc-ı râhıyla Mecidiye ve Kânûn-ı evvelînde yüz kırk guruş harc-ı râhıyla Keskin kazâlarına baʿzı tahkîkât zımnında azimet ve ʿavdet eylediği ve mezkûr Kırşehir sancağı Tahrîrât Müdürünün gaybûbetinde yirmi dört gün vekâlet ederek yüz elli guruş ahz ve istiʿfâ etdiği muharrer isede evrâk-ı müsbete-i resmiyye ibrâz edememişdir. 17 Şaʿban sene 316 19 Kânûn-ı evvel sene 314 Temme.

Mûmâ ileyh bin üç yüz on beş senesi Şevvâlinin yirmi üçünde 5 Mart sene 314 Teke sancağı Muhâcirîn Komisyona riyâsetine taʿyîn olunduğu livâ-i mezkûr meclis idâresinin karârı sûret-i musaddakasında ve bin üç yüz on altı senesi Cemâziye'l-âhiresinin ikisinden 6 Teşrîn-i evvel sene 314 sene-i mezkûre Şaʿbânının on dördüne kadar 16 Kânûn-ı evvel sene-i minhu dört yüz elli guruş hums maʿâşla bulunduğu ʿAlâiyye kazâsı kâ'im-i makâmlığı vekâletince tekâʿüd sandığı tevkîfâtından zimmet ve ilişiği olmadığı kazâ-i mezkûr Meclis-i İdâresinin mazbatası sûret-i musaddakasında gösterilmiş ve Teke sancağı meclis idâresinin 17 Şubat sene 314 târihli mazbata-i müzeyyelesi sûret-i musaddakasında hüsn-i îfâyı vazîfeye muvaffakiyyeti beyân ve Konya vilâyetinden keşide olunan üç kıtʿa telgrafnâmede

tahsîlâtın icrâsı ve amele sevkiyle muhterik mahallerin inşâsı husûsâtındaki hidmet ve gayreti takdîr olunmuştur. Mûmâ ileyh bin üç yüz on altı senesi Recebinin altısında 28 Teşrîn-i sânî sene 314 sekiz yüz on guruş maʿâşla Kırşehir Tahrîrât Müdüriyetine nakledilmiş ise de sene-i mezkûre Şaʿbânının yirmi altısında 28 Kânûn-ı evvel sene 314 Teke Tahrîrât Müdüriyetine îbkâ edildiği Meʾmûrîn Kalemi Müdüriyetinin 31 Mayıs sene 317 târihli müzekkere-i cevâbiyesinde gösterilmiştir. Mûmâ ileyh vezâʾif-i meʾmûriyyetini hüsn-i îfâda ikdâm ve mesai-i memduhası müşâhed olmasına mebnî sene-i mezbûre Zilkaʿdesinin yirmi beşinde terfiʿan rütbe-i sâniye sınıf-ı sânîsi tevcih buyrulmuştur. Mûmâ ileyh Elmalu kazâsının üç yüz on senesi ihâle-i aʿşâr-ı meʾmûriyyetine taʿyîn olunarak yedi yüz elli guruş ücret-i maktuʿa ile üç yüz seksen iki bin guruşa harc-ı râh aldığı ve aʿşârı fazlasıyla ihâleye muvaffak olduğu kazâ-i mezkûr Meclis-i İdâresinin 8 Temmuz sene 315 târihli mazbatası sûret-i musaddakasında beyân kılınmıştır. Mûmâ ileyh bin üç yüz on yedi senesi Cemâziye'l- evvelînin yirmi yedisinde 20 Eylül sene 315 sene-i mezkûre Şaʿbânının gurresine kadar 22 Teşrîn-i sânî sene 315 hums maʿâşla bulunduğu Elmalu kazâsı kâʾim-i makâmlığı vekâletinden tekâüd sandığı ʿâidâtıyla sâʾireden zimmet ve ilişiği olmadığı kazâ-i mezkûr meclis idâresinin 22 Teşrîn-i sânî sene 315 târihli mazbatası sûret-i musaddakasında gösterilmiştir. Ve Konya vilâyeti vâliliğinden kendisine keşide olunan iki vazîfe kıtʿa telgrafnâmede hidmet ve gayreti takdîr edilmiştir. Mûmâ ileyh sene-i merkûme Ramâzânının on üçünde 2 Kânûn-ı sânî sene 315 sekiz yüz elli guruş maʿâşla Isparta sancağı Tahrîrât Müdüriyetine nakledildiği Meʾmûrîn Kalemi Müdüriyetinin 21 Mayıs sene 317 târihli müzekkere-i cevâbiyesinde gösterilmiştir. Mûmâ ileyh 30 Ağustos sene 313 târihinden 25 Teşrîn-i sânî sene 315 târihine kadar bulunduğu Niğde Tahrîrât Müdüriyetince tekâʿüd sandığı ʿâidâtıyla sâʾireden zimmet ve ilişiği olmadığı ve bulunduğu müddetce vazîfesini ve ilâveten meʾmûriyyet sûretiyle mülkiye müddeʿî ʿumûmiyye muʿâvinliği ile maʿârif komisyonu aʿzâlığını fahriyyen hüsn-i îfâ eylediği livâ-i mezkûr meclis idâresinin 24 Teşrîn-i sânî sene 315 târihli mazbatası sûret-i musaddakasında gösterilmiştir.

Mûmâ ileyh sene-i merkûme Şevvâlinin on dokuzundan 7 Şubat sene 315 sene-i mezbûre Zilhiccesinin beşine kadar 23 Mart sene 316 yüz yetmiş dokuz guruş hums maʿâşla Uluborlu kazâsı kâʾim-i makâmlığı vekâletinde bulunarak mâl sandığınca zimmet ve ilişiği olmadığı kazâ-i mezkûr Meclis-i İdâresinin 23 Mart sene 316 târihli

mazbatasında beyân kılınmıştır. Mûmâ ileyh bin üç yüz on sekiz senesi Rebiʿü'l-evvelînin yirmi birinde 6 Temmuz sene 316 dokuz yüz guruş maʿâşla Karahisâr-ı sahib sancağı Tahrîrât Müdüriyetine nakledildiği Me'mûrîn Kalemi Müdüriyetinin sâlifü'z-zikr 31 Mayıs sene 317 târihli müzekkere-i cevâbiyesinde gösterilmiştir. Mûmâ ileyh 25 Teşrîn-i sânî sene 315 târihinden 6 Temmuz sene 316 târihine kadar tam ve târih-i mezkûreden 10 Ağustos sene 316 târihine kadar nısf maʿâşla bulunduğu Hamidabâd nâm-ı diğer Isparta sancağı Tahrîrât Müdüriyetinden dolayı takâʿüd sandığı ʿâi'dâtından zimmet ve ilişiği olmadığı ve Uluborlu kazâsınca baʿzı tahkîkât icrâsına me'mûriyyetinden dolayı altmış dört buçuk guruş harc-ı râh aldığı ve yedi yüz elli guruş ücret-i maktuʿa ile Yalvaç ve Karaağaç kazâlarının ihâle-i aʿşâr me'mûriyyetinde bulunarak ücret-i mezkûreden mâʿadâ iki yüz yetmiş dört guruş harc-ı râh aldığı ve fahriyyen bulunduğu maʿârif ve inşâât-ı ʿaskeriye ve mülkiyye komisyonları aʿzâlıklarından dahî ibrâz-ı gayret ve faʿâliyet eylediği Hamidabâd sancağı meclis idâresinin 8 Ağustos sene 316 târihli mazbatası sûret-i musaddakasında beyân kılınmış ve sûret-i mezkûre tercüme-i hâl varakasıyla hıfz edilmiştir.

Mûmâ ileyh bin üç yüz on sekiz senesi Rebiʿü'l-âhirinin yirmi sekizinde "12 Ağustos sene 316" Karahisâr-ı sâhib sancağı Tahrîrât Müdüriyetinde işe mübâşeretiyle bin üç yüz yirmi senesi Recebinin yirmi beşinde "14 Teşrîn-i evvel sene 318" bin üç yüz elli guruş maʿâşla Siroz sancağı Tahrîrât Müdüriyetine nakl olunduğu ve mezkûr Karahisâr-ı sâhib sancağı Tahrîrât Müdüriyetinde iken mülkiyye müddeʿî ʿumûmî muʿâvinliği kemâl-i ʿiffet ve istikâmetle hüsn-i îfâ eylediği ve emvâli ve emriyye ve hukûk-ı şahsiyye ile tekâʿüd Sandığı tevfîkâtından zimmet ve ilişiği livâ-i mezkûr Meclis-i İdâresinin 13 Teşrîn-i evvel sene 318 târihli mazbatası sûret-i musaddakasında gösterilmiştir.

Mûmâ ileyhin sene-i merkûme Şaʿbânı gurresinde "20 Teşrîn-i evvel sene 318" Siroz sancağı Tahrîrât Müdüriyetinde vazîfesine bede'en ile bin üç yüz yirmi bir senesi Muharreminin on beşinde "31 Mart sene 319" Günferi sancağı Tahrîrât Müdüriyetine tahvîli cihetiyle infikâk eylediği ve mezkûr Siroz sancağı Tahrîrât Müdüriyetinden dolayı tekâʿüd Sandığı tevfîkâtından zimmet ve ilişiği olmadığı vazîfe me'mûriyyetinde ikdâm ve gayreti görüldüğü Siroz sancağı meclis idâresinin 31 Mart sene 319 târihli mazbatası sûret-i musaddakasında beyân kılınmıştır.

Mûmâ ileyh Kengırı sancağı Tahrîrât Müdüriyetine kable'l- ʿazîme sekiz yüz on guruş maʿâşla Kayseri sancağı Tahrîrât Müdüriyetine tahvîl-i me'mûriyyet eylediği Me'mûrîn Kalemi Müdüriyetinin 4 Ağustos sene 323 târihli müzekkere-i cevâbiyesinde gösterilmiştir.

Mûmâ ileyh Develi kazâsının üç yüz on dokuz senesi aʿşârının ihâlesine me'mûr olunarak yirmi beş bin üç yüz elli guruş ve üç yüz yirmi senesi aʿşârının dahî seksen bir bin dört yüz elli guruş fazlalarıyla ihâle eylediği ve her iki senede yedi yüz elli beşer guruşdan bin beş yüz guruş ücret-i maktuʿa aldığı kazâ-i mezkûr Meclis-i İdâresinin 29 Temmuz sene 320 târihli mazbatası sûret-i musaddakasında beyân kılınmıştır.

Mûmâ ileyh bin üç yüz yirmi bir senesi Saferinin beşinde "20 Nisân sene 319" mezkûr Kayseri sancağı Tahrîrât Müdüriyetinde işine bede' ile bin üç yüz yirmi üç senesi Saferinin on dokuzunda 12 Nisan sene 321 bin yüz yirmi beş guruş maʿâşla Kütahya sancağı Tahrîrât Müdüriyetine nakli cihetiyle Kayseri sancağı Tahrîrât Müdüriyetinden infikâk ederek vazîfe-i me'mûresini ve ʿuhdesine mevduʿ mülkiyye müddeʿî-i ʿumûmiliğiyle husûsât-ı sâ'ireyi dil-hâh-ı âlî dâ'iresinde hüsn-i îfâ eylediği ve tekâʿüd Sandığı tevfîkâtıyla sâ'ireden zimmet ve ilişiği olmadığı Kayseri sancağı Meclis-i İdâresinin 13 Nisan sene 321 târihli mazbatası sûret-i musaddakasında gösterilmiştir.

Mûmâ ileyh bin üç yüz yirmi dört senesi Cemâziye'l-âhiresinin yirmi yedisinden "4 Ağustos sene 322" sene-i mezkûre Recebinin yirmi dördüne kadar "31 Ağustos sene 322" üç yüz altmış guruş hums maʿâşla Eskişehir kazâsı kâ'im-i makâmlığı vekâletinde bulunduğu müddetce umûr-ı mesâlih-i hükûmetin hüsn-i idâre ve temşiyeti ve asâyiş ve inzibât-ı mahallînin takrîr ve idâmesi ve emvâl-i emiriyenin tahsîl ve cibâyeti husûslarında bezl-i ikdâm ve himmet ve Hamidiye Hicaz Demiryolu ʿAyn-ı Zübeyde su yolları iʿânesinin istifâ ve ısrâsı emrinde ibrâz-ı muvaffakiyet ve umûr-ı nâfiʿa da hidmeti sebk eylediği ve emvâl-i emriye ve hukûk-ı şahsiye ile tekâʿüdiye tevkîfâtından zimmet ve ilişiği olmadığı Eskişehir kazâsı Meclis-i İdâresinin 2 Eylül sene 322 târihli mazbatası sûret-i musaddakasında beyân kılınmıştır.

Mûmâ ileyh bin üç yüz yirmi üç senesi Rebiʿü'l-evvelînin dördünde "26 Nisan sene 321" Kütahya sancağı Tahrîrât Müdüriyetinde işe mübâşeretle bin üç yüz yirmi dört senesi Recebinin yirmi birinde "28 Ağustos sene 322" bin yüz yirmi beş guruş

maʿâşla ve becâyiş sûretiyle Karesi sancağı Tahrîrât Müdüriyetinden nakl olunduğu ve mezkûr Kütahya sancağı Tahrîrât Müdüriyetinden dolayı emvâl-i emriyeden ve tekâʿüd Sandığı tevkîfâtıyla sâ'ireden zimmet ve ilişiği bulunmadığı gibi vazîfe-i me'mûresini dil-hâh-ı ʿâliye tevfîk ederek ibrâz-ı meʿâsir-i reviyyet eylediği Kütahya sancağı Meclis-i İdâresinin 2 Eylül sene 324 târihli mazbatası sûret-i musaddakasından anlaşılmış ve sûret-i mezkûre dosyasıyla berâber hıfz edilmiştir.

Mûmâ ileyh ehemmiyet ve iktidârı ve hâl ve şânı matlûba muvafık olmadığından diğer mahalle nakl-i Karesi mutasarrıflığının "9 Hazîran sene 326" târihli tahrîrâtıyla işʿâr olunmasına mebnî bin üç yüz yirmi sekiz senesi Şaʿbânının yedisinde " 31 Temmuz sene 326 " bin iki yüz elli guruş maʿâş ve becâyiş sûretiyle Karahisâr-ı Şarkî sancağı Tahrîrât Müdüriyetine nakl edildiği Sicill-i Me'mûrîn Kalemi Müdüriyetinin "5 Ağustos sene 326" târihli müzekkeresinde gösterilmiştir.

Karahisâr-ı şarkî Tahrîrât Müdürünün me'mûriyyetinde ibkâ edilmesine mebnî mûmâ ileyh livâ-i mezkûra kable'l-azîme yine maʿâş-ı hâlîsiyle Karahisâr-ı Sâhib sancağı Tahrîrât Müdüriyetine nakl olunup 2 Eylül sene 326 târihinde işe mübâşeret eylediği vukûbulan muvafakat talebi üzerine 19 Mart sene 327 târihinde maʿâş-ı hâlîsiyle ve becâyiş sûretiyle Kırşehir sancağı Tahrîrât Müdüriyetine nakl edildiği Me'mûrîn Kalemi Müdüriyetinin 9 Mayıs sene 328 ve 21 Mart sene 327 târihli müzekkeresinde beyân kılınmıştır.[68]

4.11. Ahmed Reşid Efendi

Ahmed Reşid Efendi, Mühimmât-ı Harbiye Nâzırı Emini müteveffâ ʿAli Necip Paşa Kethüdası Veli Ağanın mahdûmı.

Bin iki yüz elli târihinde Taşköprüde tevellüd etmiştir.

Altmış bir târihinde mekteb-i ʿirfaniyeye girip iki sene devam ettikten sonra pederiyle taşraya gitmiş ve altmış sekiz târihinde dersʿâdete ʿavdetle bir sene ticarete ve bir buçuk sene mâliye mektubcuları odalarına devam ederek baʿde yine pederiyle taşraya gedip beş altı sene kürdistan taraflarında bulunarak yetmiş dört târihinde ʿavdetle yine mektub-i ticaret odasına devam etmiş ve yetmiş beş târihinde yirmi yaşında olduğı halde bil-imtihân bin guruş maʿâşla Marʿaş tahrîrât kitâbetine taʿyîn

[68] BOA. DH. SAİD. d., 77/53.

olunmuştur. İki buçuk sene bu me'mûriyyetde kalıp hasbel-kader infisâli vukûʿıyla üç mâh sonra yine bin guruş maʿâşla Burdur Tahrîrât Kitâbetine taʿyîn olunmuş ve altı sene dahî bu me'mûriyyetde bulunup bidâyet teşkîlâtında Burdurun Hamit sancağına ilhâk olınmasından dolayı bir mâh müddet açıkta kalarak muahharan bin dört yüz guruş maʿâşla Hüdâvendigâr vilâyeti merkez meclis idâresi kitâbetine me'mûr olunmuş ve bir buçuk sene îfâ-i me'mûriyyetle rütbe-i sâliseye nâ'îl olup sonra iki bin guruş maʿâşla vilâyet-i mezkûre mektûbî odası mümeyyizliğine ve bir sene sonra dahî maʿâş-ı mezkûre ile evrâk müdürlüğüne ve bir sene mürûrunda sekiz mâh dahî bin yedi yüz elli guruş maʿâşla merkez-i liva Tahrîrât Müdüriyeti me'murluğuna merkez-i livanın beş mâh sonra cânib-i Bâb-ı âlîden bin sekiz yüz guruş maʿâşla Haymana kâ'im-i makâmlığına taʿyîn buyrulup altı buçuk ay güzerâtdan ol-vakit Ankara vâlisi bulunan Nusret Paşa hazretlerinin ʿumûm kâ'im-i mâkamları tebdîl eylediği sırada kendisini dahî ʿazl etmiş tebrie-yi zimmet mazbatası alarak dersʿâdete ʿavdetle istihsâl eylediği emirnâme-i sâmî üzerine bin dört yüz yirmi guruş maʿâşla Karahisârı Tahrîrât Müdürlüğüne taʿyîn olunmuş ve iki buçuk sene sonra mutasarrıf ʿÖmer Lütfi Paşanın nâ-ehil taʿbiriyle vukûʿbulan eşʿârı üzerine bilâ-infisâl bir sene açıkta kalarak doksan iki senesi Temmuzunda bin dört yüz yirmi beş guruş maʿâşla Kütahya Tahrîrât Müdürlüğüne me'mûr olmuştur.

Vech-i muharrer üzerine yetmiş târihinden beru hidmet-i devletde bulunmuş ve katʿâ taht-ı mehâkemeye alınmamıştır.

Kütahya mutasarrıfı tarafından tercüme-i hâl varakasının mülâhazât hânesine derc olunan mütalaʿâ da (mumâ ileyh iffet ve istîkâmetiyle muttasıf teberrükât-ı saltânat-ı seniyyeden olarak el-yevm îfâ-i vazîfe-i me'mûriyyet etmekte olduğunı ve hüsn-i hâl ve idâresini tasdîk ederim) denilmiştir.

24 Şaʿbân sene 96 ve Fî 31 Temmuz sene 95 fevt.

Mûmâ ileyh Reşîd Efendi bin iki yüz doksan altı senesi Zilkaʿdesinin yedisinde vâkiʿ doksan beş senesi Teşrîn-i evvelînin on birinde Kütahya Tahrîrât Müdürliğinden infisâl edip bin iki yüz doksan sekiz senesi Zilkaʿdesinin on dokuzunda bin iki yüz elli guruş maʿâş ile ol-vakit Hüdâvendigâr ve şimdi Aydın vilâyeti dâhilinde bulunan Çal kazâsı kâ'im-i makâmlığına vilâyetce taʿyîn ve bin üç yüz senesi Saferinin beşinde vâkiʿ bin iki yüz doksan sekiz senesi Kânûn-ı evvelînin dördünde yine ol-miktar maʿâş ile ʿAziziye kâ'im-i makâmlığına nakl ve iki sene sekiz mâh mürûrunda umûr-ı zâtiyyesinde tahsîldâr istihdâm eylediği şikâyet ve iddiʿâ

edilmesinden dolayı ʿazl ile taht-ı mehâkemeye alınmış isede Hüdâvendigâr vilâyeti meclis idâresinde müteşekkil hey'et inhamiyyece menʿ-i mehâkemesine karar virilmesi üzerine tetkîkât-ı lazımeleri el-icrâ karar-ı mezkûr zaten müddeî-yi ʿumûmînin iddiʿâsına muvafık olunduğu gibi müddeî teşhisi bulunmadığı cihetle bir tarafdan daʿvâ müfsit ve cinnet dahî dermiyân edilmemiş ve şu hâlde mûmâ ileyhin husûs-ı mezkûreden katʿiyyen berâtı hâsıl olmağla hakkında muʿâmele-i kânûniyye icrâsına mahall kalmamış olduğundan ol-vecihle vilâyet-i müşârün ileyha ile intihâb-ı me'mûriyyet komisyonuna maʿlûmât iʿtâsı Şûrâ-yı Devlet Dâhiliye Dâ'iresinden tanzîm olunan mazbatada gösterilerek îcâbı icrâ kılındığı Dâhiliye Nezâret-i Celîlesi Müsteşârlığından mezkûr komisyona yazılmış olup celb ile kırâat olunan 459 numrolu ve 26 Cemâziye'l-evvel sene 303 târihli müzekkerede beyân kılınmıştır.

Mûmâ ileyh Reşîd Efendiye mezkûr ʿAzîziye kâ'im-i makâmlığından baʿde'l-infisâl yani bin üç yüz iki senesi Recebinin on dokuzunda beşinci rütbeden nişân-ı mecîdî iʿtâ olunarak vilâyetce bin üç yüz üç senesi Rebiʿü'-âhirinin beşine musâdif bin üç yüz bir senesi Kânûn-ı evveli nihâyetinden iʿtibâren nısf hesâbla altı yüz yirmi beş guruş maʿâş ile otuz beş güne Sandıklı ve mezkûr üç yüz senesi Zilkaʿdesi evâhirinden iʿtibâren mezkûr ol-miktar maʿâş ile yirmi beş güne Kirmastı kazâları kâ'im-i makâm vekâletlerinde istihdâm olunmuştur.

Mûmâ ileyh zikrolunan Tahrîrât Müdüriyeti ve Çal ve ʿAzîziye kâ'im-i makâmlıklarıyla Sandıklı ve Kirmastı kâʿim-i makâm vekâletlerini idâre ettiği müddetce emvâl-i emriye ve hukûk-ı şahsiyeden berâatını mutazammın Kütahya sancağı meclis idâresinin 7 Zilkaʿde sene 96 ve târihli Hüdâvendigâr vilâyeti meclis idâresinin 5 Safer sene 300 ve 17 Şevval sene 303 ve 20 Kânûn-ı evvel sene 302 târihli ve Karahisâr-ı sâhib sancağı meclis idâresinin 28 Cemâziye'l-âhiresinde sene 303 târihli beş kıtʿa mazbatası ile üçüncü sınıf kâ'im-i makâmlığa intihâb olunduğuna dâ'ir 23 Cemâziye'l-âhire sene 97 târihli şahâdetnâme ve Çal kâ'im-i makâmlığına sûret-ı taʿyînine dâ'ir Karahisârı sâhib mutasarrıflığının 26 Eylül sene 97 târihli bir kıtʿa buyruldusu mûmâ ileyh tarafından komisyonuna ibrâz ve baʿde'l-mütâlaʿa yine kendisine iʿâde olunmuştur.

Efendi-i mûmâ ileyh bin üç yüz dört senesi Zilhiccesinin dördünde vâkiʿ bin üç yüz üç senesi Ağustosunun on ikisinde bin iki yüz elli guruş maʿâş ile İzmir sancağı dâhilinde Geyve kazâsı kâi'm-i makâmlığına taʿyîn buyrulmuştur.

Efendi-i mûmâ ileyh umûr-ı me'mûresinde ve emr-i tahsilâtda meşhûr olan rehâvetten nâşî lüzûm-ı tebdîli livâ-i mezkûreden işʿâr olunduğuna binâen bin üç yüz altı senesi Rebiʿü'l-evvelînin yirmi dokuzunda ʿazl edilmiştir.

Efendi-i mûmâ ileyhin kazâ-i mezkûr kâ'im-i makâmlığı müddet-i idâresince emvâl-i emîreye ve hukûk-ı şahsiyeden zimmet ve ilişiği olmadığı livâ-i mezbûr meclis idâresinden verilip irâe ve komisyonca baʿde'l-mutâlaʿa iʿâde kılınan 12 Cemâziye'l-evvel sene 306 târihli mazbatada gösterilmiştir.

Mûmâ ileyh bin üç yüz yedi senesi Cemâziye'l-evvelîsinin yirmi birinden "1 Kânûn-ı sânî sene 1305" bin üç yüz sekiz senesi şehr-i Receb-i şerîfinin on sekizine kadar "15 Şubat sene 1306" nısf hesâbıyla altı yüz yirmi beş guruş maʿâşla Hüdâvendigâr vilâyetinde ʿAziziye ve şehr-i şerîf-i mezkûrun on sekizinden " 16 Şubat sene 1306" bin üç yüz dokuz senesi Rebiʿü'l-evvelînin dokuzuna kadar " gaye-i Eylül sene 1307" ol ma'âşla Bolvadin ve Cemâziye'l-evvelînin yirmi ikisinden "21 Teşrîn-i sânî sene 1307" sene-i mezkûre şehr-i Ramâzân-ı şerîfinin yirmi ikisine kadar "7 Nisan sene 1308" sekiz yüz yetmiş beş guruş nısf maʿâşla ʿUşâk kâ'im-i makâmlıkları vekâletinde bulunarak emvâl-i emîreye ve tekâʿüd Sandığı ʿâ'idâtıyla hukûk-ı şahsiyeden biri olduğu Karahisâr-ı sahib ve Kütahya sancakları meclis-i idârelerinin 19 Mart sene 1307 ve 5 Teşrîn-i evvel sene minhu ve 21 Nisan sene 1308 târihli mazbatalarında gösterilmiştir.

Mûmâ ileyh bin üç yüz on senesi şehr-i Şevvâl el-mükerremenin yirmi birinde "26 Nisan sene 309" bin iki yüz elli guruş maʿâş ile Hüdâvendigâr vilâyetinde Gediz kazâsı kâ'im-i makâmlığına me'mûr olmuştur.

Mûmâ ileyh cihet-i ʿaskeriyeye ʿâ'id husûsât ve muʿâmelâtda hidemât-ı hasene ve ikdâmât-ı memdûhasına mebnî bin üç yüz on iki senesi Rebiʿü'l-evvelînin on üçünde terfiʿan rütbe-i sâniye sınıf-ı sânîsi tevcîh buyrulmuştur.

Mûmâ ileyh gözlerine târi olan hastalıkdan dolayı îfâ-i me'mûriyyet idemeyeceğinden ve zâten mâl müdürüyle beynlerinde karâbet ve sahriyet bulunduğu gibi tahsîlatca da rehâveti görüldüğünden bahisle ileride kesb-i ʿafiyet ederse diğer mahalle taʿyîn olunmak ve tâb etdiği hâlde tekâʿid edilmek üzere tebdîl-i vilâyetden iʿşâr edilmekle sene-i merkûme Rebiʿü'l-âhirinin yirmi sekizinde "16 Teşrîn-i evvel sene 1311" ʿazl edilmiştir.

Mûmâ ileyhin Gediz kâ'im-i makâmlığı emvâl-i emîriyeyle hukûk-ı şahsiyeden ve tevkîfât-ı sâ'ireden zimmet ve ilişiği olmadığını mutazammın Kütahya sancağı

meclis idâresinden “23 Teşrîn-i sânî sene 1310 târihli mazbatası Sicill-i Ahvâl-i Dâ’ire-yi ʿUmûmiyesince ʿaynen görülerek iʿâde edilmiştir. Temme.[69]

4.12. Ali Azmi Efendi

ʿAlî ʿAzmî Efendi Esnâfdan Mehmed Ağanın oğludur.
Bin iki yüz yetmiş sekiz senesi Zilkaʿdesinde Taşköprü kasabasında tevellüd etmiştir. Sıbyân mektebinde Esâs-ı İslâmiyyet olan Mukaddemât-ı ʿUlûm-ı Dîniyye ve Rüşdiye mektebinde müretteb dersleri bit’tahsîl şahâdetnâme almış ve medresede Arabîden şemsiyyeye kadar ders görmüştür. Türkçe okur yazar. Bin iki yüz doksan yedi senesi Receb-i şerîfinde on dokuz yaşında mülâzemetle kazâ-i mezkûr ma-tahrîr vergi kalemine ve mua’hharan nüfûs idâresine girip bin üç yüz iki senesi Cemâziye’l-âhîresinin yirmi ikisinden iʿtibâren üç yüz guruş ücret-i maktûʿa ile ağnâm taʿdâdı muharrirliğinde ve bin üç yüz dört senesi Şevvâlinin onundan bedâʿ ile yedi yüz guruş maktûʿa ücretle ʿâşâr-ı kul muharrirliğine ve bin üç yüz beş senesi Cemâziye’l-âhîresinin yirmisinden iʿtibâren altı yüz guruş ücret-i maktûʿa ile ağnâm-ı kul me’mûriyyetinde ve sene-i mezkûrun Zilkaʿdesinin yirmisinden iʿtibâren dört yüz guruş ücret-i maktûʿa ile tekrar aʿşâr-ı kul muharrirliğinde bir müddet istihdâm olunduktan sonra bin üç yüz yedi senesi Zilkaʿdesinin on birinde yüz yirmi beş guruş maʿâş ile kazâ-i mezbûr nüfûs kitâbetine alınmıştır.

Kazâ-i mezbûr kâ’im-i makâmlığıyla Kastamonu vilâyeti nüfûs nezâreti vekâletinden işbu tercüme-i hâlde hakîkâte muvâffakatı ve mûmâ ileyh ehliyet ve iktidârı ve vâliliğinden mülâhaza-yı mebsûda ve Dâhiliye Nezâret-i Celîlesi nüfûsı ʿumûmiye Müdüriyetiyle müsteşârlığından me’mûriyeti tasdîk kılınmıştır.
Mezkûr şahâdetnâmenin sûret-i musaddakası merbûddur. 5 Şevvâl sene 1308 1 Mayıs sene 1307 Temme.

Mûmâ ileyhin bin üç yüz on dört senesi Zilkaʿidesinin on birinde “ 1 Nisân sene 313” iki yüz elli guruş maʿâş ile kazâ-i mezbûr nüfûs me’mûriyyetine terfîʿ olduğunı Dâhiliye Sicill Şuʿbesine 26 Şubat sene 316 târihli vukûʿât pusulasında gösterilmiştir.

[69] BOA. DH. SAİD. d., 1/90.

Mûmâ ileyh 19 Teşrîn-i sânî sene 325 târihli icrâʿatnâme tensikâtında dört yüz guruş maʿâşla meʾmûriyyet-i mezkûrede ibkâ edildiği ol-bâbdaki tensîk defterinde 16 Şubat sene 329 târihinde vekâlet edildiği Kastamonu vilâyetinin 2 Nisân sene 331 târihli tahrîrâtında anlaşılmıştır. 10 Mayıs sene 331 İmza.[70]

4.13. Ali Mümtaz Efendi

ʿAlî Mümtâz Efendi Tabîb Yanyalı müteveffâ Bayramzâde Mustafâ Ağânın oğludur. Bin iki yüz altmış yedi sene-i hicriyesi evâsıtında Kastamonu dâhilinde Taşköprüde tevellüd etmiştir. Sıbyân mektebinde ve medresede ders görmüştür. Türkçe okur yazar. Seksen bir senesi hatt-ı Zilhiccesinin altısında on dört yaşında olduğu hâlde Aydın sancağı Tahrîrât Kalemine devama başlayıp seksen dört senesi şehr-i Saferinin yirmi sekizinde üç yüz guruş maʿâşla Aydın Tahrîr Emlâk Kalemi mukayyidliğine taʿyîn olunup seksen yedi senesi şehr-i Şaʿbânü'l-muʿazzama gurresinde bilâ istiʿfa üç yüz yetmiş guruş îfâyla Aydın Rüsûmât Müdüriyeti ikinci kitâbetine ve doksan bir senesi şehr-i Saferü'l-hicriyenin on birinde dört yüz guruş maʿâşla duhhâni fabrika meʾmûrlığına ve sene-i merkûm Şevvâlinin on beşinde altı yüz doksan guruş maʿâşla Müdüriyet-i mezkûra baş kitâbetine tahvîl ve doksan beş senesi şehr-i Şaʿbanü'l-muʿazzamanın on ikisinde maʿâşından doksan guruş ve doksan altı senesi şehr-i Ramazân-ı şerîfinin yirmi yedisinde ʿöşür hesâbıyla yüz on ve doksan yedi senesi Rebiʿü'l-âhirinin ikisinde ayrıca kırk guruş bi't-tenkîh maʿâşı beş yüz guruşa tenzîl ve sene-i merkûme şehr-i Recebin dördünde altı yüz elli guruşa terfiʿ edilmiş ise de şehr-i mezkûrun yirmi beşinde istiʿfâen infisâl ederek sekiz yüz guruş maʿâşla Dârü'l-ʿaceze Rüsûm-ı Sitte Müdüriyetine alınmış olduğu hâlde Zilkaʿdesinin dokuzunda evrâdında bi'l-istiʿfâ münkasım olup doksan sekiz senesi Rebîʿü'l-âhirinin on üçünde maʿâş-ı sâbıkayla İzmir Rüsûm-ı Sitte Müdüriyeti baş kitâbetine girmiş ve üç yüz senesi Rebiʿü'l-evvelînin yirmisinde o miktar maʿâşla Sakız Rüsûm-ı Sitte Müdüriyetine ve üç yüz bir senesi şehr-i Receb-i şerîfin on yedisinde de mezkûr ol-miktar maʿâşla Aydın Duyûn-ı ʿUmûmiye Müdüriyetine nakl olunmuştur.

[70] BOA. DH. SAİD. d., 33/295.

İzmir Duyûn-ı ʿUmûmiye Nezâretiyle idâre-i merkeziye ʿumûmiyesinden beyânâtı tasdîk kılınmıştır. Aydın Müdüriyeti Mabeyn Kâtibliğinden Ağaç Rüsûm-ı Sitte Müdürliğinden ve Aydın Rüsûm-ı Sitte Müdürliği Mabeyn Kitâbetine ve Sakız Rüsûm-ı Sitte Müdürliğinden berâ'et zimmetini hâvî <<20 Mayıs sene 96>> ve 3 Mayıs sene 97 ve 25 Kânûn-ı evvel sene 98 ve 18 Nisân sene 300 târihli devr-i muhâsebe defteri zeyllerinin nezâret-i mezbûreden musaddaka sûretleri tercüme-i hâl varakasında merbûtdur. Fi 5 Zilkâʿde sene 1313 ve 6 Nisan sene 1313. Temme.
Mûmâ ileyh maʿâşı hazîne-i celîleye ʿâid vâridâtda tesviye olunmak üzere bin üç yüz dokuz senesi Haziranın onunda 5 Eylül sene 307 dokuz yüz guruşa ve iʿâşa muʿâmelâtının inkısâmından nâşî üç yüz on altı senesi Muharremin yirmi dördünde 1 Haziran sene 314 bin yüz guruşa iblâğ eylediği Duyûn-ı ʿUmûmiye-yi ʿOsmâniyye me'mûriyyet şuʿbesinde 21 Nisan sene 318 târihli vukûʿât pusulasında gösterilmiştir.
Mûmâ ileyh bin üç yüz on dokuz senesi Muharremin on birinde 17 Nisan sene 318 Saferinin on dördüne kadar 19 Mayıs sene 317 maʿâşında sülüsü bulunan üç yüz altmış altı guruş altmış altı santim vekâlet maʿâşı başkaca alarak Muğla Duyûn-ı ʿUmûmiye Me'mûriyyeti Vekâletini ʿilâveten me'mûriyyet olmak üzere îfâ eylediği şuʿbe-i mezkûrun 18 Ağustos sene 318 târihli vukûʿât pusulasıyla bildirilmiştir.[71]

4.14. Ali Rıza Efendi

ʿAlî Rızâ Efendi Manisa Redif Taburu Kâtibi Mehmed Şerîf Efendinin oğludur. Bin üç yüz beş senesinde Taşköprü kasabasında tevellüd eylemiştir. İzmir mekteb-i ʿidâdî-i mülkiyeyle Dârü'l-fünûn-ı ʿOsmâniyye hukuk şuʿbesinde 27 Haziran sene 323 ve 10 Eylül sene 328 târihli şahâdetnâmeleri ihzâr eylemiştir. Türkçe kitâbet eder. ʿArabiye ve Acemce ve Fransızcaya âşinâ olduğu tercüme-i hâlinde mündericdir. Bin üç yüz otuz bir senesi Zilhiccesinin beşinde "23 Teşrîn-i evvel sene 329" bin guruş maʿâşla Hassa kazâsı Bidâyet Mahkemesi Müdde-i ʿUmûmiye Muʿâvinliğine taʿyîn ve tehâlîfi icrâ olunmuştur.

Târih-i taʿyîniyle kemiyyet-i maʿâşı keyfiyet-i tehâlifi tercüme-i hâl varakası zîrîne muharrer ve makâm-ı nezâretine musaddak ʿAdliye Sicill Me'mûriyyet

[71] BOA. DH. SAİD. d., 64/329.

Müdüriyetinin derkenârında anlaşılıp şahâdetnâmelerle Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesi sûret-i musaddakaları tercüme-i hâlinde hıfzedilmiştir. 25 Şubat sene 329 İmza.[72]

4.15. Bekir Efendi

Bekir Ağa Zirâʿatden Memiş Ağanın oğludur. Durmuşoğlu şöhretiyle muʿarrifdir. Bin iki yüz doksan sene-i hicriyesinde " sene-i mâliye 1289" Taşköprü kazâsında tevellüd etmiştir. Okuyup yazması yoktur. Bin üç yüz doksan senesi Şaʿban-ı şerîfin yirmi dördünde "11 Mart sene 308" mülâzemet sûretiyle saray-ı hümâyun nevbet kayıklarına kayd ve bin üç yüz yirmi yedi senesi Receb-i şerîfinin onunda "15 Temmuz sene 325" iki yüz guruş maʿâşla maʿiyyet-i seniyye kayıklarına Hamleci hademesi tâyîn edilmiştir. Hamleciler me'mûrluğundan mûmâ ileyh hidmeti îfâya saʿî bulunduğu tenbîk ve Hazîne-i Hassa-i Şahâne Müdüriyet-i ʿUmûmiyesinin tahsîldârı edilmiştir. Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesi ʿaynen görülüb iʿâde edilmiş ve bulduğu hidmetle aldığı maʿâşın târih ve miktarı muvafıkkayd edildiği hamleciler me'mûrluğundan tercüme-i hâl varakası zîrîne yazılan mülâhazadan anlaşılmış olduğu hazîne-i hassasıyla şuʿbesinde mevriddir 10/200 sicill numrolı mülahazalarda gösterilmiştir. ?? Nisan sene 330 İmza.[73]

4.16. Eşref Ağa

Eşref Ağa Çâkıroğlu zirâʿadden Hasan Ağanın oğludur. Bin üç yüz sene-i hicriyesinde "sene-i mâliye 1299" Taşköprü'nün Karacakaya karyesinde tevellüd eylemiştir. Okuyup yazması yoktur. Bin üç yüz on dokuz senesi Muharreminin on beşinde " 21 Nisan sene 317" mülâzemeten telhîs kayığına kayd olunarak üç yüz yirmi yedi senesi Receb-i şerîfinin onunda "15 Temmuz sene 325" iki yüz guruş maʿâşla maʿiyyet-i seniyye kayıklarına hamleci hademesi taʿyîn ve üç yüz yirmisekiz senesi Rebiʿü'l-evvelînin on birinde "9 Mart sene 326" maʿâşı iki yüz yirmi beş guruşa bilâ-iblâğ tebdîl-i hümâyun kayığı hamleci hademeliğine nakl ve üç yüz yirmi dokuz senesi Cemâziye'l-evvelînin on beşinde " 1 Mayıs sene 327" maʿâşı iki yüz elli guruşa iblâğ edilmiştir.

[72] BOA. DH. SAİD. d., 193/345.
[73] BOA. DH. SAİD. d., 200/17.

Hamleciler me'mûrlığına mûmâ ileyh îfâ-i hüsn-i hidmet eylemekte bulunduğu tenbîk ve Hazîne-i Hassâ-i Şahâne Müdüriyet-i ʿUmûmiyyesinde tasdîk kılınmıştır. Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesi ʿaynen görülüp iʿâde edilmiş ve bulunduğu hidemâtla aldığı meʿâşanın tevârîh-i ve mekâdiri muvafıkkayd olduğı hamleciler me'mûrlığına varaka-i mezkûre zîrîne yazılan mülâhazadan anlaşılmış olduğu hazîne-i hassâ sicill-i şuʿbesinden mürsel 10/183 sicill numrolı (numaralı) hülâsada gösterilmiştir. Fî 10 Mart sene 329 İmza.[74]

4.17. Eşref Hıfzı Efendi

Eşref Hıfzî Efendi Kâmil Efendinin oğludur. Bin iki yüz doksan dört sene-i hicriyesinde sene-i mâliye 292 Kastamonu vilâyetinde Taşköprü kasabasında tevellüd etdiği Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesinde muharrerdir. Kasaba-i mezkûre sıbyân mektebinde Mukaddemât-ı ʿUlûmı okuduktan sonra mekteb-i rüşdiyesinde müretteb dersleri ve medresede biraz ʿArabiye ve Dersʿâdet mekteb-i iʿdâdî-i mülkîsinde müretteb ʿulûm ve fünûnı bit-tahsîl mekteb-i rüşdiyeden ʿaliyyü'l-ʿâlâ ve mekteb-i mülkiyeden karîb-i ʿâlâ derecelerden şahâdetnâme almıştır. Türkçe okuyup yazdığı ve Mekteb-i Hukûk-ı Şahânede dahî ders gördiği tercüme-i hâl varakasında mestûrdur. Bin üç yüz yirmi senesi Rebiʿü'l-evvelînin on birinde 13 Mart sene 320 beş yüz guruş maʿâş ile Selânik vilâyetinde Siroz sancağına muzâf Gorema nâhiyesi Müdüriyetine taʿyîn olunmuştur.

Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyye ve mekteb-i rüşdiye ve ʿidâdî-yi mülkiye şahâdetnâmeleri ʿaynen bil-ibrâz Dâhiliye Sicill-i Ahvâl-i Şuʿbesince görülüp iʿâde ve me'mûriyyet-i hâzırasına târih-i taʿyîn ve miktar-ı maʿâşını mutazammın İntihâb-ı Me'mûrîn Kalemi Müdüriyetinin 15 Haziran sene 320 târihli müzekkere-i müzeyyelesi asl-ı tercüme-i hâliyle şuʿbe-i mezkûrede hıfz edilmiştir. Mûmâ ileyh bin üç yüz yirmi iki senesi Rebiʿü'l-âhirenin ikisinde 3 Haziran sene 320 mezkûr Gorema nâhiyesi Müdüriyetinde işe mübâşeret ederek sene-i mezkûre Cemâziye'l-âhiresinin yirmi üçünde 12 Ağustos sene 320 tam maʿâşla şehr-i mezkûrun yirmi dördünde 13 Ağustos sene 320 Müdüriyet-i mezkûreden dolayı iki yüz elli guruş

[74] BOA. DH. SAİD. d., 195/423.

nısfa maʿâş almış ve ʿilâve-yi meʾmûriyyet olmak üzere başkaca iki yüz yirmi beş guruş hums maʿâşla Petriç kazâsı kâʾim-i makâmlığı vekâletine taʿyîn olunup sene-i mezkûre Şevvâlinin on yedisinde 12 Kânûn-ı evvel sene 320 âb u hava ile imtizâc idemediğinden nâşî her iki meʾmûriyyetden istiʿfâen infikâk eylediği ve müddet-i meʾmûriyyetinden dolayı emvâl-i emiriye ile tekâʿüd sandığı ʿâʾidâtından zimmet ve ilişiği bulunmadığı kazâ-i mezkûr ile Siroz sancağı meclis-i idârelerinin 25 Kânûn-ı evvel sene 320 târihli mazbatasında beyân ve tasdîk kılınmış ve mazbata-i mezkûre komisyonunca baʿdeʾl-mütâlaʿa iʿâde edilmiştir. 23 Zilhicce sene 322 15 Şubat sene 320. Temme.

Mûmâ ileyh 21 Eylül sene 321 târihinde üç yüz dört guruş nısf maʿâşla Bağdâd vilâyeti dâhilinde Müseyyib nâhiyesi Müdüriyeti vekâletine taʿyîn olunarak asaleten diğerinin taʿyînine mebnî 5 Kânûn-ı evvel sene 321 de infikâk eyleyip 1 Şubat sene 321 altı yüz kırk sekiz guruş maʿâşla Kızılribat Müdüriyetine taʿyîn kılınmış ve 1 Temmuz sene 323 târihinde Hızırdürraci Müdüriyetine tahvîl edilmesinden nâşî infikâk eylemiş ise de Hızırdürraciʾye kableʾl-ʿazîme muvakkaten îfâ-i vazîfe itmek üzere altı yüz otuz guruş maʿâşla 16 Ağustos sene 323 de Tikrit nâhiyesi Müdüriyetine götürülerek işe mübâşeret eylemiş ve sene-i merkûme Kânûn-ı evvelînin yirmi yedisinde Semâve kâʾim-i makâm vekâletine taʿyîni hasebiyle infikâk etmiş ve Hızırdürraciʾde îfâ-i hidmet etmemiş ve Tikrit nâhiyesinde müddet-i meʾmûriyyeti zarfında Yekrat maktûʿundan istihsâl eylediği dört bin seksen sekiz guruşdan evvelâ iki bin otuz ve müʾehheran üç yüz altmış altı guruş teslîm-i sandık eyleyerek kusûrı zimmetinde kalmış ve buna mukâbil düyûn-ı gayr-ı muntazama defterinde üç yüz yirmi üç senesine ʿâʾid maʿâşından bin yedi yüz altmış sekiz guruş matlûbu olduğu bit-tedkîk anlaşmasına mebnî düyûn-ı gayr-ı muntazama meyânında kayd edilmiş olan matlûbları ve üç yüz yirmi üç senesi gayesine kadar senelerden zimmetleri olanların matlubları miktarınca zimmetleri karşılığının teʾcîl tahsîli kânûn-ı mahsûsu iktizâsından bulunmuş ise de zimmet-i mezkûre memnûʿiyet-i kanûniyet-i kanûniye hilâfında emvâl-i emiriyeyi hâricden hârice ahzından mütevellid olunmasından dolayı bunun hakkındaki muʿâmele mâliye nezâret-i celîlesinden istifsâr olunmuş ve nezâret-i müşârün ileyhadan cevâb vürûduna kadar 328 senesi maʿâşlarından sene-i mezkûre zimmetine mahsûben tevkîfât icrâ edilmesi mûmâ ileyh tarafından istidʿâ olunmakla işbu zimmetine mukâbil maʿâşâtından

tevkîfât icrâ idilmesi muhâsebe-i vilâyetin 12 Mayıs sene 328 târihli ve 588 numrolı derkenârı müfâdından anlaşıldığı Tikrit nâhiyesinin 27 Kânûn-ı evvel sene 323 târihli mazbatası zîrine Samarra mâl Müdüriyetinin 30 Kânûn-ı evvel sene 323 ve 18 Mayıs sene 328 târih ve 58 numrolı derkenârlarına konulmış ve 14 Şubat sene 323 târihinde yedi yüz seksen yedi buçuk guruş maʿâşla Semâve kazâsı kâʾim-i makâm vekâletinde işe mübâşeretle asılın vürûdu üzerine 13 Kânûn-ı evvel sene 324 târihinde infikâk eylemiş ve 19 Temmuz sene 325 târihinde üç yüz yirmi dört guruş maʿâşla Şehriban Müdüriyeti vekâletine bit-taʿyîn işe mübâşeretle 6 Teşrîn-i sânî sene 325 târihinde altı yüz kırk sekiz guruş maʿâşla asâleti icrâ kılınmış ve mahallî tensîk komisyonunun karârı mûcibince sekiz yüz guruş maʿâşla Halis nâhiyesi Müdüriyetine nakl edilmesine mebnî 21 Mart sene 326 târihinde Şehribandan infikâk ve 24 Mart sene-i minhu târihinde Halis Müdüriyetinin vazîfesine bedeʾ ve ʿadem-i kifâyeti hakkında kazâdan sebk eden işʿâra binâen 18 Teşrîn-i evvel sene 326 târihinde ʿazl edilmiş ve 11 Kânûn-ı evvel sene 326 târihinde altı yüz guruş maʿâşla tekrâr Tikrit nâhiyesi Müdüriyetine bit-taʿyîn işe mübâşeretle 5 Mayıs 328 târihinde meʾzûnen Tikritden infikâk eylemiş ve mezkûr nevâhî Müdüriyetiyle kâʾim-i makâmlık vekâletinde bâlâda gösterilen Tikrit nâhiyesindeki 323 senesi Müdüriyetindeki ilişikden mâʿadâ ʿâʾidât-ı tekâʿüdiye vesâʾireden bir gûne zimmet ve ilişiği bulunmadığı ve hüsn-i îfâ-i vazîfe eylediği Kerbela ve Divâniye sancaklarıyla Hanekin ve Samarra ve Horasan kazâları mecâlis-i idârelerinin ve Tikrit nâhiyesinin 12 Kânûn-ı evvel sene 321 ve 1 Temmuz sene 323 ve 27 Kânûn-ı evvel sene 323 ve 25 Kânûn-ı sânî sene 324 ve 22 Mart sene 326 ve 24 Teşrîn-i evvel ve 15 Mayıs 328 târihli mazbatalarıyla Bağdad vilâyetinin 11 Teşrîn-i evvel sene 328 6 Teşrîn-i sânî sene 328 târihli tahrîrât ve telgrafnâme-i cevâbiyelerinden anlaşılmış ve mazbata-i mezkûre ʿaynen görülerek iʿâde kılınmıştır.

Mûmâ ileyhin evvelce istihsâl eylediği iki mâh meʾzûniyyetinin temdîdini taleb eylemesine ve memâlik-i baʿide meʾmûriyyetine gelecek senelere ʿâʾid iki veya üç senelik meʾzûniyyetinin tevhîdiyle yerden iʿtâsına müsâʿade olunduğu nezâret-i celîlenin cümle-i işʿârından bulınmasına binâʾen mûmâ ileyh müddet-i meʾzûniyyetinin üç mâh temdîd ve Dersaʿâdete terhîs edildiği Bağdad vilâyetinin 2

Temmuz sene 328 târihli ve 3457/105 numrolı târhrîrâtında gösterilmiştir. Fî 2 Kânûn-ı evvel 328 İmza.[75]

4.18. Halil Hazım Efendi

Halîl Hâzım Efendi Süleymân ağanın oğludur. Bin iki yüz altmış bir senesi Rebiʿü'l-evveli gurresinde Taşköprü kasabasında tevellüd etmiştir. Sıbyân mektebinde Esâs-ı İslâmiyyet-i ʿUlûm Mübâreü'l- ʿUlûm-ı Dîniyye okumuştur. Türkçe okur yazar. Bin iki yüz doksan dört senesi Cemâziye'l-âhiresinde otuz üç yaşında iken dokuz yüz guruş ücret-i maktûʿa ile Taşköprü kazâsı ʿaşâr-ı kul kâtibi olmuş doksan beş senesi Cemâziye'l-âhiresi evâsıtında bin iki yüz guruş maktûʿa ücret ile yine kazâ-i mezkûr ʿaşâr-ı kul me'mûriyyetinde ve doksan yedi senesi Rebiʿü'l-ahiresinden iʿtibâren yüz altı guruşa ʿâidatlı süvâri tahsîldarlığının bi'l-istirhâm bin üç yüz bir senesi Cemâziye'l-evvelînde iki yüz yirmi beş guruş maʿâşla ile kazâ-i mezbûr bidâyet mahkemesi aʿzâsına ilhâk edilmiş ve müddetin inkızâsına mebnî bin üç yüz altmış senesi şehr-i Ramazân-ı şerîfi evâilinde maʿâş-ı sâbıkı ile mezbûr aʿzâlığına intihâb olunarak bin üç yüz yedi senesi Cemâziye'l-evvelînin on dokuzunda iki yüz elli guruş maʿâş ile kazâ-i mezkûr nüfûs me'mûrı olmuştur.

Taşköprü kazâsı kâ'im-i makâmıyla Kastamonu vilâyeti vâlilik vekâletinden muharrer mülâhazalara iş bu tercüme-i hâlde muvâfık-ı hakîkat olduğı ve Dâhiliye Nezâret-i Celîlesi Meclis Nüfûsı İdâre-i ʿUmûmiyyesi Müdüriyetiyle müsteşârlığından dahi mûmâ ileyh me'mûriyyeti tasdîk kılınmıştır. Zikr olunan tahsildârlık ile aʿzâlıkdan hiss ve hürmet ve berâ'et zimmetine dâ'ir Taşköprü kazâsı Meclis-i İdâresinden virilen Fî 3 Nisân 1301 ve Fî 25 Nisan 1304 târihlû mazbataların musaddak sûretleri merbûddur. Fi 2 Rebiʿü'l-sânî (Rebiʿü'l-âhîr) 1308 Fi 3 Teşrîn-i sânî 1036? Temme.[76]

4.19. Halil Sıdkı Efendi

[75] BOA. DH. SAİD. d., 111/247.
[76] BOA. DH. SAİD. d., 32/139.

Halîl Sıdkı Efendi Hâcı Salih Efendinin oğludur. Bin iki yüz yetmiş beş sene-i hicriyesi evâilinde Taşköprü kasabasında tevellüd etmiştir. Sıbyân mektebinde Mukaddemât-ı ʿUlûmı ve Taşköprü Mekteb-i Rüşdiyesinde müretteb olan fünûnı tederrüs ederek 29 Haziran sene 95 tarîhli bir kıtʿa şahâdetnâme ihzâ eylemiştir. Türkçe okur yazar. Doksan yedi sene-i hicriyesi evâilinde yirmi iki yaşında olduğu halde mülâzemetle Taşköprü Kazâsı Meclis-i İdâresi kitâbeti refâkatına duhûl ve bir sene devâm ederek doksan sekiz senesinden iʿtibâren kazâ-i mezkûr telğrafhânesine nakl etmiş ve bin üç yüz senesi Zilhiccesinin on birinci günü dört yüz guruş maʿâşla kazâ-i mezbûr aʿşâr-ı anbar eminliğine taʿyîn kılınmıştır. Hakkında şikâyet vukûʿıyla taht-ı muhâkemeye alınmıştır. Kastamonu vilâyeti merkez sancağı aʿşâr Müdüriyeti vekâletiyle vilâyet-i mezkûrede aʿşâr nezâretinden yazılan mülâhazalarda mûmâ ileyhin liyâkatı anbar memûriyyetini îfâya kâfîdir denildiği gibi ol vakit aʿşâr-ı ağnâm emîni bulunan saʿâdetlü Cemâleddin beyefendi hazretleri ile Mâliye Nezâret-i Celîlesinden dahî efendi-i mûma ileyhin umûr-ı me'mûresini îfâya iktidârı mezkûr mülâhazâtdan istifâde kılındığı beyân edilmiştir. Fî 6 Rebiʿü'l-âhire sene 1305. R Fî Kânûn-ı evvel sene 1303. Temme.

Mûmâ ileyh Halîl Sıdkı Efendi müddet-i nizâmiyenin inkızâsına mebnî bin üç yüz iki sene-i Zilhiccesinin yirmi ikisinde bit-tabiʿi infisâl eylemiştir. Mâliye Sicill-i Ahvâl Kaleminin 5 Cemâziye'l-evvel sene 305 târihli vukûʿat cedvelinde gösterildiği vechile mûmâ ileyhin emânet-i mezkûreden dolayı zimmet ve ilişiği olmadığı Kastamonu vilâyeti Meclis-i İdâresinin 24 Mayıs sene 304 târihli mazbatasında ibnâ kılınmıştır.[77]

4.20. Hasan Efendi

Hasan Efendi Tüccârdan Çataloğlu Şükrü Efendinin oğludur. Bin üç yüz altı sene-i hicriyesinde sene-i mâliye 1305 Taşköprüde tevellüd eylediği Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesinde muharrerdir. Dersʿâdetden Davud Paşa ibtidâî mektebinde Mukaddemât-ı ʿUlûmı ve mekteb-i rüşdiyesinde okuduğu meşrûd dersleri tahsîl ederek iki kıtaʿ şahâdetnâme almıştır. Bir müddet saray-ı hümâyûn arzâne-i hümâyûn

[77] BOA. DH. SAİD. d., 15/283.

anbarı idâre kalemine mülâzemetle ayrılan bin üç yüz yirmi üç senesi Zilkaʿdesinin yirmi beşinde 7 Kânûn-ı sânî sene 321 yüz guruş maʿâşla tavzîf olunmuştur. Umûr-ı mevduʿâsını ifâdesinin olduğu sarây-ı hümâyûn arzâne müdüriyet-i ʿâliyesinden yazılan mülâhazaya ʿatfen hazîne-i hassâ-i şahâne nezâret-i ʿâliyesinden tasdîk buyrulmuştur. Hizmet-i mezkûreye târih-i duhûlüyle aldığı maʿâşın miktarı hazîne-i hassâ-i şahânede mazbata olarak Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesiyle ibtidâ'î dersleri mektebleri şahâdetnâmeleri ʿaynen görülüp iʿâde edilmiştir. 22 Ramazân sene 325 17 Teşrîn-i evvel sene 323.[78]

4.21. Hasan Fehmi Efendi

Velibeyoğlu Hasan Fehmi Efendi Mustafâ Beyin mahdûmudur.
Bin iki yüz yetmiş beş senesi Muharreminde Taşköprü kasabasında tevellüd etmiştir. Sıbyân mektebinde Mukaddemât-ı ʿUlûm-ı Dîniyye ve mekteb-i rüşdiyede müretteb olan fünûnı tahsîl ederek sûret-i musaddakası merbûd şahâdetnâmeyi ihzâ etmiştir. Türkçe okur yazar. Doksan beş senesi Recebinin yirmi birinde yirmi yaşında olduğı hâlde mülâzemetle Taşköprü kazâsı Mâliye Kalemine devâma başlayıp doksan altı senesi Recebi gurresinde aʿşâr kalemine nakl etmiş ve şehr-i mezkûrun yirmi yedisinde sene-i merkûm Zilkaʿdesinin on beşine ve doksan beş senesi Şaʿbânından sene-i mezbûre Zilkaʿdesinin yirmi dokuzuna kadar beş yüz guruş ücret-i maktûʿa ile kazâ-i mezkûr ʿaşâr-ı kul kitâbetinde istihdâm olunup baʿdehu ʿaşâr kalemine recʿat eylemiş ve doksan sekiz senesi Şevvâlinin yirmisinde kezâlik mülâzemetle Kastamonu vilâyeti Tahrîr-i Emlâk Kalemine alınarak sene-i merkûme Zilkaʿdesinin on dokuzunda iki yüz elli guruş maʿâşla mezkûr Taşköprü kazâsı Vergi Kitâbeti refâkatına taʿyin olunmuştur. Umûr-ı me'mûresine müteʿallık hakkında şikâyet vukûʿ olmamış ve taht-ı muhâkemeye alınmamıştır. Vilâyet-i mezbûre tahrîr ve vergi Müdüriyetinden yazılan mülâhazaya ma'tûfen vergi emânet-i celîlesinden mûmâ ileyh liyâkatı tasdîk edilmiştir. Fi 19 Cemâziye'l-evvel sene 306 R Fi 9 Kânûn-ı sânî sene 304. Temme.

[78] BOA. DH. SAİD. d., 146/31.

Mûmâ ileyh Hasan Fehmi Efendi me'mûriyyetini sû'i-istʿimâl eylediği cihetiyle bin üç yüz dört (…) Zilkaʿdesi gurresinde ʿazl edilmiştir.[79]

4.22. Hasan Hüsnü Efendi

Hasan Hüsnü Efendi müteveffâ Hüseyin Ağanın oğludur. Bin iki yüz seksen dokuz sene-i hicriyesinde sene-i mâliye 1288 Taşköprü kasabasında tevellüd etdiği Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesinde muharrerdir. Dersʿâdetde baʿzı mekâtib-i ibtidâ'îyede tahsîl-i maʿlûmâta çalışdıkdan sonra Taşköprü mekteb-i rüşdiyesine girip ikinci sene-i tedrîsiyeye kat-ı müretteb dersleri okumuş olduğu hâlde pederinin vefâtı üzerine mektebi terk etmiştir. Türkçe okur yazar. Bin üç yüz sekiz senesi şehr-i Zilhiccesinin yedisinde 1 Temmuz sene 307 Aydın sancağı Tahrîrât Kalemine bilâ-maʿâş mülâzemetle girip yirmi yaşında iken bin üç yüz on senesi şehr-i Muharremin yirmi yedisinde 8 Ağustos sene 308 iki yüz kırk guruş maʿâşla Çimpe kazâsı Tahrîrât Kitâbetine taʿyîn olunmuş. Ve selefinine iʿâdeten me'mûriyyet itmesinden nâşî sene-i mezkûre şehr-i Rebiʿü'l-âhirinin dokuzunda 19 Teşrîn-i evvel sene 308 bittabiʿ infisâl etmiştir. Bin üç yüz on bir senesi Rebiʿü'l-âhirinin yirmi yedisinde 23? Teşrîn-i evvel sene 1309 Aydın sancağı Zirâʿat Bankası şuʿbesine bilâ-maʿâş mülâzemetle girip bin üç yüz on iki senesi Şevvâlinin on dokuzunda 3 ? sene 310 iki yüz elli guruş maʿâşla Söke kazâsı Zirâʿat Bankası Sandığı Muhâsebe Kitâbeti refâkatına taʿyîn olunarak îfâ-i vazîfeye mübâşeret eylemiştir. Kâ'im-i makâm-ı kazâ tarafından yazılan mülâhazada iş bu tercüme-i hâl varakası münderecâtı mukârebe-i sıhhat olmakla tasdîk kılındı. Ve mezkûr banka Müdüriyet-i ʿumûmiyesinde yazılan mülâhazalarda dahî mûmâ ileyh îfâ-i vazîfe etmektedir denilmiştir. Hidemât-ı sâbıkasındaki miktar-ı maʿâş ve müddet-i istihdâm ve sebeb-i infisâli ve berâ'et zimmetini hâvî Çimpe kazâsı Meclis-i İdâresinin 19 Şubat sene 310 târihli yüz on iki numrolı mazbatası ve Aydın sancağı Tahrîrât Kalemiyle banka şuʿbesindeki mülâzemetlerine dâ'ir 31 Mart sene 311 ve 30 Mart sene 310 târihli iki kıtʿa şahâdetnâme ile Tezkire-i ʿOsmâniyyesi sûret-i musaddakaları asl-ı tercüme-i hâl varakasıyla mahfûzdur. 11 Receb sene 317. 3 Teşrîn-i sânî sene 315. Temme.

[79] BOA. DH. SAİD. d., 23/329.

Mûmâ ileyh beş yüz guruş maʿâşla komisyon icrâsı Zirâʿat Bankası Muhâsebe Kitâbetine tahvîl olunmasına mebnî bin üç yüz on üç senesi Zilhiccesinin on dokuzunda 20 Mayıs sene 312 refâkât-ı mezkûreden infisâl ve şehr-i mezkûrun yirmi sekizinde 29 Mayıs sene 312 tahlîfi bil-icrâ kazâ-i mezkûrede îfâ-i vazîfeye mübâşeret etdiği Zirâʿat Bankası Müdüriyet-i ʿUmûmiyyesinin ol-bâbdaki vukûʿât pusulasında gösterilmiştir. Mûmâ ileyh ebnâ-i teftîşde îfâ-i vazîfece bazen mertebe-i rehâvet ve mübâlatsızlığı görülmesine mebnî tenzîl-i hanef ile eyler ve de bir hidmeti istihdâm olunmak üzere Zirâʿat Bankası idâre-i ʿumûmiyyesi Meclis-i İdâresi kararıyla bin üç yüz on altı senesi Zilhiccesi gurresinde 31 Mart sene 315 açığa çıkarılarak zimmet ve ilişiği olmadığı ve üç yüz on yedi senesi Saferinin onunda 7 Haziran sene 315 üç yüz guruş maʿâşla Aydın sancağı Zirâʿat Bankası şuʿbesi veznedârlığına taʿyîn ve üç yüz on dokuz senesi Rebiʿü'l-âhirinin yirmi birinde 24 Temmuz sene 317 dört yüz guruş maʿâşla şuʿbe-i mezkûre kâtib-i evvelliğine tahvîl ve üç yüz yirmi senesi Recebinin altısından 15 Cemâziye'l-evvel sene 319 üç yüz yirmi iki senesi Rebiʿü'l-âhirinin on üçüne kadar 14 Haziran sene 320 iki yüz guruş ücret-i maktuʿa ile bulunan sandık muhâsebe kâtibi vekâletini îfâ ile üç yüz yirmi üç senesi Cemâziye'l-âhiresinin yirmi beşinde 14 Ağustos sene 321 beş yüz guruş maʿâş ile mezkûr kitâbete asleten taʿyîn olunduğu ve hidemât-ı sâbıkasından dolayı zimmet ve ilişiği olmadığı Aydın Zirâʿat Bankası şuʿbesiyle bulunan Zirâʿat Banka Meclis-i İdâreliğinin 29 Mayıs sene 319 ve 23 Teşrîn-i sânî sene 321 ve 6 Kânûn-ı evvel sene 321 târihli mazbataları sûret-i musaddakaları ʿatfen Müdüriyet-i mezkûrenin 19 Ağustos sene 319 ve 29 Kânûn-ı evvel sene 319 ve 14 Şubat sene 321 târihli vukûʿât pusulalarıyla bildirilmiştir.

Mûmâ ileyh bin üç yüz yirmi yedi senesi Muharreminin yirmi birinde 30 Kânûn-ı sânî sene 324 altı yüz guruş maʿâşla bulunan Zirâʿat Banka Sandığı Muhâsebe Kitâbetine nakledilip hidmet sabıkasından beriüʿz-zimme olduğu 26 Haziran sene 326 târihli vukûʿât pusulasında muharrerdir. Mûmâ ileyh üç yüz yirmi sekiz senesi Saferinin on dördünde 11 Şubat sene 325 maʿâşla Adapazarı banka Sandığı me'mûriyyetine ve Cemâziye'l-âhiresinin sekizinde 1 Haziran sene 326 bin guruş maʿâşla Zirâʿat Bankası Müfettiş Muʿavinliğine taʿyîn edilip hidmet-i sabıkasınca bir

gûnâ zimmet ve ilişiği olmadığı 13 ? sene 327 târihli vukûʿât pusulasında muharrerdir.[80]

4.23. Hüseyin Hüsnü Bey

Hüseyin Hüsnî Bey Gönen mâl müdüri İsmâʿîl Hakkı Efendinin mahdûmudur. Bin iki yüz doksan beş senesinde "sene-i mâliye 1294" Taşköprü kasabasında tevellüd etmiştir. Taşköprü mekteb-i rüşdiye ve Kastamonu mekteb-i iʿdâdî ile Mekteb-i Hukûk-ı Şahânede ikmâl-i tahsîl ile ʿaliyyü'l-ʿâlâ derecelerden şahâdetnâme almıştır. Türkçe okuyup yazmakla berâber ʿArabî ve Fârisi ve Fransızca ve Ermenice ve Ruscaya âşinâ olduğu tercüme-i hâl varakasında muharrerdir. Bin üç yüz yirmi bir senesi Ramazânının on yedisinde "24 Teşrîn-i sânî sene 319" bin seksen guruş maʿaşla Haleb vilâyeti mezkûr Bidâyet Mahkemesi Müstentıklığına taʿyîn ve emr-i tahlîfi icrâ olunmuştur.Mekteb-i Hukûk-ı Şahâne Müdüriyetinden mûmâ ileyh tercüme-i hâl varakası ve ʿAdliye Nezâret-i Celîlesinde dahî Sicill Me'mûriyyet Müdüriyetinin mühri tasdîk olunmuştur. Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesiyle rüşdiye ve iʿdâdî ve Mekteb-i Hukûk-ı Şahâneden aldığı şahâdetnâme sûret-i musaddakaları ve me'mûriyyet-i hâzırasına taʿyîni mutazammın İntihâb Komisyonunun 14 Teşrîn-i sânî sene 319 târihli mazbatası tercüme-i hâl varakasıyla birlikde Sicill Kalemine mahfûz olunduğu gibi me'mûriyyet-i mezkûreye târih-i taʿyîni ile maʿâşı miktarı muvâfık bulunmuştur.

Mûmâ ileyh beyân-ı ahvâl ve muʿâmelâtına dâ'ir vilâyet-i ʿadliye müfettişliğinden vârid olan ve Evrâk-ı Umûr-ı Cezâiye Müdüriyetleri tedkîk ol-bâbda tanzîm ve iʿtâ olunan mezkûre bir sirkat maddesinden dolayı meznûn olan eşhâsdan dokuzının şikâyetiyle ve müsbite kişinin menʿi muhâkemelerine dâ'ir müstentık mûmâ ileyh tarafından verilmiş firârnâme ol-vakit riyâset vekâletinde bulunan aʿzâdan Emîn Efendiye tevdiʿ olunmuş ve bil-müteʿâlâ görilen tenkisâtın ikmâli zımnında iʿâde edilmiş isede müstentık mûmâ ileyh nevâkıs-ı mesrudeyi ikmâl itmeksizin işbu kararnâmesine bulunan mahkeme aʿzâsından ʿAbdullah Efendinin hânesine gönderilip tasdîk ittirerek mevki-yi icrâya koydığı gibi ne müstentık mûmâ ileyh

[80] BOA. DH. SAİD. d., 97/95.

sâlim nâm-kimesnenin keyfiyyet-i katlinden dolayı icrâ kılınmış olan tahkikât-ı sınâiye evrâkı üzerine bir takım su'i-istimâlât vukûâʿ getirdiği anlaşılmış olmasına mebnî gerek aʿzâdan ʿAbdullah ve gerek müstentık mûmâ ileyh haklarında mütekâzî muʿâmele îfâ edilmek üzere üç yüz yirmi üç senesi Zilkaʿdesinin yirmi sekizinde "11 Kânûn-ı sânî sene 321" bil-ʿazl taht-ı muhâkemeye alınmıştır.

Esbâb-ı mezkûreden nâşî icrâ kılınan muhâkeme-i tanzîmesinden berâ'etine dâ'ir lâ-hak olan kararın tebyîzen tedkîki istidʿâ edilmiş ve bit-tedkîk tahbîz istidʿâsının reddine firârı iʿtâ kılınmış ve kisbet-i katʿiyyet edip mezkûr berât firârı üzerine başka sûretle tedkîkât icrâsına imkân bulunamadığı umûr-ı cezâ dâ'iresince yanında beyân edilmiş olunan ve esbâb-ı ʿazl ve mehâkemesine karşı iʿtâ edildiği müdâfânâmesiyle evrâk-ı münferidesi intihâb komisyonları tedkîk maniʿ-i istihdâm bir hâli görülememiş olmasına mebnî üç yüz yirmi dört senesi Zilhiccesinin on sekizinde "22 Kânûn-ı sânî sene 322" me'mûriyyet-i sâbıkası derecesinde bir işde kullanmak üzere komisyon-ı mezkûrece cevâz-ı istihdâmına ikrâr verilmiştir. Üç yüz yirmi beş senesi Cemâziye'l-âhiresinin on altısında "14 Temmuz sene 323" bin guruş maʿâşla mecîdden teşkîl olunan Edirne vilâyeti Bidâyet Mehâkemesi ikinci müstentıklığına taʿyîn kılınmıştır. Üç yüz yirmi altı senesi Recebinin selhinde "19 Ağustos sene 324" bin guruş maʿâşla encümen intihâb me'mûriyyet-i ʿadliye kararıyla Sarı Şaʿbân kazâsı Bidâyet Mahkemesi Müddeʿî ʿUmûmî Muʿâvinliğine taʿyîn buyrulmuştur. Üç yüz yirmi yedi senesi Şaʿbânının onunda 11 Ağustos sene 325 iki bin guruş maʿâşla Adana vilâyeti Polis Müdürlüğüne tahvîl-i me'mûriyyet eylemiştir. Temme. 4 Zilhicce sene 328 Fî 23 Teşrin-i sânî sene 326.[81]

4.24.Hüseyin Hüsnü Efendi

Hüseyin Hüsnü Efendi Ricâlzâde müteveffâ Mehmed ʿAlî ağanın oğludur. Bin iki yüz yetmiş üç sene-i hicriyesinde sene-i mâlîye 1272 Taşköprü kasabasında tevellüd ettiği Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesinde muharrerdir. Kasaba-i mezkûre sıbyân mektebinde Mukaddime-i ʿUlûm ve Dîniyyeyi ve mekteb-i rüşdiyesinde iki sene kadar müretteb dersleri ve baʿdehu Muzaffereddin Medresesinde bir miktar Arabça

[81] BOA. DH. SAİD. d., 176/281.

okumuştur. Bin iki yüz doksan sekiz senesi Zilkaʿdesinde Teşrîn-i evvel sene 97 Taşköprü kazâsı Mâlî Kalemine mülâzemetle girip baʿdehu Kastamonu vilâyeti meclisine ve muahharan tekrar Taşköprü kazâsı Mâlî Kalemliğine bir müddet-i kezâlik mülâzemetle devâm ettikten sonra bin üç yüz altı senesi Saferinin on dördünde 8 Teşrîn-i evvel sene 304 üç yüz guruş maʿâşla kazâ-i mezkûr Menâfʿi Sandığı Kitâbetine taʿyîn ve Şevvâlin yedisinde 25 Mayıs sene 305 otuz guruş maʿâşla Zirâʿat Menâfʿisi Sandığı kitâbetine taʿyîn olunduktan sonra meclis-i muʿâmelâta taʿyîn edilerek tafsilâtda (…) (…) müsâmahası olduğunı bildirilmesi üzerine bin üç yüz on senesi Cemâziye'l-âhiresinin yirmi dokuzunda 6 Kânûn-ı sânî sene 308 ʿazl edilmiş ise de mü'ehheran mezkûr Sandığın hesâbâtı tekrâr tesbît olunarak târih-i ʿazline kadar tahsilâta iʿtâ ettiği bakayâsının cezîline sâbit olduğuna bin üç yüz on bir senesi hicriyesinin yirmi dokuzunda "1 Ağustos sene 309" altı yüz guruş maʿâşla Karahisar-ı Şarkî sancağı Zirâʿat Bankası şuʿbesi me'mûriyyetine taʿyîn olunmuş ve bin üç yüz on üç senesi Saferinin yirmisinde 21Temmuz sene 311 bir mâh yirmi altı gün müddetle me'zûnen Dersʿâdete gelerek Rebiʿü'l-âhîrinin yirmisinde 28 Eylül sene 311 sekiz yüz guruş maʿâşla Yozgad sancağı Zirâʿat Bankasının şuʿbe me'mûriyyetine tahvîl idilmesiyle muhtelifi bil-icrâ oraya gönderilip Cemâziye'l-evvelînin yirmi beşinde 1 Teşrîn-i sânî sene 311 îfâ-i vazîfeye mübâşeret eylemiştir. Yozgâd mutasarrıflığına yazılan mülâhazalardan işbu tercüme-i hâl varakasında münderecâtı muvâfık nefsü'l-emr olduğu merbûd mazbata ve tasdîknâme sorunlarından anlaşılmasıyla ʿale'l-usûl tasdîk kılınarak "ve mezkûr banka idâre-i umûmiyesince yazılan mülâhazalardan dahî" mûmâ ileyh îfâ-i vazîfe eylemekte denilmiştir.

Hidemât müsâbakasında müddet-i istihdâm ve miktar-ı maʿâş ve esbâb-ı infisâl ve berâ'et zimmetini hâvî Taşköprü kazâsı Meclis-i İdâresiyle Zirâʿat Bankası sandık hey'etine "6 Şubat sene 308" ve 14 Haziran sene 311 ve 5 Şubat sene 308 ve kezâlik Karahisâr-ı şarkî sancağı hey'etine Zirâʿat Bankası şuʿbesi hey'etine 1 Ağustos sene 311 târihli mazbataları mekteb-i rüşdiye muʿallimliğinin 25 Eylül sene 310 târihli tasdîknâmesi vazîfe-i ʿOsmâniyyesi sûret-i musaddakasının muhâsebe merkeziyyesinin 21 Temmuz sene 313 târihli derkenârı tercüme-i hâl varakasına merbûd olunmuş müddet-i me'zûniyyeti ve hidmet-i hâssâsı maʿâşla îfâ-i vazîfeye

târih ve mübâşeretle ve muhalif olduğunı evrâk-ı muhabereden müsbit olmuştur. Fî 1 Cemâziye'l-âhîr sene 308 Fî 13 Eylül sene 316 Temme.[82]

4.25. Hüseyin Hüsnü Efendi

Hüseyin Hüsnü Efendi Saray-ı hümâyûn hamlecilerinden Kapıçukadarı Madenoğlu ʿOsmân Efendinin mahdûmudur. Bin iki yüz seksen üç sene-i hicriyesinde sene-i mâliye 1282 Kastamonu vilâyetine tâbiʿ Taşköprü kazâsı dâhilinde Paşa karyesinde tevellüd eylediği Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesinde muharrerdir. Mahallî ibtidâ'î mektebinde Mukaddemât-ı ʿUlûmı ve Enderûn-ı Hümâyûn mektebinde müretteb dersleri tahsîl ederek şahâdetnâme almıştır. Bin üç yüz senesi Rebiʿü'l- evvelînin on yedisinde 12 Kânûn-ı sânî sene 299 yüz yirmi guruş maʿâşla Enderûn-ı Hümâyûn hademesi silkine dâhîl olup üç yüz beş senesi Cemâziye'l-âhiresinin dokuzunda 1 Şubat sene 303 maʿâşı yüz altmış ve üç yüz on senesi Receb-i şerîfinin on altısında 22 Kânûn-ı sânî sene 328 iki yüz yirmi ve üç yüz on yedi senesi Cemâziye'l-âhiresinin dokuzunda 26 Kânûn-ı evvel sene 309 bin yüz guruşa bil-iblâğ Kîlârî-i Hazret-i Şehriyârı silkine nakl olunarak iki yüz on üç senesi Rebiʿü'l-evvelînin onunda beşinci rütbeden Mecîdî nişân-ı zîşânıyla taltîf buyrulmuş ve üç yüz on sekiz senesi Cemâziye'l-âhiresinin on dokuzunda 1 Eylül sene 316 maʿâşı bin guruşa iblâğ ve üç yüz yirmi beş senesi Cemâziye'l-âhiresinin on sekizinde 22 Mart sene 323 ʿilâve-yi me'mûriyyet edilerek ayrıca üç yüz guruş maʿâşla Kilâr-ı Hümâyûn Kitâbetine taʿyîn olunmuşdur. Ser-kurenâ-yı Hazret-i şehriyârı makâm-ı sâmîsinden yazılan mülâhazada mûmâ ileyh umûr-ı me'mûriyyetine saʿy ve ikdâmı ve hüsn-i hâli mesmuʿ bulunduğu tasdîk olunmuştur. Bulunduğu hidemâtla aldığı maʿâşâtın tevârîh ve kitâbetini hâvî Kuyûdât Kalemi derkenârını hâvî tezkire asl-ı tercüme-i hâl varakasıyla hıfz olunmuş ve nüfûs tezkiresi ve mekteb şahâdetnâmesi ve beşinci Mecîdî nîşân-ı zîşânının berât-ı âlîsi ʿaynen görülüp iʿâde olunmuştur. Temme. 31 Teşrîn-i evvel sene 323 7 Şevvâl sene 325.

Mûmâ ileyhin 14 Nisân sene 325 târihinde tebeddül-i saltanat üzerine emsâli vechile kaydı terkîn olunup 17 Ağustos sene 325 târihinde Mâliye Tensîk Komisyonunca

[82] BOA. DH. SAİD. d., 103/183.

hakkında Tensîk Kanûnunun on birinci maddesine tevfîkân muʿâmele-yi îfâsına karâr verilmesi üzerine kendisine on dokuz bin yedi yüz on bir guruş tazmînât iʿtâ edildiği ve âhiren Tetkîk-i Tensîkât Komisyonuna iʿtâ ile hazîneye isbâl kılınan arz-ı hâli zahrına mezkûr komisyondan yazılan 27 Teşrîn-i sânî sene 326 târihli iʿlâmda mâniʿ-i istihdâm bir hâli olmayıp ancak hademelik derecesinde bir vazîfeyi îfâ idebileceği bit-tedkîk anlaşılarak o gibi bir hizmette kullanılmak üzere cevâz-ı istihdâmına karar verildiği ve teşkilât-ı cedîde-yi belediye üzerine 1 Kânûn-ı sânî sene 328 târihinde bin guruş maʿâşla emânet hey'et-i fenniyesinin üçüncü nezâfet-i fenniye şuʿbesi kitâbetine taʿyîn edildiği hazîne-i hassâ sicill ve şehremâneti muhâsebe Müdüriyetlerinin 28 ve 16 Kânûn-ı sânî sene 328 ve 20 Mart sene 329 târihli tezkireleriyle mâliye nezâretinin 16 Mart sene 329 târihli Tezkire-i cevâbiyesinde beyân kılınmıştır. 2 Nisan sene 329.[83]

4.26. Hüseyin Sabri Efendi

Hüseyin Sabri Efendi Okçuzâde Mehmed Ağanın oğludur. Bin iki yüz seksen yedi sene-i hicriyesinde "sene-i mâliye 1286" Kastamonu vilâyetinde Taşköprü kasabasında tevellüd etdiği Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesi sûret-i musaddakasında muharrerdir. Kasaba-i mezkûre sıbyân mektebinde Mübâre-ü ʿUlûm-ı Diniyye ve mekteb-i rüşdiyesinde müretteb dersleri baʿde't-tahsîl 21 Mayıs sene 302 târihinde aʿlâ derecede şahâdetnâme almıştır. Bin üç yüz yedi sene-i mâliyesinde dört yüz ve üç yüz dokuz ve üç yüz on iki sene-i mâliyelerinde üç yüz seksen guruş ücret-i maktuʿa ile mezkûr Taşköprü kazâsı Ağnâm Tağdâdı Muharrirliğinde bulunduktan sonra üç yüz on dört senesi Muharremin ikisinde" 1 Haziran sene 312" yüz elli guruş maʿâşla kazâ-i mezkûr Mecidiye Tahsîlât ve Tenzîfât ve Duhhâne Me'mûrlığına taʿyîn kılınmış isede sene-i merkûmun Şevvalinin sekizinde "28 Şubat sene 312" me'mûriyyet-i mezkûrenin infisâliyle açıkta kalmıştır. Üç yüz on beş senesi Cemâziye'l-âhiresinin on yedisinde "1 Teşrîn-i evvel sene 312" iki yüz guruş maʿâşla kazâ-i mezbûr Zirâʿat Bankası tahsildârlığına taʿyîn ve üç yüz on altısı Temmuzunun on ikisinde "21 Mayıs sene 314" iki yüz elli guruş maʿâşla ʿalel-usûl tahlîfi bil-icrâ Çerkeş ve üç yüz on yedi senesi Muharreminin yirmi ikisinde "20

[83]BOA. DH. SAİD. d.,149/5.

Mayıs sene 315” mezkûr ol-miktar maʿâşla Boyabad kazâları Zirâʿat Bankası Sandığı Meclis Kitâbeti refâkatlarına üç yüz yirmi senesi Şevvalinin on üçünde “30 Kânûn-ı evvel sene 318” beş yüz guruş maʿâşla mezkûr Boyabad kazâsı Zirâʿat Bankası Sandığı Meclis Kitâbetine tahvîl olunarak îfâ-i vazîfeye mübâşeret eylemiştir. Çerkeş kazâsı kâʾim-i makâmlığından mûmâ ileyh tercüme-i hâl varakası müdâfâʿa-i nefsü’l-emr olduğu ve mezkûr banka idâre-i ʿumûmiyesinden îfâ-i vazîfe eylemekte olduğu takdîr kılınmıştır.

Hidemât sâbıkasında müddet-i istihdâm ve miktar-ı maʿâş ve ücret ve berâʾet zimmetini ve muvazzaf olarak bulunan hidemâtdan esbâb-ı infisâlini hâvî Taşköprü kazâsı Meclis-i İdâresiyle kazâ-i mezkûr belediye meclisinde ve Çerkeş ve Boyabad kazâları Zirâʿat Bankası Sandığı Meclis-i İdâresiyle 13 Kânûn-ı evvel sene 313 ve mekteb-i rüşdiye şahâdetnâmesi ve Taşköprü kazâsı Meclis-i İdâresinde 17 Mayıs sene 315 ve 12 Mayıs sene 314 ve 3 Mayıs sene 319 ve 11 Ağustos ? târihli mazbataları ve 3 Mayıs sene 315 târihli devr-i muhâsebe defteri 11 târihli derkenârı asl-ı tercüme-i hal varakasıyla şuʿbece mahfûz olup îfâ-i vazîfeye târih-i mübâşereti evrâk muhâbereden anlaşılmıştır. 2 Cemâziye’l-evvel sene 323 meʿa? 11 Haziran sene 323 Temme.[84]

4.27. Hüseyin Sabri Efendi

Hüseyin Sabri Efendi Debbâğ tüccârından müteveffâ Hacı Mehmed Efendinin mahdûmudur. Bin iki yüz seksen beş sene-i hicriyesinde sene-i mâlî 1284 Taşköprü kasabasında tevellüd etdiği Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesinde muharrerdir. Kasaba-i mezkûrede Kara Mustafâ Paşa Mektebinde Mukaddemât-ı ʿUlûm-ı Dîniyye ve mekteb-i rüşdiyesinde müretteb dersleri baʿde’t tahsîl “19 Haziran sene 99” târihinde ʿaliyyü’l-ʿâlâ derecede şahâdetnâme aldıkdan sonra Muzaffereddin Gâzî Medresesinde bir miktar ʿArabî okumuştur. Türkçe kitâbet eder. Bin üç yüz yirmi senesi Şaʿbânın on beşinde 9 Haziran sene 99 Taşköprü kazâsı Mâlî Kalemine bilâ maʿâş mülâzemetle girip bin üç yüz yirmi senesi Zilkâʿdesinin on altısında 14 Ağustos sene 301 Bidâyet Mahkemesi Kalemine nakli mülâzemet etdiği hâlde bin üç

[84]BOA. DH. SAİD. d.,130/105.

yüz beş senesi Zilhiccesinin yirmi dokuzunda 25 Ağustos sene 304 Tezkire-i Mâlî Kalemine mülâzemetle devâma başlamış ve bin üç yüz yedi senesi Rebiʿü'l-evvelînin on dokuzunda 1 Teşrîn-i sânî sene 315 yüz on guruş maʿâşla Kasaba-i mezkûr Belediye Sandık Emâneti inzimâmıyla kitâbetine ta'yîn olunup bin üç yüz yedi senesi şehr-i Ramâzânın yirmi üçünde 1 Mayıs sene 306 bilâ-istiʿfâ infisâli içindir bir müddet Kastamonu Zirâʿat Bankası şuʿbesine kezâlik mülâzemet edilerek sene-i merkûme ve Muharreminin yirmi altısında 1 Ağustos sene 316 iki yüz guruş maʿâşla sene-i mezkûre ikinci ve bin üç yüz sekiz senesi Zilkâʿdesinin altısında 1 Haziran sene 307 dört yüz guruş maʿâşla birinci kitâbetine ve bin üç yüz on senesi şehr-i Ramâzânın on ikisinde ve Hicrî 18 Mart sene 309 sekiz yüz guruş maʿâşla Kalaʿi Sultâniye sancağı Zirâʿat Bankası şuʿbe me'mûriyyetine ve müahharan idâre-i merkeziyece tahlîfi bil-icrâ mezkûr miktar maʿâşla Bolu sancağı Zirâʿat Bankası şuʿbe me'mûriyyetine tahvîl olunmuş ve bin üç yüz on üç senesi Rebiʿü'l-evvelînin on üçünde 22 Ağustos sene 311 hidemât-ı sâbıkası olan Kalaʿi Sultâniye şuʿbe me'mûriyyetinden infisâli Rebiʿü'l-âhirenin yirmi beşinde 3 Teşrîn-i evvel sene 311 hidemât-ı hâssasına evvelâ Boy Zirâʿat Bankası şuʿbesinde îfâ-i vazîfeye mübâşeret etmiştir.

Kastamonu vilâyetinde yazılan mülâhazaya mûmâ ileyh hâl ve iktidârı şuʿbe me'mûrlığından bâlâdaki tasdîkıne itbâen? ʿale'l-usûl tasdîk kılınur. Ve mezkûr banka Müdüriyet-i umûmisinden yazılan mülâhazaya dahî "mûmâ ileyh îfâ-i vazîfe etmektedir" denilmiştir. Hidemât-ı sâbıkasında müddet-i istihdâm ve miktar-ı maʿâş ve esbâb-ı infisâli ve berâ'et-i zimmetini hâvî Taşköprü kazâsı belediye meclisinin devr-i muhâsebe defterinin ziyrine yazılan 7 Haziran sene 306 ve Meclis-i İdâre-i hâssanın 3 Teşrîn-i evvel sene 308 ve Kastamonu ve Kalʿâ-i Sultâniye Zirâʿat Bankası şuʿbesi Meclis-i İdârelerinin 7 Mayıs sene 313 ve 2 Eylül sene 311 târihli mazbataları ve kezâlik Taşköprü kazâsı belediye meclisinin kayıd pusulası mekteb-i rüşdiye şahâdetnâmesi ve Tezkire-i ʿOsmâniyyesi sûret-i musaddakaları tercüme-i hâl varakasına merbûd olunup hidemât-ı hâzırası maʿâşıyla îfâ-i vazîfeye târih-i mübâşereti ve tahlîf olunduğu kuyûd-ı merkeziyeden müsbit olmuştur. 15 Cemâziye'l-âhir sene 318 27 Eylül sene 311 Temme.

Mûmâ ileyh bin üç yüz on yedi senesi Rebiʿü'l-âhirenin on sekizinde 13 Ağustos sene 315 bin guruş maʿâşla Kara Hisâr-ı Sâhib sancağı Zirâʿat Bankası şuʿbe me'mûriyyetine nakl edildiği Zirâʿat Bankası Müdüriyet-i ʿumûmiyyesinin 28 Temmuz sene 320 târihli vukûʿât pusulasında gösterilmiştir. Mumâ ileyh umûr me'mûriyyetini hüsn-i îfâ eylemiş menbî bin üç yüz on sekiz senesi Ramazânın yirmi yedisinde rütbe-i sâlise tevciye buyurulmuştur. Mumâ ileyh sene-i merkûme Zilkâʿdesinin sekizinde 14 Şubat sene 316 iki bin guruş maʿâşla Zirâʿat Bankası müfettişliğine nakl edildiği ve hidemât-ı mezkûreden beriʿüz-zimme bulunduğu Bolu Zirâʿat Bankası Şuʿbesi Meclis-i İdâresinin 7 Ağustos sene 315 târihli mazbatası sûret-i musaddakasıyla Kara Hisâr-ı Sâhib banka şuʿbesi Meclis-i İdâresinde ʿaynen görülüp iʿâde olunan 6 Haziran 320 târihli mazbatasında müstebât olduğu mezkûr vukûʿât pusulasında gösterilmiştir. Mûmâ ileyh bin yüz guruş maʿâşla Adana Zirâʿat Banka şuʿbesi me'mûriyyetine tahvîl edilmesinden nâşî bin üç yüz yirmi iki senesi Saferinin yirmi sekizinde " 1 Mayıs sene 320" mezkûr müfettişlikden infisâl edip Şevvâlin üçünde "28 Teşrin-i sânî sene 320" Adanada vazîfesine mübâşeret edildiği ve maʿâşı bin üç yüz yirmi beş senesi Zilkaʿdesinin dokuzunda "1 Kânûn-ı evvel sene 323" bin iki yüz guruşa iblâğ edildiği ve me'mûriyyet sâbıkâsınca zimmet ve ilişiği olmadığı "17 Kânûn-ı evvel sene 324" târihli vukûʿât pusulasında muharrerdir. Mûmâ ileyh üç yüz yirmi yedi senesi Şevvâlinin yirmi ikisinde "24 Teşrîn-i evvel sene 325 iki bin guruş maʿâşla Cebel-i Bereket Sancağı muhasebeciliğine nakl ile Zilkâʿdenin yirmisinde 19 Teşrîn-i sânî sene 325 vazîfesine mübâşeret eylediği mâliye sicill-i şuʿbesinin 29 Mayıs sene 326 ve 28 Haziran sene 326 târihli vukûʿât pusulasında muharrerdir.Mûmâ ileyh hidemât sâbıkasınca zimmet ve ilişiği olmadığı Zirâʿat Bankası Müdüriyet-i ʿumûmiyyesinin 4 Ağustos sene 326 târihli vukûʿât pusulasında gösterilmiştir. Temme.

Mûmâ ileyh me'zûnen Dersʿâdetde bulunduğu sırada üç yüz yirmi sekiz senesi Zilhiccesinin beşinde "24 Teşrîn-i sânî sene 326" maʿâşıyla Günferi sancağı muhâsebeciliğine nakledildiği 6 Kânûn-ı evvel sene 326 târihli vukûʿât pusulasıyla bildirilmiştir. Temme.[85]

4.28. İbrahim Behçet Efendi

[85]BOA. DH. SAİD. d.,102/277.

İbrâhim Behçet Efendi Hâcıoğlu müteveffâ Mehmed Ağanın oğludur. Bin iki yüz seksen altı sene-i hicriyesinde "sene-i mâliye 1285" Kastamonu vilâyetinde Taşköprü kasabasında tevellüd etdiği Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesi sûret-i musaddakasında muharrerdir. Kasaba-i mezkûre sıbyân mektebinde Mukaddemât-ı ʿUlûm-ı Dîniyyeyi ve mekteb-i rüşdiyesinde müretteb dersleri baʿde't-tahsîl 7 Hazîran sene 300 târihinde ʿaliyyü'l-âlâ derecede şahâdetnâme almıştır. Medresede bir miktar ʿArabiyye ve Farîsî okuduğu Tercüme-i hâlinde mündericdir. Bin üç yüz yedi senesi Muharreminin üçünden iʿtibâren 28 Ağustos sene 305 Kastamonu Zirâʿat Bankası şuʿbesine mülâzemetle bir müddet devâm ettikten sonra ve sene-i hicriye-yi mezkûre evâhirinde (evâil-i mâliye 316) yedi yüz guruş ücret-i maktuʿa ile Daday kazâsı Ağnâm Kitâbetinde bulundukdan sonra bin üç yüz sekiz senesi Recebinin dokuzunda 6 Şubat sene 306 dört yüz guruş maʿâşla mezbûr Daday kazâsı Zirâʿat Bankası Sandığı Muhâsebe Kitâbetine taʿyîn ve muahharan sekiz yüz guruş maʿâşla İnhisâr sancağı Zirâʿat Bankası şuʿbe-i mezkûriyle tahvîl olunmasını üç yüz on iki senesi Muharreminin yirmi dördünde 15 Temmuz sene 310 kitâbet-i mezkûreden infisâl ve Cemâziye'l-âhiresinin yirmi dördünde 10 Kânûn-ı evvel sene 310 İnhisâr sancağı Zirâʿat Bankası şuʿbesinde îfâ-i vazîfeye mübâşeretle üç yüz on üç senesi Recebinin on ikisinde 17 Kânûn-ı evvel sene 311 istiʿfâ'en infisâl itmek ve Zilkaʿdesinin on dokuzunda 20 Nisan 312 kezâlik sekiz yüz guruş maʿâşla Urfa sancağı Zirâʿat Bankası şuʿbe me'mûriyyetine taʿyîn olunduğu hâlde selefî zamânında üç şahsın banka nâmına taʿyîn olunan emvâl-i gayr-ı menkûlesini kıymet-i hakîkiyesinden pek dûn bir bedel ile sattırarak merkûmun maʿrûzâtıyla sebeb olduğu Haleb vilâyetinden şikâyet olması üzerine üç yüz on beş senesi Cemâziye'l-âhiresinin on beşinde 1 Teşrîn-i sânî sene 313 ʿazl olunmuş ise de zimmet idâresine ʿâid muʿâmelâtı ahvâli taʿlimâtı muahharan olduğu anlaşılmasına binâen üç yüz on altı senesi Muharreminin on dördünde 23 Mayıs sene 314 yedi yüz guruş maʿâşla Adana vilâyeti Zirâʿat Banka şuʿbesi me'mûr muʿâvinliğine taʿyîn ve meclisine tahlîfi icrâ olunarak îfâ-i vazîfeye mübâşeret etmiş ve sene-i merkûme Zilkâʿidesinin dokuzundan 9 Mart sene 315 üç yüz on yedi senesi Muharreminin ikisine kadar 30 Nisan sene 315 ve sene-i merkûme Saferi gurresinden 29 Mayıs sene 319 Şevvâlinin yirmisine kadar 9 Şubat sene 310 başkaca seksen guruş hums maʿâşla ʿilâveten şuʿbe-i mezkûre veznedâr vekâletinde bulunarak dokuz yüz guruş maʿaşla Zirâʿat Bankası şuʿbe me'mûriyyetine tahvîl me'mûriyyetine mebnî üç yüz on sekiz senesi Recebinin yirmi üçünde 3 Teşrîn-i sânî

sene 316 Adanadan intikâl ve Şaʿbânın yirmi dokuzunda 9 Kânûn-ı evvel sene 316 Ertuğrulda vazîfesine mübâşeret etmiştir.

İlbasan sancağı mutasarrıflığıyla mezkûr banka idâre'-yi ʿumûmiyesinden yazılan mülâhazalarda mûmâ ileyh îfâ-i vazîfeye ikdâm eylemekte olduğu tasdîk olunmuştur. Hidemât-ı sâbıkasında müddet-i istihdâm ve miktarı maʿâş ve esbâb-ı infisâl ve berâ'et-i zimmetini hâvî Daday kazâsı Meclis-i İdâresinin 30 Temmuz sene 310 ve kazâ-i mezkûr banka Sandığı Meclis-i İdâresiyle İlbasan Urfa ve Adana Zirâʿat Bankasının Meclis-i İdârelerinin 19 Teşrîn-i evvel sene 310 ve 24 Kânûn-ı sânî sene 311 ve 15 Teşrîn-i sânî sene 313 ve 13 Teşrîn-i sânî sene 316 târihli mazbataları ve mekteb-i rüşdiye şahâdetnâmesi ve Tezkire-i ʿOsmâniyye sûret-i musaddakaları ve muhâsebe-i merkeziyenin 18 Eylül sene 315 târihli derkenârını tercüme-i hâl varakasıyla şuʿbece mahfûz olup hidmet-i cedîdesi maʿâşla îfâ-i vazîfeye târih-i mübâşereti ve tahlîfe olduğunı evrâk-ı muhâbereden müsbât olmuştur. Fî 10 Cemâziye'l-evvel sene 324 Fî 19 Hazîran sene 322.

Mûmâ ileyh bin üç yüz yirmi bir senesi Cemâziye'l-âhiresinin onunda 21 Ağustos sene 319 bin guruş maʿâşla Karahisâr-ı Sahib sancağı Zirâʿat Banka şuʿbesi me'mûriyetine nakledilerek me'mûriyyet sâbıkasınca zimmet ve ilişiği olmadığı Ertuğrul sancağı Zirâʿat Banka şuʿbesi Meclis-i İdâresinde 19 Ağustos sene 319 târihli mazbatası sûret-i musaddakasıyla muhâbere evrâkına Zirâʿat Bankası Müdüriyet-i ʿumûmiyyesinden 28 Teşrîn-i sânî sene 321 târihli vukûʿât pusulasıyla bildirilmiştir. Mûmâ ileyh bin üç yüz yirmi dört senesi Recebinin beşinde 12 Ağustos sene 322 bin üç yüz guruş maʿâşla Erzurum vilâyeti Zirâʿat Banka şuʿbesi müdüriyetine nakledilip hidemât-ı sâbıkasından biri elzem olduğu ve hüsn-i hidmeti cihetiyle üç yüz yirmi altı senesi Rebiʿü'l-evvelinin on dördünde ʿuhdesine rütbe-i sâlise tevciye buyrulduğı 2 Teşrîn-i evvel sene 322 ve 17 Hazîran sene 324 târihli vukûʿât pusulalarında muharrerdir. Temme.[86]

4.29. İbrahim Edhem Efendi

[86]BOA. DH. SAİD. d.,127/479.

İbrâhim Edhem Efendi Bakkal esnâfından kabirzâde müteveffâ Hafız Hüseyin Efendinin oğludur. Bin iki yüz seksen altı sene-i hicriyesinde "sene-i mâliye 1285" Taşköprü kasabasında tevellüd etdiği Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesi sûret-i musaddakasında muharrerdir. Kasaba-i mezkûre sıbyân mektebinde maʿlûmât-ı ibtidâ'iyyeyi ve medresede dahî bir miktar ʿArabî ve Farisi okuduğu tercüme-i hâlinde münderictir. Bin üç yüz beş sene-i mâliyesinde beş yüz guruş ücret-i maktuʿa ile Kalecik kazâsı merkez Ağnâm Kitâbetinde istihdâm olunduktan sonra bin üç yüz yedi senesi Saferinin on yedisinde " 1 Teşrîn-i evvel sene 305" Taşköprü kazâsı Zirâʿat Bankası Sandığına mülâzemetle girip üç sene kadar devâm ederek baʿdehu Kastamonu vilâyeti Zirâʿat Bankası şuʿbesine kezâlik mülâzemetle devâma başlayıp ve bin üç yüz on bir senesi Recebin yirmi yedisinde "22 Kânûn-ı sânî sene 309" dört yüz guruş maʿâşla Tosya kazâsı Zirâʿat Bankası Sandığı Muhâsebe Kitâbetine bit'taʿyîn îfâ-i vazîfeye mübâşeret eylemiştir.

Kâ'im-i makâm kazâlığından yazılan mülâhazadan işbu tercüme-i hâl varakası mûmâ ileyh İbrâhim Efendinin olduğu tasdîk ve mezkûr banka Müdüriyet-i ʿumûmiyyesinden dahî mûmâ ileyh îfâ-i vazîfe etmekte olduğuna tenbik edilmiştir.
Salifü'z-zikr ağnâm kitbetinden biri elzem ederken ve Taşköprü kazâsı banka Sandığının müddet-i mezkûre zarfında mülâzemetle bulunduğuna dâ'ir kılınacak kazâ-i Meclis-i İdâresinin "21 Ağustos sene 311" târihli mazbatasıyla Taşköprü kazâsı Zirâʿat Bankası Sandığı hey'etinin "7 Nisan sene 311" târihli şahâdetnâmesi Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesi sûret-i musaddakaları asl-ı tercüme-i hâl varakasıyla şuʿbece mahfûz olup hidmet-i hâssasında îfâ-i vazîfeye târih-i mübâşeretle miktar-ı maʿâşı merkez kaydından müsbât olmuştur. 15 Haziran sene 322 ve 6 Cemâziye'l-evvel sene 322.[87]

4.30. İsmail Hakkı Efendi

Hâfız İsmâil Hakkı Efendi aʿşâr kul kitâbetinde bulunmuş olan Mehmed Efendinin oğludur.Bin iki yüz yetmiş dört senesi Şevvâlinde Taşköprü kasabasında tevellüd etmiştir. Sıbyân mektebinde Mukaddemât-ı ʿUlûm-ı Dîniyye ve medresede birer miktar ʿArabî ve Fârisi okumuştur. Türkçe okur yazar. Doksan dört senesi

[87]BOA. DH. SAİD. d.,137/211.

Muharreminin dördünde yirmi yaşında olduğu hâlde yüz doksan guruş maʿâşla Küçükağaç nâhiyesi Tahrîrât Kitâbetiyle nüfûs mukayyidliğine taʿyîn olunarak doksan beş senesi Muharreminin on dokuzunda bil'istîfâ sene-i merkûme Recebinin on üçünden Şevvâlin on üçüne ve doksan altı senesi Recebinin yirmi yedisinden Zilkaʿdenin beşine kadar dokuz yüz guruş ücret-i maktûʿıyla Taşköprü kazâsı aʿşâr kul kitâbetin muvakkatasında istihdâm olunmuş ve doksan beş senesi Zilkaʿdesinin on birinde mülâzemetle Kastamonu vilâyeti Tahrîr Emlâk Kalemine duhûl ile doksan sekiz senesi Muharreminin on birinde iki yüz otuz beş guruş maʿâşla Kevni nâhiyesi Vukûʿât Kitâbetine me'mûr olarak sene-i merkûme Zilkaʿdesinin yirmisinde me'mûriyyeti nâmı Tahrîr ve Vergi Kitâbetine tahvîl ve maʿâşı üç yüz guruş iblâğ kılınmıştır. Vazife-i me'mûriyyetine ʿâid hakkında şikâyet vukûʿıyla taht-ı muhâkemeye alınmıştır.

Kastamonu vilâyeti tahrîr vergi müdüriyetinden yazılan mülâhazaya ʿatıf ile vergi emânet-i celîlesinin 25 Muharrem sene 304 târihlu mütâlaʿasına mûmâ ileyh derece-i kifâyeti me'mûriyyetini îfâ-i kifâyeti tasdîk olunmuştur. Mûmâ ileyh bin üç yüz iki senesi Muharreminin yedisinde dört yüz guruş maʿâşla İnebolu kazâsı Tahrîr ve Vergi Kitâbetine nakledilmiştir. Fî 20 Rebiʿü'l-evvel sene 306 ve Fî 12 Teşrîn-i sânî sene 304 Temme.[88]

4.31. İsmail Hakkı Efendi

Hâfız İsmâʿîl Hakkı Efendi Debbâğ Hüseyîn Efendinin oğludur. Bin iki yüz altmış sekiz senesi Zilhiccesinde Taşköprü kasabasında tevellüd etmiştir. Sıbyân mektebinde Esâs-ı İslâmiyyet olan Mukaddemât-ı ʿUlûm-ı Dîniyye ve medresede bir miktar Arabî ve kıt hesâb taʿlîm etmiştir. Türkçe okur yazar. Bin iki yüz doksan bir senesi hicriyesinde yirmi iki yaşında mülâzemetle Taşköprü Kazâsı vukûʿât kalemine girip doksan iki senesi Şevvâlinin yirmi sekizinde iki yüz otuz beş guruş maʿâşla Kengırı sancağına Tokat nâhiyesi Vukûʿât Kitâbetine taʿyîn olunmuş ise de havasıyla imtizâc idemediğinden sene-i merkûm Zilhiccesinin on altısında bi'l-istiʿfa infisâl eylemiş ve doksan üç senesi Rebiʿü'l-evvelînin dördünde o maʿâşla kazâ-i mezkûrda

[88]BOA. DH. SAİD. d., 20/491.

Kevni nâhiyesi Vukûʿât Kitâbetine alınıp doksan sekiz senesi Muharreminin on birinde iki yüz seksen beş guruş maʿâşla kazâ-i mezbûr Vukûʿât Kitâbetine nakl ve sene-i merkûm Zilkâʿidesinin on dokuzunda maʿâşı dört yüz guruş ve bin üç yüz beş senesi Şaʿbânının ikisinde beş yüz guruşa iblâğ ve nâm me'mûriyyeti Mâlî Müdürlüğü muʿâvenetliğine tahvîl olunmuştur.

Kazâ-i mezkûr Mâlî Müdürlüğüyle kâim-i makâmlığından ve Kastamonu vilâyeti defterdârlığıyla vâliliği vekâletinden yazılan mülâhazaya ʿatıf ile mâlîye nezâret-i celîlesinden mûmâ ileyh ihzârı umûr-ı me'mûresini îfâyı kâfî olduğu beyân kılınmıştır. Fî 7 Şevvâl sene 1309 ve 22 Nisan sene 1308 Temme.
Mûmâ ileyh nüfûs yoklamasını icrâ etmesinden dolayı harameyn-i muhteremeyn vakıfcılığıyla merbûtiyyet istidʿâsında bulunan kara ahâlisinden vefât etmiş olunsa da temettuʿ vergi yazılması cihetiyle bin üç yüz yedi senesi şehr-i Rebiʿü'l-evvelînin on dokuzunda "1 Teşrîn-i sânî sene 305" ʿazl edilerek şehr-i Ramâzan-ı şerîfin selhinde " 7 Mayıs sene 306" üç yüz dokuz senesi Cemâziye'l-evvelînin onuna kadar " 30 Teşrîn-i sânî sene 307" yüz elli guruş maʿâş ve belediye sandık eminliği inkısâmıyla kitâbetinde bulunarak şehr-i mezkûrun on birinde "1 Kânûn-ı evvel sene 307" beş yüz guruş maʿâşla sâniyen mezkûr Taşköprü kazâsı Mâlî Müdüriyeti Muʿâvinliğine taʿyîn olunduğu belediye sandık eminliğiyle kitâbetinden zimmet ve ilişiği olmadığını kazâ-i mezkûr Meclis-i İdâresinde 9 Kânûn-ı sânî 307 târihli mazbatasında anlaşıldığı mâliye Sicill-i Ahvâl Şuʿbesinde gurre-i Receb sene 312 târihli vukûʿât cedvelinde gösterilmiştir. Temme.[89]

4.32. İsmail Hakkı Efendi

İsmâʿîl Hakkı Efendi Esnafdan müteveffâ Hasan Ağanın oğludur. Bin iki yüz doksan iki sene-i hicriyesinde sene-i mâliye 1291 Kastamonu vilâyeti dâhilinde Taşköprü kasabasında tevellüd etdiği Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesi sûret-i musaddakasında muharrerdir. Kasaba-i mezkûre sıbyân mektebinde Mübâre-yi ʿUlûm-ı Dîniyyeyi ve mekteb-i rüşdiye-yi mülkiyesinde müretteb dersleri baʿde't-tahsîl 22 Haziran sene 328 târihinde vasad derecede şahâdetnâme almıştır. Bin üç

[89]BOA. DH. SAİD. d., 39/23.

yüz dokuz senesi Zilhiccesinin on dokuzunda 2 Temmuz sene 308 Kastamonu vilâyetinde mezkûr Taşköprü kazâsı Tahrîrât Kalemine mülâzemetle bin üç yüz on sene-i mâliyesinde üç yüz seksen guruş ücret-i maktuʿa ile kazâ-i mezkûr ağnâm tağdâdı muharrerliğinde bulunduktan sonra üç yüz on bir senesi Zilkaʿdesinin sekizinde 1 Mayıs sene 310 Zirâʿat Bankası Sandığına mülâzemetle baʿdehu üç yüz on bir sene-i mâliyesinde yedi yüz elli guruş ücret-i maktuʿa ile emânet-i aʿşâr ve üç yüz on iki sene-i mâliyesinde üç yüz seksen guruş ve üç yüz on üç sene-i mâliyesinde üç yüz elli guruş ücret-i maktuʿa ile ağnâm tağdâd-ı kul muharrirliklerinden ve üç yüz on dört senesi Zilkaʿdesinin yirmisinde 10 Mart sene 313 üç yüz on altı senesi Muharreminin dördüne kadar 13 Mayıs sene 314 yüz guruş maʿâşla merkez kazâ Emânet-i Aʿşâr-ı Anbar Me'mûrlığında bulunmuş ve şehr-i mezkûrun yirmi sekizinde 6 Haziran sene 314 iki yüz elli guruş maʿâşla Çire kazâsı Zirâʿat Bankası Sandığı Muhâsebe Kitâbeti refâkatına bi't-taʿyîn tahlîfi icrâ olunmuştur. Îfâ-i vazîfeye mübâşeret eylemiştir. Kâ'im-i makâm-ı kazâ tarafından yazılan mülâhazalarda vazîfesini îfâya iktidârı derece-i kifâyede olduğu ve mezkûr banka idâre-i ʿumûmiyesinden dahî îfâ-i vazîfe eylemekte olduğu tasdîk kılınmıştır. Salifü'z-zikr hidemâtdan beriʿüz-zimme ederken ve Zirâʿat Bankası Sandığına mülâzemetle devâm etdiğine dâ'ir Taşköprü kazâsı Meclis-i İdâresiyle banka sandığı hey'etinde 25 Mayıs sene 314 târihli mazbatasıyla tasdîknâmesi ve mekteb-i rüşdiye şahâdetnâmesi ve Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesi sûret-i musaddakasında asl-ı tercüme-i hâl varakasıyla şuʿbece mahfûz olup hidmet-i hâssası maʿâşıyla îfâ-i vazîfeye târih-i mübâşereti ve tahlîfe olduğu evrâk-ı muhâbereden anlaşılmıştır. Fî 11 Cemâziye'l-evvel sene 1324 ve Fî 20 Haziran sene 322 Temme.

Mûmâ ileyh bin üç yüz yirmi senesi Zilkaʿdesinin on yedisinde (1 Şubat sene 318) şuʿbece seksen guruşa hums maʿâşla ve ʿilâveten me'mûriyyet sûretiyle kitâbet-i mezkûreye vekâleten taʿyîn kılınıp üç yüz yirmi bir senesi Saferinin on birinde (26 Nisan sene 319) dört yüz guruş maʿâşla asâlet-i me'mûriyyeti icrâ eylediği ve refâkat-ı mezkûre ile vekâleti zaman me'mûriyyetlerinden dolayı beriʿüz-zimme ederken Cide kazâsı Zirâʿat Banka Sandığı Meclis-i İdâresinde (12 Mayıs sene 319) târihli mazbatası sûret-i musaddakasına ʿatfen Zirâʿat Bankası Müdüriyet-i

ʿUmûmiyesinde (23 Nisan sene 321) târihli vukûʿât pusulasıyla bildirilmiştir. Temme.[90]

4.33. İsmail Hakkı Efendi

Çakıroğlu da denilen meşhûr Hâfız İsmâʿîl Hakkı Efendi esnâftan Mehmed Efendinin oğludur. Bin iki yüz yetmiş dört senesi şehr-i Receb-i şerîfinde "Mart sene 74" Taşköprü kasabasında tevellüd ettiği sûret-i musaddakası merbûd Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyesinde muharrerdir. Sıbyân mektebinde Esâs-ı İslâmiyyet olan Mukaddemât-ı ʿÛlûm-ı Dîniyye ve Kasaba-i mezbûrede medresede bir miktar Arabî ve Farîsî okumuştur. Türkçe okur yazar.

Bin iki yüz doksan yedi senesi şehr-i Cemâziye'l-âhiresinin on üçünde 10 Mayıs sene 96 yirmi üç yaşında iken Kastamonu vilâyetini Tahrîr-i Emlâk Kalemine mülâzemetle doksan sekiz senesi şehr-i Muharremü'l-haramının on birinde 1 Kânûn-ı evvel sene 96 iki yüz otuz beş guruş maʿâşla Taşköprü kazâsı mülhekâtından Güney nâhiyesi Vergi Kitâbetine bit'taʿyîn şehr-i Zilkaʿdesinin yirmi beşinde 7 Teşrîn-i evvel sene 97 maʿâşı iki yüz elli guruşa doldırılmış ve üç yüz iki senesi şehr-i Muharremü'l-haramının yedisinde "15 Teşrîn-i evvel sene 300" dört yüz guruş maʿâşla İnebolu kazâsı vergi kitâbetine nakl ve üç yüz beş senesi şehr-i Şaʿbânü'l-muʿazzamanın ikisinde "1 Nisan sene 304" maʿâş-ı beş yüz guruş iblâğ ve nâm me'mûriyyet-i mâl müdürlüğü muʿâvinliğine tahvîl üç yüz dokuz senesi şehr-i Saferü'l-haramının dokuzunda "1 Eylül sene 307" maʿâşı da yüz guruşa tenzîl olunarak muahharan üç yüz guruş nısf maʿâşla Zaferanbolu kazâsı Mâlî Müdürlüğüne tahvîl me'mûriyyeti cihetiyle şehr-i Şevvâl-i mükerremenin on beşinde "20 Nisan sene 309" kitâbet-i mezkûreden infisâl ve şehr-i mezbûrenin yirmi beşinde "2 Mayıs sene 309" Müdüriyet-i mezkûre mübâşeret ederek üç yüz on bir senesi şehr-i Rebiʿül'evvelînin yirmi birinde "19 Mayıs sene 309" hazîneye selefinin iʿâdeten me'mûriyyetine infisâl etmiştir.

Kazâ-i mezkûr kâ'im-i makâmlığı vekâletiyle Kastamonu vilâyeti defterdârlığından ve vâliliği vekâletinden yazılan mülâhazaya ʿatıf ile Mâliye Nezâret-i Celîlesinden iffet ve istikâmetiyle vâzîfesini îfâya iktidârı beyân olunmuştur. Hidemât-ı

[90]BOA. DH. SAİD. d.,32/257.

muharrerede müddet-i istihdâm ve miktar-ı maʿâş ve esbâb-ı infisâlini ve berât-ı zimmetini hâvî Kastamonu vilâyeti Meclis-i İdâresinde “15 Mayıs sene 309” ve “16 Kânûn-ı sânî sene 309” târihli mazbataları “12 Teşrîn-i sânî sene 309” târihli mazbatasında musaddak sûretli ve vilâyet-i mezkûre defterdârlığının “1 Şubat sene 309” ve “1 Haziran sene 309” ve “14 Eylül sene 309” târihli tahrîrâtları asl-ı tercüme-i hâl varakasıyla mahfûzdur. Temme Fî 18 Muharrem sene 323 Fî 12 Mart sene 321.

Mûmâ ileyhin efrâd-ı redîfe ve mustebdîle ile mütekâʿidin maʿâşlarının tesviyesinde kâʿide-yi musavata riʿâyet itmemekle beraber ashâb-ı maʿâşa karşı ibrâz-ı hidmet ve istiʿmâl lisân-ı şedit eylemesinden nâşî hakkında vukûʿbulan şikâyet minvâli üzerine bin üç yüz on yedi senesi Saferinin beşinde “1 Haziran sene 315” ʿazl edilerek zamân-ı idâresinde vukûʿbulan mağremât ve medfûʿâtdan ve hisse-i iʿâne ve tekâʿüd Sandığı ʿâi’dâtından bir gûnâ zimmet ve ilişiği olmadığı Kastamonu vilâyetinin 2 Teşrîn-i sânî sene 310 târihli tahrîrâtıyla muhâsebe-i ʿumûmiyye mâliyesinde “12 Teşrîn-i sânî sene 315” târihli ʿilim ve haberinde gösterildiği ve beş yüz guruş maʿâşla Gönen kazâsı mâl müdürlüğüne taʿyîn olunarak bin üç yüz on sekiz senesi Ramâzân-ı şerîfinin on birinde “30 Teşrîn-i sânî sene 316” Gönende vazîfesine mübâşeret eylediği muhâsebe-i mezkûrenin “14 Temmuz sene 317” ve “23 Cemâziye’l-evvel” târihli ʿilim ve haberine ʿatfen Mâliye Sicill-i Şuʿbesinde “18 Kânûn-ı evvel sene 315” ve Teşrîn-i sânî sene 317” târihli vukûʿât pusulâsında gösterilmiştir. Temme.[91]

4.34. Mahmud Kemal Efendi

Hâfız Mahmûd Kemâl Efendi Tüccârdan Hâfız Mehmed Efendinin oğludur. Bin iki yüz yetmiş beş senesi şehr-i Recebü’l-şerîfin gurresinde Taşköprü Kasabasında tevellüd eylediği Nüfûs Tezkire-i ʿOsmânîyesinin merbûd musaddakasında muharrerdir. Sıbyân mektebinde Esâs-ı İslâmiyyet olan Mukaddemât-ı ʿÛlûm-ı Dîniyye ve mekteb-i rüşdiyede bir miktar Arabiyye ve Fârsî ve Coğrafya okumuş ve Muzaffereddin Gâzi medresesinde Arabiyyeden izhâra kadar okumuştur. Türkçe

[91]BOA. DH. SAİD. d.,108/399.

okur yazardır. Bin iki yüz doksan dokuz senesi şehr-i Recebü'l-şerîfinin sekizinde "14 Mayıs sene 298 " yirmi dört yaşında iken Taşköprü kazâsı Nüfûs Kalemine mülâzemetle bin üç yüz iki senesi şehr-i Muharremü'l-harâmının yirmi dördünde " 1 Teşrîn-i sânî sene 300 " iki yüz guruş maʿâş ile kazâ-i mezkûr belediyesi kitâbetiyle sandık emânetine taʿyîn olunup dâire-i belediye irâdâtının müsâʿadesizliğine mebnî üç yüz dört senesi Rebiʿü'l-âhirinin beşinde "17 Kânûn-ı evvel sene 302" maʿâş-ı mezkûr yüz yirmi guruşa tenezzül ve üç yüz beş senesi Zilhiccesinin on ikisinde "8 Ağustos sene 304" yüz elli guruşa terfî ederek maʿâş-ı mezbûrun kifâyetsizliğinden dolayı üç yüz yedi senesi şehr-i Rebiʿü'l-evvelîninin on sekizinde "31 Teşrîn-i evvel sene 305" istiʿfâen infisâl eylemiş ve üç yüz dokuz senesi şehr-i Zilhiccesinin on sekizinde " 1 Temmuz sene 308 " üç yüz altmış guruş maʿâş ile kazâ-i mezkûr sandık emânetine taʿyîn olunmuştur. Taşköprü kazâsı kâ'im-i makâmlığından ve Kastamonu vilâyeti defterdârlığıyla valilik vekâletinden yazılan mülâhazalara ʿatıf ile Mâliye Nezâret-i Celîlesinden (…) münderecâtının makrûn-ı sıhhat olduğu ve îfâ-i vazîfeye muktedir bulunduğu beyân kılınmıştır. Emânet-i mezbûreye taʿyîni hakkında Kastamonu vilâyeti makâmının 18 Teşrîn-i evvel sene 309 târihli tahrîratına me'mûriyyet-i sâbıkasının berâ'et zimmetine dâ'ir kazâ-i mezkûr idâre meclisinin 8 Kânûn-ı evvel sene 308 târihli mazbatasının sûret-i musaddakası asl-ı tercüme-i hâl varakasıyla mahfûzdur. Fî 6 Safer sene 1318 Fî 22 Mayıs sene 306. Temme.

Mûmâ ileyhin maʿâşı müddet-i nizâmiyesinin inkızâsına mebnî bin üç yüz on iki senesi Muharreminin dokuzunda 20 Haziran sene 310 infikâk ederek diğer me'mûriyete taʿyîn olunmaksızın ve tamâh eylediği Kastamonu vilâyeti Meclis-i İdâresinde 12 Teşrîn-i sânî sene 311 târihli mazbatasında anlaşıldığı Mâliye Sicill-i Şuʿbesinde 12 Kânûn-ı evvel sene 311 târihli vukûʿât cedvelinde gösterilmiştir. Temme.[92]

4.35. Mahmud Nedim Efendi

Mahmûd Nedîm Efendi Esnafdan Taban oğlu Hasan Ağanın mahdûmudur. Bin iki yüz doksan üç sene-i hicriyesinde sene-i mâliye 292 Taşköprü kasabasında tevellüd

[92]BOA. DH. SAİD. d., 95/205.

etdiği Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesi sûret-i musaddakasında muharrerdir. Kazâ-i mezkûre sıbyân ve rüşdiye mekteblerinde müretteb dersleri okuyup mekteb-i rüşdiyeden şahâdetnâme almıştır. Türkçe okur yazar. Bir müddet Taşköprü kazâsı Mâli Kalemine mülâzemetle üç yüz on bir ve üç yüz on altı ve üç yüz on sekiz sene-i mâliyelerinde dört yüz guruş ve üç yüz on dokuz sene-i mâliyenin bin guruş maktuʿ ücretle kazâ-i mezkûr Ağnâm Tağdâdı Muharrirliğiyle hayvânât-ı ehliye kitâbet ve tahsîldârlığında bulunarak bin üç yüz yirmi altı senesi Rebiʿüʿl-âhirinin yirmi beşinde 11 Mayıs sene 324 bi'l-imtihân iki yüz guruş maʿâşla bu kazânın Tahsîlât-ı Müfredât Kitâbetine taʿyîn olunmuştur. Taşköprü kazâsı kâ'im-i makâmlığına yazılan mülâhazaya ʿatıf ile mâliye nezâreti celîlesinden iktidârı vazîfesiyle mütenâsib olduğu beyân olunmuştur.

Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesiyle şahâdetnâmesinde ve hidemât-ı muharrerede müddet-i istihdâmıyla miktar-ı ücretlerini ve berâ'eti zimmete Taşköprü kazâsı Meclis-i İdâresinde 28 Mayıs sene 324 târihli mazbatasının musaddaka sûretleri asl-ı tercüme-i hâl varakasıyla şuʿbece mahfûz olup hidmet-i hazırasına târih-i taʿyîn ve miktar maʿâşı vâridât-ı muhâsebesinde 3 Kânûn-ı sânî sene 324 târihli mezkûresiyle Kastamonu vilâyeti defterdârlığında 10 Kânûn-ı evvel sene 324 târihli tahrîrâtında ve melfûz defterde gösterilmiştir. Fî 15 Safer sene 327 Fî 23 Şubat sene 324 Temme.[93]

4.36. Mehmed Abdülhalim Efendi

Mehmed ʿAbdülhalîm Efendi ʿAbdişoğlu şöhretiyle müteʿarrif hafaf esnafından Mustafâ Efendinin oğludur. Bin üç yüz üç sene-i hicriyesinde sene-i mâliye 302 Taşköprüde tevellüd eylediği Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyesinde muharrerdir. Mahalle-i ibtidâiye mektebinde Mukaddemât-ı ʿUlûmı ve rüşdiye mülkiye mektebinde müretteb dersleri tahsîl ederek mekteb-i rüşdiyyeden şahâdetnâme almıştır. Türkçe kitâbet etdiği tercüme-i hâl varakasında münderictir. Dört sene kadar Taşköprü Zirâʿat Bankasında mülâzemetle hidmet ettikten sonra bin üç yüz yirmi beş senesi Şevvâlinin yedisinde 30 Teşrîn-i evvel sene 323 iki yüz guruş maʿâşla hazîne-i hassâ-i şahâne Depoy Kalemi ketbesi silkine idhâl olunmuştur. Hazîne-i hassâ-i şahâne Depoy Kalemi Müdüriyet-i behiyyesinden mûmâ ileyhin vazîfesine mukîb ve

[93]BOA. DH. SAİD. d., 154/475.

mukaddei bulunduğu tenbik ve Hazîne-i Hassâ-i Şâhâne Nezâret-i Celîlesinde tasdîk olunmuştur. Me'mûriyyet-i hâzırâsına târih-i duhûliyle miktar-ı maʿâşı Hazîne-i Hassâ-i Şâhânece mahfûz kaydına müstebâd olmak ve Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesi ve mekteb şahâdetnâmesi ve dört sene kadar mülâzemet etdiğine dâ'ir Taşköprü Zirâʿat Bankasından verilen tasdîknâme ʿaynen görülüp iʿâde olunmuştur. Fî 21 Cemâziye'l-âhire sene 326 İmza. 7 Temmuz sene 324 İmza.

Mûmâ ileyh bin üç yüz yirmi yedi senesi Rebiʿü'l-âhirenin altısında "14 Mart sene 325" icâzetnâme tenbîkâtında karar hâricinde kaldığı 14 Temmuz sene 326 târihli vukûʿât pusulasında gösterilmiştir. Temme.[94]

4.37. Mehmed Ağa

Mehmed Ağa Saray-ı Hümâyûn hamlacılarından iken vefât eden Koca Mehmed ʿAli Muhsîn ağanın oğludur. Bin üç yüz bir sene-i hicriyesinde "sene-i mâliye 1300" Taşköprüde tevellüd eylemiştir. Okuyup yazması yoktur. Bin üç yüz on dokuz senesi Şaʿbân-ı şerîfinin yirmisinde "19 Teşrîn-i sânî sene 317" şehzâde merhûm Nureddîn Efendi Hazretlerinin kayığına mülâzemeten dâhîl olarak bin üç yüz yirmi dört senesi Rebiʿü'l-âhirinin üçünde "14 Mayıs sene 322" mâliye hazînesinden verilmek üzere yüz on dokuz guruş maʿâşla tavzîf edilmiş ve üç yüz yirmi yedi senesi Receb-i şerîfinin onunda "15 Temmuz sene 325" hazîne-i hassâdan iki yüz guruş maʿâşla maʿiyyet-i seniyye kayıklarına taʿyîn edilmiştir. Hamleciler me'mûrlığından mûmâ ileyhin hademesi yoluyla îfâ eylemekte bulunduğu tenbîk ve hazîne-i hassâ-i şahâne Müdüriyet-i ʿumûmiyyesinde tasdîk kılınmıştır. Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesi ʿaynen görülüp iʿâde edilmiş bulunduğu hidemâtla aldığı meʿâşanın tevârih ve mekâdiri muvâfık kayd olduğı Hamleciler me'mûrlığından tercüme-i hâl varakası zeyline yazılan mülâhazadan anlaşılmış olduğu hazîne-i hassâ sicill şuʿbesinden mürûr 10/257 sicill numrolı hülâsada gösterilmiştir. 302 Mart sene 330 İmza.[95]

4.38. Mehmed Ali Efendi

[94]BOA. DH. SAİD.d., 155/29.
[95]BOA. DH. SAİD. d., 194/299.

Mehmed ʿAli Efendi Esnafdan Hasan Ağanın oğludur. Bin iki yüz doksan üç sene-i hicriyesinde sene-i mâliye 1292 Kastamonu vilâyetine tâbiʿ Taşköprü kasabasında tevellüd eylediği Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesinde muharrerdir. Sıbyân mektebinde Mukaddemât-ı ʿUlûm ve Kasaba-i mezkûre mekteb-i rüşdiyesinde ʿArabî ve Fârisî ve kıt hesâb tedrîs eylediği ve Türkçe okuyup yazdığı tercüme-i hâlde münderictir.
Bin üç yüz yirmi dört senesi Cemâziye'l-evvelînin on altısında 25 Haziran sene 322 iki yüz elli guruş maʿâşla Adana vilâyeti Telgraf ve Posta Merkezi Muhârebe Me'mûriyyetine bit'taʿyîn tahlîfi icrâ kılınmıştır. Telgraf ve posta nezâretinde vazîfesine yoluyla devâmı tasdîk eylemiştir. Me'mûriyyeti nezârete müşârün ileyh sicill ve muhâsebe kalemleri kuyûduna mutâbık olup şuʿbece ʿaynen görilen Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesi kendisine iʿâde edilmişdir. Fî 4 Zilʿkade sene 320 Fî 26 Teşrîn-i sânî sene 323. Temme.[96]

4.39. Mehmed Arif Efendi

Mehmed ʿArif Efendi Hüseyin Efendinin mahdûmudur. Bin iki yüz doksan beş senesi (94 mâliye) Kastamonu vilâyeti dâhilinde Taşköprü kazâsı müzâfâtından Çitok karyesinde tevellüd eylediği Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesinde muharrerdir. Kazâ-i mezkûr mekteb-i rüşdiyesiyle mülkiye-yi şahâne iʿdâdîsinde şahâdetnâme almış ve el-yevm Mekteb-i Hukuk-ı Şahâneye devâm eylemektedir. Türkçe okur yazar. Bin üç yüz on yedi senesi Şaʿbânın yirmisinde (10 Kânûn-ı evvel sene 315) Dersʿâdet-i İstînâf Hukûkiyye Kalemine mülâzemetle üç yüz on sekiz senesi Saferinin ibtidâsında (16 Mayıs sene 316) kırk iki guruş maʿâşa nâil olmuştur. Maʿâş-ı mezkûre riyâsetinden mûmâ ileyh me'mûriyyeti ve ʿadliye nezâret-i celîlesinden dahî sicill Müdüriyetinden meselleri tasdîk kılınmıştır. Mûmâ ileyh mekteb-i rüşdiye ve iʿdâdî şahâdetnâmeleriyle Tezkire-i ʿOsmâniyyesi sûret-i musaddakaları tercüme-i hâl varakasıyla meʿan dosyasında mahfûz olduğu gibi maʿâşın miktarıyla târih-i tavzîfi dahî kayıdda muvâfıkdır. Fî 27 Rebiʿü'l-âhir sene 324 Fî 7 Haziran sene 322 Temme.[97]

[96]BOA. DH. SAİD. d.,148/ 385.
[97]BOA. DH. SAİD. d.,135/25.

4.40. Mehmed Bahaeddin Efendi

Mehmed Bahâ'eddîn Efendi Gökçeağaç nahiyesi Tahrîrât Kitâbetinde bulunmuş olan Ahmed Sıdkî Beyin oğludur. Bin iki yüz seksen sekiz sene-i hicriyesinde sene-i mâliye 287 Kastamonu vilâyetinde Taşköprü kasabasında tevellüd etdiği Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesinin sûret-i musaddakasında muharrerdir. Kasaba-i mezkûre sıbyân mektebinde Mukaddemât-ı ʿUlûmı okuduktan sonra Dersʿâdetde mekteb-i rüşdiye ile iʿdâdî-i mülkiyyede müretteb dersleri bit-tahsîl mekteb-i rüşdiyeden ʿaliyyü'l-aʿlâ ve iʿdâdî-i mülkiyeden karîbü'l-aʿlâ derecede iki kıtʿa şahâdetnâme almıştır. İki sene mekteb-i hukûk-ı şahânede ʿilm-i hukûk ve usûl-i idâre okuduğu ve Türkçe tekellüm ve kitâbet etdiği tercüme-i hâl varakasında mündericdir. Bin üç yüz on dokuz senesi Şaʿbân-ı şerîfinin yirmi ikisinde 21 Teşrîn-i sânî sene 317 dört yüz guruş maʿâş ile Kastamonu vilâyetinde Kozyaka nahiyesi Müdüriyetine taʿyîn olunmuştur. Kastamonu vilâyeti valiliğinin 25 Kânûn-ı sânî sene 318 târihli tahrîrât-ı cevâbiyesiyle mersûl Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyye ve mekteb-i rüşdiye ve iʿdâdî-i mülkiyye şahâdetnâmelerinin vilâyet-i mezkûre Meclis-i İdâresinde n musaddak sûretleri ve me'mûriyyet-i hazırasına târih taʿyîn ve maʿâşı miktarını mutazammın Dâhiliye Nezâret-i Me'mûrîn Kalemi Müdüriyetinin 8 Teşrîn-i evvel sene 318 târihli müzekkere-i cevâbiyesi asl-ı tercüme-i hâliyle nezâret-i müşârün ileyha Sicill-i Ahvâl şuʿbesinde mahfûzdur. Fî 28 Rebiʿü'l-evvel sene 324 Fî 9 Mayıs sene 322 Temme.

Mûmâ ileyhin hiffet-i me'mûriyyetiyle gayr-ı münâsib baʿzı ahvâl-i nâ sezâsına binâen Kastamonu vilâyetinden idâreten ʿazliyle bin üç yüz yirmi beş senesi Saferinin yirmi dokuzunda 31 Mart sene 323 birine diğeri taʿyîn kılındığı Me'mûrîn Kalemi Müdüriyetinden 2 Temmuz sene 323 târihli müzekkere-i cevâbiyesinde gösterilmiştir. Mûmâ ileyhin 7 Kânûn-ı evvel sene 317 târihinden 24 Nisan sene 323 târihine kadar mezkûr Kozyaka nâhiyesi Müdüriyetinde bulunarak ʿâidât-ı tekâʿüdiyeden ve sâireden zimmet ve ilişiği olmadığı ol-bâbda ki istidʿâ nâmesi üzerine muhâsebe-i vilâyetle devâir-i ʿâidesinden yazılanlar derkenârlardan anlaşıldığı Kastamonu vilâyeti Meclis-i İdâresinde görülüp iʿâde edilen 5 Hazîran sene 323 târihli mazbatasında gösterilmiştir. Mûmâ ileyh 13 Şubat sene 321 târihinden 24 Kânûn-ı evvel sene 322 târihine kadar iki yüz yirmi beş guruş hums

maʿâşla Daday kazâsı Kâ'im-i makâmlığı vekâletinde bulunarak tevfîkâtdan zimmet ve ilişiği bulunmadığı ve vazîfe-i mevdûʿâsını dilhâl-i âlî dâ'iresinde hüsn-i niyet ve istikâmetle îfâ eylediği ve Daday-Cide tarîkının inşââtında dahî ibrâz-ı asâr memdûhiyet eylediği kazâ-i mezkûr Meclis-i İdâresinden Sicill-i Ahvâl idâre-i ʿumûmiyesince ʿaynen görülüp iʿâde edilen 6 Nisan sene 324 târihli mazbatasında beyân kılınmıştır. Esbâb-ı ʿazlinin tedkîkiyle cevâz-ı istihdâmının taht-ı karâra alınmış istidʿâsında bulunan mûmâ ileyh hânesine uygunsuz gürûhdan iki kadın alımından dolayı îfâ-i vazîfe idemeyecek derecede haysiyeti mezkûr bulunduğu cihetle tebdîli Kastamonu vilâyetinden bildirilmesine binâen ʿazli hakkında Dâhiliye Nezâretinden vukû bulan işʿâr mûmâ ileyhe tefhîm olunması üzerine sâlifü'z-zikr maddenin kendi gıyâbında nâhiye kâtibi tarafından tertîb edildiği ve yedine vilâyetce berâet mazbatası verildiği beyânıyla istiʿtâfı hâvî verdiği ʿarz-ı hâl üzerine cereyân eden muhâbereye cevâben nezâret-i müşârün ileyhâdan vârid olan 21 Şevval sene 326 târihli ve seksen numrolı tezkire mülkiye dâ'iresinde kırâ'at olunarak meʿâl-i tezkirede mûmâ ileyhin hânesine kadın kapatdığına dâ'ir bir tarafdan ihbâr ve şikâyet vukû bulmayub ancak bir kadının girdiğinin görilmesi şübheyi dâʿî olmuş ise de mezbûrenin sûret-i daʿvet ve icâbeti meçhûl kaldığı ve üç seneden beru ve açıkta bulunmasına nazaran imtidâd-ı mağdûriyetine mahall görülememiş bulunduğu Kastamonu vilâyetinin işʿâr-ı cevâbiyesine ʿatfen dermeyân edilmiş olduğundan mâni-i istihdâm bir hâlî olmadığından Dâhiliye Nezâretine tebliği tezekkür kılındığı 13 Zilkâʿide sene 326 târihli buyruldu-ı sâmî ile tebliğ buyrulan dâ'ire-yi müşârün ileyhânın 23 Teşrîn-i sânî sene 324 târihli ve üç bin kırk beş numrolı mazbatasında gösterilmiş ve mazbata-i mezkûre dosyasıyla beraber hıfz edilmiştir.

Mûmâ ileyh 29 Hazirân sene 323 târihinde altı yüz guruş maʿâşla Akçaşehir nâhiyesi Müdüriyetine bit-taʿyîn işe mübâşeret edip haysiyeti ahâlîde pek ziyâde duçâr-ı tenezzül olduğu görüldüğünden ve kendisi dahî becâyişi istidʿâ eylediğinden maʿâş-ı hâlîsiyle Mengen nâhiyesi Müdüriyetine becâyişi icrâ kılınmasına mebnî 11 Hazîran sene 329 târihinde Akçaşehirden infikâk 19 Hazîrân 329 târihinde Mengende işe bede' eylediğini ve Akçaşehir Müdüriyetinden dolayı tevkîfâtdan bir gûne zimmet ve ilişiği bulunmadığı Bolu sancağı mutasarrıflığından 16 Hazîran ve 13 Temmuz sene

329 târihli tahrîrât-ı cevâbiyelerinden anlaşılmıştır. 19 Teşrîn-i sânî sene 329 Kastamonu.[98]

4.41. Mehmed Behçet Efendi

Mehmed Behçet Efendi ʿâsâkir-i şahâne tâbûr kâtiblerinden Musa Hayri Efendinin oğludur. Bin iki yüz yetmiş altı senesi Recebinin onunda 9 Kânûn-ı sânî sene 275 Taşköprü kasabasında tevellüd eylediği Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesi sûret-i musaddakasında muharrerdir. Sıbyân mektebinde Esâs-ı İslâmiyyet-i olan ʿÛlûm-ı Dîniyyeyi okuyup ve baʿdehu medresede Arabça ve Fârîsi ve hesâb tahsîl etmiştir. Bin iki yüz doksan bir senesi Saferi nihâyesinde 20 Mart sene 90 İskilib mahkemesine mülâzemetle bin iki yüz doksan yedi senesi Şevvâlinin onunda 1 Temmuz sene 96 beş yüz guruş ücret-i maktûʿâtına İskilib kazâsı aʿşâr-ı kul kitâbetine me'mûr olunup doksan yedi senesi şehr-i Ramâzân-ı şerîfinin yirmi birinde 15 Ağustos sene 96 me'mûriyyetiyle munfasıl olunmuş ve üç yüz senesi Cemâziye'l-evvelînin gurresinde 1 Mart sene 99 iki yüz guruş maʿâşla kazâ-i mezbûr sandık emâneti infisâliyle belediye kitâbetine ve üç yüz senesi Cemâziye'l-evvelînin evâhirinde 1 Şubat sene 301 yüz seksen guruş maʿâşla kazâ-i mezkûr Tahrîrât Kitâbetine bit-taʿyîn fahrî olarak Meʿarif Kitâbetinde ʿilâveten me'mûriyetle üç yüz on senesi Şevvâl-i şerîfi nihâyesine kadar 18 Şubat sene 308 Meʿârif Kitâbetinde istihdâm edilip üç yüz on iki senesi Zilhiccesi nihâyesinde 8 Hazîran sene 311 ʿâ'idâtla kazâ-i mezbûr hazîne vekâletini ʿuhdesine ihâle olunup üç yüz on dört senesi Şaʿbânının yirmi sekizinde 20 Kânûn-ı sânî sene 316 mezkûr vekâletinden munfasıl olup işbu müddet için bin dokuz yüz dört guruşa ʿâ'îd ahd olmuştur. Ankara vilâyeti valiliğine yazılan mülâhaza da mûmâ ileyh îf'a-yı hüsn-i hidmet eylediği tasdîk kılınmıştır. Bulunduğu hidemâtda müddet-i istihdâmıyla aldığı maʿâş ve ʿâ'îdât miktarlığını sebeb-i infisâli ve berâ'et zimmetini ve me'mûriyyet-i ʿâlîyyesine târih-i taʿyîn kemiyyet-i maʿâşını müşʿir iki kıtʿa mazbata ile Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesinin hidmet-i musaddakaları asl-ı tercüme-i hâl varakasıyla hıfz edilmiştir. 8 Rebîʿü'l-evvel ?? 1 Temmuz sene 318 Temme.[99]

[98]BOA. DH. SAİD. d.,121/315.
[99]BOA. DH. SAİD. d.,106/119.

4.42. Mehmed Eşref Efendi

Mehmed Eşref Efendi vergi kitâbetinden mütekâʿid Hasan Efendinin oğludur. Bin iki yüz seksen yedi sene-i hicriyesinde "sene-i mâliye 1276" Taşköprü kasabasında tevellüd etdiği Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesi sûret-i musaddakasında muharrerdir. Taşköprü mekteb-i ibtidâ'isinde Mukaddemât-ı ʿUlûm-ı Dîniyye ve mekteb-i rüşdiyesinde müretteb dersleri baʿde't-tahsîl "9 Temmuz sene 313" târihinde ʿaliyyül ʿalâ derecede şahâdetnâme almıştır baʿdehu medresede dahî bir miktar ʿArâbî okuduğu tercüme-i halinde münderictir.

Bin üç yüz yedi senesi Saferinin yirmisinde "4 Teşrîn-i evvel sene 305" Taşköprü kazâsı Nüfûs Kalemine mülâzemetle girip bin üç yüz on iki senesi Muharremin onunda "1Temmuz sene 310" kazâ-i mezkûr Zirâʿat Bankası Sandığına nakl-i mülâzemet etmiş ve bin üç yüz sekiz ve on dört sene-i mâliyesinde üç yüz ellişer guruş ücret-i maktuʿa ile Ağnâm Tağdâdı ve Kul Muharrirliklerinde bulunarak bin üç yüz on altı senesi Muharremin yedisinde "16 Mayıs sene 314" iki yüz elli guruş maʿâşla sandık-ı mezkûr Muhâsebe Kitâbeti refâkâtına bit-taʿyîn tahlîfi icrâ olunarak îfâ-i vazîfeye mübâşeret eylemiştir. Kâ'im-i makâm-ı kazâ tarafından yazılan mülâhazadan tercüme-i hâl varakası ʿalel-usûl tasdîk ve mezkûr banka irâde-i umûmiyesinden dahî mûmâ ileyh îfâ-i vazîfe eylemekte bulunduğu tenbik edilmiştir.

Salifü'z-zikr ağnâm tağdâdı kul muharrirliklerinde müddet-i istihdâm ve aldığı ücret-i maktuʿa ve berâtın zimmetini hâvî Taşköprü kazâsı Meclis-i İdâresinin "14 Mayıs sene 314" ve banka sandığına mülâzemetle devâm etdiğine dâ'ir mezkûr sandık hey'etinin 3 Nisan sene 314 târihli mazbataları ve mekteb-i rüşdiye şahâdetnâmesi ve Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesi sûret-i musaddakaları asl-ı tercüme-i hâl varakasıyla şuʿbece mahfûz olup hidmet-i hâzırasında îfâ-i vazîfeye târih-i mübâşeretle miktar-ı maʿâşı ve tahlîf olduğunı evrâk-ı muhâbereden müsbât olmuştur. 15 Haziran sene 322 ve 6 Cemâziye'l-evvel sene 322.

Mûmâ ileyh bin üç yüz yirmi bir senesi Recebinin on yedisinde "26 Cemâziye'l-evvel sene 316" beş yüz guruş maʿâşla şuʿbe-imezkûre meclis kitâbetine terfiʿ edilip refâkat-ı mezkûreden dolayı zimmet ve ilişiği olmadığı Zirâʿat Bankası Müdüriyet-i ʿumûmiyyesinin 20 Mayıs sene 325 târihli vukûʿât pusulasında muharrerdir. Temme.

Mûmâ ileyh maʿâşı " 1 Mart sene 327" târihinde altı yüz guruşa iblâğ olduğu ve matlûbâtın tahsîli husûsunda dahî (gösterdiği ʿınde't-teftîş taʿyîn iblâğına mebnî "25 Cemâziye'l-evvel sene 328" târihinde tenzîlen beş yüz guruş maʿâşla Tosya Banka Sandık Müdüriyetine tahvîl edildiği ve hidemât bankasınca karar-ı ʿumûmiye hâricinde ihtirâs edip henüz tahvîl edilmeyen yirmi beş bin beş yüz elli üç guruşa otuz dokuz paraya mâʿadâ ederken zimmet ve ilişiği olmadığı Müdüriyet-i ʿumûmiyyyenin "15 Teşrîn-i sânî sene 328" târihli vukûʿât pusulasında beyân kılınmıştır. 3 Nisan sene 329. Kastamonu.[100]

4.43. Mehmed Fevzi Efendi

Mehmed Fevzî Efendi Taşköprü kazâsı vergi sertahsîldârı Hasan Hüseyin Efendinin mahdûmudur. Bin iki yüz doksan altı sene-i hicriyesinde (sene-i mâliye 1295) Taşköprü kasabasında tevellüd etdiği Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesinde muharrerdir. Kasaba-i mezkûre mekteb-i ibtidâ'îsinde Mukaddemât-ı ʿUlûm-ı Dîniyyeyi ve mekteb-i rüşdiyesiyle Yozgad mekteb-i iʿdâdî-yi mülkiyesinde müretteb dersleri baʿde't-tahsîl (13 Temmuz sene 311 ve 12 Ağustos sene 314) târihlerinde aʿlâ derecelerinden iki kıtʿa şahâdetnâme almıştır. Taşköprü kazâsı Mâlî Kalemiyle Zirâʿat Bankası Sandığına bir müddet mülâzemetle devâm ettikten sonra bin üç yüz yirmi dört senesi Cemâziye'l-âhiresinin yirmi üçünde (1 Ağustos 322) ʿale'l-usûl tahlîfi bi'l-icrâ iki yüz elli guruş maʿâşla Kastamonu Zirâʿat Bankası şuʿbesi kâtib sânîliğine taʿyîn olunarak îfâ-i vazîfeye başlamıştır. Kastamonu şuʿbe me'mûriyyetinin mûmâ ileyh hüsn-i hâl eshâbından olduğu hakkındaki şerhi müteʿallim vilâyetden tasdîk ve mezkûr banka idâre-i ʿumûmiyesinden îfâ-i vazîfe eylemekte bulunduğu tenbik kılınmıştır. Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesiyle mekteb-i şahâdetnâmeleri ʿaynen görülüp iʿâde kılınmış ve hidmet-i cedîdesinde îfâ-i vazîfeye târih-i mübâşeretle miktar-ı maʿâşı ve tahlîf olduğu evrâk-ı muhâbereden anlaşılmıştır. (19 Şevval sene 1325) 12 Teşrin-i sânî sene 1323 Temme.

Mûmâ ileyh bin üç yüz yirmi beş senesi Zilkaʿdesinin dokuzunda "1 Kânûn-ı evvel sene 323" üç yüz elli guruş maʿâşla şuʿbe-i mezkûre hassâ-i iʿâne ve emânât ve bin

[100]BOA. DH. SAİD. d.,137/209.

üç yüz yirmi altı senesi Rebiʿü'l-evvelînin yirmi beşinde "14 Nisan sene 324" dört yüz guruş maʿâşla turuk ve meʿâbir mukayyidliğine nakledilip hidemât-ı sâbıkasından biri elzem olduğu 11 Haziran sene 324 târihli vukûʿât pusulasında muharrerdir. Temme.[101]

4.44. Mehmed Hüsnü Efendi

Mehmed Hüsnü Efendi Taşköprülü müteveffâ Pehlivânzâde Esâd Beyin oğludur. Bin iki yüz yetmiş beş senesi Recebi evâilinde "Şubat sene 274 Taşköprü kazâsına mülhak Ayvalı karyesinde tevellüd eylediği Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyye sûret-i musaddakasında muharrerdir. Sıbyân mektebinde Esâs-ı İslâmiyyet-i olan Mukaddeme-i ʿÛlûm-ı Dîniyye ve Kastamonu mekteb-i rüşdiyesinde bir miktar Arâbî ve Fârîsi okumuştur. Türkçe okuryazar. Bin iki yüz doksan iki sene-i hicriyesinde sene-i mâlî 1291 on yedi yaşında iken kazâ-i mezkûr Mâlî Kalemine mülâzemetle girip doksan dört senesi Saferinin yirmi yedisinde 1 Mart sene 293 yüz otuz guruş maʿâşla kazâ-i mezkûr Mâlî Müdürü refâkatında taʿyîn ve doksan dört senesi Cemâziye'l-âhiresinin ikisinde 1 Haziran sene 293 maʿâşı yüz doksan guruş iblâğ olunarak doksan altı senesi Ramâzân-ı şerîfin yirmi beşinde 1 Eylül sene 295 me'mûriyyetinin lağvı hasebiyle infisâl eylemiş ve Zilhiccesinin dokuzunda 15 Teşrîn-i sânî sene 295 iki yüz elli guruş maʿâşla kazâ-i mezkûr Bidâyet Mehâkemesi ikinci katı ve doksan yedi senesi Cemâziye'l-evvelînin üçünde 1 Nisan sene 296 istiʿfâen munfasıl olup şehr-i mezkûr on yedisinde 9 Nisan sene 296 üç yüz elli guruş maʿâşla Günferi sancağı Aʿşâr ve Ağnâm Müdüriyeti ikinci kitâbetine taʿyîn ve doksan sekiz senesi Cemâziye'l-âhîresinin üçünde 10 Nisan sene 297 istiʿfâen infisâl ve bir müddet Kastamonu vilâyeti Muhâsebe Kalemine mülâzemet etmiş ve bin üç yüz sekiz senesi Cemâziye'l-âhîresinin yirmi dördünde 20 Nisan sene 297 iki yüz kırk guruş maʿâşla mezkûr Taşköprü kazâsı ʿaşâr ve iltizâm Müdüriyetinin ikinci kitâbetine taʿyîn olunarak ve mu'ahharan dört yüz elli guruş maʿâşla Tosya kazâsı istişâre ağnâm baş kitâbetine terfîʿ olunmasına binâ'en üç yüz bir senesi Recebin on ikisinde 26 Nisan sene 300 Taşköprüden infisâl ve şehr-i mezkûrun yirmi ikisinde 6 Mayıs sene 300 Tosyada işe mübâşeret edip kazâ-i mezkûr aʿşâr ve anbâr

[101]BOA. DH. SAİD. d.,145/139.

me’mûrlarıyla kendisinin vazîfe-i me’mûriyyetlerine ʿâ’id icrâ’atda ve anbârdan hilâf-ı taʿlîmât sılliyet fırkasında ve kul defterlerinin tanzîminde kusûrâtlarından dolayı taht-ı mehâkemeye alarak üç yüz iki senesi Cemâziye’l-ahiresinin yirmi beşinde 1 Nisan sene 301 kitâbet-i mezkûreden ʿazl olunup Meclis-i İdâre-i vilâyetine icrâ olunan mehâkemesi netîcesinde miʿşârın ʿöşür mahsûlâtının zam ile taʿşir ve istiʿfa etmeleri için mûmâ ileyh vukûʿı iddiʿâ olunan emrine işâret edemeyip burası her ne kadar kul muharrirlerinde kalmış isede Hekli ve Silinli defterleri kabûl ettirdiği ve tedkîke gönderilmesi îcâb ederken bir sûretini kaydeddikleri kabul ederek ânın onda birine hülâsa ettiğini tanzîm ve aʿşâr nezâretine irsâl etmiş oldukları ve binâenaleyh infâz ahkâmıyla mükellef bulunduğu o emr u tenbîhât ve yerlerinde bulunan taʿlimât ahkâmına ʿadem-i riʿâyetinde bulunduğu anlaşılmış onda birine bir aylık maʿâşı nisbetinde cezâ miktarı iʿtâsına hâkîm olunduğu gibi çeltik füruhtu mes’elesinden dolayı fâilleri ʿad olunanlar hakkında da defʿî mehâkeme karârı lâhak olmasa ve mûmâ ileyh Mehmed Hüsnü Efendi de üç yüz sekiz senesi Recebin dördünde 1 Şubat sene 306 iki yüz elli guruş maʿâşla Bartın kazâsı nüfûs me’mûrlığına taʿyîn olunmuş isede üç yüz dokuz senesi Cemâziye’l-âhiresinin beşinde 25 Kânûn-ı evvel sene 307 râhıyla nezâret-i celîlesince diğerinin taʿyîn ve iʿzâmına binâ’en infisâl etmiş bin üç yüz on iki senesi Muharremin onunda 1 Temmuz sene 310 üç yüz altmış guruş maʿâşla Taşköprü kazâsı Sandık Emânetine bit-taʿyîn üç yüz on üç senesi Zilkaʿdesinin dokuzunda 10 Nisan sene 306 iki yüz guruş maʿâşla kazâ-i mezkûr Mâlî Müdürliği refâkatına nakl olunarak kazâ-i mezkûr Mâlî Müdürlüğüne kâ’im-i makâmlığına ve Kastamonu vilâyeti defterdârlığıyla vâliliğinden yazılan mülâhaza ʿatıf ile mâlî nezâret-i ʿâliyesinde ehliyet vazîfesini îfâya kâfî olduğu beyân kılınmıştır. Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesiyle hidemât-ı sâbıka muharreresinde hidmet-i istihdâm ve miktar-ı maʿâş ve esbâb-ı infisâlini mübeyyin evrâka ve müfrid mahalle ile Tosya kazâsı aʿşâr ve ağnâm baş kitâbetinde infisâliyeti îcâb ettiği meşhir hülasada beyân olunan esbâbdan dolayı mehâkemenin sûret-i icrâsını tazammun aʿlâmı sûret-i musaddakaları vesîka ederek hidemâtının hicriyesinden bir gûnâ zimmet ve ilişiği zuhûr etdiğini hâkim vilâyeti müşârün ileyh Meclis-i İdâresinde 19 Mayıs sene 312 târihli mazbatası muhâsebe-i ʿumûmiye mâliyesinden 4 Haziran sene 314 ve me’mûriyyet icrâsını târih-i taʿyîn ve miktar-ı maʿâşını mutazammın muhâsebe-i mezkûreden 3 Kânûn-ı evvel sene 314 târihli

diğer ʿalim-i kabulleri asl-ı tercüme-i hâl varakasıyla mahfûzdur. 6 Rebiʿül'evvel sene 318 20 Haziran sene 316. Temme.[102]

4.45. Mehmed İzzet Efendi

Mehmed ʿİzzet Efendi ʿAli yazıcıoğlu denilmekle tanınan zirâʿadden Hacı Abdullah Efendinin oğludur. Bin iki yüz doksan altı sene-i hicriyesinde sene-i mâliye 1295 Taşköprü kazâsına tâbiʿ Gökçe Ağaç nâhiyesinin Kayabaşı karyesinde tevellüd eylediği Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesinde muharrerdir. Mekteb-i ibtidâisinde Mukaddemât-ı ʿUlûmı okuduktan sonra muʿallim-i mahsûsâdan ʿArabiyye ve Farîsi tahsîl eylediği ve Türkçe okuyup yazdığı tercüme-i hâl varakasında mestûrdır. Bin üç yüz on yedi senesi Cemâziye'l-evvelînin yirmi beşinde 14 Eylül sene 315 şehrî üç yüz guruş maʿâşla ebniye-i seniyye idâresine me'mûr olup bin üç yüz on dokuz senesi Şevvâlinin on yedisinde tahlisiye madalyasıyla taltîf ve bin üç yüz yirmi senesi Rebiʿü'l-evveli selhinde 27 Mart sene 318 beş yüz guruş maʿâşla sarây-ı hümâyûn-ı mulûkâne mübayât ve muʿayyene komisyonu aʿzâlığına nakil ve sene-i merkûme Zilhiccesinin yirmisinde ʿuhdesine rütbe-i sâniyesinden edilerek bin üç yüz yirmi bir senesi Cemâziye'l-evvelînin on dokuzunda 11 Ağustos sene 319 maʿâşı yüz elli guruşa iblâğ olunmuştur. Matbaʿa-i ʿâmire Müdürünün ʿuhdesinden vazîfe-i me'mûresince hüsn-i hidmetive sâmî gayreti tenbîk Hazîne-i Hassâ-i Şahâne nezâret-i ʿâlîyesinden tasdîk kılınmıştır. Hidemât ve maʿâşâtı kemiyyât ve tevârihini mübeyyin Hazîne-i Hassâ-i Şahâne Kuyudât Kalemi derkenârını hâvî müzekkirede asl-ı tercüme-i hâl varakasıyla mahfûz Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesiyle rütbe ve madalya berât-ı hümâyûnları şuʿbece ʿaynen görülüp iʿâde edilmiştir. 15 Şevvâl sene 325 8 Teşrîn-i sânî sene 323. Mûmâ ileyh maʿâşı bin üç yüz yirmi yirmi iki senesi Saferinin on dördünde 17 Mayıs sene 320 bin guruşa iblâğ ve bin üç yüz yirmi dört senesi Ramâzânın on yedisinde dördüncü rütbeden nişân-ı ʿÂlî ʿOsmânî ihsân buyrulduğı Hazîne-i Hassâ-i Şahâne Nezâret-i Celîlesi Sicill Şuʿbesinde 8 Teşrîn-i sânî sene 322 târihli vukûʿât pusulasında muharrerdir. Temme.

[102]BOA. DH. SAİD. d., 97/261.

Mûmâ ileyh maʿâşı şehr-i mezkûrun on birinde “16 Teşrîn-i evvel sene 322” bin üç yüz guruşa iblâğ edildiği şuʿbe-i mezkûrenin Kânûn-ı evvel sene 324 târihli vukûʿât pusulasında gösterilmiştir. Temme.

Mûmâ ileyh bin üç yüz yirmi yedi senesi Rebiʿü’l-âhirenin altısında 14 Nisan sene 325 tebdîl-i saltanat hasebiyle icrâ kılınan tensîkâtda açıkta kalıp tensîk kânûnunun on birinci maddesi mûcibince 9 Kânûn-ı evvel sene 325 târihinde on üç bin altı yüz kırk beş guruş tazmînât iʿtâ edildiğini 20 Eylül sene 326 târihli vukûʿât pusulasıyla Mâliye Nezâretinden mürsel tazmînât defterinden anlaşılmıştır. Temme.

Mûmâ ileyh tensîk kânûnunun on birinci maddesine tevfîken kara ve haricine çıkarılmış olduğuna müddetiyle taleb-i maʿdeleti hâvî tedfîk-i tensîkât komisyonuna iʿtâ edildiği istidʿâsı zührine komisyon-ı mezkûreden yazılan aʿlâmda mâniʿ-i istihdâm bir hâli görile mûmâ ileyh tedfîk ehilliğine karâr verilerek ismi dîvânhâneye taʿlîk gazetelerde iʿlân edildiği hâlde taʿyîn olunan müddet zarfında mürâcaʿat eylemesini tensîk komisyonunca müttehiz karârın tasdîkı tezekkür edildiği Hazîne-i Hâssa Müdüriyetinin 19 Temmûz sene 327 târihli tezkiresinde beyân kılınmıştır. Temme.[103]

4.46. Mehmed Muhlis Efendi

Mehmed Muhlîs Efendi Taşköprülü müteveffâ Hafız Ahmed Efendinin oğludur. Bin iki yüz elli üç sene-i hicriyesi evâhirinde Taşköprü kazâsında tevellüd etmiştir. Sıbyân mektebinde Esâs-ı İslâmiyet olan Mukaddemât-ı ʿUlûm-ı Dîniyye ve medresede bir miktar Arabî okumuştur. Türkçe okur yazar. Bin iki yüz seksen iki senesi Zilkaʿdesinden seksen altı senesi Muharreminin selhine kadar askerlikte ve sene-i merkûm Cemâziye’l-evvelînin beşinden seksen sekiz senesi Cemaziye’l-evvelînin selhine kadar doksan guruş maʿâş ile Kastamonu vilâyeti ʿasker-i haytiye silkinde bulunarak sene-i mezkûre şehr-i Ramâzânın yedisinde otuz beş yaşında iki yüz elli guruş maʿâş ile İskilib kazâsı Meclis-i İdâre Kitâbetine bit-taʿyîn seksen dokuz senesi Rebiʿü’l-âhire gurresinde bilâ-istiʿfâ vilayet-i mezkûre tahrîr-i emlâk

[103]BOA. DH. SAİD. d.,146/47.

kalemine mülâzemetle sene-i mezkûre Cemâziye'l-evvelînin altısında mezkûr miktar maʿâş ile tahrîr-i seyyar mukayyidliğine alınarak Cemâziye'l-âhirenin sekizinde üç yüz guruş maʿâş ile vilâyet-i müşârün ileyhe merkez-i mîzân ve doksan bir senesi Muharreminin yirmi üçünde maʿâş-ı mezkûr ile Taşköprü kazâsı Vukûʿât Kitâbetlerine ve doksan iki senesi Saferinin beşinde beş yüz guruş maʿâş ile Sinop sancağı Tahrîr-i Emlâk Komisyonu baş kitabetine nakl ile doksan dört senesi Cemaziye'l-evvelînin yirmi beşinde bilâ-istiʿfa infisâl ve sene-i merkûm Cemâziye'l-âhiresinin onunda üç yüz guruş maʿâşla tekrar Taşköprü kazâsı Vukûʿât Kitâbetine bit-tâʿyîn doksan sekiz senesi Muharreminin sekizinde kezâlik bilâ-istiʿfâ infisâl etmiş ve sene-i mezkûre Cemâziye'l-evvelînin on dördünde ʿâ'idatla Boyabad kazasının arâzî yoklamasına istihdâm olunarak sene-i merkûme Zilhiccesinin yirmi beşinde altı yüz guruş maʿâşla Kengırı Tahrîr ve Vergi me'mûriyyetine taʿyîn olunmuş ise de selefinin îfâsıyla açıkta kalmış ve doksan dokuz senesi Recebinin on dokuzunda bin guruş ücret-i maktûʿa ile İnebolu tarîkının tahkîk me'mûriyyetinde bulunarak bin üç yüz senesi Zilkaʿdesinin dokuzunda üç yüz altmış guruş maʿâşla İskilib Rüsûm-ı Sitte Müdürlüğüne bit-tâʿyîn üç yüz bir senesi Cemâziye'l-âhirenin on yedisinde maʿâşı üç yüz elli guruşa tedennî ederek üç yüz üç senesi Zilhiccesinin on dördünde infisâl etmiş ve üç yüz dört senesi Recebinin on ikisinde altı yüz elli guruş ve üç yüz beş senesi Cemâziye'l-âhiresinin selhinde bin guruş maktuʿa ücretle Araç kazası Ağnâm Tağdâd-ı Hafiyye Me'mûrlığında ve Taşköprü kazâsı Ağnâm Kitâbetinde istihdâm olunarak üç yüz altı senesi Şaʿbânının on ikisinde üç yüz altmış guruş maʿâş ile İskilib kazâsı Sandık Eminliğine taʿyîn olunmuştur. Kazâ-i mezkûr Kâ'im-i makâmlığı vekâletiyle Kastamonu vilâyeti defterdârlığından ve vâliliği vekâletinden yazılan mülâhazasına ʿatıf ile Mâliye Nezâret-i Celîlesinden mûmâ ileyh vazîfe-i me'mûriyyetini îfâ-i kifâyeti beyân kılınmıştır. Mûmâ ileyh İskilib Rüsûm-ı Sitte Müdüriyetinin umûr-ı idâresi muharrer matlabında cereyân ettirmeyip muʿâmelât idâresinin teşvîkine sebebiyet verdiği cihetle ʿazl edilip maʿmâfih bir gûnâ zimmet ve ilişiği olmadığı Duyûn-ı ʿUmûmiye-yi ʿOsmaniyye vâridât-ı mahsûsası idâresiyle bil-muhabere cevâben bil-vürûd rabt edilen 16 Zilhicce sene 1307 târihinde gösterilmiştir. Fî 14 Şevvâl sene 309 ve Fî 29 Nisan sene 306 Temme.[104]

[104]BOA. DH. SAİD. d.,40/125.

4.47. Mehmed Nafiz Efendi

Mehmed Nâfîz Efendi Taşköprülü Hâcı Receb Ağanın oğludur. Bin iki yüz elli dört senesinde Taşköprü Kazâsında tevellüd etmiştir. Sıbyân mektebinde Mukaddeme-yi ʿUlûm taʿlim etmiştir. Türkçe kitâbet eder. Yetmiş dört senesinde yirmi yaşında olduğu hâlde Posta Nezâret Kalemine mülâzemetle dâhil olup sene-i merkûm Şevvâlinin on beşinde dört yüz guruş maʿâşla Rumeli Yenişehir Postahânesi Müdürlüğüne ve yetmiş beş senesi Cemâziye'l-âhîresinde beş yüz guruş maʿâş ve becâyiş sûretiyle Bursa Postahanesi Müdüriyetine me'mûr olarak seksen altı senesi evâhirinde bilâ-istiʿna bin iki yüz elli guruş maʿâş ile Konya vilâyetinin Bozok Kâ'im-i makâmlığına ve seksen yedi senesi evâsıtında bin üç yüz elli guruş maʿâşla ve yine becâyiş sûretiyle Bursa kazâsı Kâ'im-i makâmlığına taʿyîn edilmişdir. Seksen sekiz senesi evâhirinde infisâli ile doksan iki senesi Şevvâlinde bin üç yüz elli guruş maʿâşla Soma kazâsı Kâ'im-i makâmlığına nasb olunup doksan üç senesi Muharreminde ʿazl edilmiş ve sene-i merkûmun Zilhiccesinde bin sekiz yüz guruş maʿâşla Maʿden kazâsı ve doksan dört senesi Şevvâlinde bin üç yüz elli guruş maʿâşla Bozüyük kazâsı Kâ'im-i makâmlığına taʿyîn olunup merkez vilâyetine vusûlünün bin sekiz yüz guruş maʿâşla İnhisâr kazâsı ve doksan yedi senesi Ramâzân-ı şerîfinde bin iki yüz elli guruş maʿâşla ve becâyiş sûretiyle Bodrum kazâsı ve doksan dokuz senesi Zilkaʿdesinde maʿâş-ı mezkûr ile el-yevm bulunduğu Eşme kazâsı Kâ'im-i makâmlığına me'mûr olmuştur. Bulunduğu me'mûriyetlerden istifâ ve nakl ve tahvîl sûretiyle hasbe'l-kader infisâl edip vazîfe-i me'mûriyetinden dolayı muhâkeme altına alınmış ve müttehem olmuştur. Saruhan sancağı mutasarrıfı Sehametlu Serverî Efendi hazretleri tarafından yazılan mülâhazaya mûmâ ileyh vazîfesini hüsn-i ifâya kifâyeti olmayıp refâkâtında bulunan me'mûr ile bîlüzûm olarak daima uğraşmakta bulunduğu beyân edilmiş ve İrân vilâyeti vâlisi devletlû Naşid Paşa hazretleri cânibinden ilâve kılınan mütaalası dahî vilâyetin tahkîkât ve istidlaʿâtı mülâhâza-i mezbûreye mü'eyyed zuhûr eylediği tasdîk olunmuştur. Efendi-i mûmâ ileyh bulunduğu Bodrum ve Maʿden ve Soma ve tefenni Bozok kazâları kâ'im-i makâmlıklarının bir gûnâ zimmet-i emiriyesi olmadığını müşʿîr mezkûr Bodrum ve Maʿden kazâları ile Hüdâvendigâr ve Konya vilâyetleri Meclis-i İdârelerinden verilmiş olan 27 Zilʿkade sene 99 ve selh-i Zilhicce sene 94 gurre-i Şaʿbân sene 93 ve 18 Zilhicce sene 88 ve 10 Ramâzân sene 88 ve 18 Zilhicce sene 88

târihleriyle kâ'im-i makâmlığına intihâb kılındığına dâ'ir intihâb me'mûr komisyonundan iʿtâ olunan 5 Muharrem sene 98 târihli bir kıtaʿ şahâdetnâmenin Eşme kazâsı Meclis-i İdâresinden musaddaka sûretleri merbuttur. Fî 4 Şevvâl sene 1301 ve 16 Temmuz sene 1300.

Mûmâ ileyh Mehmed Nâfîz Efendi bin üç yüz senesi Şevvâlinde iktidarsızlığı teblîğ etdiğine binâen mezkûr Eşme Kâ'im-i makâmlığından ʿazl edildiği ve mezkûr kâ'im-i makâmlığı müddet idâresince zimmet-i emîreye doğru düşünceden berâ'eti anlaşıldığı Saruhan sancağı Meclis-i İdâresinden tanzîm ve mûmâ ileyh tarafından komisyonu ibrâz olmuş olan 7 Ağustos sene 300 târih ve "545" numrolı mazbatada gösterilmiştir. Mûmâ ileyh Mehmed Nâfîz Efendi bin üç yüz üç senesi Saferinin sekizinde vâkîʿ bin üç yüz bir senesi Teşrîn-i sânînin dördünde bin iki yüz elli guruş maʿâş ile İzmir sancağı dâhilinde kâ'im Kandıra kazâsı Kâ'im-i makâmlığına taʿyîn olunmuştur. Mûmâ ileyh Mehmed Nâfîz Efendi ile ahâli-i bende münâferet zuhûr etmeye başladı mezkûr Kandıra Kâ'im-i makâmlığında bekâsı temyîz buyurulmadığından bin üç yüz dört senesi Muharremin yirmisinde vâkîʿ bin üç yüz iki senesi Teşrîn-i evvelînin yedisinde bin iki yüz guruş maʿâş ile o me'mûriyyeti Karamürsel kazâsı Kâ'im-i makâmlığına tahvîl olunmuştur. Efendi-i mûmâ ileyh Âdem Efendinin zâtı bin üç yüz beş senesi Cemâziye'l-evvelînin yirmi sekizine musaddak bin üç yüz üç senesi Kânûn-ı sânînin yirmi dokuzunda ʿazl edilmiştir. Mûmâ ileyh zikrolunan Kandıra ve Karamürsel kazâları Kâ'im-i makâmlıklarını müddet-i idâresince emvâl-i emireye ve hukuk-ı şahsîyeden zimmet ve ilişiği olmadığını İzmid sancağı Meclis-i İrâdesinden verilip mûmâ ileyh tarafından ʿaynen bilâ-ibrâz komisyonca baʿde'l-mutalaʿa yeni körfeze iʿâde bulunmuş olan 26 Receb sene 305 târihli mazbatada gönderilmiştir. Efendi-i mûmâ ileyh bin üç yüz yedi senesi Rebiʿü'l-evvelînin onunda bin iki yüz elli guruş maʿâşla Selânik vilâyeti müzâfâtından Petriç kazâları Kâ'im-i makâmlığına me'mûr olmuştur.[105]

4.48 Mehmed Refik Efendi

Mehmed Refîk Efendi Taşköprü kazâsı Bidâyet mahkemesi icrâ mübâşiri ʿÂlî Efendinin oğludur. Üç yüz yirmi sene-i hicriyesinde "sene-i mâliye 1301" Taşköprü

[105]BOA. DH. SAİD. d., 3/696.

kasabasında tevellüd etmiştir. Kasaba-i mezkûre mekteb-i ibtidâ'îsinde Mukaddemât-ı ʿUlûm-ı Dîniyyeyi ve mekteb-i rüşdiyesinde müretteb dersleri baʿde't-tahsîl 20 Temmuz sene 318 târihli ʿaliyyü'l-ʿalâ derecede mekteb-i rüşdiye şahâdetnâmesi almıştır. Medresede bir miktar ʿArabiyye okuduğu tercüme-i hâlinde mündericdir.

24 Temmuz sene 318 târihinden 24 Temmuz sene 320 târihine kadar Taşköprü kazâsı Tahrîrât Kalemine ve 25 Temmuz sene 320 târihinden 13 Mayıs sene 322 târihine kadar mezkûr kazâ Zirâʿat Bankası Sandığına mülâzemetle devâm ettikten ve üç yüz yirmi iki sene-i mâliyesinde dahî dört yüz guruş ücret-i maktuʿa ile ağnâm ve hayvânât-ı ehliye kul muharrirliğinde bulunduktan sonra üç yüz yirmi dört senesi Rebiʿü'l-âhirinin on ikisinde 23 Mayıs sene 322 ʿale'l-usûl tahlîfi bil-icrâ iki yüz elli guruş maʿâşla Çerkeş Zirâʿat Bankası Sandığı Muhâsebe Kitâbeti refâkatına taʿyîn ve üç yüz yirmi beş senesi Cemâziye'l-âhiresinin altısında "4 Temmuz sene 323" talebine bin iki yüz guruş maʿâşla Taşköprü Sandığı Meclis Kâtibi refîk-i sânîliğine ve üç yüz yirmi yedi senesi Saferi gurresinde "9 Şubat sene 324" beş yüz guruş maʿâşla Bafra Sandığı Muhâsebe Kitâbetine tahvîlen taʿyîn olunarak işe mübâşeret olunmuştur. Taşköprü kâ'im-i makâmlığında mûmâ ileyh tercüme-i hâl varakası münderecâtı ve Zirâʿat Bankası idâre-i ʿumûmiyyesinde îfâ-i vazîfe eylemekte olunduğu tenbîk kılınmıştır. Hidemât-ı sâbıkasında müddet-i istihdâm ve miktar-ı maʿâş ve ücret ve keyfiyyet infisâl ve bidâyet-i zimmetini ve mülâzemetde hüsn-i hidmetini hâvî Taşköprü kazâsı Meclis-i İdâresinin 13 Mayıs sene 322 târihli mazbatasıyla kazâ-i mezkûr Zirâʿat Bankası Sandığı meclisinin 14 Mayıs sene 322 târihli tasdîknâmesi ʿaynen görülüp iʿâde kılınmış ve Çerkeş ve Taşköprü Sandıkları Meclis-i İdârelerinin 27 Haziran sene 323 ve 27 Kânûn-ı evvel sene 324 târihli mazbataları ve Tezkire-i ʿOsmâniyye ve mekteb-i rüşdiye şahâdetnâmesi sûret-i musaddakaları asl-ı tercüme-i hâl varakasıyla mahfûz olup hidmet-i hazırasında îfâ-i vazîfeye târih-i mübâşeretle miktar-ı maʿâş ve evvelce tahlîfe icrâ edilmediği evrâk-ı muhâbereden anlaşılmıştır. 16 ? sene 329 3 Şubat sene 326.

Mûmâ ileyh maʿâşı üç yüz yirmi dokuz senesi Rebiʿü'l-evvelînin on üçünde "1 Mart sene 327" altı yüz guruşa iblâğ olunup sene-i mezkûre Recebinin on ikisinde "26 Temmuz sene 327" yedi yüz guruş maʿâşla Eskişehir sandık me'mûriyyetine

nakledildiği ve hidmet-i sâbıkasınca zimmet ve ilişiği olmadığı 27 Teşrîn-i evvel sene 327 târihli vukûʿât pusulasında muharrerdir.[106]

4.49. Mehmed Rifat Efendi

Mehmed Rifʿat Efendi Boyabad kazâsı müftî vekâletinde bulunmuş olan müderrisînden müteveffâ Hâfız ʿOsmân Efendinin oğludur. ʿAli Yazıcızâde şöhretiyle müteʿarrifdir. Bin iki yüz doksan bir sene-i hicriyesinde "sene-i mâliye 1290" Taşköprü kasabasında tevellüd eylediği Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesinde muharrerdir. Mahalle-i ibtidâ'î ve rüşdiye mekâtibinde ve Kastamonu vilâyeti dârü'l-muʿallimîn mektebinde Dersʿâdetden Bayezîd medresesinde tahsîl ederek ibtidâ'î mektebinden şahâdetnâme ve dârü'l-muʿallimînde ahitnâme ve Bayezîd medresesinde de icâzetnâme alıp şahâdetnâme almış isede mübelliğ olduğu ve Türkçe kitâbet etdiği tercüme-i hâl varakasında münderictir. Bin üç yüz yirmi senesi Cemâziye'l-âhiresinde sene-i yirmi birinde 1 Eylül sene 319 taʿyîn ile İbniye-i seniyye anbâr muʿâllimliğine taʿyîn olunup Zilhiccesinin on yedisinde 15 Şubat sene 319 bin? on iki ve üç yüz yirmi üç senesi Saferinin yirmi ikisinde 15 Nisan sene 321 on üç ve Zilkaʿdesi gurresinde 15 Kânûn-ı evvel sene 321 on dört guruşa iblağ ve üç yüz yirmi beş senesi Recebin yirmi birinde 23 ʿAğustos sene 323 yevmiyesi dört yüz guruş maʿâşla kayd olunarak Şevvâlin gurresinde 26 Teşrîn-i evvel sene 323 altı yüz elli guruşa iblağ olunmuş ve bin üç yüz yirmi iki senesi Zilkaʿdesinin yirmi dokuzunda Gümüş Liyâkat Madalyası ihsân buyrulmuştur. İbniye-i anbâr Müdüriyetinden mûmâ ileyh vazîfesini hüsn-i sûretle îfâ eylemekte bulunduğu tenbîk ve hazîne-i hassâ-i şâhâne nezâret-i celîlesinde tasdîk olunmuştur. İbniye-i anbârınca bulunduğu hidemâtla aldığı taʿyîn ve maʿâşâtın tevârîh ve kitâbetini müeyyen ibniyyesinde anbârı Müdüriyetinin derkenârını hâvî mezkûr asl-ı tercüme-i hal varakasıyla hıfz ve Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesinde ve gümüş liyâkat madalyası berât-ı ʿâliyesi ve mekteb-i ibtidâ'iyye şahâdetnâmesi dârü'l-muʿâllimin ahitnâmesi ve Bayezîd medresesi icâzetnâmesi şuʿbece ʿaynen görülüp iʿâde olunmuştur. 26 Zilhicce sene 1326 6 Kânûn-ı sânî sene 1224 Temme.

[106]BOA. DH. SAİD. d.,177/241.

Mûmâ ileyh bin üç yüz yirmi yedi senesi Rebiʿü'l-evvelînin yedisinde 16 Mart sene 325 icrâ kılınan tenbîkâtda iki bin altı yüz guruş ʿîtâ verilerek hidmetden ihrâc edildiği Hazîne-i Hassâ-i Şahâne Müdüriyet-i ʿumûmiyesinin 28 Teşrin-i sânî sene 326 târihli Tezkire-i cevâbiyesinde gösterilmiştir. Temme.[107]

4.50. Mehmed Rifat Efendi

Mehmed Rifʿat Efendi Kastamonu Eytam müdürü Mustafâ Sâlim Efendinin mahdûmudur. Bin iki yüz doksan beş sene-i hicriyesinde "sene-i mâliye 94" Taşköprü kasabasında tevellüd eylediği Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesi sûret-i musaddakasında muharrerdir. Sıbyân mektebinde Mukaddeme-i ʿUlûmı ve Taşköprü mülkiye ve Kastamonu ʿaskeriye rüşdiyeleriyle iʿdâdî mülkiyesinde müretteb olan dersleri bit-tahsîl-i şahâdetnâme almıştır. El-yevm Mekteb-i Hukûk-ı Şahâneye devâm eylemekte olduğu ve ʿArabî ve Fârisi ve Fransızca ve Ermeniceye âşinâ bulunduğu tercüme-i hâl varakasında merkûmdur. Türkçe okur yazar. Bin üç yüz on dokuz senesi Recebinin yirmi yedisinde "21 Teşrîn-i evvel sene 317" ʿAdliye Nezâret-i Celîlesi Sicill Me'mûriyyet Kalemine mülâzemeten devâm başlayıp bin üç yüz yirmi bir senesi Muharreminin dokuzunda "4 sene 318" elli guruş maʿâşla tevzîf edilmiştir. Kalem-i mezkûr Müdüriyetine mûmâ ileyh me'mûriyyeti ve ʿAdliye Nezâret-i Celîlesinin Müdüriyet-i müşârün ileyhâsının mühri tasdîk olunmuştur. Mûmâ ileyh mekteb-i mülkiye iʿdâdîsiyle mülkiye ve ʿaskeriye rüşdiyelerinde olduğu şahâdetnâme ve Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesinin sûret-i musaddakaları tercüme-i hâl varakasıyla muʿâvedesinde mahfûz olduğu gibi maʿâşânın miktarıyla tevzîf-i târihi muvâfık kayddır. Bin üç yüz yirmi senesi Cemâziye'l-âhiresinin yirmi ikisinde "2 Eylül sene 319" maʿâşı yetmiş guruşa iblâğ ve sicill kalemi kitâbetinin sınıfı üzerine tertîbi ve maʿâşlarının tenbîki münâsebetiyle bin üç yüz yirmi üç senesi Rebiʿü'l-âhiresinin on birinde "2 Haziran sene 321" maʿâşı yüz elli guruşa iblâğ ve kalem-i mezkûr altıncı sınıf kitâbetine ve bin üç yüz yirmi dört senesi Recebinin on ikisinde "19 Ağustos 322" üç yüz guruş maʿâşla kalem-i mezkûr beşinci sınıf kitâbetine terfiʿ ve Mekteb-i Hukûk-ı Şahâneden aʿlâ derecede me'zûn bulınmasına mebnî bin üç yüz yirmi senesi Recebinin üçünde "30 Temmuz sene 323" bin guruş

[107]BOA. DH. SAİD. d.,153/139.

maʿâşla ve encümen intihâb meʾmûrına ʿadliye kararıyla Kesriye kazâsı Bidâyet Mahkemesi Müddeʿî ʿUmûmiye Muʿâvinliğine taʿyîn ve usûl-i mukaddere vechile tahlîfi icrâ edilmiş ve tahvîl talebinde bulınmasına mebnî bin üç yüz yirmi beş senesi Zilhiccesinin yirmi dördünde "15 Kânûn-ı sânî sene 323" maʿâş talebiyle ve encümen intihâb meʾmûriyyet-i ʿadliye kararıyla İskilib kazâsı Bidâyet Mahkemesi Müddeʿî ʿUmûmiye Muʿavinliğine ve halefinin tebdîli uymayacağı Rumeli vilâyeti şahânesi müfettiş-i ʿumûmiliğinde eşʿâr olunacağına mebnî mahalle-i mezkûre kable'l-azime bin üç yüz yirmi altı senesi Muharreminin yedisinde "28 Kânûn-ı sânî sene 323" encümen-i mezkûr kararıyla kazâ-i mezkûr Bidâyet Mahkemesi Müddeʿî ʿUmûmiye Muʿâvinliğinin îfâ ve şaʿyân-ı terfi görünmesine mebnî üç yüz yirmi yedi senesi Şaʿbânının yirmisinde "23 Ağustos sene 325" bin iki yüz guruş maʿâşla ve encümen-i mezkûr kararıyla Kozana kazâsı Bidâyet Mahkemesi cezâ irâdesi riyâsetine terfiʿ buyrulmuş ve tenbîkât-ı ʿumûmiye sırasında Manastır vilâyeti Tenbîk Komisyonunca üç yüz yirmi sekiz senesi Muharreminin on beşinde "13 Kânûn-ı sânî sene 325" meʾmûriyyetde îfâ edilmiştir.

Mûmâ ileyh emniyet-i ʿumûmiyye merkez meʾmûriyyetine taʿyîn olunduğundan ʿasliye bilâ-istiʿfâ Dersʿâdete müteveccihen hareket edildiği Manastır İstiʿnâf Müddeʿî ʿUmûmîliğinden vârid olan 2 Mart sene 326 târihli telgrafnâmede bildirilmiş ve âhîran mezkûr müddeʿî ʿumûmîliğinden irsâl olunan mûmâ ileyh 1 Mart sene 326 târihli istiʿnâfnâme dosyasına konulmuştur. Mûmâ ileyh sene-i merkûme Saferinin yirmi yedisinde "24 Şubat sene 325" bin beş yüz guruş maʿâşla Beyoğlu Polis Merkezi Meʾmûrlığına nakledildiği emniyet-i ʿumûmiye sicill şuʿbesinin 21 Nisan sene 326 târihli Tezkire-i cevâbiyesinden anlaşılmıştır. Fî 3 Zilhicce sene 328 Fî 22 Teşrîn-i sânî sene 326.[108]

4.51. Mehmed Said Efendi

Mehmed Saʿid Efendi Saray-ı hümâyûn kayıkcılığından mütekâʿid ʿAlîşân Ağanın oğludur. Bin iki yüz seksen yedi sene-i hicriyesinde sene-i mâliye 1286 Taşköprü kazâsında tevellüd etdiği Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyesinde muharrerdir. Sıbyân

[108]BOA. DH. SAİD. d.,176/275.

mektebinde esâs-ı islâmiyye olan Mukaddemât-ı ʿUlûm-ı Dîniyye ve mekteb-i rüşdiyesinde tahsîli müretteb defterden bir miktar okumuştur. Türkçe okur yazar. Bin üç yüz beş senesi Muharrem'ü-l haramın "15 Eylül sene 303" on sekiz yaşında iken kazâ-i mezkûre Mâlî Kalemine mülâzemetle girip üç yüz altı senesi Muharrem'ü-l haramın yirmi üçünde "17 Eylül 304" bin beş yüz guruş ücret-i maktuʿa ile kazâ-i mezkûr Emânet-i ʿAşâr Muvakkıt Kitâbetine taʿyîn olunarak Recebü'l-münferedenin onunda 28 Şubat ? ikmâli meʾmûriyyetle yine kalem-i mezkûre mülâzemet edip üç yüz yedi senesi Muharremü'l-haramın on yedisinde "1 Eylül sene 305" üç yüz guruş maʿâşla Devrekâni nâhiyesi maʿa Tahrîr Vergi Kitâbetine taʿyîn ve üç yüz dokuz senesi Muharremü'l-haramın ikisinde "25 Temmuz sene 307" ol-miktar maʿâş ile Akkaya bin üç yüz on senesi Cemâziye'l-evvelînin on yedisinde " 24 Teşrîn-i sânî sene 308" yine o maʿâşla Küçükağaç nahiyeleri Tahrîr Kitâbetlerine nakl olunarak iki gün sonra vazîfe-i mübâşeret eylemiştir. Kastamonu ve Yanya Vergi Müdürlüğüyle vilâyet-i mezkûre defterdârlığından ve muʿteber vergi Müdüriyet-i ʿumûmiyesinden yazılan mülâhazaya ʿatıf ile mâliye nezâret-i celîlesinden iktidârı vazîfesiyle müteʿallib olduğu beyân kılınmıştır. Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesiyle ʿaşâr-ı kitâbet muvakkatesinde istihdâmına dâ'ir Taşköprü kazâsı Meclis-i İdâresinde 27 Ağustos sene 1305 târihli mazbatasının musaddaka sûretinden ve muhbir ve Vergi Kitâbetlerine taʿyîn ve nakil târihleriyle miktar-ı maʿâşâtını hâvî idâre-i mezkûrenin "30 Nisan sene 1312" târihli musaddaka kayıd pusulası asl-ı tercüme-i hâl varakasıyla mahfûzdur. 15 Şevval sene 316 14 Şubat sene 314 Temme.

Mûmâ ileyhin bin üç yüz yirmi beş senesi Rebiʿü'l-evvelin gurresinde 1 Nisan sene 323 dört yüz guruşa tecvîz etmek üzere ʿâ'idâtla Taşköprü kazâsı Tahsîl Meʾmûrlığına nakledildiği Mâliye Sicill-i Şuʿbesinde 20 Şubat sene 323 târihli vukûʿât pusulasıyla bildirilmiştir.[109]

4.52. Mehmed Şakir Efendi

Mehmed Şâkir Efendi Ziraʿâtden Hüseyîn Ağanın oğludur.Bin iki yüz yetmiş yedi sene-i hicriyesinde "sene-i mâlîye 1276 " Kastamonu vilâyetinde Taşköprü

[109]BOA. DH. SAİD. d., 89/29.

kasabasında tevellüd etdiği Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesinde muharrerdir. Sıbyân mektebinde Mukaddemât-ı ʿUlûm-ı Dîniyyeyi okumuştur. Türkçe okur yazar. Bin üç yüz senesi şehr-i Ramâzân-ı şerîfinin dokuzunda "1 Temmuz sene 299" yirmi üç yaşında iken altmış guruş maʿâşla İstabl-ı ʿÂmire İdâresince sâyisliğine kaydolunup üç yüz üç senesi Şevvâlinin on birinde "1 Temmuz sene 206 "yüz guruş maʿâşla odacılığına ve üç yüz dokuz senesi Rebiʿü'l-âhirinin on birinde "1 Teşrîn-i sânî sene 207" üç yüz guruş maʿâşla idâre-i mezkûra kapıçukadârlığına nakletmiştir.
İstabl-ı ʿâmire Müdüriyet-i ʿâliyesinden hidmetçisini ve gayreti Tahrîr ve Hazîne-i Hassâ-i Şahâne Nezâret-i Celîlesinde tasdîk kılınmıştır. Hidmetiyle kemmiyet maʿâşına dâ'ir kuyûd kılınmak derkârını hâvî mezkûre ve Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyenin sûret-i musaddakası asl-ı tercüme-i hâl varakasıyla mahfûzdur. Fî 18 Receb sene 313 Fî 23 Kânûn-ı evvel sene 311. Temme.

Mûmâ ileyh maʿâşı bin üç yüz on altı senesi Rebiʿü'l-âhirinin yirmisinde 26 Ağustos sene 214 dört yüz guruş iblâğ edildiği Hazîne-i Hâssa-i Şahâne Sicilli Şuʿbesinde 14 Teşrîn-i evvel sene 314 târihli vukûʿât pusulasında gösterilmiştir. Mûmâ ileyh sene-i merkûmun Cemâziye'l-âhiresinin beşinde Almanya devleti tarafından (Agel Roj) nişanının bir kıtʿa madalyası ihdâs olunduğu mezkûr şuʿbesinin 15 Şevvâl sene 316 târihli vukûʿât pusulasında gösterilmiştir. Temme.

Mûmâ ileyh maʿâşı bin üç yüz on dokuz senesi Cemâziye'l-evvelînin selhinde 1 Cemâziye'l- evvel sene 317 beş yüz guruşa iblâğ olunarak hüsn-i hidmetine mebnî bin üç yüz yirmi bir senesi Zilkaʿdesinin onunda beşinci rütbeden mecidî nişân-ı zîşânı ihsân buyrulduğunu şuʿbe-i mezkûrenin 20 Mayıs sene 322 târihli vukûʿât pusulasında bildirilmiştir. Mûmâ ileyh 14 Şaʿbân sene 320 târihli saltanat üzerine icrâ kılınan tenbîkâtda üç yüz guruş maʿâşla hidmet-i mezkûrede ibkâ ve 20 Haziran sene 329 târihinde maʿâşı üç yüz elli guruş iblâğ edildiği Hazîne-i Hassa Müdüriyet-i ʿUmûmîyesinde 14 Ağustos sene 329 târihli vukûʿât pusulasında muharrerdir. 28 Cemâziye'l-evvel sene 329 Kastamonu.[110]

4.53. Mehmed Şükrü Efendi

[110]BOA. DH. SAİD. d.,67/145.

Mehmed Şükrü Efendi Ahmed Efendinin oğludur. Bin iki yüz seksen sekiz sene-i hicriyesi (sene-i mâlî 1287) Kastamonu vilâyetinin Taşköprü kasabasında tevellüd etdiği Nüfûs Tezkire-i ʿOsmaniyyesinin sûret-i musaddakasında muharrerdir. Kazâ-i mezkûre sıbyân mektebinde Mukaddemât-ı ʿUlûmı okuduktan sonra mekteb-i rüşdiyede müretteb ʿulûm ve fünûnı bit-tahsîl ʿaliyyü'l âʿlâ iʿtibâriyle şahâdetnâme almıştır. Türkçe okur yazar. Bin üç yüz sekiz sene-i hicriyesinde (sene-i mâliye 1307) mülâzemetle Taşköprü kazâsı Sicill-i Nüfûs Kalemine girip üç yüz on dört senesi Zilkaʿdesinin on birinde (1 Nisan sene 313) yüz yirmi beş guruş maʿâşla kazâ-i mezbûr nüfûs kitâbetine taʿyîn olunmuştur. Kazâ-i mezkûr kâ'im-i makâmlığından ve Kastamonu vilayeti Nüfûs Nezâretiyle vâliliğine tercüme-i hâlinde münderecâtı ve Dâhiliye Nezâreti Nüfûs ʿUmûmiye Müdüriyetinden maʿâşıyla me'mûriyyeti tasdîk kılınmıştır. Nüfûs Tezkire-i ʿOsmaniyyesinde Taşköprü kazâsı Nüfûs Me'mûriyyetinde ve mekteb-i rüşdiye şahâdetnâmesinde kazâ-i mezkûr Meclis-i İdâresinde musaddaka sûretleri usûl-i tercüme-i hâliye Dâhiliye Sicill-i Ahvâl Şuʿbesinde mahfûzdur. 27 Rebiʿü'l-evvel sene 324 ve 8 Mayıs sene 322 Temme.

Mûmâ ileyh 19 Teşrîn-i sânî sene 325 târihinde icra kılınan iki yüz elli guruş maʿâşla kitâbet-i mezkûrede ibkâ edilip iktidârı ve liyâkatı mücerreb olmasına mebnî 20 Şubat sene 329 târihli dört yüz guruş maʿâşla kazâ-i mezkûr nüfûs me'mûriyyetine bit'taʿyîn işe mübâşeret eylediği ol-bâbdaki tenbîk defteriyle Kastamonu vilâyetinin 2 Şaʿbân sene 330 târihli tahrîrâtından anlaşılmıştır. 24 Şaʿbân sene 330.[111]

4.54. Mehmed Şükrü Efendi

Mehmed Şükrü Efendi Zonguldak telgraf ve posta merkezi müvezziiʿ Ahmed Tahîr Efendinin oğludur. Bin üç yüz yedi sene-i hicriyesinde sene-i mâliye 1316 Kastamonu vilâyetinin Taşköprü kasabasında tevellüd eylediği Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesi sûret-i musaddakasında muharrerdir. Sıbyân mektebinde Mukaddemât-ı ʿUlûm ve vilâyet-i müşârün ileyhada Ereğli kazâsı mekteb-i rüşdiyesinde müretteb dersleri bit'tahsîl aʿlâ derecede şahâdetnâme ile neş'et etmiştir. Türkçe ve Fransızca okur yazar olduğu tercüme-i hâlinde mestûrdır. Bin üç

[111]BOA. DH. SAİD. d.,118/389.

yüz yirmi dört sene-i hicriyesinde Zonguldak Telgraf ve Posta Merkezine mülâzemetle girip üç yüz yirmi beş senesi Muharremin on birinde 11 Şubat sene 322 üç yüz guruş muvakkat maʿâşla vilâyet-i müşârün ileyhada Ereğli kazâsı Telgraf ve Posta Merkezi muhâbere meʾmûriyyetine bitʾtaʿyîn tahlîfi icrâ kılınmıştır. Posta ve Telgraf Nezâretinden vazîfesine yoluyla devâmı tasdîk olunmuştur. Meʾmûriyet-i nezâret-i müşârün ileyha Sicill ve Muhâsebe Kalemleri kaydına mutâbık olup Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesiyle mekteb-i rüşdiye şahâdetnâmesi sûretleri ve Fransızca varaka-yı imtihâniyyesi asl-ı tercüme-i hâl varakasıyla beraber nezâret-i müşârün ileyha ile ahvâl-i şuʿbesinde mahfûzdur. 17 Muharrem sene 326 7 Şubat sene 323. Temme.[112]

4.55. Mehmed Tayyib Efendi

Hacı Mehmed Tayyîb Efendi Taşköprü kazâsı Meclis-i İdâresi Aʿzâsından Zeynelʿâbidîn Efendinin oğludur. Bin iki yüz elli dört sene-i hicriyesi evâilinde Kasaba-i mezbûrede tevellüd etmiştir. Sıbyân mektebinde ve Fâtih Câmiʿ-i şerîfinde tekmîl-i nüsah idüp icâzetnâme almıştır. Türkçe okur yazar. ʿArabîye âşinâdır. Seksen dört sene-i hicriyesi evâsıtında otuz yaşında olduğu hâlde beş yüz guruş maʿâşla İstanköy kazâsı Mekteb-i Rüşdiyesi Muʿallimliğine duhûl edip on dört mâh sonra biʾl-istiʿfâ infisâl eylemiş ve doksan beş sene-i hicriyesi evâhirinde yine o kadar maʿâşla Gekbüze kazâsı Mekteb-i Rüşdiyesi Muʿallimliğine meʾmûr ve bir sene müdürün kezâlik istiʿkâen mütehassılı olarak üç yüz iki senesi Zilhiccesinin yirmi üçünde dört yüz guruş maʿâşla Taşköprü kazâsı Aʿşâr Anbârı Meʾmûriyyetine taʿyîn olunmuştur. Vazîfe-i meʾmûriyyetine müteʿallık hakkında şikâyet vukûʿıyla taht-ı muhâkemeye alınmıştır. Kazâ-i mezkûr aʿşâr meʾmûriyyetiyle Kastamonu vilâyeti Aʿşâr Nezâretinden ve Aʿşâr ve Ağnâm emânet-i behriyyesinden yazılan mülâhazalara maʿtûfen Mâliye Nezâret-i Celîlesinden muharrer mütâlʿada efendi-i mûmâ ileyh bu misillû meʾmûriyyeti îfâya kifâyeti tasdîk kılınmıştır. Fî 15 Şevval sene 1305 ve Fî 13 Haziran sene 1304 Temme.

[112]BOA. DH. SAİD. d.,146/301.

Mûmâ ileyh Hâcı Mehmed Tayyîb Efendi müddet-i nezâretinin inkızâsı cihetiyle hicrî bin üç yüz beş senesi Muharreminin on dördünde me'mûriyyet-i mezkûreden bittabiʿ infisâl eylemiştir. Mâliye Sicill-i Ahvâl Kaleminden 18 Rebiʿü'l-âhir sene 306 târihli vukûʿât cedvelinde muharrer olduğu vechile teşkîl olunan komisyon-ı mahsûsa maʿrifetiyle mûmâ ileyh rü'yet edilen zaman idâresi muhâsebesinde üç bin dokuz yüz seksen dokuz senesinin zehâir-i mütenevviʿa zimmetini zühr eylemiş isede kendisi hesâbât-ı vakıʿâya kanâʿat etmeyip iʿtirâz eylemekte olmasıyla bunun sürât-i istiʿfâsı için îcâb-ı iʿta mehâkeme derdest-i icrâ ederken husûl olarak netîcenin baʿdehu bildirileceği Kastamonu vilâyeti Meclis-,i İdâresinin 20 Şevvâl sene 306 târihli mazbatasında gösterilmiştir.[113]

4.56. Mehmed Tevfik Efendi

Mehmed Tevfîk Efendi Râşid Efendinin oğludur. Bin üç yüz iki sene-i hicriyesinde "sene-i mâliye 14?01" Taşköprü kasabasında tevellüd etmiştir. Kasaba-i mezkûre mekteb-i ibtidâ'îsinde Mukaddemât-ı ʿUlûm-ı Dîniyyeyi ve mekteb-i rüşdiyede müretteb dersleri baʿde't-tahsîl 23 Temmuz sene 312 târihli ʿaliyyü'l-ʿâlâ derecede şahâdetnâme almıştır. Taşköprü kazâsı Mâlî Kalemine mülâzemetle üç yüz on sekiz üç yüz on dokuz ve üç yüz yirmi bir sene-i mâliyelerinde üç yüz elli ve dokuz yüz elli ve dört yüz guruş ücret-i maktuʿa ile kazâ-i mezkûr Ağnâm ve Hayvânât-ı Ehliye Kitâbetlerinde bulunduktan ve bir müddet dahi banka Sandığıyla Kastamonu banka şuʿbesi mülâzemetlerinde istihdâm olunduktan sonra üç yüz yirmi bir senesi Zilhiccesinin sekizinde "11 Kânûn-ı sânî sene 322" ʿale'l-usûl tahlîfi bi'l-icrâ iki yüz elli guruş maʿâşla Çarşamba banka sandığı refâkatına taʿyîn ve üç yüz yirmi beş senesi Cemâziye'l-evvelînin üçünde "1 Haziran sene 323" ʿaynı maʿâşla Daday Banka Sandığı Me'mûr Refâkatına tahvîl olunarak îfâ-i vazîfeye mübâşeret eylemiştir. Zirâʿat Bankası idâre-i ʿumûmiyesinde mûmâ ileyh îfâ-i vazîfeye istihdâm olduğu tasdîk kılınmıştır. Hidemât-ı sâbıkasında müddet-i istihdâm ve miktar-ı maʿâş ve esbâb-ı infisâl ve berâ'et zimmetini hâvî Taşköprü Mâlî Kaleminin 14 Şubat sene 321 târihli derkenârı ve mekteb-i rüşdiye şahâdetnâmesi ve Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesi ʿaynen görülüp iʿâde kılınmıştır.Çarşamba Banka Sandığı

[113]BOA. DH. SAİD. d.,19/283.

Meclis-i İdâresinin 3 Mayıs sene 323 târihli mazbatası sûret-i usûl-i tercüme-i hâl varakasıyla mahfûz olup hidmet-i hâzırasında îfâ-i vazîfeye târih-i mübâşeretiyle miktar-ı maʿâşı ve tahlîf olunduğu evrâk-ı muhâbereden anlaşılmıştır. Temme. 15 Safer sene 329 Fî 2 Şubat sene 326.[114]

4.57. Mehmed Tevfik Efendi

Mehmed Tevfîk Efendi ʿÂsâkir-i ʿOsmâniyye kolağâlarından müteveffâ ʿAbdülmecîd Efendinin mahdûmudur. Bin iki yüz doksan iki sene-i hicriyesinde "sene-i mâliye 1291" Taşköprü kasabasında tevellüd etmiştir. Kasaba-i mezkûre mekteb-i ibtidâ'îsinde Mukâddemât-ı ʿUlûm-ı Dîniyyeyi ve burasıyla Kastamonu mekteb-i rüşdiye-i ʿaskeriyesinde müretteb dersleri baʿde't-tahsîl "1 Haziran sene 307 ve 11 Şubat sene 319" târihlerinde aʿlâ derecelerde iki kıtʿa rüşdiye şahâdetnâmesi almıştır. Taşköprü kazâsı Zirâʿat Bankası Sandığına bir müddet mülâzemetle üç yüz yirmi senesi Rebiʿü'l-âhirinin on sekizinde "11 Temmuz sene 318" yüz guruş maʿâşla kazâ-i mezkûr Belediye Kitâbetine taʿyîn ve Zilhiccesinin on beşinde "1 Mart sene 319" maʿâşı yüz yirmi guruşa iblâğ olunmuş ise de üç yüz yirmi bir senesi Recebinin altısında "15 Eylül sene 319" efrâd-ı redîfe meyânından taht-ı silâha alınmıştır nâşî infisâl etmiştir hidmet-i ʿaskeriyesi bil-ikmâl mezkûr kazâ Bidâyet Mahkemesi Kalemine devâma başlayarak üç yüz yirmi beş senesi Cemâziye'l-evvelînin yirmi beşinde "23 Haziran sene 323" tahlîfi bil-icrâ iki yüz elli guruş maʿâşla Çerkeş Zirâʿat Bankası Sandığı Muhâsebe Kitâbeti refâkatına taʿyîn olunarak işe mübâşeret etmiştir. Taşköprü kazâsı kâ'im-i makâmlığının mûmâ ileyh ashâb-ı ʿizzet ve kifâyetinden olduğu ve mezkûr bankası idâre-i ʿumûmiyesinden îfâ-i vazîfe eylemekte bulunduğu tasdîk olunmuştur. Hidemât-ı sâbıkasında müddet-i istihdâm ve miktar-ı maʿâş ve keyfiyyet-i infisâl ve berâ'et-i zimmetini hâvî Taşköprü kazâsı Meclis-i İdâresinin 11 Haziran sene 323 târihli mazbatası ve Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesi ve mekteb-i şahâdetnâmeleri sûret-i musaddakası ile kazâ-i mezkûr belediye kitâbetinin 28 Mart sene 325 târihli derkenârı asl-ı tercüme-i hâl varakasıyla mahfûz olup hidmet-i hâzırasında îfâ-i vazîfeye târih-i mübâşeretle

[114]BOA. DH. SAİD. d.,177/233.

miktar-ı maʿâşı ve tahlîf olunduğu evrâk-ı muhâbereden anlaşılmıştır. Fî 13 Safer sene 329 Fî 31 Kânûn-ı sânî sene 326.

Mûmâ ileyh üç yüz yirmi dokuz senesi Cemâziye'l-evvelînin beşinde "21 Mart sene 327" beş yüz guruş maʿâşla ʿAyancık banka Sandığı me'mûriyyetine nakledilip hidmet-i sâbıkasınca bir gûnâ zimmet ve ilişiği olmadığı 1 Eylül sene 327 târihli vukûʿât pusulasında muharrerdir. Temme.[115]

4.58. Mehmed Zühdü Ağa

Mehmed Zühdi Ağa Maʿden oğlu saray-ı hümâyûn kapıcılarından mütekâʿîd Feyzi ağanın oğludur. Bin üç yüz üç sene-i hicriyesinde "sene-i mâliye 1301" Taşköprü kazâsının Paşa karyesinde tevellüd etmiştir. Okuyup yazması yoktur. Bin üç yüz yirmi bir senesi Saferinin on altısında "1 Mayıs sene 319" mülâzemet sûretiyle şehzâde merhûm Nureddin Efendi Hazretlerinin kayığına hamlacılar hademesi kayd ve üç yüz yirmi beş senesi Rebiʿü'l-âhîrinin on beşinde "15 Mayıs sene 323" mâliye hazînesinden yüz on dokuz guruş maʿâşla tevâzîfe ve üç yüz yirmi yedi senesi Receb-i şerîfenin onunda "15 Mayıs sene 325" hazîne-i hassâdan iki yüz guruş maʿâşla maʿiyyet-i seniyye kayıklarına hamlacı hademesi taʿyîn edilmiştir. Hamlacılar me'mûrluğundan mûmâ ileyh hidmetini îfâya sâʿî bulunduğu Tenbîk ve Hazîne-i Hassâ-i Şahâne Müdüriyet-i ʿumûmiyesinde tasdîk kılınmıştır. Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesi görülüp iʿâde edilmiş bulunduğu hidemâtla aldığı meʿâşânın miktarı ve târihleri muvâfık kaydolduğu hamlacılar me'mûrlığından tercüme-i hâl varakası zîrine yazılan mülâhazadan anlaşılmış olduğu Hazîne-i Hassâ Sicill-i Şuʿbesinden mürsel 10/ 235 sicill numrolı hülasâda gösterilmiştir. Fî 26 Mart sene 330 Kastamonu.[116]

4.59. Mustafa Asım Efendi

[115]BOA. DH. SAİD. d.,177/207.
[116]BOA. DH. SAİD. d.,194/283.

Mustafâ ʿÂsım Efendi Taşköprü Kâdirî Dergâhı Postnişini Şeyh ʿAbdullah Efendinin mahdûmudur. Bin iki yüz doksan yedi sene-i hicriyesinde sene-i mâliye 1296 Taşköprü kasabasında tevellüd etmiştir. Kasaba-i mezkûre mekteb-i ibtidâ'îsinde Mukaddemât-ı ʿUlûm-ı Dîniyyeyi ve mekteb-i rüşdiyesinde müretteb dersleri okuyarak 23 Ağustos sene 323 târihinde aʿlâ derecede rüşdiye şahâdetnâmesi aldıkdan sonra Dersʿâdetde kâin Bayezid rüşdiye-yi ʿaskeriyesinde ve baʿdehu mekteb-i tıbbiye iʿdâdîsinde birer müddet okuyup mezkûr mekteb-i iʿdâdî-yi tıbbînin ikinci senesinde iken maʿlûliyete mebnî terk-i tahsîl etdiği mekteb müdüriyetinin 10 Cemâziye'l-evvel sene 321 târihli tasdîknâmesinden anlaşılmıştır. Üç yüz yirmi dört senesi Muharreminin dördünde 15 Şubat sene 321 tahlîfi bil-icrâ iki yüz elli guruş maʿâşla Daday Zirâʿat Bankası Sandığı Muhâsebe Kitâbetini refâkatına taʿyîn ve üç yüz yirmi beş senesi Saferinin on dokuzunda 21 Mart sene 323 ʿaynı maʿâşla Taşköprü Sandığı Muhâsebe Kitâbeti refâkâtına tahvîl olunarak işe mübâşeret etmiştir. Zirâʿat Bankası idâre-i ʿumûmiyyesinden mûmâ ileyh îfâ-i vazîfe etmekte olduğu tasdîk olunmuştur. Hidmet-i sâbıkasında müddet-i istihdâm ve miktar-ı maʿâş ve keyfiyyet-i infisâl ve berâ'et zimmetini hâvî Daday Banka Sandığı Meclis-i İdâresinin 18 Mart sene 323 târihli mazbatası ve mekteb-i tıbbiye iʿdâdî Müdüriyetinin 10 Cemâziye'l-evvel sene 321 târihli tasdîknâmesi ve Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesi ve mekteb-i şahâdetnâmesi sûret-i musaddakaları asl-ı tercüme-i hâl varakasıyla mahfûz olup hidmet-i hâzırasında îfâ-i vazîfeye târih-i mübâşeretle miktar-ı maʿâşı evvelce tahlîfi icrâ eylediği evrâk-ı muhâbereden anlaşılmıştır. Fî 8 Zilʿkade sene 328 28 Teşrîn-i evvel sene 326.[117]

4.60. Mustafa Bey

Mustâfâ Bey Boyabâdlı müteveffâ Hasan Ağanın oğludur. Bin iki yüz elli beş sene-i hicriyesinde sene-i milâdi 1255 Taşköprüde tevellüd etmiştir. Mahalle mekteb-i ibtidâisinde ve sûret-i husûsîyede tahsîl eylediği ve Türkçe okuyup yazdığı tercüme-i hâl varakasında mündericdir. Bin iki yüz seksen yedi senesi Zilhiccesinin yirmi birinde 1 Mart sene 87 altmış guruş maʿâşla harem-i hümâyûn melûkâne hademeliğine ve üç yüz yirmi Cemâziye'l-evvelînin on birinde 8 Teşrîn-i sânî sene

[117]BOA. DH. SAİD. d.,174/465.

309 dört yüz guruş maʿâşla şevketmeâb efendimiz hazretlerinin hademesi silkine nakl ve üç yüz on dokuz senesi Muharremin yirmi dokuzunda 5 Mayıs sene 317 maʿâşla iki bin guruşa iblâğ olarak üç yüz yirmi yedi senesi Rebiʿü'l-âhirinin altısında 14 Nisan sene 325 maʿâşıyla ser-şamdânî hazret-i şehriyâri taʿyîn buyrulmuştur. Zî-şânî hazret-i şehriyâri cânibinden mûmâ ileyh hüsn-i hâl ve hidmet-i tenbîk olmuştur. Bulunduğu hidemâtla aldığı meʿâşanın tevârih ve kitâbetini mübeyyin Dârüssâde ağalığından müzeyyel tezkire ile merbûdı ʿilm ve hadd-i asl-ı tercüme-i hâl varakasıyla hıfz ve Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesi ʿaynen gönderilip iʿâde olunmuş ve vukûʿât âhiresi Hazîne-i Hassâ-i Şahânece mazbut kaydından mübâşeret olunmuştur. 7 Kânûn-ı evvel sene 326.

Mûmâ ileyh mukaddimen 30 Şaʿbân sene 1284 târihinde yüz elli guruş maʿâşla zât-ı hazret-i padişâhı hademeliğine kayd ve kabûl olunup maʿâş-ı mezkûr 15 Ağustos sene 285 târihinde iki yüz guruş ve 5 Mayıs sene 303 târihinde üç yüz guruşa iblâğ edildiği ve 8 Teşrîn-i sânî sene 309 târihinde bil-irâde muharrer olduğı vechile Hazîne-i Hassâdan dört yüz guruş maʿâş tahsîl kılınmış üzerine sâlifü'z-zikr maʿâşın kıtʿa edildiği bu kere Hazîne-i Hâssa Müdüriyet-i ʿumûmiyesinin 15 Mart sene 328 târihli tezkiresiyle bildirilmekle ʿilâveten tebdîl kılınmıştır. Temme.[118]

4.61. Mustafa Hilmi Efendi

Mustafâ Hilmî Efendi Nefsî Taşköprü kasabasının Debbâğhâne Mahallesi İmâmı Küçükzâde Hâfız Sâlih Efendinin mahdûmudur. Bin iki yüz seksen iki sene-i hicriyesinde sene-i mâliye 1281 Kasaba-i mezkûrede tevellüd eylediği Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesi sûret-i musaddakasında muharrerdir. Kasaba-i mezkûre mekteb-i ibtidâ'îsinde Mubâre-ü ʿUlûm-ı Dîniyyeyi ve mekteb-i rüşdiyesinde müretteb dersleri baʿde't-tahsîl 19 Haziran sene 299 târihinde ʿaliyyül-ʿalâ derecede şahâdetnâme aldıkdan sonra Dersʿâdetde ahûrkapu karîbinde İshak Paşa medresesinde bir miktar ʿArabiyye okumuştur. Bin üç yüz on iki senesi Rebiʿü'l-âhirinin on üçünde 1 Teşrîn-i evvel sene 310 şehr-i Ramâzânın on dördünde 29 Şubat sene 310 Kale-i Sultâniyye sancağı Zirâʿat Bankası şuʿbesine mülâzemetle devâm

[118]BOA. DH. SAİD. d.,175/457.

ederek bin üç yüz on üç senesi Saferinin dokuzunda 20 Temmuz sene 311 beş yüz guruş maʿâşla Mihaliç kazâsı Zirâʿat Bankası Sandık Emini Muhâsebe Kitâbetine taʿyîn kılındığı hâlde şehr-i mezkûrun yirmisinde 31 Temmuz sene 311 bilâ-istiʿfâ infisâl etmiştir. Şehr-i Şaʿbânın yirmi sekizinde "1 Şubat sene 311" dört yüz guruş maʿâşla Kırşehir sancağı Zirâʿat Bankası şuʿbesi meʾmûr muʿavinliğine bitʾtaʿyîn-i tahlîfe olarak îfâ-i vazîfeye mübâşeret eylemiştir mezkûr Banka Müdüriyet-i ʿUmûmiyyesinden yazılan mülâhazada mûmâ ileyh îfâ-i vazîfe eylemektedir denilmiştir. Sâlifüʾz-zikr Kale-i Sultâniyye banka şuʿbesine mülâzemetle Mihaliç kazâsı Muhâsebe Kitâbetinde müddet-i istihdâmını ve kezâlik kitâbet-i mezkûrede miktar-ı maʿâş ve sebeb-i infisâl ve berâʾet zimmetini hâvî mahalleri banka şuʿbe ve Sandığı Meclis-i İdârelerinin mazbataları ve mekteb-i rüşdiye şahâdetnâmesi ve Tezkire-i ʿOsmâniyyesi sûret-i musaddakaları ʿaynen görülüp iʿâde kılınmıştır. Ve hidemât-ı hazırası müʿşire îfâ-i vazîfeye târih-i mübâşereti evrâk-ı muhâbereden müsbât olmuştur. Fî 11 Receb sene 317 Fî 3 Teşrîn-i sânî sene 315 Temme.

Mûmâ ileyh bin üç yüz on beş senesi Rebiʿüʾl-âhirinin yirmi beşinden 11 Eylül sene 313 Şaʿbânının on sekizine kadar 31 Kânûn-ı sânî sene 313 yüz kırk guruş hums maʿâşla Kırşehir Zirâʿat Bankası şuʿbesi meʿmûr vekâletinde bulunup şehr-i mezkûrun on dokuzunda 1 Şubat sene 313 şuʿbe-i muʿâmelâtının kazâ Sandığı hâline ihrâc olunmuştur. Nâşî meʾmûr muʿâvinliği nâmı sûret-i Muhâsebe Kitâbetine tahvîl olunmuş bin üç yüz on yedi senesi Rebiʿüʾl-âhirinin beşinde 31 Temmuz sene 315 ve şehr-i banka kitâbetinden infisâl ve Cemâziyeʾl-âhiresinin sekizinde 1 Eylül sene 315 altı yüz guruş maʿâşla sâlifüʾz-zikr Malkara Banka Kitâbetinde îfâ-i vazîfeye mübâşeret etmiş olduğu ve üç yüz on dokuz senesi Cemâziyeʾl-âhiresinin dokuzunda 10 Eylül sene 317 bin guruş maʿâşla Zirâʿat Bankası müfettiş muʿâvinliğine tahvîl olunup hidemât-ı sâbıkası olan Kırşehir meʾmûr vekâletiyle meʾmûr muʿâvinliğinden ve muhâbere kitâbetinden beri elzem olduğu Kırşehir sancağı Malkara kazâsı Meclis-i İdârelerinden 15 Kânûn-ı evvel sene 314 ve 5 Eylül sene 315 ve 15 Ağustos sene 317 tarihli mazbatalarından ve hidmet-i cedîdesinde îfâ-i vazîfeye târih-i mübâşeretle miktar-ı maʿâşı evrâk-ı muhâbereden müsbât olduğu Zirâʿat Bankası Müdüriyet-i ʿUmûmiyyesinin 16 Ağustos sene 319 tarîhlu vukûʿât pusulasında gösterilmiştir. Temme.

Mûmâ ileyh bin üç yüz yirmi iki senesi Rebiʿü'l-âhirinin yirmi dokuzunda nikelden maʿmûl Hamîdiye Hicaz Demiryolu Madalyası ihsân buyrulduğı ʿaynen görülüp iʿâde kılınan berât-ı hümâyûndan anlaşıldığı idâre-i merkûmenin (8 Mayıs sene 322) târihli vukûʿât pusulasıyla bildirilmiştir. Temme.

Mûmâ ileyh maʿâşı bin üç yüz yirmi dört senesi Cemâziye'l-evvelînin yirmi ikisinde "1Temmuz sene 322" bin iki yüz guruşa iblağ edildiği 13 Teşrîn-i sânî sene 323 târihli vukûʿât pusulsında muharrerdir. Mûmâ ileyh bin üç yüz yirmi beş senesi Zilhiccesinin onunda 1 Kânûn-ı sânî sene 323 bin beş yüz guruş maʿâşla müfettişliğe terfiʿ ve maʿaşı üç yüz yirmi yedi senesi Zilkaʿdesi gurresinde 1 Teşrîn-i sânî sene 325 iki bin guruşa bil-iblâğ ikinci sınıf müfettişliğine tahvîl edildiği 19 Teşrîn-i sânî sene 324 ve 2 Kânûn-ı sânî sene 325 târihli vukûʿât pusulasında bildirilmiştir. Temme.[119]

4.62. Mustafa Hulusi Efendi

Mustafâ Hulûsi Efendi Mehmed Efendinin mahdûmudur. Bin iki yüz seksen beş sene-i hicriyesinde sene-i mâliye 1284 Taşköprü kazâsında tevellüd eylediği Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesinde muharrerdir. Kasaba-i mezkûr mekteb-i ibtidâ'îsinde Mukaddemât-ı ʿUlûmı tahsîl ettikten sonra Dersʿâdete ʿazîmetle Bayezid caʿmi-i kebîrinde tertîb üzere ʿulûm-ı âliye ve ʿâliyye-yi tedrîs edip icâzetnâme ahz etdiği gibi Mekteb-i Hukûk-ı Şâhâneden dahî ʿalâ derecede bir kıtʿa şahâdetnâme istihsâl eylemiştir. ʿArabî tekellüm eylediği tercüme-i hâl varakasında gösterilmiştir. Türkçe okur yazar. Bin üç yüz dört senesi Muharreminin ikisinde "1 Haziran sene 312" mülâzemetle Dersʿâdet Bidâyet Mahkemesi birinci hukûk dâ'iresi kalemine dâhil olarak bin üç yüz on dört senesi Rebiʿü'l-âhiresinin üçünde "31 Ağustos sene 312" bin guruş maʿâşla ve İntihâb Komisyonu kararıyla Suriye vilâyeti merkez Bidâyet Mahkemesi birinci müstentıklığına taʿyîn kılınmış ve usûl-i mukaddemesiyle emr-i tahlîfi icrâ edilmiştir. Efendi-i mûmâ ileyh bin üç yüz on dört senesi Şevvalinin dokuzunda "1 Mart sene 313" icrâ kılınan te'cîlâtdan dolayı maʿâşı dokuz yüz guruşa tenzîl etmiş ve bin üç yüz on beş senesi Cemâziye'l-evvelînin on dokuzunda "4

[119]BOA. DH. SAİD. d.,98/57.

Teşrîn-i evvel sene 313" bin seksen guruş maʿâşla ve terfiʿ sûretiyle Haleb vilâyeti Mahkemesi birinci müstentıklığına tahvîl-i meʾmûriyyet eylemiştir. Dersʿâdet-i Bidâyet Mahkemesi riyâset-i ûlâsından mûmâ ileyh tercüme-i hâl varakası ve ʿAdliye Nezâret-i Celîlesinden dahî Sicill-i Meʾmûriyyet Müdüriyetinin mühri tasdîk kılınmıştır. Mûmâ ileyh Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesi ve icâzetnâme ile mekteb-i hukûk şahâdetnâmesi sûret-i musaddakaları ve Suriye ser-müstentıklığına taʿyînine dâʾir İntihâb Komisyonu mazbatası tercüme-i hâl varakasıyla birlikde dosyasında mahfûz edildiği meʾmûriyyet-i hâzırasına tâbiʿ taʿyîni ile miktar-ı maʿâşı dahî kayıdda muvâfıkdır. Fî 11 Cemâziyeʾl-evvel sene 324 Fî 20 Haziran sene 322

Mûmâ ileyh encümen-i intihâb meʾmûriyyet-i ʿadliyeden virilen karara ʿatfen ʿAdliye Nezâret-i Celîlesinden vukûʿ bulan eşʿâr üzerine bil-istibdâb şerefsadır olan irâde-i seniyye hazreti hilâfet-penâhi mûcibince bin üç yüz on sekiz senesi Rebiʿü'l-evvelînin yirmisinde 4 Temmuz sene 316 iki bin iki yüz elli guruş maʿâşla Cide Bidâyet Mahkemesi riyâsetine taʿyîn buyrulmuştur. Mûmâ ileyh tahvîl talebinde bulunmasına mebnî encümen-i mezkûreden virilen karara ʿatfen nezâret-i müşârün ileyhden vukûʿ bulan eşʿâr üzerine bilâ-istihdâm şerefsadır olan irâde-i seniyye hazret-i hilâfet-penâhi mûcîbince bin üç yüz yirmi dört senesi Saferinin altısında 17 Mart sene 322 bin iki yüz altmış guruş maʿâşla ʿAkka sancağı Bidâyet Meclisi Cezâ Dâʾiresi Riyâsetine nakl buyrulmuştur.[120]

4.63. Mustafa Sadık Efendi

Mustafa Sâdık Efendi Mülteziminden Hüseyin Ağanın oğludur .Bin iki yüz altmış altı senesi Zilhiccesi evâhirinde Taşköprü Kasabasında tevellüd etmiştir. Sıbyân mektebinde Mukaddeme-yi ʿUlûm-ı Dîniyye ve medresede birer miktar ʿArabî ve Farisî okumuştur. Türkçe okur yazar. Bin üç yüz iki senesi Cemâziyeʾl-âhiresinde otuz altı yaşında olduğu hâlde iki yüz elli guruş ücret-i maktûʿa ile kazâ-i mezkûr Taʿdâd-ı Ağnâm Muharrirliğine ve sene-i merkûme Şevvâli gurresinde üç yüz guruş maʿâşla yine kazâ-i mezbûr Aʿşâr-ı Kul Meʾmûriyyetine taʿyîn kılınmıştır. Vazîfe-i meʾmûresine müteʿallık hakkında şikâyet vukûʿbulmamışdır. Kazâ-i mezkûr aʿşâr meʾmûriyeti vekâletinden ve Kastamonu vilâyeti Aʿşâr Nezâretinden ve Aʿşâr ve

[120]BOA. DH. SAİD. d.,137/295.

Ağnâm Emânetinden yazılan mülâhazalarda ve bunlara maʿtufen Mâliye Nezâret-i Celîlesinden ilâve edilen mütâlʿada mûmâ ileyh aʿşâr kul meʾmûriyyetini îfâyı kifâyeti tasdîk kılınmıştır. Fî 7 Şevvâl sene 1305 ve Fî 5 Haziran sene 1304 Temme.

Mûmâ ileyh Mustafâ Sâdık Efendi bin üç yüz senesi Rebîʿü'l-âhirinin yirmi birinde istifâ'en infisâl eylemiştir.[121]

4.64. Mustafa Sıdkı Efendi

Mustafâ Sıdkı Efendi Mehmed ʿAlî Efendinin mahdûmudur. Bin iki yüz seksen bir sene-i hicriyesinde "1280 sene-i mâliye "Taşköprü kasabasında tevellüd ettiği Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyesinde muharrerdir. Kazâ-i mezkûre mekteb-i ibtidâ'îsinde müretteb dersleri okuyup dersʿâdetde Fâtih medresesinde tekmîl-i nüsah ederek aldığı icâzetnâmesini zâyiʿ eylediği tercüme-i hâl varakasında merkûmdır. Mekteb-i hukuk-ı şahânede bit'tâhsîl kârîbü'l-aʿlâ derecesinde şahâdetnâme almıştır. Türkçe okur yazar. Bin üç yüz on altı senesi Zilkaʿdesinin birinde "13 Mart sene 315" mülâzemet sûretiyle Bidâyet ve Ticâret mahkemesine devâm etmiş ve Dersʿâdete gelerek mekteb-i hukuk-ı şahâneden kârîbü'l-aʿlâ derecede şahâdetnâme istihsâl etmiş üzerine bin üç yüz on sekiz senesi Rebiʿü'l-evvelînin yirmi üçünde "8 Temmuz sene 316" beş yüz kırk guruş maʿâşla Taşlıca sancağı Bidâyet Mahkemesi Müstentıklığına bit'taʿyîn usûl-i muʿazere-yi vechile emr-i tahlîfi icrâ kılınmıştır. Mekteb-i Hukuk-ı Şahâne Müdüriyetinden mûmâ ileyh tercüme-i hâl varakası münderecâtı ve ʿAdliye Nezâret-i Celîlesinin Sicill Meʾmûriyyet Müdüriyetinden mühri tasdîk edilmiştir. Mûmâ ileyh Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesi sûret-i musaddakasıyla mekteb-i hukuk şahâdetnâmesi sûret-i musaddakaları ve Taşlıca müstentıklığına taʿyîni hâvî İntihâb Komisyonundan 8 Temmuz sene 316 târihli mazbatası tercüme-i hâl varakasıyla birlikde dosyasında mahfûz olduğu gibi meʾmûriyyet-i mâliyesine târih-i taʿyîniyle miktar-ı maʿâşına muvâfık kayddır. Fî 14 Rebʿü'l-âhir sene 324 ve Fî 25 Mayıs sene 322 Temme.[122]

[121]BOA. DH. SAİD. d.,19/223.
[122]BOA. DH. SAİD. d.,124/51.

4.65. Mustafa Sıdkı Efendi

Mustafâ Sıdkı Efendi Taşköprü kazâsı Belediye Re'isi esbâk müteveffâ Mehmed ʿAlî Efendinin mahdûmudur. Ricâlzâde denilmekle müteʿarrifdir. Bin iki yüz seksen bir sene-i hicriyesinde sene-i mâlîye 1280 Taşköprü kasabasında tevellüd etdiği Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesinde muharrerdir. Kazâ-i mezkûr mekteb-i ibtidâ'isinde Mübâreʿi ʿUlûmı ve üç sene kadar dere mekteb-i rüşdiyesinde müretteb dersleri okuduktan sonra Dersʿâdete gelerek Çirçirde Hasanzâde Medresesinde Fatih Câmii-i şerîfi dershânelerinden müteveffâ ʿAbdullah Rüşdi Efendiden ʿulûm-ı ʿâliye ve âliye-yi tahsîl ile icâzetnâme ile âhîran Mekteb-i Hukûk-ı Şahânede ikmâl-i tahsîl ederek 10 Ağustos sene 314 târihinde karîbü'l-aʿlâ dereceden me'zûniyet rû'usı almıştır. Zikrolunan me'zûniyet rû'usıyla târih ve mahalli velâdeti tatbîk edilen Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesi ʿaynen görülerek iʿâde ve müteveffâ ʿAbdullah Rüşdi Efendiden icâzetnâme aldığını (…) Fâtîh Dersiammlarından Mehmed Rahmi ve ʿAbdullah Munîb ve (…) tevvâb talebesinden Mehmed Sâdık Efendiler tarafından tanzîm ve zîrî varakasıyla birlikde muhâfaza edilmiştir. Fî Zilhicce 5 sene 314 4 Kânûn-ı sânî sene 322.[123]

4.66. Mustafa Şevki Efendi

Mustafa Şevkî Efendi Taşköprü kazâsı ahâlisinden ve tüccardan Zâimzâde müteveffâ Mustafa Efendinin mahdûmudur. Bin iki yüz seksen altı senesi Cemâziye'l-âhiresinde "15 Ağustos sene 1285 "Taşköprü kasabasında tevellüd eylediği Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesi sûret-i musaddakasında muharrerdir. Kazâ-i mezkûre sıbyân mektebinde Mukaddemât-ı ʿUlûm-ı Dîniyyeyi tahsîl ve Boyâbâd kazâsı mekteb-i rüşdiyesine girip ikmâl-i tahsîl ile şahâdetnâme ahzetmiştir. Türkçe okur yazar. Bin üç yüz bir senesi Şevvâlinin onunda "20 Temmuz sene 1300" bin iki yüz guruş ücret-i maktûʿa ile Taşköprü kazâsı Emânet-i Aʿşâr-ı Kul Kitâbetine taʿyîn edilip sene-i merkûm Zilhiccesinin selhinde "Teşrîn-i evvel sene 300" ikmâl-i me'mûriyyetle üç yüz iki senesi Muharreminin dokuzunda "17 Teşrîn-i evvel sene 1300" yüz kırk guruşa tasnif-i maʿâş ile kazâ-i mezkûr Aʿşâr ve Ağnâm İkinci Kitâbeti vekâletine

[123]BOA. DH. SAİD. d.,122/313.

taʿyîn olunup asillik vürûdıyla sene-i merkûme Cemâziye'l-âhiresi selhinde "4 Nisan sene 1301" infikâk etmiş ve üç yüz altı senesi Saferinin on altısında 10 Teşrîn-i evvel sene 304 yüz seksen guruş maʿâşla kazâ-i mezkûr Tahrîrât Kitâbetine taʿyîn edilmiş ve üç yüz sekiz senesi Şevvâlinin yirmisinde "16 Mayıs sene 303" kazâ-i mezkûr Meʿârif Komisyonu Kitâbeti ve üç yüz on iki senesi Saferinin on altısında "6 Ağustos sene 310" Meclis-i İdâre-i kazâ nezdinde müteşekkil Müddeʿî ʿUmûmîliği Muʿâvinliği fahrî sûretle üç yüz on üç senesi Ramâzân-ı şerîfinin on dördünde "15 Şubat sene 1311" yüz guruş maʿâş ile kazâ-i mezkûr mekteb-i rüşdiyesi rikʿa muʿallimliği ʿuddesine ʿilâveten me'mûriyyet edilip üç yüz on dört senesi Cemâziye'l-âhiresinin on yedisinde 11 Teşrîn-i sânî sene 1312 mahkeme-i mezbûre Müddeʿî ʿUmûmî Muʿâvinliğinden fahrî müstentıklığına ve üç yüz on beş senesi Zilkaʿdesinin gurresinde "11 Mart sene 314" mahkeme-i mezkûre müstentıklığına tekrâr Müddeʿî ʿUmûmî Muʿâvinliğine taʿyîn ve tahvîl kılınmış ve üç yüz on yedi senesi Recebinin onunda "1 Teşrîn-i sânî sene 1315" üç yüz kırk altı guruş maʿâş ile Niğde sancağı Meclis-i İdâresi baş kitâbetine tahvîl-i me'mûriyyet itmesine mebnî Taşköprü kazâsı Tahrîrât ve Meârif Me'mûriyyeti Kitâbetiyle mahkeme-yi mezbûre Müddeʿî ʿUmûmî Muʿâvinliğinden ve mekteb-i rüşdiye rikʿa muʿallimliğinden infikâk ederek sene-i merkûme Recebinin yirmi dokuzunda "20 Teşrîn-i sânî sene 1315" mahall-i me'mûriyyet cedîdesi olan tezkireden işe mübâşeret etmiştir. Mûmâ ileyh hey'et ve iktidârı Tezkire-i hassâ kaleminden yazılan mülâhazada tenbîk ve mülâhaza-yı mezkûre Konya vilâyeti Vâliliğine dahî tasdîk kılınmıştır. Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesiyle mekteb-i şahâdetnâmesinin ve mezkûr me'mûriyetlerde müddet-i istihdâm ve miktar-ı maʿâş ve esbâb-ı infisâliyeti mütehassıs olan Taşköprü kazâsı Meclis-i İdâresinin 11 ve 21 Teşrîn-i evvel sene 315 ve Kastamonu vilâyeti Meclis-i İdâresinin 3 Teşrîn-i sânî sene 315 târihli mazbatasının Niğde sancağı Meclis-i İdâresinden musaddaka sûretleri asl-ı tercüme-i hâl varakasıyla mahfûzdur. Fî 16 Zilkâʿide sene 317 Fî 4 Mart sene 316 Temme.

Mûmâ ileyh bin üç yüz on altı senesi Zilkâʿidesinin yirmi üçünde "1 Mart sene 317" beş yüz guruş maʿâşla Konya Nâfiʿa Komisyonu Kitâbetine nakl eylediği Ticâret ve Nâfiʿa Nezâret-i Celîlesi Sicill Şuʿbesinin "27 Ağustos sene 317" târihli vukûʿât pusulasında gösterilmiştir. Temme.

Mûmâ ileyh Niğde sancağı Meclis-i İdâre baş kitâbetindeki maʿâşı bin üç yüz on yedi senesi Şevvâlinin on sekizinde 6 Şubat sene 315 dört yüz on iki guruşa iblâğ edilip sene-i mezkûre Ramâzânının on altısında Kânûn-ı sânî sene 315 bin üç yüz on sekiz senesi Muharreminin beşine kadar 22 Nisan sene 316 ʿilâveten meʾmûriyyet olarak sûret-i fahriyede livâ-i mezkûr Tahrîrât Müdüriyeti vekâletinde ve Mülkiye Müddeʿî ʿUmûmîliğinde istihdâm olunarak şu üç vazîfeyi muharrirliğinde îfâ-i isbât-ı liyâkât etdiği ve mezkûr baş kitâbet maʿâşının Mülkiye Tekâʿüd Sandığına ʿâʾid yüzde beş ve bir ve sâireden zimmet ve ilişiği olmadığı livâ-i mezkûr ile Konya vilâyeti Meclis-i İdârelerinin 28 Mart sene 317 târihli mazbatasında beyân ve tasdîk kılınmıştır. Mûmâ ileyh yedi yüz guruş maʿâşla Zirâʿat Bankası idâre merkeziyesi Tahrîrât Kalemi müsevvid mübeyyizliğine taʿyîn olunmasıyla bin üç yüz yirmi senesi Zilkâʿidesinin yirmisinde 6 Şubat sene 318 işe mübâşeret eylediği Zirâʿat Bankası müdür-i sâniliğinde 17 Mart sene 317 târih ve üç numrolı tezkiresinde beyân kılınmıştır. Mûmâ ileyh 1 Mart sene 317 târihinden 30 Kânûn-ı sânî sene 318 târihine kadar bulunduğu Konya vilâyeti Nâfiʿa Komisyonu Kitâbetinde îfâ-i hüsn-i hidmetle zimmet ve ilişiği olmadığı ve Konyaya irsâl edilen su Komisyonu Kitâbetine dahî biʾl-îfâ nâfiʿca olan evrâk ve defâteri tamamen devr edip ilişiği bulunmadığı nâfiʿa mühendis vekâletinden virilen mezkûreden anlaşıldığı Konya vilâyeti Meclis-i İdâresinin 8 Şubat sene 318 târihli mazbatasında gösterilmiş ve mazbata-i mezkûre komisyonunca baʿdeʾl-mütâlaʿa iʿâde edilmiştir.

Mûmâ ileyh Niğde sancağı Meclis-i İdâre baş kitâbetinde iken hidemât-ı hüsnisine mebnî bin üç yüz sekiz senesi Ramâzân-ı şerîfinin onunda rütbe-i rabia tevcih buyrulmuştur. Mûmâ ileyh maʿâşı üç yüz yirmi iki senesi Cemâziyeʾl-evvelinin on dördünde “14 Temmuz sene 320” yedi yüz elli guruş ve üç yüz yirmi üç senesi Zilhiccesinin sekizinde “21 Kânûn-ı sânî sene 321” bin elli guruş iblâğ edildiği ve mezkûr mübeyyizlikle müsevvidliğine hîn-i taʿyîninde ʿalel-ʿusûl tahlîfi icrâ ve üç yüz yirmi dört senesinin Şevvâlinin on ikisinde “16 Teşrin-i sânî sene 322” ʿünvân meʾmûriyyeti muharrirliğine tahvîl ve maʿâşı üç yüz yirmi altı senesi Rebiʿül-evvelînin on ikisinde “1 Nisan sene 324” bin iki yüz guruş iblâğ ve üç yüz yirmi yedi senesi Saferinin yirmi birinde “1 Mart sene 325” icrâ kılınan tensîkâtda sekiz yüz guruşa tenzîl olunarak ʿünvân meʾmûriyyetinde mübeyyizlikle tahvîl olunduğu ve sene-i merkûme Ramâzânın yedisinde “9 Eylül sene 325” bin guruş maʿâşla birinci

sınıf mübeyyizlikle terfiʿ edildiği “19 Teşrîn-i sânî sene 324 ve” 2 Kânûn-ı sânî sene 325” târihli vukûʿât pusulalarıyla bildirilmiştir. Temme.

Mûmâ ileyh üç yüz yirmi bir senesi Rebiʿül-âhirenin yirmi üçünde rütbe-i sâniye ve üç yüz yirmi iki senesi Saferinin üçünde dördüncü rütbeden mecîdiye nişan-ı zîşânı ve sene-i mezkûre Ramâzânın beşinde terfîʿan rütbe-i sâniye sınıf-ı mütemâyizi tevcîh ve ihsân buyrulduğı Ruus ve berât-ı hümâyûnı münderecâtından anlaşıldığı Müdüriyet-i ʿUmûmiyyenin 21 Kânûn-ı evvel sene 327 târihli vukûʿât pusulasında muharrerdir. 7 Nisan sene 329 İmza.[124]

4.67. Nuh Ağa

Nuh Ağa Abdülkâdîr oğlu Zirâʿadden İbrâhim Ağanın oğludur. Bin üç yüz bir sene-i sene-i hicriyesinde “sene-i mâliye 1300” Taşköprüde tevellüd etmiştir. Okuyup yazması olmadığı tercüme-i hâl varakasında mündericdir. Bin üç yüz on yedi sene-i hicriyesinin on üçünde “11 Mayıs sene 315” telhîs-i evvel kayığına mülâzemeten kaydolunup üç yüz yirmi yedi senesi Receb-i şerîfenin yirmi yedisinde “1 Ağustos sene 325” iki yüz guruş maʿâşla maʿiyyet-i seniyye mülûkâne kayığı hademeliğine taʿyîn edilmiştir. Hamlacılar me’mûrlığından vazîfesini îfâya sâmî bulunduğu tenbîk ve Hazîne-i Hassâ-i Şahâne Müdüriyet-i ʿUmûmiyesinde tasdîk kılınmıştır. Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesi ʿaynen görilüb iʿâde edilmiş ve telhîs-i evvel kayığına târih-i mülâzemetini baş hamlacılar me’mûrlığının derkenârını hâvî müzekkire asl-ı tercüme-i hâl varakasıyla hıfz olunmuş ve hidmet-i hâzırasına târih duhûlüyle miktar-ı maʿâşla Hazîne-i Hassâ-i Şahâne kaydına müstenid bulunmuş olduğu Hazîne-i Hassâ Sicill-i Şuʿbesinden mürsel 10/165 sicill-i numrolu hülâsâda gösterilmiştir. Fî 4 Nisan sene 329 İmza.[125]

4.68. Nuri Efendi

[124]BOA. DH. SAİD. d.,95/125.
[125]BOA. DH. SAİD. d.,196/159.

Nurî Efendi Halîl Ağazâde ʿÖmer Ağânın mahdûmudur. Bin iki yüz yetmiş sekiz sene-i hicriyesinde "sene-i mâliye 1277" Kastamonu vilâyetinin Taşköprü kasabasında tevellüd etmiştir. ʿUlûm-ı ʿArabiyeyi Dersʿâdetde medresesinden ʿArabistanlı Hâcı Emîn Efendiden celâle kadar tedrîs eylediği tercüme-i hâlinde mündericdir. Mekteb-i tıbbiye-yi mülkiyyede müretteb ʿulûm ve fünûnı tahsîl ederek 8 Mart sene 306 târihli ve üç yüz on dokuz numrolı vesîkada hâ'izdir. Frengi Risâlesi nâmıyla te'lîf etdiği eseri ruhsat-ı resmiyye ile tabʿ ve neşrettirilmiştir.

Dersʿâdetde bilâd-ı selâse icrâ-i me'mûriyyet itmek üzere bin üç yüz sekiz senesi Muharremi gurresinde "1 Ağustos sene 306" dokuz yüz elli guruş ücretle ikinci dâ'ire-yi belediye tabâbetine taʿyîn ve 17 Eylül sene 306 târihinde altı yüz guruş maʿaşla Zaferanbolu kazâsı Belediye Tabâbetine tahvîl edilip 30 Eylül sene 306 târihinde dâ'ire-i tabâbetden mübâʿadet ve 1 Teşrîn-i evvel sene 306 târihinde Zaferanboluda îfâ-i vazîfeye mübâşeretle mahallince Taşköprü kazâsı Belediye Tabâbetine tahvîl edilmesine mebnî 25 Kânûn-ı sânî sene 309 târihinde Zaferanboludan infisâl etmiş ise de yine mahallince mezkûr ol-miktar maʿâşla Günferi sancağı gurebâ hastahânesi tabâbetine nakl edilmekle 1 Mart sene 310 târihinde burada îfâ-i vazîfeye mübâşeret etmiş ve 5 Mayıs sene 315 târihinde me'mûriyyeti tasdîk kılınmıştır. 7 Kânûn-ı evvel sene 310 târihinde başkaca sekiz yüz guruş maʿâşla livâ-i mezkûr belediye tabâbetinde ʿilâve-i me'mûriyyet edilmiş ise de zikrolunan hastahâne tabâbetine 1 Mart sene 311 târihinden nihâye Şubat sene 313 târihine kadar yüz yirmi guruş zammı maʿâş ve vekâlet sûretiyle îfâ eylemiş ve vazîfe-i me'mûresince müşâhede olan müsâvî-i ahvâlinin nâşî tebdîli Kastamonu vilâyetinden eşʿâr olunması üzerine 24 Eylül sene 314 târihinde ʿazl olunup 17 Teşrîn-i evvel sene 314 târihinde vazîfesinden infisâl etmiş ve ahîrân vilâyet-i mezkûrece icrâ kılınan tahkîkât neticesinde mütâbakat ve baʿzı me'mûriyyetin celb-i hoşnûdîsine muvaffak olamadığı eşʿârdan ve efʿâya bâʿîs olduğu anlaşılmakla vilâyet-i müşârün ileyhâdan vukû bulan inşâ üzerine 16 Kânûn-ı sânî sene 314 târihinde bin guruş maʿâşla Bolu sancağı Belediye Tabâbetine taʿyîn kılınarak 1 Mart sene 315 târihinde îfâ-i vazîfeye mübâşeret ve 30 Nisan sene 317 de istiʿfâen infisâl etmiş ve âhiran istiʿfâden nukûl edip 27 Haziran sene 317 târihinde me'mûriyyetinde îfâ edilmiş ise de tekrâr vazîfesine mübâşeret itmeksizin 13 Teşrîn-i evvel sene 317 târihinde bin beş yüz guruş maʿâş ve beş yüz guruş eczâ esmânı tahsîsâtıyla Adana vilâyeti seyyar frengi tabâbetine bit-taʿyînine îfâ-i vazîfeye mübâşeret itmeksizin 16

Kânûn-ı sânî sene 317 de bin guruş maʿâş ve bin guruş eczâ esmânı tahsîsâtıyla ve Domaniç nâhiyesi seyyar frengi tabâbetine tahvîl me'mûriyyetiyle 22 Kânûn-ı sânî sene 317 târihinde îfâ-i vazîfeye mübâşeret eylemiş ve 26 Ağustos sene 320 de on beş gün ve 24 Mart sene 323 de on beş gün müddetlerle terhîsi ve 27 Haziran sene 325 târihinde altı yüz guruş müteferrika ile ikinci ve dördüncü dâ'ire-yi belediyeler hıfz-ı sıhhâ müfettişliğine nakl edilerek 20 Temmuz sene 325 târihinde Domaniç den infisâl etmiş ve 15 Eylül sene 325 târihinde bin dört yüz guruş maʿâşla hıfz-ı sıhhâ ʿumûmiyye müfettişliğine tahvîl ve 19 Eylül ?? târihinde Dahiliye Nezâret-i Celîlesince me'mûriyyeti tasdîk kılınmıştır. Üç yüz sekiz senesi Cemâziye'l-âhiresinin sekizinde rütbe-i sâlise ve üç yüz on senesi Zilkaʿdesinin sekizinde beşinci rütbeden Mecîdî nişân-ı zîşânı ve üç yüz yirmi bir senesi Rebiʿü'l-âhirenin on altısında rütbe-i sâniye sınıf-ı sâniyesi ile telzîf buyrulmuştur. Hidemât-ı mebsûdiye târih-i taʿyîn ve mübâşeret ve infisâliyle miktarı maʿâşâta ve mahsûsât ve esbâb-ı infisâli umûr-ı tıbbiye-i mülkiyye Sicill-i Ahvâl Müdüriyetinin tercüme-i hâl varakası zîrîne muharrer derkenârından anlaşılmış ve Günfereden berâʿet-i zimmet ve hüsn-i hidmetini ve Boluda hoşnûd-ı ʿumûmî kazandığı ve Ertuğrul sancağıyla Kulpazarı ve Pazarcık ve yüz otuz nevâhiyesinde hüsn-i hidmeti görüldüğünü müttefikan mecâlisi idâre-i mahalle ile hey'et-i belediye ve ʿaskeriyesinin 19 -20 -21 Teşrîn-i evvel sene 314 ve 24 -25 Kânûn-ı sânî sene 309 ve 16 Mayıs sene 317 Teşrîn-i evvel sene 313 ve 25 Kânûn-ı sânî sene 308 ve 4-15 Şubat sene 308 ve 4 Ağustos sene 325 ve 7 Kânûn-ı sânî sene 323 ve 4 Eylül sene 306 ve 7 Şubat sene 307 ve Şubat sene 309 ve 19 Şubat sene 308 târihli mezâbıtı ve rütbe ve nişân Ruus ve berât-ı hümâyûnlarıyla diploma ve Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyye sûret-i musaddakası ve risâle-i matbuʿasının bir nüshâsı idâre-i ʿumûmiyede hıfz edilmiştir. 27 Muharrem sene 329. 16 Kânûn-ı sânî sene 326.[126]

4.69. Osman Ağa

ʿOsman Ağa Bekir oğlu zirâʿadden Selim Ağanın oğludur. Bin üç yüz sene-i hicriyesinde "sene-i mâliye 1299" Taşköprü Çaylak karyesinde tevellüd eylemiştir.

[126]BOA. DH. SAİD. d.,177/55.

Okuyup yazmağa muktedir olmadığı tercüme-i hâl varakasında mündericdir. Bin üç yüz on sekiz senesi Rebiʿü'l-evvelînin on birinde "9 Mart sene 326" iki yüz guruş maʿâşla maʿiyyet seniyye mülûkâne kayıklarına hamlacı hademesi kaydolunmuştur. Hamlacılar me'mûrlığına mûmâ ileyh hidmet-i îfâya sâʿî eylemekte bulunduğu tenbîk ve Hazîne-i Hassâ-i Şâhâne Müdüriyet-i ʿUmûmiyyesinden tasdîk kılınmıştır. Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesi ʿaynen görülüp iʿâde edilmiş ve bulunduğu hidmete târih-i duhûliyle aldığı maʿâşın miktar-ı muvâfık kaydolduğu hamlacılar me'mûrlığından defter-i mezkûre zîrîne yazılan tasdîkden anlaşılmış olduğu Hazîne-i Hassâ Sicill-i Şuʿbesine mürsel 10/ 187 sicill numrolı hülâsada gösterilmiştir. Fî 15 Mart sene 329 Kastamonu.[127]

4.70. Ömer Lütfü Efendi

ʿÖmer Lütfi Bey zirâʿatden Hacı ʿAbdullah Efendinin oğludur. Yazıcızâde denilmekle müteʿârrifdir. Bin iki yüz seksen beş sene-i hicriyesinde "sene-i mâliye 1285" Taşköprü kasabasında tevellüd etdiği Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesinde muharrerdir. Kasaba-i mezkûre rüşdiye mektebinde okuduktan sonra mekteb-i mülkiyye-yi iʿdâdî ve ʿâlî kısımlarında ikmâl-i tahsîl ile iʿdâdîden 20 Temmuz sene 311 ve ʿâliyeden 30 Haziran sene 314 târihli karîbü'l-ʿalâ derecelerden iki kıtʿa şahâdetnâme almıştır. Türkçe kitâbet eylediği ve Fransızcaya âşinâ olduğu tercüme-i hâl varakasında mestûrdır. Bin üç yüz on altı senesi şehr-i Rebiʿü'l-evvelînin on beşinde 22 Temmuz sene 314 bil-irâdesine bin guruş maʿâşla mabeyn-i hümâyûn kitâbetine bit-taʿyîn maʿâşı üç yüz on sekiz senesi şehr-i Rebiʿü'l-evvelînin on üçünde 28 Haziran sene 316 bin beş yüz guruşa ve üç yüz on dokuz senesi Cemâziye'l-âhiresinin yirmi ikisinde 27 Eylül sene 317 iki bin guruşa ve üç yüz yirmi dört senesi Recebinin ikisinde 9 Ağustos sene 322 üç bin guruşa iblâğ olunmuş ve üç yüz yirmi altı senesi Zilhiccesinin yirmi birinde 1 Kânûn-ı sânî sene 324 bil-irâdesine hidmetden ʿafv buyrulmuştur. Bin üç yüz on altı senesi Şevvâlinin ikisinde rütbe-i sâlise ve üç yüz on yedi senesi Şevvâli gurresinde terfiʿan sâniye ve dördüncü ʿOsmânî ve üç yüz on sekiz senesi Zilhiccesinin dokuzunda üçüncü Mecîdî nişânları ve üç yüz on dokuz senesi şehr-i Ramâzân-ı şerîfi selhinde terfiʿan rütbe-i sâniye

[127]BOA. DH. SAİD. d.,195/425.

sınıf-ı mütehayyizi ve üç yüz yirmi senesi Cemâziye'l-evvelînin yirmi dokuzunda üçüncü ʿOsmânî ve üç yüz yirmi bir senesi şehr-i Ramâzân-ı şerîfenin yirmi dokuzunda ikinci Mecîdî nîşânları ve üç yüz yirmi senesi Zilhiccesinin dokuzunda rütbe-i evveli sınıf-ı sânîsi ve üç yüz yirmi beş senesi şehr-i Ramâzân-ı şerîfenin yirmi yedisinde ikinci rütbelerden ʿOsmânî nişânı tevciye ve ihsân buyrulmuştur. Mabeyn-i hümâyûn baş kitâbetinden yazılan mülâhazalardan mûmâ ileyh kemâl-i ehliyyet ve istikâmetle îfâ-i me'mûriyyet etdiği tasdîk edilmiştir. Me'mûriyyet-i mezkûrede müddet-i hidmet ve miktar-ı maʿâşı ve zamâimiyle me'mûriyyetinden ʿafvı târihi Hazîne-i Hassâ Nezâretinden 10 Kânûn- ı sânî sene 324 târihli tezkiresiyle melfûfî kayd pusulasından ve hâ'iz ve haml olduğu rütbe ve nişânlarının tavsiye ve ihâta târihleri Teşrifât-ı Dîvân-ı Hümâyûnun 13 Kânûn-ı sânî sene 324 târihli müzekkire-i müzeyyilesinden ve rütbe-i sâlise ile ikinci Mecidiye nişânı Ruus ve berâ'et-i hümâyûndan anlaşılıp bunlarla mekteb-i şahâdetnâmeleri târih ve mahalli velâdetini mutazammın Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesi Sicill-i Ahvâl-i İdâre-i ʿOsmâniyyesince ʿaynen görülerek kendisine iʿâde edilmiştir. Fî 9 Muharrem sene 1327 Fî 19 Kânûn-ı sânî sene 1324 Temme.

Mûmâ ileyh mezkûr Tenbîk Komisyonunun kararı üzerine bin üç yüz yirmi yedi senesi Şaʿbânının yirmi dokuzunda "1 Eylül sene 325" iki bin beş yüz guruş maʿâşla Bayburd kazâsı ka'im-i makâmlığına taʿyîn buyrulmuştur. Mûmâ ileyhin def-i istiʿfâsına mebnî bin üç yüz yirmi dokuz senesi Muharremin dokuzunda "28 Kânûn-ı evvel sene 326" yerine diğeri taʿyîn buyrulmuştur. Temme.

Mûmâ ileyh 16 Teşrîn-i sânî sene 325 târihinden 14 Teşrîn-i evvel sene 326 târihine kadar nâm ve me'zûn bulunduğu târih-i mezkûreden 29 Teşrîn-i sânî sene 326 târihine kadar musannif maʿâşla Bayburd kazâsı ka'im-i makâmlığında bulunarak ʿâidât-ı tekâʿüdiye ile sâ'ireden zimmet ve ilişiği olmadığı Meclis-i İdâresinin ʿaynen görülüp iʿâde edilen 27 Kânûn-ı evvel sene 326 târihli mazbatasından münkasım olmuştur. Temme.[128]

4.71. Raşid Efendi

[128]BOA. DH. SAİD. d.,152/231.

Hâfız Râşid Efendi Taşköprülü rençber müteveffâ ʿOsman Ağanın oğludur Kürdoğlu şöhretiyle muʿarrifdir.Bin iki yüz seksen dokuz sene-i hicriyesinde "sene-i mâliye 1288" Taşköprüde tevellüd etmiştir. Sûret-i husûsiyede tahsîl eylediği ve Türkçe kitâbet etdiği tercüme'-yi hâl varakasında münderictir. Bin üç yüz on bir senesi Şevvâlinin yirmi beşinde "19 Nisan sene 310" yüz yirmi guruş maʿâşla Hazîne-i Hümâyûn Hademeliğine taʿyîn olunup üç yüz yirmi senesi Rebʿü'l-evvelinin sekizinde "1 Hazîran sene 318" maʿâşı yüz yetmiş ve üç yüz yirmi üç senesi Şevvâlinin on altısında "1 Kânûn-ı evvel sene 321" iki yüz guruşa iblağ ve üç yüz yirmi altı senesi Şevvâlinin on dokuzunda "1 Teşrîn-i sânî sene 324" icrâ kılınan tensîkâtında maʿâşı yüz yetmiş guruşa tenzîl ve üç yüz yirmi sekiz senesi Cemâziye'l-evvelinin on yedisinde "13 Mayıs sene 326" iki yüz elli guruşa iblağ olunup Ramâzân-ı Şerîfenin on sekizinde "9 Cemâziye'l- evvel sene 326" beş yüz guruş maʿâşla şehzâde devletlû necâbetlû Necmeddîn Efendi Hazretleri hademeliğine nakl edilmiştir. Bin üç yüz yirmi beş senesi Şaʿbân-ı Şerîfenin gurresinde gümüş liyâkat madalyasıyla taltîf olunmuştur. Efendi-i müşârün ileyh hazretleri müdür umûrı tarafından mûmâ ileyh umûr-ı me'mûresince hüsn-i hidmet etmekte bulunduğu tasdîk kılınmıştır. Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyesi ve liyâkat madalyasıyla berât-ı hümâyûnı ʿaynen görülüp iʿâde kılınmış bulunduğu hidemâtla aldığı meʿâşânın mekâdiri Hazîne-i Hassâ-i Şahâne kaydına müstenid bulunmuştur. Mûmâ ileyh maʿâşı üç yüz otuz bir senesi Rebiʿü'l-âhirenin beşinde "1 Mart sene 329" târihinde altı yüz guruşa iblâğ edilmiştir. Mumâ ileyh sene-i mezkûre Receb-i Şerîfenin yirmi altısında "18 Haziran sene 329" maʿâş-ı hâlîsiyle Şehzâde Mehmed Nazım Efendi Hazretleri lalası taʿyîn kılınmıştır. Fî 4 Cemâziye'l- evvel sene 1332 Fî 18 Mart sene 1330 İmza.[129]

4.72. Süleyman Salim Efendi

Süleymân Sâlim Efendi Mustafâ Ağanın oğludur. Bin üç yüz dört sene-i hicriyesinde (sene-i mâliye 1303) Taşköprü kasabasında tevellüd etdiği Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesinde muharrerdir. Kasaba-i mezkûre mekteb-i ibtidâisinde Mukâddemât-ı ʿUlûm-ı Dîniyyeyi ve mekteb-i rüşdiyesinde müretteb dersleri

[129]BOA. DH. SAİD. d.,196/463.

baʿde't-tahsîl 22 Temmuz sene 318 târihinde ʿaliyyü'l-ʿâlâ derecede şahâdetnâme almıştır. Bin üç yüz yirmi ve yirmi bir ve yirmi iki sene-i mâliyelerinde sekiz yüz ve üç yüz yirmi üç sene-i mâliyesinde dört yüz guruş ücret-i maktuʿa ile Taşköprü kazâsı Ağnâm ve Hayvânât-ı Ehliye merkez kitâbetlerinde bulunduktan sonra üç yüz yirmi beş senesi Cemâziye'l-evvelînin üçünde 1 Haziran sene 323 yüz elli guruş maʿâşla mezkûr kazâ-i nâfiʿa mukayyidliğine taʿyîn olunarak üç yüz yirmi altı senesi Muharremi gurresinde 22 Kânûn-ı sânî sene 323 bilâ-istiʿnâ infikâk etmiş ve şehr-i mezbûrun beşinde 26 Kânûn-ı sânî sene 323 ʿale'l-usûl tahlîfi bil-icrâ iki yüz elli guruş maʿâşla Kastamonu Zirâʿat Bankası şuʿbesi evrâk ve sene-i merkûme Rebiʿü'l-âhirinin on ikisinde 1 Mayıs sene 324 üç yüz elli guruş maʿâşla şuʿbe-i mezkûre Hassâ-i İʿâne ve Emânet Mukayyidliğine tahvîlen taʿyîn olunarak îfâ-i vazîfeye mübâşeret eylemiştir. Kastamonu vilâyeti vâlisi vekâletinden mûmâ ileyh tercüme-i hâl varakası münderecâtı tasdîk ve mezkûr banka idâre-i ʿumûmiyyesinden îfâ-i vazîfe eylemekte olduğu tenbîk kılınmıştır. Hidemât-ı sâbıkasında müddet-i istihdâm ve miktar-ı maʿâş ve ücurat ve sebeb-i infikâk ve berâ'et zimmetini hâvî Taşköprü kazâsı Meclis-i İdâresinde 23 ve 24 Kânûn-ı sânî sene 323 târihli mazbataları ve Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesi ve mekteb-i şahâdetnâmesi şuʿbece ʿaynen görülerek iʿâde kılınmış ve hidmet-i hazırasında îfâ-i vazîfeye târih-i mübâşeretiyle mukaddemâtı ve tahlîf olunduğu evrâk-ı muhâbereden anlaşılmıştır. Fî 22 Rebiʿü'l-âhîr sene 1327 Fî 27 Haziran sene 1325 Temme.[130]

4.73. Şakir Tevfik Efendi

Şâkir Tevfîk Efendi rençber müteveffâ İsmâʿîl Ağanın oğludur. Bin iki yüz seksen sekiz sene-i hicriyesinde (sene-i mâliye 1287) Taşköprü kasabasında tevellüd etdiği Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesi sûret-i musaddakasında muharrerdir. Kasaba-i mezbûre sıbyân mektebinde Mukaddeme-yi ʿUlûmı ve bir müddet Dersʿâdette medresede tahsîl eylediği ve Türkçe okuyup yazdığı tercüme-i hâl varakasında münderictir. Bin üç yüz yirmi beş senesi Zilkaʿdesinin on dokuzunda 12 Kânûn-ı evvel sene 323 dört yüz guruşa ʿaidatla Adapazarı kazâsı yirmi birinci dâ'ire-i süvâri tahsildârlığına taʿyîn ve hazînece sene 1391 numûneye kaydı icrâ kılınmıştır. Kazâ-i mezkûr Mâliye Müdürlüğüyle Kâ'im-i makâmlığından ve İzmid sancağı

[130]BOA. DH. SAİD. d.,153/411.

muhâsebeciliğiyle mutasarrıflığı vekâletinden müştereken yazılan mülâhazâta ʿatfen Mâliye Nezâret-i Celîlesi nâmına müsteşârlığından ehliyeti vazîfesini îfâya kâfî olduğu beyân kılınmıştır. Nüfûs Tezkire-i ʿOsmâniyyesinin sûret-i musaddakası asl-ı tercüme-i hâl varakasıyla şuʿbece mahfûz olup mezkûr tahsîldârlığına târih-i taʿyîn ve miktar-ı ʿâidâtı ve numrosı İzmîd Sancâğı muhâsebeciliğinin 14 Mayıs sene 329 târihli tahrîrâtıyla melfûf kayd pusulasında gösterilmiştir. Fî 17 Şaʿban sene 327 ve Fî 20 Ağustos sene 325.[131]

[131]BOA. DH. SAİD. d.,163/215.

SONUÇ

Sicill-i Ahvâl Defterleri esas alınarak yapılan bu çalışmada Osmanlı Devleti'nde görev alan memurlardan 73 tanesinin Taşköprü doğumlu olduğu ortaya çıkmıştır. Bu memurların doğum tarihleri H. 1250 – 1308 yılları arasındadır. En erken doğumlu memur H. 1250 yılında doğmuş olan Ahmed Reşid Efendi (BOA. DH. SAİD.,1/90) iken en geç doğumlu memur H. 1308 yılında doğmuş olan Ahmed Ağa (BOA. DH. SAİD., 196/161) dır. Memurların isimleri ile ilgili yapılan değerlendirmede dini isimlerin ilk sıralarda yer aldığı görülmektedir. En çok kullanılan isimler 23 kişi ile "Mehmed" , 9 kişi ile "Ahmed" ve 8 kişi ile "Mustafa" olmuştur. Sıfat olarak ise 60 kişinin "Efendi", 7 kişinin "Ağa", 6 kişininise "Bey" sıfatını kullandığı tespit edilmiştir. Memurların unvanları incelendiğinde ise 73 memurdan 12 tanesinin unvanının olduğu görülmektedir. Ayrıca kayıtlarda memurlardan 25 tanesinin babasının ünvanının ve 52 tanesinin de baba mesleğinin belirtildiğini görmekteyiz.

Sicill-i Ahvâl Defterleri'ne göre Taşköprülü memurların 37'si sıbyan mektebinde, 20'si ise ibtidai mektebinde ilk eğitimlerini almışlardır. Ayrıca memurların genelinin Türkçe okuryazar olduğu, bunun yanında Arapça ve Farsça başta olmak üzere birçok lisana (Fransızca, Ermenice, Acemce, Rusça) aşina oldukları bilgisine ulaşılmıştır. Taşköprülü memurlardan 8 tanesinin tahsili olmadığı tespit edilirken, bu memurların ünvanının "Ağa" olduğu dikkat çekmektedir. Bunlar dışında iki memurun özel hocadan eğitim aldığı da göze çarpmaktadır. Bu memurlar Ahmed Munib Bey ile Mehmed İzzet Efendi'dir.

Taşköprü doğumlu memurlar, Osmanlı Devleti sınırları içerisindeki birçok bölgede çeşitli memuriyetlerde görev yapmışlardır. Memurların göreve başladıkları dönemdeki maaşları, görevleri süresince genellikle arttırılmış olsa da, memurun durumuna göre maaşının sabit kaldığı ya da azaltıldığı da görülmüştür. Aynı zamanda memurların memuriyete başlama yaşları incelendiğinde en küçük yaşla memuriyete başlayan memurun 14 yaş ile Ali Mümtaz Efendi olduğu tespit edilmiştir. En büyük yaşla memuriyete başlayan Taşköprülü memur ise 37 yaş ile Ahmed Bey ve Şakir Tevfik Efendi'dir. Bunun yanında 73 Taşköprülü memur

arasında hakkında şikâyet bulunan üç kişinin olduğu da sicil kayıtlarından anlaşılmaktadır. Taşköprülü memurlar, aldıkları rütbe, nişan ve madalyalar ile de dikkat çekmektedirler. Bu memurlar görevlerindeki başarılı hizmetleri nedeniyle toplam 13 rütbe, 10 nişan ve 7 madalya almışlardır. Ödül almış memurlar arasında en çok dikkat çekenler 4 nişan ve 3 rütbe ile Ömer Lütfü Bey ve 3 madalya ile Ahmed Ağa'dır.

Sicill kayıtlarında dikkat çeken diğer bir durum da memurların vefat tarihleridir. 73 Taşköprülü memurdan hiçbirinin vefat tarihine rastlanılmamıştır.

Sicill-i Ahvâl kayıtları sadece memurların biyografilerini içeren kayıtlar değildir. Bu kayıtlar vasıtasıyla birçok çok konu hakkında bilgi sahibi olmamız mümkündür. Birinci elden kaynak niteliğinde olan bu kayıtlar vasıtasıyla bir idari bölgenin yaşamış olduğu statü değişikliğini, o tarihlerde kaza, nahiye veya köy ise nereye bağlı olduğunu tespit etmemiz mümkündür. Bunun yanında memurların almış oldukları maaşlara bakarak bulunduğu bölgenin ya da Osmanlı Devleti'nin o dönemdeki genel ekonomik durumu hakkında da fikir sahibi olabiliriz.

KAYNAKÇA

ARŞİV KAYNAKLARI

Başbakanlık Osmanlı Arşivi (BOA).

Dâhiliye Nezareti Sicill-i Ahvâl İdaresi Defterleri (DH. SAİD. d.) : 136/301; 193/149; 179/93; 196/161; 36/111; 159/191; 109/429; 169/103; 72/71; 77/53; 1/90; 33/295; 64/329; 193/345; 200/17; 195/423; 111/247; 32/139; 15/283; 146/31; 23/329; 97/95; 176/281; 103/183; 149/5; 130/105; 102/277; 127/479; 137/211; 20/491; 39/23; 32/257; 108/399; 95/207; 154/475; 155/29; 194/299; 148/385; 135/25; 121/315; 106/119; 137/209; 145/139; 97/261; 146/47; 40/125; 3/696; 177/241; 153/139; 176/275; 89/29; 67/145; 118/389; 146/301; 19/283; 177/233; 177/207; 194/283; 174/465; 175/457; 98/57; 137/295; 19/223; 124/51; 122/313; 95/125; 196/159; 177/55; 195/425; 152/231; 196/463; 153/411; 163/215.

KİTAPLAR

Demir, Ö., Acar, M. (2002). *Sosyal Bilimler Sözlüğü*. Ankara: Adres Yayınları.

Devellioğlu, F. (1999). *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*. Ankara: Aydın Kitabevi.

Efe, A., Ürkmez, N. (2016). *Tarsuslu Osmanlılar*. Konya: Çizgi Kitabevi.

Sarıyıldız, G. (2004). *Sicill-i Ahvâl Komisyonu'nun Kuruluşu ve İşlevi (1879-1909)*. İstanbul: Der Yayınları.

Ürkmez, N., Efe, A. (2015). *Hataylı Osmanlılar*. Konya: Çizgi Kitabevi.

ANSİKLOPEDİ MADDELERİ

Artuk, İ. (2003). "Madalya". *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (XXVII: 301-302). Ankara: TDV Yayınları.

Artuk, İ. (2007). "Nişan". *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (XXVII: 154-156). İstanbul: TDV Yayınları.

Halaçoğlu, Y., Aydın, M. A. (1993). "Cevdet Paşa". *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (VII: 443-450). İstanbul: TDV Yayınları.

İpşirli, M. (2001). “Kalemiye”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam* Ansikolpedisi (XXIV: 248-249). İstanbul: TDV Yayınları.

Özcan, A. (1999). “Istabl”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (XIX: 203-206). İstanbul: TDV Yayınları.

Sarıyıldız, G. (2009). “Sicill-i Ahvâl Defterleri”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (XXXVII: 134-136). İstanbul: TDV Yayınları.

Eralp, T. N. (2002). “Osmanlılarda Nişan ve Madalya”. *Türkler* (XIII: 683-686). ed. Hasan Celal Güzel-Kemal Çiçek-Salim Koca. Ankara: Yeni Türkiye Yayınları.

Heper, M. (1995). “Bürokrasi”. *Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi* (II: 290-297). İstanbul: İletişim Yayınları.

MAKALELER

Bilirli, T. (2019). Sicill-i Ahvâl Defterlerine Göre Gerede Doğumlu Devlet Memurları. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi,* 8 (4), 2367-2393.

Özger, Y. (2015). Sicill-i Ahvâl Defterlerinde Kayıtlı Bayburtlu Osmanlı Devlet Memurları. *History Studies,* 7 (4), 69-85.

YÜKSEK LİSANS TEZLERİ

Çelem, R. (2014). *Sicill-i Ahvâl Defterlerine Göre Malatyalı Memurlar (1879-1909).* Tokat: Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.

Erkabalcı, Eda C. (2019). *Sicill-i Ahvâl Defterlerine Göre Gaziantepli Memurlar*. Niğde: Niğde Ömer Halis Demir Üniversitesi Sosyal Bilimler Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi.

Şimşek, İ. (2013). *Sicill-i Ahvâl Defterlerinde Diyarbekirli Yöneticiler*. Mardin: Mardin Artuklu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.

Tunca, H. (2016). *Sicill-i Ahvâl Defterlerine Göre İstanbul Doğumlu Ermeni Devlet Adamları*. Yozgat: Bozok Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.

SEMPOZYUM BİLDİRİLERİ

Yılmazçelik, İ., Mutluay, E. (2018). "Sicill-i Ahvâl Defterlerine Göre Osmanlı Dönemi'nde Görev Yapan Palulu Memurlar", *Fırat Üniversitesi Harput Uygulama ve Araştırma Merkezi Uluslararası Palu Sempozyumu Bildiriler Kitabı*, Elazığ.

EKLER

Ek 1: Hicaz – Demiryolu Madalyası Örneği

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/1/16/Hicaz-demiryolu-maan-mevkii.gif

(Erişim Tarihi: 23.09.2022)

Ek 2: Tahlisiye Madalyası Örneği

https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Ftr.wikipedia.org%2Fwiki%2FTahlisiye_Madalyas%25C4%25B1&psig=AOvVaw0MRRrLj-m69mm5ip_d0IcP&ust=1673476352577000&source=images&cd=vfe&ved=0CBAQjRxqFwoTCJibuZuHvvwCFQAAAAAdAAAAABAE

(Erişim Tarihi: 11.01.2023)

Ek 3: Liyakat Madalyası Örneği

https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Ftr.wikipedia.org%2Fwiki%2FLiyakat_Madalyas%25C4%25B1&psig=AOvVaw17Ht85UFIAU0obb7x62a-1&ust=1673476513856000&source=images&cd=vfe&ved=0CBAQjRxqFwoTCKCTne-HvvwCFQAAAAAdAAAAABAE

(Erişim Tarihi: 11.01.2023)

Ek 4: İftihar Madalyası Örneği

https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fwww.kitantik.com%2Fproduct%2FOSMANLI-SANAYI-IFTIHAR-MADALYASI-ALTIN-YALDIZ-A3875-COK-NADIR_0z8kgltjiyokhcq1fqd&psig=AOvVaw058VYnnyxrq-caBOZIhliq&ust=1673475710604000&source=images&cd=vfe&ved=0CBAQjRxqFwoTCJDXrvCEvvwCFQAAAAAdAAAAABAE

Erişim Tarihi: (11.01.2023)

Ek 5: Yunan Muharebe Madalyası Örneği

https://mcdn01.gittigidiyor.net/7617/tn70/76174532_tn70_0.jpg?_=1362612805

Erişim Tarihi: 23.09. 2022

Ek 6: Beşinci Dereceden Mecidi Nişanı Örneği

https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fwww.benimmuzayedem.com%2Furun%2F2770095%2F5-derece-mecidi-nisani-orjinal-kutusunda&psig=AOvVaw2RmRjlbHAjsbTFj9JW-S9Z&ust=1673476893691000&source=images&cd=vfe&ved=0CBAQjRxqFwoTCJj5z5-JvvwCFQAAAAAdAAAAABAE

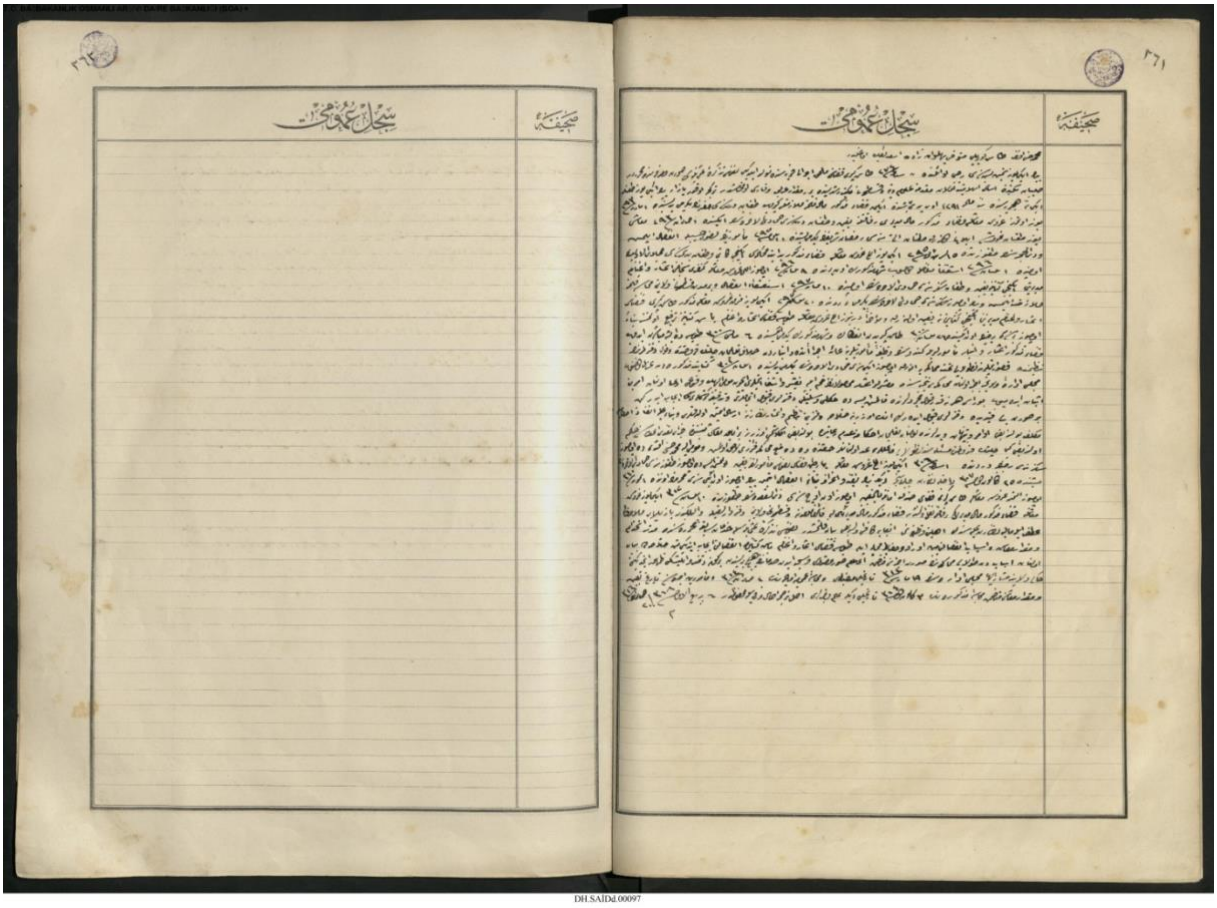
Erişim Tarihi: (11.01.2023)

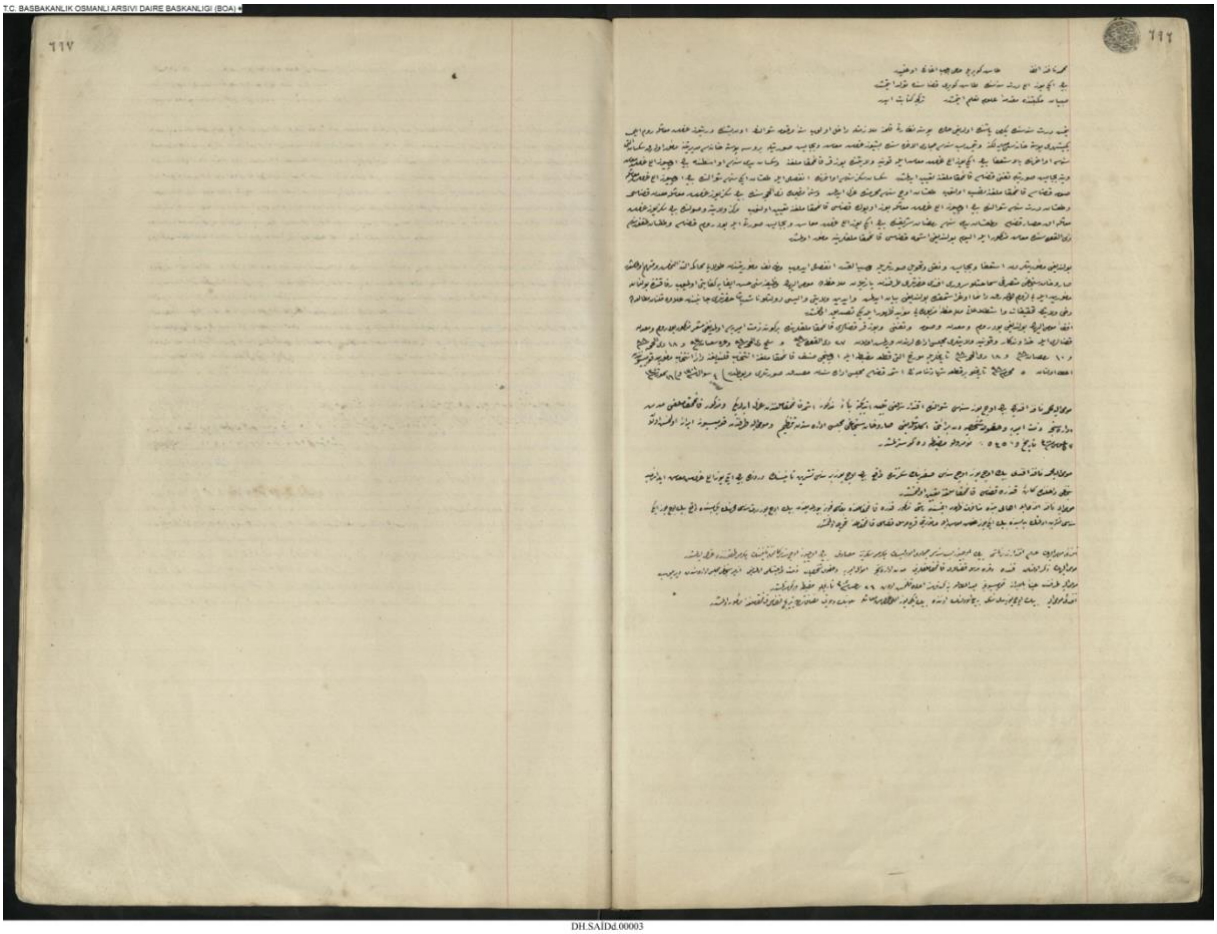
Ek 7: Dördüncü Dereceden Osmanlı Nişanı Örneği

https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fwww.kitantik.com%2Fproduct%2FOSMANLI-4-DERECE-MECIDI-NISANI-MADALYA-B1463-INDIRIMLI-FIYAT_0z8kgltk23q19vd12v2&psig=AOvVaw2o52kil2HtmqjZGAO72Eb-&ust=1673476963041000&source=images&cd=vfe&ved=0CBAQjRxqFwoTCJjW0b6JvvwCFQAAAAAdAAAAABAE

Erişim Tarihi: (11.01.2023)

Ek 8: Mehmed Hüsnü Efendi'ye Ait Sicill Kaydı Örneği

T.C. BAŞBAKANLIK OSMANLI ARŞİVİ DAİRE BAŞKANLIĞI (BOA)
DH.SAİD.d.00003

Ek 9: Mehmed Nafiz Efendi'ye Ait Sicill Kaydı Örneği

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı	Vildan Şahin
Doğum Yeri	SARIKAYA/YOZGAT
Doğum Tarihi	22.02.1998

LİSANS EĞİTİM BİLGİLERİ

Üniversite	Amasya Üniversitesi
Fakülte	Fen Edebiyat Fakültesi
Bölüm	Tarih Bölümü

YABANCI DİL BİLGİSİ

İngilizce	**KPDS (….) ÜDS (…..) TOEFL (…..) EILTS (…..)**

İŞ DENEYİMİ

Çalıştığı Kurum	
Görevi/ Pozisyonu	
Tecrübe Süresi	

KATILDIĞI

Projeler	Uluslar arası Amasya Sempozyumu

İLETİŞİM

Adres	Akbucak Köyü, Sarıkaya-YOZGAT, No:76
E-mail	svildan367@gmail.com